

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJA

GADA- GRAMATA 2019

 ZINĀTNE

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA

Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV 1050
Latvija

Tel.: 67225361. Fakss: 67821153
E pasts: lza@lza.lv
<http://www.lza.lv>

Latvijas Zinātņu akadēmijas Gadagrāmata 2019 ir turpinājumizdevums — jau divdesmit septītais ar šādu nosaukumu. Iepriekšējie laidieni atspoguļoja situāciju 1990., 1992., 1992./1993., 1995.—2018. gadā. Gadagrāmatas 2019 iznākšana ir pieskaņota akadēmijas Pavasara pilnsapulcei. Publicētie dati atspoguļo stāvokli 2019. gada 15. martā.

Gadagrāmatas pilnu versiju skatīt internetā
(http://www.lza.lv/images/stories/LZA_GG-2019.pdf).

Sastādītāji

*Ligita Āzena, Kristaps Broks, Daina Daija, Alma Edžiņa,
Sofja Negrejeva, Ilze Stengrevica, Ilze Trapenciere*

Fotoattēli no LZA kolekcijas.

Fotogrāfi *Jānis Brencis, Kristaps Broks, Reinis Oliņš*

Redaktore *Antra Legzdiņa*

Datorapstrāde *Elmārs Lange*

ISSN 1407-0413
ISBN 978-9934-549-79-3

© Latvijas Zinātņu akadēmija, 2019

S A T U R S

Esiet sveicināti LATVIJAS ZINĀTNES UN AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS SIMTGADĒ!	
Ojārs Spārītis	5
PAMATDOKUMENTI	
Latvijas Republikas likumdošana par Latvijas Zinātņu akadēmijas statusu.....	8
Latvijas Zinātņu akadēmijas Harta	9
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS STRUKTŪRAS	
Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts.....	13
Latvijas Zinātņu akadēmijas Prezidijs	13
Latvijas Zinātņu akadēmijas Valde	14
Latvijas Zinātņu akadēmijas Uzraudzības padome.....	14
Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis	14
Ar LZA saistītās organizācijas	15
Akadēmijas personāls.....	16
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ZINĀTNISKĀ UN ORGANIZATORISKĀ DARBĪBA	
Notīmīgākie notikumi Latvijas zinātnē un Latvijas Zinātņu akadēmijā 2018. gadā.....	17
Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulces	33
LZA Senāta darbība	53
LZA Prezidija darbība.....	57
LZA Valdes darbība	59
LZA darbības finansēšana no valsts budžeta līdzekļiem 2018. gadā.....	60
LZA Fonda darbība	61
Ar LZA saistītu organizāciju darbība	62
LZA arhīvs	70
Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidentu portreti.....	75
Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa, balvas un prēmijas	78
Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielās medaļas, balvu un prēmiju laureāti 2018. un 2019. gadā	90
Latvijas Zinātņu akadēmijas goda mecenāti	97
ZINĀTŅU NODAĻAS	
Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļa	100
Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļa	110

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa.....	124
Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa.....	136
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA.....	145
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻI	
Īstenie locekļi.....	155
Goda locekļi.....	165
Ārzemju locekļi.....	169
Korespondētājlocekļi.....	176
Goda doktori.....	184
Pārmaiņas LZA locekļu sastāvā.....	189
In memoriam.....	190
1. pielikums. DOKUMENTI.....	192
2. pielikums. LZA GADAGRĀMATĀS PUBLICĒTO DOKUMENTU RĀDĪTĀJS	197
3. pielikums. GALVENĀS ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS UN IESTĀDES LATVIJĀ 204	
4. pielikums. LATVIJAS ZINĀTNES ORGANIZĒŠANĀ IESAISTĪTO PERSONU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS	212

Zinātnē jo īpaši ir nepieciešama iztēle,
jo zinātne nav tikai matemātika vai loģika.
Tajā ir vieta arī skaistumam un poēzijai.

Marija Mičela, astronome.

(uzraksts Singapūras Zinātnes un mākslas muzejā)

Esiet sveicināti LATVIJAS ZINĀTNES UN AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS SIMTGADĒ!

Aizskanot Latvijas valsts dibināšanas simtās gadadienas atceres gadam un IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresa diskusijām, visi mēs atkal stāvam pie sliekšņa: jaunas valdības veidošanas un valsts budžeta, izglītības kvalitātes reformas, jaunu solījumu un jaunu apņemšanos sliekšņa un jautājam sev – vai kas būtiski mainīsies, kad šis sliekšnis būs pārkāpts? Jau kuro reizi gribas cerēt, ka mūsu pašu ievēlētās valdības attieksmei pret izglītību un zinātni kā tautsaimnieciskās ražošanas un ekonomikas ķēdes nozīmīgiem posmiem **vajadzētu** mainīties.

Pagājušā gada jūnijā dažas dienas pirms Jāņiem Rīga kļuva par viesmīlīgu namamāti IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresa viesiem no visas pasaules. Vienoti domās un emocijās latviešu zinātnieki dzimtenē un diasporā vienbalsīgi parakstīja kongresa manifestu, kurā aicināja 2019. gadu valstī noteikt par **nacionālo zinātnes un augstākās izglītības sistēmas simtgades gadu**. Aizejošās 12. Saeimas deputāti “kautrējās” valsts jubilejai sekojošo nākamo gadu veltīt uzmanības un cieņas pilnai attieksmei pret augstāko izglītību un akadēmisko zinātni, kuras sākums rodams ar kauju saucieniem un ložu spindzēšanu pieskandētā 1919. gada vētrainajā gaisotnē. Toties Latvijas Zinātņu

akadēmijas Senāts, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija un starptautiskā koncerna *L'ORÉAL* pārstāvji, kuri nu jau 15 gadus piešķir vērā ņemamas stipendijas sievietēm zinātnē, bez šaubīšanās pieņēma lēmumu, nosakot, ka 2019. ir Latvijas Zinātnes un augstākās izglītības simtās jubilejas gads. Un kā lieliska dāvana nacionālās zinātnes un augstākās izglītības sistēmas simtgadē ir šī gada 28. janvārī Latvijas Universitātes Akadēmiskajā centrā atklātā Zinātņu māja.

Tagad, kad jauns gads jau ir nosolojis gandrīz vai trešo daļu no savas kalendārās distances, 13. Saeimas deputātiem jau ir par vēlu ko mainīt, bet tas liecina par attieksmi. Viņi kā lūgtie viesi paspēs ierasties uz Latvijas Universitātes, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas (dibinātas kā Latvijas Konservatorijas) un Latvijas Mākslas akadēmijas simtgades jubilejas torti, jo Latvijas zinātnes un augstākās izglītības simtgade ir objektīvs fakts, un to pienācīgi arī atzīmēs. Tiks pirkti ziedu pušķi, sacerētas runas, un katra uzmanība kāpina vēsturiskā notikuma svaru, jo ļauj pamanīt atbalstītājus un apsveicējus. Kaut nu nebūtu vien tā, ka Latvijas zinātnes un augstākās izglītības simtgade paliks pamanīta tikai pašu izglītības laukā un zinātnē strādājošo, tā teikt, “ģimenes lokā”.

Ik gadus Latvijas zinātnieki apliecina savu intelektuālo jaudu un prezentē gan ministrijām, gan Patentu valdei savus izgudrojumus, uzkrāj starptautiski vērtētās datu bāzēs ziņas par inovatīvām un konkurētspējīgām iestrādēm dažādās nozarēs. Katra Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļu piešķiruma gaidās zinātnieki raksta starptautisku recenzentu vērtētus projektus, un lai gan šo līdzekļu pieprasījums nekādā mērā neapgrūtina Latvijas budžetu, nav jūtama izpratne un interese pelnīt ar vienīgo resursu, kas mūsu valstij ir, – ar zināšanām, intelektu, ar kvalifikāciju. Bet hroniskā līdzekļu nepietiekamība ir radījusi situāciju, kurā EUROSTAT un OECD statistika jau vairākus gadus pēc kārtas konstatē Latvijas ekonomikas neapmierinošo konkurētspēju gan Baltijas jūras reģiona, gan Eiropas Savienības valstu vidū tieši viedās specializācijas nozaru un augstas pievienotās vērtības tehnoloģiju attīstīšanā. Kritisks inovāciju, konkurētspējas un pētniecības izcilības rādītājiem, valsts riskē padziļināt krīzes situāciju modernas izglītības un pētniecības iespēju izmantošanā, kuras sekas ir vāja tautsaimniecības izaugsme.

Gan pirms 13. Saeimas vēlēšanām, gan pēc tām, kad visi gaidījām jaunās valdības izveidošanos, neskaitāmās vēstulēs un tikšanās laikā risinātajās sarunās

tika gan atgādināts, gan lūgts un apelēts pie jaunievēlēto politiķu ekonomiskās domāšanas, rosinot domāt līdzīgi baņķieriem, kuri tālredzīgi iegulda naudu, lai ar laiku gūtu peļņu. Gan Latvijas Zinātņu akadēmijas, gan Latvijas Zinātnes padomes pārstāvji, gan arī Latvijas Jauno zinātnieku apvienības līderi aicināja pilnveidot zinātnes finansējuma sistēmu un veicināt uzņēmējdarbības attīstību valstī, lai ar veiksmīgas izgudrojumu komercializācijas palīdzību sekmētu uzņēmēju interesi par sadarbību ar zinātniskajām institūcijām. Iepriekšējās 12. Saeimas un valdības iestrādes ļāva cerēt, ka progress ir iespējams, nodrošinot pilnvērtīgu valsts pasūtījumu zinātnē, veidojot valsts finansētu programmu zinātnieku ataudzes veicināšanā, ārvalstu speciālistu piesaistē, kā arī izceļojušo latviešu pētnieku repatriācijas atbalstam.

Zinātnieku priekšrocība ir atvērtība, spēja tikloties un veidot plašai sadarbībai tik vajadzīgās saites. Mūsu tuvākās sadarbības reģions ir Baltijas jūras reģiona valstis, un, tiekoties Baltijas valstu Zinātņu akadēmiju intelektuālās sadarbības konferencē Viļņā šī gada 3. maijā, tiks lemts par pragmatisku un efektīvu sadarbību, izvērtējot kā ģeopolitiskos, tā arī ekonomiskā izdevīguma principus. Skaidrs ir tas, ka, vājinoties vienai aliansei un parādoties fragmentēšanās tendencēm Eiropā, tālredzība prasa meklēt partnerus gan ar līdzīgu izglītības, zinātnes un ražošanas struktūru, gan kopīgu vērtību sistēmu.

Lai mums pietiek gudrības turpināt labi iesākto un elastības, sekojot ātri mainīgajai pasaulei!

Ojārs Spārītis,

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents

PAMATDOKUMENTI

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMDOŠANA PAR LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS STATUSU

ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS LIKUMS

(Pieņemts Saeimā 2005. gada 14. aprīlī.

Stājās spēkā ar 2005. gada 19. maiju)

Latvijas Zinātņu akadēmija sastāv no vēlētiem Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļiem un valsts pārvaldes sistēmā ir atvasināta publisko tiesību persona ar autonomu kompetenci, kuras tiesības un pienākumi noteikti tās Hartā, šajā likumā un citos likumos, kā arī tās statūtos un kuru daļēji finansē no valsts budžeta. Latvijas Zinātņu akadēmijas Hartu apstiprina Saeima, un tajā ir norādīti Latvijas Zinātņu akadēmijas darbības mērķi, pamatvirzieni, tiesiskie un ekonomiskie pamati, pārvaldes sistēma, tiesības un pienākumi.

...

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS HARTA

(Pieņēmusi Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce 1996. gada 22. novembrī.
Apstiprinājusi Latvijas Republikas Saeima 1997. gada 23. janvārī)

PREAMBULA

Latvijas Zinātņu akadēmija ir vairāku agrāk Latvijā pastāvējušu zinātnisko biedrību ideju un darbības mantiniece. Tās priekšteces ir 1815. gadā Jelgavā dibinātā Kurzemes literatūras un mākslas biedrība un Rīgas Latviešu biedrības sastāvā 1869. gadā dibinātā Zinātnības (Zinību) komisija, kas 1932. gadā tika pārveidota par Zinātņu komiteju ar privātas zinātņu akadēmijas statusu.

Kopš 1919. gada Latvijas Republikas valdība vairākkārt bija apsvērusi oficiālas Latvijas Zinātņu akadēmijas dibināšanu. Šo nodomu 1927. gadā atbalstīja izglītības ministrs J. Rainis. 1935. gadā Ministru prezidents K. Ulmanis publiski paziņoja nodomu izveidot Latvijas Zinātņu akadēmiju, un kā pirmā tās sastāvdaļa ar Latvijas Republikas likumu 1936. gada 14. janvārī tika nodibināts Latvijas vēstures institūts.

Zinātņu akadēmija Latvijā darbību uzsāka 1946. gada 14. februārī, kad akadēmijas locekļi sanāca uz pirmo kopsapulci. Par Zinātņu akadēmijas un tās institūtu pamatkodolu kļuva Latvijas Universitātes un Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas zinātnieki. Pieņemot Hartu un jaunus Statūtus, ar 1992. gada 14. februāra kopsapulces lēmumu Latvijas Zinātņu akadēmija pārveidota par klasiska tipa akadēmiju, kura apvieno vēlētus locekļus — izcilus zinātniekus un citus gara darbiniekus.

Atjaunotajā Latvijas Republikā Latvijas Zinātņu akadēmija veicina zinātņu attīstību, veic zinātniskus pētījumus. Tā gādā, lai apzinātu, pētītu, izkoptu, saglabātu un nodotu nākamajām paaudzēm visu to īpašo, ko pasaules zinātnei un kultūrai ir devusi un spēj dot Latvija un latviešu tauta: nacionālo kultūru, valodu, folkloru, literatūru, sociālo un saimniecisko pieredzi, tradīcijas. Tā pētī un saglabā Rīgas un Latvijas novadu kultūrvēsturiskās tradīcijas, apzina Baltijas valstu vietu pasaulē.

Latvijas Zinātņu akadēmija ir iekļāvusies starptautiskajā zinātniskajā kopībā, sadarbojas ar citām zinātņu akadēmijām un zinātniskām organizācijām Eiropā un pasaulē.

1. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS TIESISKAIS PAMATS

Latvijas Republikā ir viena valsts izveidota Latvijas Zinātņu akadēmija kā nacionālas nozīmes zinātnes centrs. Latvijas Zinātņu akadēmija ir autonomas tiesību subjekts, kurš sastāv no ievēlētiem Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļiem un kuru subsidē valsts. Latvijas Zinātņu akadēmija darbojas saskaņā ar tās Hartu un Statūtiem. Hartu pieņem Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce un apstiprina Latvijas Republikas Saeima.

Saeima vai Ministru kabinets var noteikt Latvijas Zinātņu akadēmijai īpašus uzdevumus un pilnvaras zinātnes jomā.

Ar Latvijas Zinātņu akadēmiju var būt saistītas zinātniskās pētniecības iestādes, biedrības, fondi, zinātniski tehniskas organizācijas, universitātes un augstskolas. To sadarbību ar Latvijas Zinātņu akadēmiju nosaka savstarpēja vienošanās. Akadēmijas mērķu veikšanai tiek veidotas zinātnieku grupas vai iestādes, kuras var darboties Latvijas Zinātņu akadēmijas ietvaros.

Par Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļiem ievēlē izcilus Latvijas un ārzemju zinātniekus un par goda locekļiem — arī citu jomu vispāratzītus Latvijas gara darbiniekus.

Latvijas Zinātņu akadēmija ir juridiska persona. Tā ievēro Latvijas Republikas likumus un starptautiskās tiesību normas.

2. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS DARBĪBAS MĒRĶI UN PAMATVIRZIENI

Latvijas Zinātņu akadēmijas darbības mērķi un pamatvirzieni ir:

- zinātnes attīstīšana, pētījumu veicināšana un veikšana fundamentālo un lietišķo zinātņu jomā, Latvijas tautas un valsts vēstures, kultūras un valodas izpēti un izkopšanas veicināšana, kā arī ar Latvijas dabas resursiem, to optimālas izmantošanas iespēju un apkārtējās vides aizsardzību saistītu pētījumu atbalstīšana;
- Latvijas attīstības procesu prognozēšana, tautas un valdības operatīva iepazīstināšana ar zinātniskām prognozēm par dažādu tautsaimniecisku, kultūras un sociālu norišu un projektu vēlamām un nevēlamām sekām.

3. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS TIESĪBAS

Latvijas Zinātņu akadēmijai ir tiesības:

- sadarboties ar augstākās izglītības un zinātniskās darbības organizatoriskās sistēmas institūcijām, deleģēt savus pārstāvjus šo institūciju darbā;
- saņemt informāciju par to likumu un normatīvo aktu gatavošanu un grozīšanu Saeimas komisijās, ministrijās un citās valsts iestādēs, kuri saistīti ar zinātni un augstāko izglītību, kā arī izteikt viedokli par šiem dokumentiem;
- uzņemties iniciatīvu jaunu zinātnisku virzienu un ar to saistītu zinātnisku institūciju veidošanā;
- piešķirt Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktora grādu Latvijas un ārzemju zinātniekiem;
- ierosināt un pieņemt savas Hartas grozījumus, iesniegt tos apstiprināšanai Saeimā;

- glabāt savos arhīvos, krātuvēs un bibliotēkās zinātnes, literatūras, mākslas un citu kultūras darbinieku rokrakstus un dokumentus, kā arī citus zinātnei un vēsturei nozīmīgus materiālus.

4. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS PIENĀKUMI

Latvijas Zinātņu akadēmijas pienākumi ir:

- aktīva piedalīšanās Latvijas zinātnes politikas veidošanā un operatīva Saeimas un valdības konsultēšana zinātnes jautājumos;
- līdzdalība dažādu valsts programmu zinātniskajā ekspertīzē, pētījumu, projektu, programmu un zinātnisko iestāžu pētnieciskā līmeņa izvērtēšanā;
- balvu piešķiršana par izcilākiem veikumiem Latvijas zinātnē;
- Latvijas zinātnes un zinātnieku pašpārvaldes un demokrātijas veicināšana, šo principu aizstāvība valsts struktūrās un masu saziņas līdzekļos;
- rūpes par jaunu pētnieku paaudžu iesaisti zinātnē un pensionēto, t.sk. valsts emeritēto zinātnieku sociālo aizstāvību;
- zinātniskās pētniecības ētikas, diskusijas principu un tradīciju sargāšana, saglabāšana un izkopšana, Latvijas zinātņu vēstures un zinātniecības problēmu izpēte;
- rūpes par zinātniskās literatūras izdošanu, zinātnisko terminoloģiju un enciklopēdiju zinātnisko līmeni Latvijā;
- zinātnisko kongresu, konferenču, atklātu Latvijas Zinātņu akadēmijas sēžu, diskusiju un konkursu organizēšana un zinātnes sasniegumu popularizēšana;
- Latvijas zinātnes un nacionālās kultūras mantojuma krātuvju — Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas, Misiņa bibliotēkas un Latviešu folkloras krātuves — zinātniska pārziņa;
- Latvijas zinātnieku starptautisko kontaktu veidošana un veicināšana, sadarbība ar citām zinātņu akadēmijām, zinātniskām biedrībām un savienībām, starptautisko zinātnisko sakaru uzturēšana un Latvijas zinātnes pārstāvniecība starptautiskās zinātniskās organizācijās.

Latvijas Zinātņu akadēmija ik gadu publicē pārskatu par savu darbību.

5. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS SASTĀVS UN PĀRVALDE

Latvijas Zinātņu akadēmijas sastāvu veido: īstenie locekļi (akadēmiķi), goda locekļi, ārzemju locekļi, korespondētājlcekļi. To skaitu, kandidātu izvirzīšanas un apspriešanas kārtību zinātniskā sabiedrībā, kā arī ievēlēšanas kārtību nosaka Latvijas Zinātņu akadēmijas Statūti.

Latvijas Zinātņu akadēmijas augstākais lēmējorgāns ir pilnsapulce, kurā piedalās ievēlēti īstenie, goda, ārzemju locekļi un korespondētājlocekļi. Hartas un Statūtu jautājumus un jaunu locekļu uzņemšanu izlemj īstenie locekļi. Lai sekmētu starpdisciplināru problēmu risināšanu un radniecīgo zinātņu pārstāvju kontaktus, akadēmijas locekļi izveido Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātņu nodaļas. Pilnsapulču starplaikā Latvijas Zinātņu akadēmijas darbu vada tās locekļu ievēlēts prezidents un Senāts.

Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce ievēl Uzraudzības padomi. Latvijas Zinātņu akadēmijas dažādu darbības jomu organizēšanai un operatīvu lēmumu pieņemšanai tiek izveidots prezidijs, valde un citas organizatoriskas struktūras. Šo struktūru sastāvu un pienākumus nosaka Latvijas Zinātņu akadēmijas Statūti.

6. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS DARBĪBAS EKONOMISKAIS PAMATS

Latvijas Zinātņu akadēmijas darbībai nepieciešamais finansējums tiek subsidēts no valsts budžeta. Latvijas Zinātņu akadēmija valsts noteiktā kārtībā iesniedz motivētu finansējuma pieprasījumu nākamajam gadam kopā ar gadskārtējo pārskatu. Latvijas Zinātņu akadēmijas speciālo budžetu veido līdzekļi, kurus iegūst no:

- pasūtījumu izpildes un uzņēmējdarbības;
- īpašumu apsaimniekošanas;
- ziedojumiem un dāvinājumiem;
- citiem avotiem.

Latvijas Zinātņu akadēmijas īpašumā vai valdījumā var būt nekustamais un kustamais īpašums — zeme, ēkas un cita manta, kuru tai nodevušas valsts institūcijas vai kuru tā ieguvusi savas darbības rezultātā vai uz cita tiesiska pamata, kā arī intelektuālais īpašums, nauda un vērtspapīri Latvijā un ārvalstīs.

Latvijas Zinātņu akadēmijas pārziņā ir iestādes un organizācijas, kas nepieciešamas tās darbībai, kā arī iestādes un organizācijas, kuras sekmē zinātnes funkcionēšanu.

Latvijas Zinātņu akadēmijas īpašumu un tās valdījumā un pārziņā esošo objektu pārvaldes kārtību nosaka Latvijas Zinātņu akadēmijas Statūti.

7. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS STATŪTI

Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļu pilnsapulce patstāvīgi pieņem un/vai groza savus Statūtus, kuri nedrīkst būt pretrunā ar šīs Hartas nostādnēm.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS STRUKTŪRAS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050
Tel.: 67225361. Fakss: 67821153. E pasts: lza@lza.lv

Prezidents	Ojārs Spārītis
Viceprezidents	Andrejs Krasņikovs
Viceprezidents	Andrejs Ērglis
Ģenerālsekretārs	Andrejs Siliņš
Ārlietu sekretārs	Tālavš Jundzis
<i>Prezidenta sekretāre</i>	Dace Govinčuka

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS SENĀTS

Senāta priekšsēdētājs **Jānis Stradiņš**

Senāta locekļi

Bruno Andersons	Jānis Kloviņš	Leonīds Ribickis
Mārcis Auziņš	Tatjana Koķe	Baiba Rivža
Juris Borzovs	Andrejs Krasņikovs	Andrejs Siliņš
Andrejs Ērglis	Maija Kūle	Ojārs Spārītis
Ilga Jansone	Dace Markus	Jānis Spīgulis
Tālavš Jundzis	Indriķis Muižnieks	Andris Šternbergs
Ivars Kalviņš	Modra Murovska	Pēteris Trapencieris
Raita Karnīte	Īzaks Rašals	Guntis Zemītis

Goda senatori

Elmārs Grēns	Tālis Millers
---------------------	----------------------

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS PREZIDIJS

Prezidija priekšsēdētājs **Ojārs Spārītis**

Prezidija locekļi

Andrejs Krasņikovs	Jānis Spīgulis	Pēteris Trapencieris
Andrejs Siliņš	Raita Karnīte	Jānis Stradiņš
Tālavš Jundzis	Baiba Rivža	Bruno Andersons

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS VALDE

Valdes priekšsēdētājs **Andrejs Siliņš**

Valdes priekšsēdētāja vietniece **Baiba Rivža**

Valdes loceklis **Bruno Andersons**

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS UZRAUDZĪBAS PADOME

Padomes priekšsēdētājs **Juris Krūmiņš**

Padomes locekļi

Jurijs Dehtjars
Edīte Kaufmane

Ārija Meikališa
Andris Ozols

Īzaks Rašals
Nikolajs Sjakste

Žurnāls “LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS VĒSTIS”

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67229830. Fakss: 67821153. E pasts: vestis@lza.lv; proceed@lza.lv

<http://www.lza.lv/vestis/vestis.htm>

Redakcijas vadītājs **Arno Jundze**

Redakcijas padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. **Tālavas Jundzis**

“A” daļa (humanitārās un sociālās zinātnes)

Redakcijas kolēģijas vadītāja LZA īst.loc. **Raita Karnīte**

Literārā redaktore **Anastasija Brice**

“B” daļa (dabaszinātnes, eksaktās, tehniskās un lietišķās zinātnes)

Galvenais redaktors LZA īst.loc. **Īzaks Rašals**

Atbildīgā redaktore **Antra Legzdiņa**

AR LZA SAISTĪTĀS ORGANIZĀCIJAS

Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisija

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223931. Fakss: 67821153. E pasts: alma@lza.lv

Komisijas priekšsēdētāja LZA īst.loc. Ilga JANSONE

Komisijas priekšsēdētājas vietnieks LZA īst.loc. Raimonds VALTERS

Zin. sekretāre *Dr.chem.* Alma EDŽIŅA

Valsts emeritēto zinātnieku padome

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67220725. Fakss: 67224040. E pasts: emeritus@lza.lv

Padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. Īzaks RAŠALS

Zin. sekretāre *Dr.chem.* Baiba ĀDAMSONE

LZA Sertifikācijas centrs

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel./fakss: 67212807. E pasts: certcn@latnet.lv

<http://www.sertifikācijascentrs.lv/>

Direktors LZA īst.loc. Imants MATĪSS

LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centrs

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel./fakss: 67227555. E pasts: bspc@lza.lv

Direktors LZA īst.loc. Tālavš JUNDZIS

LZA Terminoloģijas komisija

Akadēmijas laukumā 1-707, Rīga, LV 1050

E pasts: tk@lza.lv

<http://termini.lza.lv>

Komisijas priekšsēdētājs LZA goda loc. Māris BALTIŅŠ

Zin. sekretāres p.i. *Mg.* Astrīda VUCĀNE

LZA Ētikas komisija

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 28385810. E pasts: maija.kule@gmail.com

Komisijas priekšsēdētāja LZA īst.loc. Maija KŪLE

LZA Eiropas politikas pētījumu institūts

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 29417214. E pasts: eppi@lza.lv

Direktore p.i. *Dr.oec.* Zane ZEIBOTE

AKADĒMIJAS PERSONĀLS

Sekretariāts Fakss: 67821153.

Prezidenta sekretāre **Dace Govinčuka** Tel.: 67225361. E pasts: lza@lza.lv

Personāla speciāliste **Ināra Augule** Tel.: 67225764, 67225361. E pasts: lza@lza.lv

Zinātniskais sekretariāts Fakss: 67821153.

Senāta zinātniskā sekretāre *Dr.chem.* **Alma Edžiņa**

Tel.: 67223931. E pasts: alma@lza.lv

Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Dr.sc.ing. **Sofja Negrejeva** Tel.: 67223633. E pasts: fizteh@lza.lv

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas zinātniskās sekretāres p.i.

Mg. **Ilze Stengrevica** Tel.: 67225889. E pasts: humana@lza.lv

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Dr.biol. **Daina Daija** Tel.: 67220725. E pasts: chem@lza.lv

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas zinātniskās sekretāres p.i.

Mg. **Ligita Āzena** Tel.: 67223448. E pasts: lmzn@lza.lv

Sabiedrisko attiecību speciāliste *Mg.* **Ilze Stengrevica**

Tel.: 67223567. E pasts: ilze.stengrevica@lza.lv

Starptautiskie sakari Fakss: 67821153.

Prezidenta padomniece *Mg.* **Ilze Trapenciere**

Tel.: 67227391. E pasts: int@lza.lv; ilze.trapenciere@lza.lv

Ārējo sakaru organizators **Kristaps Broks** Tel.: 67227391. E pasts: int@lza.lv

Lietu pārvalde Fakss: 67221287.

Lietu pārvaldnieks **Vitālijs Kozlovskis** Tel.: 67222817. E pasts: daina@lza.lv

Augstceltnes direkcijas vadītāja **Aina Bušmane**

Tel.: 25444749. E pasts: aina0606@inbox.lv

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumu vadītājs

Dr.sc.comp. **Elmārs Lange** Tel.: 67225241. E pasts: elmars.lange@lza.lv

Galvenā grāmatvede **Ludmila Helmane**

Tel.: 67228508. E pasts: daina@lza.lv; beatrise@lza.lv

Galvenā arhīviste **Rūta Skudra** Tel.: 67225793. E pasts: arhivs@lza.lv

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS ZINĀTNISKĀ UN ORGANIZATORISKĀ DARBĪBA

NOZĪMĪGĀKIE NOTIKUMI LATVIJAS ZINĀTNĒ UN LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJĀ 2018. GADĀ

30. janvārī Latvijas Organiskās sintēzes institūts uzsāka sadarbību Eiropas Komisijas programmas “Apvārsnis 2020” tematiskās prioritātes “Veselība” projektā Austrumeiropas zinātnisko institūciju apvienībā *Alliance4Life*, kurā piedalās desmit vadošās zinātniskās institūcijas no deviņām Centrālās un Austrumeiropas valstīm. Apvienības mērķis ir mazināt plaisu starp Eiropas Savienības vecajām (ES15) un jaunajām (ES13) dalībvalstīm ar sabiedrības veselību saistītās pētniecības un inovāciju jomās.

31. janvārī Latvijas valsts augstākajām amatpersonām nosūtīts Augstākās izglītības padomes aicinājums 2019. gadu noteikt par Latvijas Nacionālās augstākās izglītības un zinātnes sistēmas simtgades gadu, ierindojoš augstāko izglītību un zinātni 2019. gada prioritāšu vidū. Aicinājumam pievienojās 14 vadošās nozares organizācijas, tostarp Latvijas Zinātņu akadēmija. Aicinājumu vēlāk atbalstīja arī LR Izglītības un zinātnes ministrija un tas tika iekļauts IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresa manifestā.

31. janvārī – 2. februārī, turpinot Latvijas integrāciju Eiropas Kodolpētniecības centrā (CERN), vizītē Latvijā ieradās CERN delegācija. Vizītes laikā triju Baltijas valstu vadošo universitāšu pārstāvji un CERN vadība apsprieda vienotas starptautiskas studiju programmas izveides iespējas. 6. februārī valdība deleģēja LR Izglītības un zinātnes ministriju izstrādāt Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kodolpētījumu organizācijas līguma projektu par Latvijas pievienošanos CERN asociētās pirms-dalībvalsts statusā. Šis statuss Latvijas uzņēmumiem un zinātniskajiem institūtiem dos tiesības piedalīties CERN iepirkumos un pētniecības projektos un pilnā mērā izmantot CERN infrastruktūru. Šobrīd Latvija ar CERN sadarbojas, ņemot vērā 2016. gada 31. oktobrī parakstīto Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kodolpētījumu organizācijas līgumu par zinātnisko un tehnisko sadarbību augstas enerģijas daļiņu fizikā.

1. februārī Latvijas Universitātes Dabaszinātņu akadēmiskajā centrā notika vienpadsmitā ikgadējā Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācijas konference

“Atvērtās tehnoloģijas – no datiem līdz zināšanām”. Konferences tēma aptver skatījumu uz informācijas tehnoloģiju attīstības tendencēm no atvērto tehnoloģiju aspekta.

6. februārī Latvijas Zinātnes padome izsludināja pirmo fundamentālo un lietišķo projektu konkursu. Konkurss tika izsludināts sešās zinātņu nozaru grupās – dabaszinātnēs; inženierzinātnē un tehnoloģijās; medicīnas un veselības zinātnēs; lauksaimniecības, meža un veterinārajās zinātnēs; sociālajās zinātnēs; humanitārajās un mākslas zinātnēs. Projekti tika īstenoti Latvijas zinātnes prioritārajos virzienos, kas nodrošina zinātnieku darba fokusēšanu Latvijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai un sabiedrībai svarīgu jautājumu risināšanai.

11. februārī Latvijas ģeologi devās pirmajā ekspedīcijā uz Antarktīdu, lai veiktu ledāju pētījumus un turpinātu attīstīt polāro pētījumu jomu Latvijā. Komandas uzdevums ekspedīcijas laikā bija veikt Antarktīdas pussalas un apkārtējo salu ledāju biezuma un iekšējās struktūras mērījumus, kā arī izveidot 3D modeļus turpmākiem pētījumiem.

22. februārī Eiropas mājā notika Eiropas Komisijas sagatavotā ziņojuma par Latvijas zinātnes finansēšanas un pārvaldības sistēmu prezentācija. Ziņojumā tika identificētas divas būtiskas problēmas, kas ir saistītas ar zinātnes finansēšanu un pārvaldību:

- nepietiekamais zinātnes finansējums nespēj nodrošināt valsts ekonomisko izaugsmi un zinātnes konkurētspēju, ko apliecina Latvijas ieguldījumi pētniecībā (2016. gadā tie sastādīja 0,44% no iekšzemes kopprodukta, kas ir vairāk nekā piecas reizes zemāks nekā vidēji Eiropas Savienībā);

- zinātnes un inovāciju pārvaldības fragmentācija, ko raksturo plašs zinātnes un inovāciju administrēšanā iesaistīto valsts pārvaldes iestāžu skaits.

23. februārī Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūtam (LU CFI) apritēja 40 gadu kopš tā dibināšanas 1978. gadā, kad apvienojās divas Latvijas Universitātes laboratorijas – 1960. gadā dibinātā Pusvadītāju fizikas problēmu laboratorija un 1968. gadā dibinātā Segnetoelektriķu un pjezoelektriķu fizikas problēmu laboratorija. Svecot LU CFI kā zinātnes līderi cietvielu fizikā, materiālu zinātnē un starpdisciplinārās nozarēs ne tikai Latvijā, bet arī pasaulē, institūta bijušajiem direktoriem – LZA akadēmiķiem Andrejam Siliņam (1984–1992), Andrim Krūmiņam (1992–1999) un Andrim Šternbergam (1999–2016) tika pasniegti Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidenta Pateicības raksti.

25. februārī Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs (BMC) svinēja 25 gadu jubileju. 1993. gadā Latvijas molekulārās bioloģijas pamatlicēja LZA akadēmiķa Elmāra Grēna vadībā Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) un LU Molekulārās bioloģijas institūts apvienojās ar vairākām LZA Mikrobioloģijas institūta zinātnieku grupām, kuri savus pētījumus veica biomedicīnas jomā, radot Latvijas Universitātes Biomedicīnas pētījumu un studiju centru (LU BMC). No 2006. gada BMC ir neatkarīga valsts pētniecības iestāde, turpinot ciešu sadarbību ar LU un citām augstskolām kā zinātniskajā, tā arī studiju darbā.

9. martā Latvijas Universitātes Akadēmiskā centra Dabas mājā tika atvērta monogrāfija “Latvija, Zeme, daba, tauta, valsts”. Monogrāfija ir veltījums Latvijai simtgadē, kas teksta, tabulu, diagrammu, karšu un attēlu 800 lappusēs no A līdz Z stāsta par Latvijas ģeogrāfiju. Grāmatā caur teritorijas ģeoloģiskās attīstības prizmu aprakstīts ļoti garš Latvijas teritorijas veidošanās periods, sākot no pirmskembrija perioda līdz mūsdienām.

4.–5. aprīlī ar pirmo reģionālo izstādi “MINOX Kurzeme” Liepājā, ko rīkoja Latvijas Zinātņu akadēmija sadarbībā ar Latvijas Izgudrotāju biedrību un biedrību “CONNECT Latvija”, sākās 7. Starptautisko izgudrojumu un inovāciju izstāžu “MINOX 2018” cikls: “MINOX Kurzeme”, “MINOX Latgale”, “MINOX Vidzeme” un “MINOX Zemgale”. Noslēguma izstāde norisinājās 5.–6. oktobrī Rīgā. Piecās izstādēs savus izgudrojumus demonstrēja ap pusotra simta izgudrotāju no 14 valstīm.

10. aprīlī, atzīmējot Baltijas valstu simtgades Orsē muzejā Parīzē, klātesot Francijas Republikas prezidentam un visu Baltijas valstu prezidentiem, atklāja izstādi “Nepieradinātās dvēseles. Simbolisms Baltijas valstīs” (*Āmes sauvages. Le symbolisme dans les pays baltes / Wild Souls. Symbolism in the Baltic States*). Izstādes sakarā Orsē muzejs izdeva apjomīgu katalogu par simbolismu Baltijas mākslā no 19. gadsimta 90. gadiem līdz 20. gadsimta 30. gadiem, kurā zinātniskos rakstus publicējuši Baltijas valstu mākslas vēsturnieki.

12. aprīlī Rīgas Tehniskās universitātes izdevniecība laida klajā inženierzinātņu vēsturnieku Gintera Sollingera un Alīdas Zigmundes zinātnisko monogrāfiju “*From Airplanes to Rockets – Friedrich Zander and Early Aviation in Riga*”, kas veltīta vienam no izcilākajiem RTU Mehānikas nodaļas absolventiem (1914), inženierim, raķešbūves pionierim Frīdriham Canderam, godinot viņu 130. jubilejā.

9. maijā Rīgas pilī, klātesot Valsts prezidentam Raimondam Vējonim un Latvijā akreditēto vēstniecību pārstāvjiem, prezentēja Latvijas Zinātņu akadēmijas sagatavoto akadēmisko rakstu krājumu “Latvija un latvieši” latviešu un angļu valodā.

10. maijā Latvijas Nacionālās bibliotēkas Tehnoloģiju un dabaszinātņu lasītavā atklāta tematiskā krājuma izlase “Vilhelms Ostvalds – ķīmiķis, filozofs, vienīgais Latvijā dzimušais un strādājušais Nobela prēmijas laureāts”. Vilhelms Ostvalds bija fizikālās ķīmijas un krāsu teorijas pamatlicējs. 1909. gadā Ostvalds ieguva Nobela prēmiju par katalīzes pētījumiem, kā arī par fundamentālo principu izpēti attiecībā uz ķīmisko līdzsvaru un ķīmisko reakciju ātrumu. Ekspozīcija velīta V. Ostvalda 165. dzimšanas dienai.

17.–18. maijā Latvijas Zinātņu akadēmijā notika 5. starptautiskā zinātniskā konference “Mūsdienu fonētikas un fonoloģijas pētījumi: metodes, aspekti, problēmas”, ko rīkoja Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūts. Konferencē piedalījās zinātnieki no 18 pasaules valstīm.

18.–20. maijā Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts un *S/B PRO Startup Studija* pirmo reizi Latvijā rīkoja “*Deep Science Hackathon*” – jaunu produktu radīšanas darbnīcu, kurā identificēja spēcīgākās uz materiāliem balstītas augsto tehnoloģiju idejas un komandas ar inovācijas potenciālu, kas ieņems paliekošu lomu Baltijas jaunuzņēmumu vidē.

22.–23. maijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika konference “Meklējumi un atradumi: digitālā kultūras mantojuma forums”, ko organizēja Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts kopā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju.

28. maijā Latvijas Universitātes Humanitāro un sociālo zinātņu centrā notika filozofijas profesora un Nacionālā mutvārdu vēstures pētījuma pamatlicēja Augusta Milta (1928–2008) 90 gadu atcerei velīta konference.

Maijā Latvijas Zinātņu akadēmijas žurnāla “LZA Vēstis” B daļu, papildus jau līdzšinējām datu bāzēm, sākot ar 2018. gadu, sāka indeksēt viena no zinātniskās literatūrās indeksēšanas nozīmīgākajām platformām *Clarivate Analytics – Web of Science (WoS)*.

18.–20. jūnijā Rīgā norisinājās IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress, kura ietvaros Latvijas Universitātē notika III Pasaules latviešu juristu kongress, bet Latvijas Universitātes Dabas mājā – II Latvijas vēsturnieku kongress. Tajā piedalījās vairāk nekā 750 dalībnieku no 24 valstīm. Kongress pieņēma manifestu, kurā zinātnieki aicina 2019. gadu valstī noteikt par nacionālo

zinātnes un augstākās izglītības gadu. II Latvijas vēsturnieku kongresā sprieda ne tikai par akadēmiskas dabas jautājumiem, bet arī vēstures zinātnes ieguldījumu Latvijas sabiedrības izglītošanā, stabilizēšanā, ideoloģijā un tādējādi arī valsts drošībā. III Pasaules latviešu juristu kongresa vadmotīvs bija “Tiesiska valsts – drošības garants”, un tā mērķis bija apspriest aktuālos tiesību problēmjautājumus drošības kontekstā un kopīgi meklēt to risinājumus. Abos nozaru kongresos, kā arī centrālā kongresa sekciju darbā piedalījās ievērojams skaits Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļu.

21. jūnijā LR Saeimā pieņēma likumu “Grozījumi Zinātniskās darbības likumā” (spēkā stājās 2018. gada 12. jūlijā), kas valsts pētījumu programmas ļauj īstenot un finansēt nozaru ministrijām. Valsts pētījumu programmas mērķus un uzdevumus nosaka attiecīgās nozaru ministrijas kopīgi ar Latvijas Zinātņu akadēmiju un Latvijas Zinātnes padomi. Valsts pētījumu programmu projektu konkursu organizē un īsteno Latvijas Zinātnes padome.

16. jūlijā Latvijas Zinātnes padome izsludināja otro fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu konkursu ar īstenošanas periodu 24 mēneši. Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu mērķis ir radīt jaunas zināšanas un tehnoloģiskās atziņas visās zinātņu nozarēs.

19. jūlijā Latvija pievienojās deklarācijai par sadarbību augstas veiktspējas skaitļošanas (HPC) jomā, lai veicinātu augstas veiktspējas skaitļošanas tehnoloģiju attīstību, zinātnisko izcilību un inovatīvu un konkurētspējīgu industriju Eiropā, kā arī nodrošinātu zinātniekiem un pētniecības organizācijām piekļuvi superdatoru infrastruktūrai.

7. septembrī Turaidā atzīmēja Turaidas muzejrezervāta trīsdesmitgadi. Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekle, Turaidas muzejrezervāta direktore Anna Jurkāne uzrunā atzīmēja atbalstu, kādu muzeja attīstīšanas un veidošanas gados ir saņēmusi no Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātniekiem, īpaši izceļot akadēmiķa Jāņa Stradiņa ieguldījumu.

11. septembrī valdība apstiprināja LR Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādāto valsts pētījumu programmu “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai”, kas iecerēta kā starpdisciplināra pētījumu programma sociālajās un humanitārajās zinātnēs, nosakot uzdevumus zināšanu bāzes attīstībai, lai risinātu valsts un sabiedrības ilgtspējīgas attīstības jautājumus – pilsoniska un iekļaujoša sabiedrība; etnisko un sociālo grupu loma Latvijas kultūras vēsturē; ģeopolitiskās un starptautiskās norises kā starptautisks konteksts valsts attīstībai; Latvijas izaicinājumi demogrāfijā un

migrācijā un citus. Programmas mērķis ir paplašināt zināšanu bāzi sociālajās un humanitārajās zinātnēs par Latvijas sabiedrības saliedētībai un iekļaujošai izaugsmei svarīgiem jautājumiem, kā arī globālajām norisēm un kontekstu, kas ietekmē Latvijas attīstību.

21. septembrī Latvijas Universitātes Lielajā aulā atklāja Latvijas Universitātes Lībiešu institūtu. LU Lībiešu institūts ir pirmā zinātniskā iestāde Latvijā un arī pasaulē, kuras darbības centrā ir mūsdienīga un vispusīga Latvijas otrās pamattautas un viena no mūsdienu latviešu valodas un kultūras pirmelementiem – lībiešu – un viņu mantojuma pētniecība. LU Lībiešu institūts ir Latvijā pirmais somugristikas pētījumu centrs, saslēdzot Latvijas Universitāti vienotā somugristikas pētniecības institūciju tīklā ar tādām zinātniskās pētniecības iestādēm kā Tartu, Helsinku, Turku, Upsalas un Gētingenes universitātes un citām.

25. septembrī valdība apstiprināja LR Izglītības un zinātnes ministrijas izveidotu un finansētu valsts pētījumu programmu “Latviešu valoda”, kas radīs labvēlīgus apstākļus latviešu valodas attīstībai un Latvijas lingvistiskā kultūras mantojuma saglabāšanai nepieciešamās zināšanu bāzes un cilvēkkapitāla attīstībai. Programmas ietvaros tiks identificēti un pēti latviešu valodas ilgspējai un attīstībai nozīmīgākie jautājumi, kuru risināšanai ir nepieciešams fokusēt Latvijas zinātnisko institūciju, ieskaitot augstskolu, darbu, kā arī tiks īstenoti pasākumi sabiedrības informēšanai un iesaistei. Programmas īstenošanas mērķis ir paplašināt zināšanu bāzi latviešu valodniecības un tās saskarjumu zinātnēs, veicinot latviešu valodas un tās paveidu, tai skaitā latgaliešu rakstu valodas un lībiešu valodas kā autohtonās valodas izpēti un attīstību. Tāpat arī tiks sekmēta valodas resursu digitalizācija un analīze, nodrošinot sabiedrībai nepieciešamo pētniecisko rezultātu pieejamību, tostarp digitāli.

24.–26. septembrī Rīgā un Cēsīs pirmo reizi notika Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras organizētā ANO Ģeogrāfisko nosaukumu ekspertu grupas (UNGEGN) Eksonīmu darba grupas 21. sanāksme, kurā piedalījās 34 vietvārdu eksperti no 16 pasaules valstīm. Pasākums organizēts sadarbībā ar Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūtu.

25. septembrī Latvija kļuva par vienu no Eiropas ķīmiskās bioloģijas skrīninga platformas (*EU-OPENSREEN*) konsorcijs dibinātājvalstīm. Latvijas kontaktinstitūcijas funkcijas veic Latvijas Organiskās sintēzes institūts, kas iesaistās konsorcijs darbībās, izmantojot Farmācijas un biomedicīnas valsts nozīmes pētniecības centra ķīmiskās bioloģijas infrastruktūru. Dalība

konsorciņā sekmē starptautisko sadarbību un Latvijas pētnieku dalību jaunos programmas “Apvārsnis 2020” un “Apvārsnis Eiropa” projektos.

27. septembrī Latvijas Zinātnes padome izsludināja valsts pētījumu programmas “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” projektu pieteikumu atklāto konkursu.

2.–5. oktobrī Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts rīkoja starptautisku konferenci “Funkcionālie materiāli un nanotehnoloģijas FM&NT-2018”. Konferences mērķis – veicināt starptautisku sadarbību zinātnes, izglītības un inovatīvās uzņēmējdarbības sfērās, veicinot dažādu materiālu un tehnoloģiju izpēti, kas nākotnē attīstītu viedu izstrādājumu ražošanu ar augstu pievienoto vērtību. Vairāk nekā 180 zinātnieki no vairāk nekā 20 pasaules valstīm dalījās savos jaunākajos zinātniskajos sasniegumos, referēja par tendencēm un aktivitātēm perspektīvo materiālu pētniecībā un izstrādē, izmantojot modernās nanotehnoloģiju metodes. Konferences uzmanības centrā bija arī materiāli enerģētikai un atjaunojamās enerģijas tehnoloģijām, daudzfunkcionāli neorganiskie, organiskie un hibrīdie materiāli fotonikai, mikro-, nanoelektronikai un biomedicīnai.

8. oktobrī Latvijas Zinātnes padome izsludināja valsts pētījumu programmas “Latviešu valoda” projektu pieteikumu atklāto konkursu.

11.–12. oktobrī Latvijas Zinātnes padome izsludināja atklātus projektu pieteikumu konkursus “Atjaunojamie un vietējie energoresursi”, “Energoefektivitāte”, “Valsts ilgtermiņa enerģētikas politikas plānošanas analītiskais ietvars”, “Ilgspējīga enerģētikas infrastruktūra un tirgus” valsts pētījumu programmas “Enerģētika” ietvaros.

18. oktobrī, klātesot augstākajām valsts amatpersonām, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā tika atvērts Nacionālās enciklopēdijas drukātais sējums “Latvija” – populārzinātniska enciklopēdija latviešu valodā.

13.–14. decembrī Latvijā viesojās *EUROfusion* programmas izpilddirektors Tonijs Donē (*Tony Donné*). Savas vizītes laikā T. Donē tikās ar Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidentu Ojāru Spārīti, Latvijas Universitātes rektoru Indriķi Muižnieku, apciemoja LU Akadēmisko centru, Izglītības un zinātnes ministriju un LU Cietvielu fizikas institūtu. 2014. gada 9. oktobrī Eiropas Savienības dalībvalstis un Šveices zinātniskās institūcijas parakstīja konsorcijsa vienošanos – *EUROfusion* programmu, kas reglamentē Eiropas sadarbību kodolsintēzes pētniecības jomā. Šīs vienošanās ietvaros tiek sniegts zinātniskais un tehniskais atbalsts ITER (*International Thermonuclear Experimental*

Reactor) – Starptautiskā eksperimentālā kodoltermiskās sintēzes reaktora – attīstībai.

18. decembrī Bebreņu muižā, Bebreņu pagastā Sēlijas novadā atvēra Nacionālās enciklopēdijas elektroniskā vietni.

NOZĪMĪGĀKIE SASNIEGUMI ZINĀTNĒ 2018. GADĀ

Sasniegumi teorētiskajā zinātnē

- ***Cilvēka šūnās atrasta DNS A-forma ar neparastu iepakojumu un genoma apkalpošanas funkciju***

Dr.biol. Kristīne Salmiņa, LZA akadēmiķe *Dr.habil.med.* Jekaterina Ērenpreisa, *Dr.biol.* Tālvāldis Freivalds, *Dr.biol.* Tūrs Selga, *Mg.* Germanis Sorokins, *Bc.* Jēkabs Krīģerts

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs (BMC), Latvijas Universitāte (LU), Rīgas Tehniskā universitāte

Ar citofiziskiem un citoķīmiskiem paņēmieniem atklāta neparastas DNS A-konformācijas forma ar neparastu iepakojumu cilvēka šūnu kodolos. Līdz šim tā bija zināma tikai vīrusos un sausajā raugā. Ar savu unikālo struktūru un iepakojumu šī nelielā DNS daļa (5%) normāli kalpo hromosomu sakārtotai telpiskai organizācijai šūnu kodolā. Pateicoties savai struktūrai, tā var veikt DNS transportlīdzekļa funkciju (kā vagoniņi vilciena sastāvā) ģenētiskā materiāla regulārai tīrīšanai “no pārrāvumu atlūzām”, rūpējoties par to veselīgumu. Pirmo reizi DNS A-formu reizē ar kanonisko B-formu, izmantojot rentgenstrukturālo analīzi, aprakstīja Rozalinda Franklina kopā ar studentu Goslingu, vienā žurnāla “*Nature*” 1953. gada numurā to publicējot kopā ar Vatsona un Kriku rakstu par DNS dubultspirāli. Tika parādīts, ka B-forma pāriet A-formā, samazinot kamerā mitrumu, un ka pāreja atpakaļ uz B-formu ir atgriezeniska.

- ***Pirmo reizi starpdisciplināri aplūkota izcilā 18. gadsimta Baltijas vācu teologa un literāta Gotharda Frīdriha Stendera personība un darbība plašā Eiropas apgaismības kontekstā***

Gothards Frīdrihs Stenders (1714–1796) un apgaismība Baltijā Eiropas kontekstā / Gotthard Friedrich Stender (1714–1796) und die Aufklärung im Baltikum im europäischen Kontext / Gotthard Friedrich Stender (1714–1796)

and the Enlightenment in the Baltics in European contexts. Sast. LZA akadēmiķe Dr.philol. Māra Grudule. LU LFMI, 2018. 559 lpp. (latviešu, vācu un angļu valodā).

Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts (LU LFMI)

Kolektīvā monogrāfija ar latviešu, igauņu, lietuviešu, vācu, čehu, gruzīnu un amerikāņu literatūras, mūzikas un mākslas zinātnieku, filozofu un teologu, valodnieku, pedagoģijas vēsturnieku pētījumu starpniecību pirmo reizi starpdisciplināri aplūko izcilā 18. gadsimta Baltijas vācu teologa un literāta Gotharda Frīdriha Stendera personību un darbību plašā Eiropas apgaismības kontekstā, kā arī Stendera literārās tradīcijas turpinājumu 19. gadsimta latviešu kultūrā.

- ***Pirmo reizi pēc valsts neatkarības atjaunošanas sniegta aptveroša pēckara desmitgades (1944–1953) mūzikas norišu aina uz Latvijas PSR politisko un sabiedrisko kolīziju fona***

Arnolds Laimonis Klotiņš. **Mūzika pēckara staļinismā: Latvijas mūzikas dzīve un jaunrade 1944–1953.** Rīga: LU LFMI, 2018. 679 lpp.

Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts

Pirmo reizi pēc valsts neatkarības atjaunošanas sniegta aptveroša pēckara desmitgades mūzikas norišu aina uz Latvijas PSR politisko un sabiedrisko kolīziju fona. Komponistu un atskaņotāju darbība rādīta tā laika ideoloģiskā diktāta apstākļos, kad starp mākslas pasauli un varu izveidojās pakļaušanās un pretošanās svārsti, tās savdabīgās, nepārtrauktās vienlaikus konflikta un koeksistences attiecības, kam bija jāturpinās vairākus gadu desmitus un tomēr jānodrošina mākslas, tostarp mūzikas, izdzīvošana un attīstība. Zinātniski izvērtēti ideoloģisko spaidu dēļ radītie zaudējumi Latvijas mūzikai, kā arī radošie sasniegumi.

- ***Pirmo reizi zinātniskajā apritē ievadīti jauni fakti par 20. gadsimta sākuma jūgendstila arhitektūras mantojuma vietu un nozīmi Latvijas mūsdienu kultūrvidē***

Jānis Krastiņš. **Jūgendstila arhitektūra Latvijā = Art Nouveau Architecture in Latvia.** Rīga: Madris, 2018. 304 lpp. (latviešu un angļu valodā).

Grāmata pirmo reizi zinātniskajā apritē ievada datus par 20. gadsimta sākuma arhitektūras mantojuma vietu un nozīmi Latvijas mūsdienu kultūrvidē. Starptautiski plaši pazīstamais Rīgas jūgendstila mantojums grāmatā analizēts atsevišķu arhitektūras meistarų daiļrades kontekstā. Liepājas jūgendstila mantojums samērots ar vairākiem atzītiem Eiropas jūgendstila centriem. Detalizēti atspoguļota jūgendstila arhitektūra Ventspilī, Jelgavā un Cēsīs. Analizēti mākslinieciski augstvērtīgie jūgendstila paraugi Daugavpilī, Kuldīgā, Talsos, Bauskā, Smiltē un citur. Atsevišķa nodaļa veltīta

savdabīgajam jūgendstila mantojumam Jūrmalā. Atspoguļota arī jūgendstilā veidoto muižu kungu namu, medību piļu un citu lauku vides objektu arhitektūra. Grāmatas pielikumos doti speciālo arhitektūras terminu skaidrojumi, kā arī tekstā minēto celtnu un personu rādītāji.

- ***Mūsdienu ekonomikas un sabiedrības kompleksa izpēte un instrumenti viedās ekonomikas un sabiedrības attīstīšanai Latvijā***

Simtam pāri. Viedā Latvija. Galvenā redaktore EKOSOC-LV vadītāja LZA akadēmiķe Baiba Rivža, zinātniskā redaktore *Dr.oec.* Elita Jermolajeva, atbildīgā redaktore Ausma Mukāne. Rīga: LZA, 2018. 416 lpp.

Monogrāfija ietver valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV (2014–2018) desmit projektos veikto pētījumu par jaunām pieejām zināšanu sabiedrības (ekonomiskais, telpiskais – lauku un reģionu, sabiedriskais, tiesiskais aspekts) veidošanā rezultātu apkopojumu, kurā ir plaši secinājumi un ieteikumi par nepieciešamajām pārmaiņām kompleksi izpētītajā pašreizējā situācijā, instrumenti to veikšanai, t.sk. novadu viedās attīstības indekss, Saeimas debašu korpusi, vadlīnijas ekosistēmas ilgtspējai, modelis darbinieku līdzdalībai uzņēmuma kapitālā, metodika sociālās inovācijas attīstībai. To papildina ekspertu viedokļi, viedo procesu labās prakses piemēri, attīstības scenāriji, kā Latvijai nebūt lētā darbaspēka zemei. Sniegtā kopaina ir nozīmīga informācijas sadrumstalotības apstākļos un izmantojama lēmumu pieņemšanā, studijās, pētījumos.

Sasniegumi lietišķajā zinātnē

- ***Izstrādāta jauna energoefektīva metode ilgi spīdošu pārklājumu iegūšanai uz metāliem***

Mg.phys. Ivita Bite, *Mg.phys.* Guna Kriekle, *Mg.phys.* Aleksejs Zolotarjovs, *Mg.phys.* Katrīna Laganovska, *Bc.phys.* Krišjānis Auziņš, *Virgīnija Vītola*, *Dr.phys.* Krišjānis Šmits, *Dr.habil.phys.* Larisa Grigorjeva, *Dr.habil.phys.* Donats Millers, LZA akadēmiķis *Dr.habil.phys.* Linards Skuja

Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts

Izstrādāta jauna stroncija alumīnāta pārklājuma izveides metode uz alumīnija un iegūts pārklājums ar fosforescentām īpašībām. Stroncija alumīnāti ir vispopulārākie mūsdienu fosforescējošie materiāli ar vairāku stundu ilgu pēcspīdēšanu istabas temperatūrā. Neraugoties uz iespaidīgo komercializācijas potenciālu un lielo pētījumu skaitu, kuros ir arī LU CFI ieguldījums, šādu materiālu sintēzes metodes joprojām ir salīdzinoši neefektīvas un videi nedraudzīgas. Savukārt jaunā izstrādātā metode, kurā

izmanto plazmas elektroķīmisko oksidāciju, ir energoefektīvāka un videi draudzīgāka, kā arī ir iespējams iegūt fosforescento pārklājumu uz metāla vienā tehnoloģiskajā ciklā. Ar izstrādāto metodi izdevies iegūt ilgi spīdošo SrAl_2O_4 : Eu^{2+} , Dy^{3+} pārklājumu uz komerciālā tehniskā alumīnija AL6082 virsmas. Pētījums ir zinātniska novitāte – pirmo reizi iegūts šāds pārklājums un aprakstītas iespējamās reakcijas, kas notiek, iegūstot minēto pārklājumu ar plazmas elektroķīmiskās oksidācijas metodi. Paredzama iespēja metodes praktiskai izmantošanai – noturīgu un energoefektīvu avārijas uzrakstu izgatavošanā, ceļa norāžu izgatavošanā, reklāmām, kā arī citiem pielietojumiem. LU CFI pētnieki pirmie aizsāka plazmas elektroķīmiskajā ceļā iegūto pārklājumu modificēšanu optiskajiem pielietojumiem. Pētījums izstrādāts, sadarbojoties ar Latvijas kompāniju “Elgoo Tech”. Pētījums veikts ar ERAF 1.1.1.1/16/A/182 atbalstu.

• ***Izstrādāta jauna neironu mašintulkošanas tehnoloģija***

Dr.sc.comp. Mārcis Pinnis, *Mg.sc.comp.* Rihards Krišlauks, *Mg.sc.comp.* Matīss Rikters, *Bc.sc.comp.* Roberts Rozis, *Dr.sc.comp.* Raivis Skadiņš, *Mg.sc.comp.* Valters Šics, *Bc.* Artūrs Vasiļevskis, *Dr.sc.comp.* Andrejs Vasiļjevs, LZA korespondētājloceklis *Dr.habil.sc.comp.* Juris Borzovs, *Dr.sc.comp.* Jānis Zuters

SIA “Tilde”, Latvijas Universitāte

Izstrādāta jauna mašintulkošanas tehnoloģija, kas balstās neironu tīklu dziļās mašīnmācīšanās metodēs un ir īpaši piemērota tulkošanai latviešu un citās mazākās valodās. Pētījumā izstrādātais risinājums divus gadus pēc kārtas (2017. un 2018. g.) ir uzvarējis starptautiskās sacensībās, ko katru gadu organizē Mašintulkošanas konferences (*Conference on Machine Translation; WMT*) ietvaros. Tas parāda Latvijas pētnieku spējas pārspēt pasaules vadošo pētnieku un uzņēmumu, kā *Google* un *Microsoft*, radītās tehnoloģijas. Risinājums tiek izmantots praktiskos lietojumos, kas ir pieejami Latvijas sabiedrībai (*translate.tilde.com*), valsts pārvaldes valodas tehnoloģiju platformā *Hugo.lv* un nodrošina tulkošanu Eiropas Savienības Padomes tulkošanas risinājumā *translate2018.eu*, kuru izmantoja Igaunijas, Bulgārijas un Austrijas prezidentūrās.

• ***Konceptuāli jauni nanoģeneratori mehāniskās enerģijas pārvēršanai elektriskajā***

Dr.sc.ing. Andris Šutka, *Dr.sc.ing.* Kaspars Mālnieks, *Dr.phys.* Artis Linarts, *Mg.sc.ing.* Linards Lapčinskis, *Dr.phys.* Juris Blūms, *Mg.sc.ing.* Ilgvars Gorņevs, *Mg.sc.ing.* Vilnis Jurkāns, *Mg.sc.ing.* Astrīda Bērziņa, LZA akadēmiķis *Dr.habil.phys.* Māris Knite

Rīgas Tehniskās universitātes Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes Funkcionālo materiālu tehnoloģiju zinātniskā laboratorija un Tehniskās fizikas institūts

Triboelektriskie (nano)ģeneratori ir jauna veida ierīces, kas ļauj apkārtējā vidē esošo mehānisko (vēja, skaņas, svārstību) enerģiju pārvērst elektriskajā. Pirmie darbi šajā jomā pasaulē publicēti salīdzinoši nesen – 2012. gadā, bet jau šobrīd šīm ierīcēm ir augsts potenciāls, lai sniegtu artavu portatīvo elektrisko ierīču uzlādē vai radītu alternatīvu baterijām dažāda veida sensoros un detektoros. Šādas mehāniskās enerģijas savākšanas ierīces tiek izgatavotas no fleksibliem speciāli izvietotu vadošu elektrodu un triboelektrisku polimērmateriālu slāņiem, kas savā starpā periodiski kontaktējas un tādējādi elektrizējas, ļaujot mehānisko enerģiju pārvērst elektriskajā. Mūsu pētījumu rezultātā tapuši jauna tipa nanoģeneratori, kuru darbības mehānisms ir līdzīgs triboelektriskajiem ģeneratoriem, bet triboelektriskie slāņi ir aizvietoti ar elektriski polarizētu segnetoelektrisku materiālu slāņiem, tādējādi ļaujot ģenerēt ievērojami lielākus spriegumus un strāvas.

- ***Uz augu vīrusu bāzes izveidota universāla vakcīnu tehnoloģija hronisku saslimšanu ārstēšanai***

Dr.biol. Ina Baļķe, *Mg.biol.* Gunta Reseviča, Vilija Zeltiņa, LZA korespondētājloceklis
Dr.biol. Andris Zeltiņš

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs (BMC)

Sadarbībā ar Šveices kolēģiem no Bernes un Cīrihes universitātēm, Lielbritānijas kolēģiem no Oksfordas un Dandijas universitātēm, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra Augu virusoloģijas grupas zinātnieki no inficētiem liliju augiem ir klonējuši gurķu mozaīkas vīrusa apvalka proteīna gēnu, ievietojusi tā struktūrā fragmentu no stingumkrampju vakcīnas un izveidojuši universālu vakcīnu platformu. Ar šīs tehnoloģiskās platformas palīdzību ir izveidotas eksperimentālās vakcīnas tādu hronisku saslimšanu ārstēšanai kā psoriāze, un insektu izraisītas zirgu alerģijas, kā arī Alzheimeras slimības profilaksei. Izveidoto eksperimentālo vakcīnu efektivitāte ir parādīta dzīvnieku modeļos. Vairākas no šīm vakcīnām ir sasniegušas tehnoloģijas pārnese fāzi un tiek ieviestas ražošanā, kā arī tiek pārbaudītas veterināri klīniskajos pētījumos. Veiktajiem pētījumiem ir ievērojama teorētiska un praktiska nozīme, jo tie parāda līdz šim nezināmus terapeitiskās vakcinācijas aspektus un nodrošina efektīvu vakcīnu radīšanas tehnoloģiju pret alerģijām un autoimūnajām saslimšanām, kas var aizvietot ārstēšanu ar monoklonālajām antivielām.

- ***Perifērās inervācijas loma ādas brūču dzīšanas procesā***

Dr.pharm. Vadims Parfejevs, *Dr.biol.* Una Riekstiņa, *PhD* Lūkass Zommers (*Lukas Sommer*, Cīrihes Universitāte)

Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāte

Ādas brūču dzīšana ir sarežģīts process, kura mērķis ir atjaunot ādas sākotnējo struktūru un funkcijas. Līdz šim maz bija zināms, kādā veidā ādas dermas slānī esošie perifērie nervi piedalās brūču dzīšanā. Pētījuma rezultātā noskaidroja, ka pēc traumas ap nervu šķiedru izvietotās mielīna apvalka šūnas (Švāna šūnas) migrē uz brūces rajonu un veicina brūces aizvēršanos. Šajā procesā Švāna šūnās notiek ievērojamas izmaiņas, un tās iegūst cilmes šūnām raksturīgas iezīmes. Spriežot pēc izmaiņām aktivēto Švāna šūnu gēnu ekspresijas programmās, tās izdala brūces vidē dzīšanu stimulējošos proteīnus, kas sekmē citu ādas šūnu (piemēram, fibroblastu) dalību dzīšanas norisē. Šis atklājums paver iespējas turpmākiem pētījumiem par inervācijas lomu ādas un citu orgānu reģenerācijas procesos.

• ***Ar zinātniskiem pētījumiem pamatota smiltsērķšķu ekstraktu izstrāde jauno veselības uzlabošanai***

LZA korespondētājlocekle *Dr.sc.ing.* Dalija Segliņa, *Dr.sc.ing.* Pāvels Gornass (*Pawel Gornas*), *Dr.sc.ing.* Vitalijs Radenkovs, *Dr.med.vet.* Laima Liepa, *Dr.med.vet.* Ilmārs Dūrtis, *Dr.med.vet.* Inga Pigiņka-Vjačeslavova, *Mg.med.vet.* Evita Zolnere

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultāte, Dārzkopības institūts

Smiltsērķšķu audzēšanas un pārstrādes blakusprodukti (dzinumi ar lapām, spiedpaliekas) satur bioloģiski aktīvus savienojumus, tos saturošie ekstrakti pozitīvi ietekmē jaundzimušo teļu imunitāti, turpmāko dzīvnieku augšanu un produktivitāti. Iegūtie klīnisko pētījumu rezultāti ir ieguldījums jaunu, dabīgu barības piedevu ražošanā ar iespēju mazināt antibiotiku lietošanu, kas svarīgi bioloģiskajās saimniecībās.

• ***Izstrādāts inovatīvs process multifunkcionāla nanoporaina oglekļa iegūšanai***

Dr.habil.chem. Gaļina Dobeļe, *Mg.* Aleksandrs Volperts, LZA īstenais loceklis *Dr.sc.ing.* Aivars Žūriņš, *Mg.* Lilija Jašina, *Mg.* Ance Pļavniece, *Ing.* Dmitrijs Djačkovs

Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts

Izstrādāta oriģināla tehnoloģija nanoporainu oglekļa materiālu ieguvei ar termokīmisko aktivāciju no koksnes un tās atliekām. Procesā, kas ietver biomasas karbonizāciju, aktivāciju ar sārmu un demineralizāciju, notiek poliaromātiskās struktūras veidošanās ar poru virsmas laukumu līdz 3000 m²/g. Noteiktas likumsakarības starp oglekļa poraino struktūru un tās elektroķīmiskiem rādītājiem, kā arī optimizēti aktivācijas režīmi un izpētīta to ietekme uz oglekļa materiāla struktūru un funkcionālo sastāvu. Izpētītas oglekļa materiālu īpašības un to izmantošana vides aizsardzībā, elektroenerģijas akumulēšanai superkondensatoru elektrodos, kuru kapacitāte par 20%

pārsniedz pašreizējos komerciālos paraugus, un skābekļa reducēšanai degvielas šūnās, kurās tā īpašības ir salīdzināmas ar komerciālo 20% Pt / C katalizatoru.

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidenta Atzinības raksti

• *Grāmata “Nesakārtotās nanosistēmas – teorija un pielietojumi”*

Nonregular Nanosystems – Theory and Applications. Series: Lecture Notes in Nanoscale Science and Technology, 2018, Vol. 26, Springer 412 (“Nesakārtotās nanosistēmas – teorija un pielietojumi”)

Dr.habil.phys. Jurijs Šuņins (1951–2018), *PhD* Stefano Beluči (*Stefano Bellucci*, Kodolfizikas institūts, Nacionālā laboratorija (Fraskati, Itālija), *PhD* Alitis Grodis (*Alytis Gruodis*, Viļņas Universitātes Vispārējās fizikas un spektroskopijas nodaļa), *Dr.paed.* Tamara Lobanova-Šuņina (Rīgas Tehniskās universitātes Mašīnzinību, transporta un aeronautikas fakultātes Aeronautikas institūts)

Grāmata “Nesakārtotās nanosistēmas – teorija un pielietojumi” tika publicēta enciklopēdiskā izdevuma “Nanozinātnes un tehnoloģijas lekciju piezīmes” 26. sējumā, Špringera izdevniecībā 2018. gada sākumā, tā atspoguļo grāmatas autoru vairāku gadu pieredzi nesakārtoto nanostruktūru pētījumos. Grāmatā sniegts oriģināls sistematisks ieskats nano-parādībā nesakārtotās kondensētās vides pieejas ietvaros. Šī grāmata aptver vairākus nesakārtoto nanosistēmu aspektus, ko nosaka nesakārtotu nanoizmēru materiālu fundamentālās īpašības, sākot ar elektroniskās struktūras, virsmas nanofizikas un oglekļa alotropām formām, tādām kā grafēns un fullerēns, ieskaitot defektu raksturojumu, un beidzot ar spinotroniku un trīsdimensionālo ierīču principiem. Šī grāmata būs interesanta studentiem un speciālistiem dažādās nanotehnoloģiju un nanozinātņu jomās, virsmas nanofizikā un nanotehnoloģijas ekspertiem, izglītības profesionāļiem, kā arī vadītājiem, kas nodarbojas ar nanoproduktu tirdzniecību un patērētāju uzvedības pētījumiem.

• *Portatīva ierīce ādas vēža agrīnai bezkontakta diagnostikai*

Dr.phys. Aleksejs Ļihačovs, *Dr.phys.* Ilze Ļihačova, *Dr.phys.* Ilona Kuzmina, *Dr.med.* Aleksandrs Derjabo, *Mg.* Marta Laņģe, *Bc.phys.* Emīlija Vija Ploriņa, *Mg.phys.* Ilze Ošiņa, *Dr.phys.* Vanesa Lukinsone, LZA akadēmiķis *Dr.phys.* Jānis Spīgulis, *Dr.phys.* Mindaugs Tamošūns (*Mindaugas Tamošiūnas*), *Dr.phys.* Rita Veilande, *Mg.phys.* Mārtiņš Osis, *Bc.phys.* Gatis Tunēns, *Dr.sc.ing.* Dmitrijs Bļizņuks, *Dr.sc.ing.* Katrina Boločko, *Dr.sc.ing.* Pāvels Osipovs, *Dr.sc.ing.* Mihails Kovaļovs, *Mg.* Jurijs Jonass, *Mg.* Gundars Miezītis, *Mg.* Andrejs Kalniņš

Latvijas Universitātes Atomfizikas un spektroskopijas institūts; Rīgas Tehniskās Universitātes Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultāte

Sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti izveidots unikāls ādas vēža diagnostikas serviss, kas jau tiek testēts ģimenes ārstu praksē. Diagnostika ir balstīta uz difūzās refleksijas un ādas autofluorescences mērījumiem. Iekārtā izmanto specifisku apgaismojumu: gaismas diodes ar emisijas maksimumu pie 405 nm, 526 nm, 663 nm un 964 nm. Gaismas diodes izvēlētas, balstoties uz ādā esošo hromoforu un fluoroforu specifiskajām īpašībām. Iekārta paredzēta lietošanai ģimenes ārstu praksē, lai veiktu pacientu pilna ķermeņa apskati un agrīni atklātu ādas vēzi. Tā ir savienota ar attālinātu mākoņservisu, kur tiek veikta aizdomīgā ādas veidojuma attēlu apstrāde un rezultāts nekavējoties ir pieejams jebkuram speciālistam caur internetu. Diagnostikas sistēma tiek pārbaudīta Latvijas Onkoloģijas centrā, kur tā, no šobrīd veiktajiem 1000 dažādu ādas veidojumu mērījumiem, ir identificējusi visus melanomas gadījumus.

- ***Origināla pieeja mākslīgo neironu tīklu arhitektūras transformēšanai programmējamo loģisko masīvu struktūrās***

LZA akadēmiķis *Dr.sc.comp.* Modris Greitāns, *Dr.sc.ing.* Kaspars Ozols, *Mg.sc.ing.* Rihards Novickis, *Mg.sc.ing.* Daniels Jānis Justs

Elektronikas un datorzinātņu institūts

Mākslīgo neironu tīklu (MNT) pielietojumi strauji ienāk visās dzīves jomās – transports, ražošana, medicīna u.c. Tāpat strauji attīstās arī datu apstrādes pārnese no klasiskiem datoriem uz iegultām sistēmām, t.sk. programmējamiem loģiskiem masīviem (FPGA), tādējādi samazinot elektronisko ierīču izmērus, svaru un enerģijas patēriņu. Reāla laika procesiem vitāli svarīgi ir nodrošināt augstu ātrdarbību. Mūra likuma darbības neturpināšanās tiek saistīta ar turpmāku sistēmu arhitektūru sarežģītības pieaugumu, kas apgrūtina to praktisko realizāciju. Radītā jaunā pieeja MNT arhitektūras transformēšanai FPGA struktūrās risina šīs minētās problēmas – veido resursu izmantošanas ziņā efektīvu MNT implementāciju, kas nodrošina augstu izejas datu biežumu. Tādējādi reāla laika sistēmās var veidot, piemēram, virtuālos sensorus, kuri ir reāla laika MNT izejas dati, kam ieejā ir padoti cita veida fizikālo sensoru dati. Pieveja ir aprobēta Apvārsnis2020 projekta 3CCar ietvaros, demonstrējot elektriskā automobiļa četru riteņu piedziņas kontroli, ieejā izmantojot 17 sensoru datus.

- ***Uz DNS pētījumu bāzes iegūtas jaunas atziņas par Skandināvijas pirmiedzīvotāju migrācijas maršrutiem***

The Genetic Prehistory of the Baltic Sea Region. *Nature Communications*, Vol. 9, 2018, Article number 442. DOI: 10.1038/s41467-018-02825-9 (Baltijas reģiona ģenētiskā priekšvēsture)

Alissa Mittnik, Chuan-Chao Wang, Saskia Pfrengle, Mantas Daubaras, LZA īstenā locekle Gunita Zariņa, Fredrik Hallgren, Raili Allmäe, Valery Khartanovich, Vyacheslav Moiseyev, Mari Tõrv, Anja Furtwängler, Aida Andrades Valtueña, Michal Feldman, Christos Economou, Markku Oinonen, LZA korespondētājlloceklis Andrejs Vasks, Elena Balanovska, David Reich, Rimantas Jankauskas, Wolfgang Haak, Stephan Schiffels, Johannes Krause

Latvijas Universitāte, Latvijas Vēstures institūts

Pētījumā pirmo reizi pasaules seno iedzīvotāju DNS izpētes vēsturē apkopoti 25 arheoloģisko izrakumu antropoloģiskā materiāla DNS rezultāti no mūsdienu Lietuvas, Latvijas, Igaunijas, Zviedrijas, Arhangeļskas apgabala un Karēlijas teritorijas. Iegūtie rezultāti veido kopainu par iedzīvotāju migrācijām šajās teritorijās periodā 7500–200 g. pirms Kristus. Tie liecina par Rietumu mednieku-vācēju izplatību uz austrumiem no Baltijas jūras mezolīta periodā. Šīs populācijas agrīnā un vidējā neolīta periodā saglabājās bez Centrālās Eiropas zemkopju ģenētiskās ietekmes. Steps lopkopju ierašanās šajās teritorijās vēlā neolīta periodā ieviesa izmaiņas ekonomikā un veicināja pārmaiņas, saistītas ar Auklas keramikas kultūras izplatību Ziemeļeiropā. Latvijas sakarā tas liecina, ka 1) ražotājsaimniecība ienāca no dienvidaustrumiem, nevis no dienvidrietumiem, kā uzskatīja līdz šim; 2) baltu cilšu ierašanās saistāma ar vēlā neolītu ap 2900. g. pr. Kr., nevis ar agrāku laiku.

- ***Monogrāfisks pētījums par sanatoriju arhitektūru Latvijā 1918.–1940. gadā***

Karīna Horsta. **Sanatoriju arhitektūra Latvijā: 1918–1940.** Rīga: Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūts, Mākslas vēstures pētījumu atbalsta fonds, 2018. 256 lpp.

Pirmais izvērsta un informatīvi piesātinātais monogrāfiskais pētījums par sanatoriju arhitektūru Latvijā tās uzplaukuma posmā un eiropesko analogiju kontekstā veikts, izmantojot pirmavotus, atrodot un interpretējot nepublicētos materiālos iegūto informāciju, analizējot dokumentus, būvprojektus, skices, zīmējumus un fotogrāfijas Latvijas arhīvos, muzeju krājumos, apsekojot celtnes dabā, studējot tālaika periodiku un specializētos izdevumus, kā arī ārzemju literatūru par sanatoriju kustību Eiropā. Sanatorijas skatītas 20. gs. 20.–30. gadu Latvijas veselības aprūpes sistēmā, nosakot to tipus un attīstību, aptverot gan jaunbūves, gan pielāgotas celtnes, raksturojot to ārstnieciskās funkcijas un formveidi, kā arī izceļot ievērojamāko arhitektu sniegumu.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS PILNSAPULCES

2018. gadā notika divas LZA pilnsapulces.

Pavasara pilnsapulce 5. aprīlī

Pilnsapulcē piedalījās LZA locekļi, LZA balvu laureāti un pilnsapulces viesi.

Ievadvārdus sacīja prezidents Ojārs Spārītis, atzīmējot, ka Latvija 27 gadus pēc valstiskās neatkarības atgūšanas ar finansējumu zinātnē ir noslīdējusi pēdējā vietā Eiropas Savienībā.

Pilnsapulci uzrunāja LR Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšsēdētājs Jānis Vucāns, citējot valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV ārzemju ekspertes *Dr.habil.oec.* Tiu Pāsas (*Tiiu Paas*) vārdus no programmas ietvaros nule izdotās grāmatas “Simtam pāri. Viedā Latvija”: “[...] lai gan kopumā ekonomiski attīstītākās valstīs iedzīvotāji ir nosacīti laimīgāki nekā nabadzīgākās valstīs, tomēr ilgtermiņā valstu ekonomisko rādītāju paaugstināšanās nespēj tikpat proporcionāli celt iedzīvotāju apmierinātību ar dzīvi, paaugstināt laimes sajūtu (subjektīvo labklājību). [...] Izrādās, subjektīvajai labklājībai īpaši svarīga ir uzticēšanās valdībai un valsts iestādēm” (20., 21. lpp.). J. Vucāns nobeigumā uzsvēra, ka jāstiprina sazone starp varas struktūrām un zinātnē strādājošajiem.

Ar akadēmisko lekciju par neatkarīgu Baltijas valstu izveidošanās politiskajām un vēsturiskajām cēloņsakarībām uzstājās LZA korespondētājloceklis Ēriks Jēkabsons.

LZA vārdbalvas saņēma seši izcili zinātnieki un četri jaunie zinātnieki. Raiņa balvu par izcilu radošu veikumu zinātnē saņēma LZA *Dr.h.c.philol.*, *Dr.philol.* Gundega Grīnuma, Edgara Siliņa balvu fizikā – LZA īst.loc. Mārtiņš Rutkis, Gustava Vanaga balvu ķīmijā – LZA īst.loc. Aigars Jirgensons, Heinriha Skujas balvu bioloģijā – LZA *Dr.h.c.biol.* Jānis Rukšāns, Arveda Švābes balvu Latvijas vēstures zinātnē – LZA kor. loc. Ēriks Jēkabsons, Arvīda Kalniņa balvu mežzinātnē – *Dr.silv.* Imants Baumanis.

Pilnsapulces noslēgumā par LZA darbību 2017. gadā referēja LZA ģenerālsēkretārs Andrejs Siliņš un LZA Uzraudzības padomes priekšsēdētājs Juris Krūmiņš.

Pilnsapulce, atklāti balsojot, apstiprināja ģenerālsēkretāra pārskatu.

LZA prezidenta Ojāra Spārīša uzruna Pavasara pilnsapulcē

Cienījamie Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķi, korespondētājlocekļi, ārzemju un goda locekļi, viesi! Esiet sveicināti mūsu organizācijas Pavasara pilnsapulcē, kas veltīta Latvijas valstiskuma 100. gadadienas atcerei, mūsu zinātnes izcilāko pētnieku godināšanai un jauno zinātnieku uzmundrinājumam, rosinot viņus turpināt veidot savu zinātnisko karjeru tieši tāpēc, ka tas ir pirmatklājēju ceļš.

Valsts jubilejas atzīmēšanas gadu mēs sākam ar vēsturi, kura LZA korespondētājlocekļa Ērika Jēkabsona akadēmiskajā lekcijā mums tiks pārdzīvot tās sarežģītās politiskās cīņas, kurās dzima gan Somija un Latvija, gan abas mūsu kaimiņvalstis. Šī lekcija mums atgādinās par to sarežģīto uzdevumu, ko 1920. gadā ar toreizējā ārlietu ministra Zigfrīda Annas Meierovica uzņemību rīkotajā Baltijas konferencē, sauktā arī par Bulduru konferenci, vēlējās panākt gan jaundibinātās valstis kopā ar tolaik vēl neatkarīgo Ukrainu un Poliju, gan viņu rietumu sabiedrotie, kurus pārstāvēja Francijas un Anglijas diplomāti. Konferences gaitā sagatavotā līguma ceturtais pants neizbēgama kara ar Krieviju gadījumā paredzēja sekojošo: “Ja karš būtu neizbēgams vienai no Baltijas valstu konferences dalībvalstīm, tad turēties visiem spēkiem labi cieši kopā un visiem sabiedroties ar saviem bruņotiem spēkiem pret apvienoto ienaidnieku un tā dot tam vajadzīgo triecienu no visām pusēm. 1920. gada 16. augustā Bulduros.” Tā bija iecerētās Baltijas Antantes vīzija par kolektīvās drošības pasākumiem, kuras īstenošanai bija vajadzīga saliedēta rīcība.

Vai mēs šodien, kad pēc Bulduru konferences ir pagājuši 98 gadi, varam droši sacīt, ka pretinieku tolaik izjauktā Baltijas valstu alianse ir kļuvusi saliedētāka, politiski tālredzīgāka un stratēģiski un ekonomiski spēcīgāka? Vai mūsu atjaunotās neatkarības 27 gados mēs paši saviem spēkiem esam tikuši tuvāk šim mērķim, vai tas līdzīgi horizontam attālinās, kolīdz mēs noticam, ka esam tam pietuvojušies? Kā ir izglītībā, zinātnē un Baltijas valstu starptautiskās sadarbības plānā, mēs, iespējams, jūtam, jo paši esam iesaistīti šajās orbītās. Un es daudz nekļūdīšos, sacīdams, ka izglītības un zinātnes Antante lielā mērā pastāv tikai nodomu protokolu un atsevišķu sporādisku sadarbības projektu vai personisko kontaktu līmenī. Kad pirms pāris nedēļām Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācijas rīkotajā “Industrijas dienā 2018” es vaicāju aizsardzības ministram Raimondam Bergmanim, vai viņš ir domājis par to, kā valsts drošības stiprināšanā var piedalīties VISU nozaru pārstāvji – ne tikai inženieri un ķīmiķi, loģistikas, enerģētikas, sakaru un informācijas tehnoloģiju attīstītāji, pārtikas un transporta industrijas pārstāvji, bet arī mediķi, vēsturnieki, valodnieki, pedagogi, sociologi, juristi un mākslinieki, tad pēc maza pārdomu brīža sekoja atbilde, ka mūsu valstī šāda plāna nav.

Ja mēs 27 gadus pēc valstiskās neatkarības atgūšanas ar finansējumu zinātnei esam noslīdējuši pēdējā vietā Eiropas Savienībā, vai tā nav atbilde uz jautājumu par to, cik lielā mērā Latvijas valstī tiek domāts par mūsu kopējo stratēģisko drošību? Un kāda

gan var veidoties Baltijas Antante, ja mūsu mazās valstiņas rīkojas nevis koordinēti, bet gan katra ar savu piesardzības, tālredzības un drošības mēru un pēc sava stratēģisko investīciju maka biezuma? Par kādu tālredzību gan ir iespējams runāt, ja, reaģējot uz Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības, kā arī uz Izglītības un zinātnes ministrijas vēstuli, Finanšu ministrija šī gada 9. martā atbild sekojošo: “Saskaņā ar likumu “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2018, 2019. un 2020. gadam” VISI PIEEJAMIE valsts budžeta finanšu līdzekļi 2018. gadam un turpmākajiem diviem gadiem ir sadalīti”. Bet zinātnieki, virinādami Saeimas, Ministru kabineta un ministriju durvis, naivi cer, ka vēlēšanu gads līdzīgi “Auseklītim” atrisinās visas problēmas un, ka nākamajā – 2019. gadā zinātne var kļūt par prioritāri atbalstītu tautsaimniecības nozari.

Šo politiskās elites augstprātīgo, bezatbildīgo un mūsu valsts ekonomikai, stratēģijai un arī drošībai tuvredzīgo attieksmi divdesmit septiņos neatkarības gados esam kaldinājuši mēs paši – kurš piedaloties patērētāju sabiedrībai tik ērtajā rietumu sabiedrības labumu baudīšanā, kurš čāpojot pa ceļu un uzmanīgi lūkojoties zem kājām, vai neuzkāps savai pa čekas maisu atīrušajām vīlēm izbīrušajai kartītei, un vēl citi – kurš, aplauzis sava ideālisma spārnus, cīnās vienatnē, vai nu ir ieguvis zooloģiskajā dārzā ieslodzīta ērgļa filozofisko apātiju, vai arī ar pēdējiem spēkiem ir pārlaidies pāri dzeguzes ligzdai, es gribēju sacīt – robežai. Kāda paradoksāla jēga slēpjas Latvijas Zemnieku Savienības vēlēšanu programmas 59. punktā rakstītajā, ka “LZS **uzstās** uz finansējuma palielināšanu zinātnēi. **Aicināsim** palielināt zinātnes un pētniecības lomu, attīstot Latvijas zinātni, veicinot zinātnes, uzņēmumu un likumdevēju sadarbību, ar mērķi izmantot zinātnisko atklājumu un inovāciju ieviešanu”. Nez kādēļ nedzirdu zālē aplausus.

Bet mēs turpinām cerēt – ar to pašu sasodīto zinātnieka ideālismu ik rītu ejam uz savām laboratorijām un stājamies pie kolbām, analizatoriem vai bibliotēku plauktiem, jo mēs domājam, ka mūsu darbs valstij būs vajadzīgs un ka mūsu vēlētie valsts priekšstāvji rīkosies kā baņķieri, kuriem ir uzticēta mūsu nauda, vai vismaz kā dārznieki, vairojot mūsu zināšanu augļus visiem pietiekamā daudzumā. Bet no apjaušanas, ka Raiņa jau pirms simt gadiem teiktais, ka “nest ūdeni ar cauru sietu, lai tukšā mucā viņu lietu”, ir bezjēdzīga nodarbošanās, kļūst bail. Bail pacelt acis un ieraudzīt, kas ir baņķieri un kas – dārznieki. Bet mēs ceram, darām, viņamies un atkal ceram, jo tāda ir cilvēka daba. Vismaz tik ilgi, kamēr viņā vēl spēks prevalē pār vājumu un spīts – pār izmisumu.

Ar Latvijas Zinātņu akadēmijas Pavasara pilnsapulci mēs vēlamies pasacīt visai sabiedrībai, ka, lai ieņemtu akadēmiskajā izcilībā vēlētos amatus, nepietiek ar autobusu, kas aizved nejausūs pasažierus ekskursijā uz kādu ciemu un iebalso Olimpā kārtējo politisko tūristu. Tieši tāpēc šodien ar dziesmām, ar atzinības rakstiem un naudas balvām godinām mūsu ievērojamākos zinātniekus, ar LZA vārdbalvām atgādinot par nozares celmlaužu uzticību savai misijai kā akadēmiskās gaitas etalonam ceļā uz ļoti tālu, bet skaistu mērķi. Tas ir gan pieredzes bagāto kolēģu novēlējums, gan avanss,

gan grūts ceļš, kuru sekmīgi ir sākuši iet šodien apbalvojamie jaunie zinātnieki – Jānis Šmits, Mārcis Sejējs, Krista Suta un Signe Raudive, bet kuru citi ar starptautisku izcilību apbalvotie pētnieki saņem kā savu izcilo rezultātu novērtējumu. Un tie ir LZA goda doktori Gundega Grīnuma un Jānis Rukšāns, akadēmiķis Mārtiņš Rutkis un nākamais akadēmiķis, bet vēl korespondētājloceklis Ēriks Jēkabsons. Tas vēl nav viss. Man ir gods paziņot ar LZA Senāta balsojumu vienbalsīgi piešķirto Lielās medaļas laureātu vārdus, kurus sveiksim un kuru akadēmiskās lekcijas uzklausi Rudens pilnsapulcē. Un tie ir Latvijas Universitātes farmakoloģijas profesore, akadēmiķe Vija Kluša un Latvijas Universitātes tiesību zinātņu profesors, akadēmiķis Kalvis Torgāns. Tagad gan lai manis nosauktajiem kolēģiem skan mūsu visu aplausi!

Gandarījuma un padarīta darba sajūtas piepildītu jums šo Pavasara pilnsapulci! Lai mūsu darbs ir velte Latvijas dibināšanas 100. jubilejai un lai pietiek, ko darīt, arī nākamajiem simt gadiem!

Rudens pilnsapulce 28. novembrī

Pilnsapulcē piedalījās LZA locekļi, LZA jaunu locekļu kandidāti un viesi.

Ievadvārdus sacīja prezidents Ojārs Spārītis. LZA Rudens pilnsapulce bija veltīta LZA Lielās medaļas laureātu godināšanai. Šogad Lielā medaļa tika pasniegta akadēmiķei Vijai Klušai par radošiem sasniegumiem farmakoloģijas zinātnē, augstākās izglītības jomā un nopelniem Latvijas Zinātņu akadēmijas labā. V. Klušas zinātniskās intereses ir neirofarmakoloģija, molekulārā farmakoloģija un neuroķīmija, īpaši neuropeptīdu, neirodeģenerācijas mehānismu, neiroprotektantu, atmiņas uzlabotāju, smadzeņu proteīnu un bioētikas jomās. V. Kluša ir trīs monogrāfiju un vairāk nekā 200 publikāciju autore, viņa ir radījusi Latvijas farmakoloģijas zinātnes, īpaši neirofarmakoloģijas, skolu.

Laudatio V. Klušai sacīja akadēmiķis Gunārs Duburs. V. Kluša sniedza akadēmisko lekciju “Vai varam apturēt atmiņas pasliktināšanos”.

LZA Lielo medaļu saņēma arī akadēmiķis Kalvis Torgāns par modernas civiltiesību skolas iedibināšanu tiesību zinātnē Latvijā un nozīmīgu ieguldījumu teorētisko atziņu ieviešanā praksē. K. Torgāns savu zinātnisko darbību visciešākā veidā saistījis ar tiesību piemērošanu un tiesību prakses pilnveidošanu. Viņš ir vairāku nozīmīgu likumprojektu iniciators un izstrādātājs, kā arī visvairāk citētais zinātnieks Augstākās tiesas nolēmumos, ko apstiprina Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes nesen veiktais pētījums. Sešus gadus, nepārtraucot zinātnisko un profesora darbību, Kalvis Torgāns veicis senatora pienākumus Latvijas Republikas Augstākajā tiesā, tiešā veidā apvienojot zinātni un praksi. K. Torgāna vadībā izstrādātie Latvijas civilprocesa komentāri piedzīvojuši vairākus izdevumus un kļuvuši par tiesnešu u.c. juristu rokasgrāmatu. Ne mazāk populāra un praktiski plaši izmantota ir K. Torgāna grāmata “Saistību tiesības”, kas

izdota 2006. un 2008. gadā, atkārtoti 2014. gadā, bet 2018. gadā iznācis grāmatas otrais papildinātais izdevums.

Laudatio K. Torgānam sacīja akadēmiķis Tālavš Jundzis. Pēc Lielās medaļas saņemšanas K. Torgāns nolasīja akadēmisko lekciju “Zinātnieku loma civiltiesisko konfliktu mazināšanā”.

Sekoja LZA jaunu locekļu vēlēšanas. Par LZA īstenajiem locekļiem ievēlēti: Modris Greitāns (informātika), Ēriks Jēkabsons (vēsture), Valdis Kokars (ķīmija), Edgars Liepiņš (farmācija), Valdis Muktupāvels (folkloristika), Aigars Pētersons (medicīna), Irina Pilvere (ekonomika), Aivars Žūriņš (mežzinātnes).

Par LZA korespondētājlocekļiem ievēlēti: Kristiāna Ābele (mākslas zinātne), Jevgeņijs Barkanovs (mehānika), Sergejs Beļakovs (ķīmija), Gundars Bērziņš (ekonomika), Pauls Daija (literatūrzinātne), Ilze Konrāde (medicīna), Ilze Koroļeva (socioloģija), Tatjana Ķince (pārtikas tehnoloģija), Gunārs Lācis (lauksaimniecības zinātne), Jānis Ločs (materiālzinātne), Dace Pjanova (bioloģija), Jurgis Poriņš (inženierzinātnes), Juris Prikulis (fizika), Anatolijs Šarakovskis (fizika), Anda Valdovska (veterinārmedicīna), Līga Zvejniece (farmācija).

Par LZA ārzemju locekļiem ievēlēti: Sergiušs Mihaļskis (mākslas zinātne, Vācija), Anderss Pālzojs (ekonomika, Zviedrija), Ēriks Rozners (ķīmija, ASV), Bonifācs Stundža (valodniecība, Lietuva).

Par LZA goda locekli ievēlēts LZA Terminoloģijas komisijas priekšsēdētājs *Dr.habil.med.* Māris Baltiņš.

*Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidenta **Ojāra Spārīša** uzruna LZA Rudens pilnsapulcē*

Godātie akadēmiķi, Latvijas Zinātņu akadēmijas korespondētājlocekļi, ārzemju un goda locekļi, akadēmisko titulu kandidāti un viesi! Esiet sveicināti Rudens pilnsapulcē, ar kuru tikai nedēļu pēc vēsturiskā atceres datuma iezīmējam Latvijas valsts dibināšanas simto gadadienu, un, piešķirot LZA Lielās medaļas, godinām mūsu zemes izcilākos pētniekus. Visu šo gadu, bet it īpaši novembra mēnesī mēs vadām valsts jubilejas zīmē un ikviens pārdomājam savu mījiedarbību ar savu valsti. Mēs labprāt salīdzinām tiesību un pienākumu paradigmas, bet vai tikpat labprāt mēs izvērtējam savu kā pilsoņu lomu mūsu valsts attīstīšanā? Un vai novērtējam, ko mums nozīmē valsts? Vai, salīdzinot savu ieguldījumu šīs valsts dzīvē, mēs varam sniegt atbildes uz jautājumiem: kādi procesi rada valstis un kādi mehānismi tās stiprina?

Ikvienai tautai, vai tā būtu Bībeles jūdu tauta ēģiptiešu gūstā vai mūsu tauta vācu, poļu, zviedru un krievu lielvaru atkarībā, trīs pamatvērtības ir palīdzējušas sevi saglabāt

un izdzīvot spaidu apstākļos. Tās ir: sava zeme, vienādi just, domāt un strādāt radušu cilvēku kopums un VALSTS GRIBA. Griba ir tas iracionālais un metafiziskais spēks, kas palīdz izciest mokas un pazemojumus. Griba liek celties un attīstīt ikviena indivīda spēkus kopīgam mērķim, un griba māca atjaunoties ģimenē, dzimtā un turpināties TAUTĀ vēl pēc simtiem mūžu.

Lai šādu gribas stāvokli sasniegtu, bija jāpaiet daudziem gadsimtiem, veļu valstī jānokāpj daudzām paaudzēm, atstājot mantojumā domu par stipru tautu, kura tāda var kļūt tikai kopībā. Laiks un tautas griba pierādīja, ka ikvienas stipras un turpināties spējīgas kopības ideālā forma ir VALSTS. Šī doma nenobrieda īsā laikā, bet gan tikai jaunā laika vēstures koordinātēs, kuras veidoja modernais Renesanses cilvēks. Viņa gars bija rūdīts humānisma atziņās un prāts – asināts Eiropas universitāšu auditorijās, bet savstarpējās saskarsmes iemaņas trenētas merkantilu mērķu labad attīstītās amatniecības un tirdzniecības saitēs ar visu pasauli. Tikai tāds indivīds spēja domāt par to, kā jaunu, demokrātisku pārvaldes formu likt monarhijas vietā un kā ikvienam attīstīt savas spējas, saliedētas sabiedrības labā.

Šogad savas pastāvēšanas 150. gadadienu atzīmē Rīgas Latviešu biedrība, kuras pastāvēšanas vēsturiskā jēga ir bijusi mūsu priekšteču VALSTISKĀS APZIŅAS veidošanā, kas 1918. gadā rezultējās ar Latvijas kā valsts dibināšanu. Šis panākums nekad nav novērtējams par zemu. Mums ir sava zeme, sava valsts un savi likumi, sava izglītība un zinātne, savas ražošanas un kultūras attīstības programmas, kas, tieši tāpat kā šo sasniegumu aizsardzība, prasa nepārtrauktu valsts gribas un valstiskās apziņas audzināšanu un stiprināšanu. Bet ar kādām metodēm, kādiem līdzekļiem tas veicams 21. gadsimtā? Ar kādiem vārdiem ir uzrunājams sarežģītus izglītības un informācijas piekļuves ceļus izstaigājušais mūsdienu cilvēks? Uz šiem un vēl citiem, laikmeta ātri mainīgajai dabai atbilstošiem un valsts pastāvēšanai eksistenciāliem jautājumiem samērojamas atbildes ir jāmeklē un jāatrod katrai sabiedrībai, katrai kopienai, un akadēmiskā kopiena nu reiz ir tā, uz kuru sabiedrība lūkojas ar vislielākajām gaidām un vislielākajām cerībām.

Vai un kā izdodas attaisnot šīs uz mums liktās cerības? Latvijas Zinātņu akadēmijas Rudens pilnsapulce sniedz atbildes visai sabiedrībai, izvirzot akadēmiskās karjeras priekšplānā pētnieka briedumu sasniegušos īsteno korespondētājlocekļu kandidātus – tos, kuri ir spējuši piešķirt Latvijas zinātnei starptautisku spožumu, un tos, kuri savu pētnieka misiju īsteno valstiskās apziņas un valsts gribas vadītī. Ne jau politiķi vai ierēdniecība, ievērojot iepirkuma vai kādu citu likumu, piešķirot vai pārdalot budžetu, spēj veicināt pilsoņu pienākumu pret valsti. Tikai pašu pilsoņu apziņā izlolota valsts vērtības apziņa un kā aksioma nostiprinājies kategoriskais imperatīvs – VALSTS GRIBA – ir tas spēks un motivācija, kas augstāk par savu personisko labklājību un komfortu nostāda pienākumu un atbildību pret savu zemi, sabiedrību un tās nākotni!

Latvijas Zinātņu akadēmijas velte valsts dibināšanas simtgadē ir tās nominanti Lielās medaļas saņemšanai. Šogad tas ir tiesību zinātnieks, juridisko zinātņu habilitētais

doktors un mūsu akadēmiķis Kalvis Torgāns un farmakoloģe, habilitētā medicīnas zinātņu doktore, akadēmiķe Vija Zaiga Kluša. Par viņiem vislabākos vārdus drīz sacīs akadēmiķi Tālavš Jundzis un Gunārs Duburs. Bet no savas puses es vēlos piebilst pavisam nedaudz. Latvijas Universitātes profesora un akadēmiķa Kalvja Torgāna darbībā par visu augstāk es vērtēju viņa atbildību pret Latvijas Zinātņu akadēmiju, koleģialitāti, izpalīdzību un cieņu, ko viņš kā augstas intelligences personība velta valsts nozīmes intelektuālās elites institūcijai, patiesībā – valstiskuma simbolam. Akadēmiķim Kalvim Torgānam kā nerimtīgam tiesību zinātnes attīstītājam, mācībspēkam un daudzu pētījumu autoram pieder fundamentāla loma Latvijas tiesību sistēmas izpētē, Civilprocesa likuma analizē un komentēšanā, vairāku juristu paaudžu sekmīgā izglītošanā, par ko mēs viņu šodien godinām visas akadēmiskās saimes, visas Latvijas priekšā.

Pilnīgi noteikti, ka akadēmiķes un Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes profesores Vijas Zaigas Klušas daudzo nopelnu vidū *laudatio* teicējs akadēmiķis Gunārs Duburs izcels vēl kaut ko daudz nozīmīgāku un pasacīs to tikai mediķiem vien saprotamā valodā, taču manās acīs farmakoloģe Vija Zaiga Kluša ir ievērojama kā reģeneratīvās medicīnas pārstāve Latvijas zinātnē. Viņas daudzo pētījumu vidū ir arī eksperimenti ar kaulu smadzeņu receptoru kairināšanas procesu vērojumiem, pierādot serotoninā, dopamīna, gammaaminosviestskābes, adrenalīna un citu vitāli svarīgu gēnu produktu veidošanās procesus un virkni citu bioķīmisku reakciju dažādos smadzeņu veidojumos. Mūsdienās, kad visā pasaulē notiek intensīvi pētījumi reģeneratīvās medicīnas jomā, ar Vijas Zaigas Klušas un viņas kolēģu pētījumiem Latvija kļūst par starptautiski redzamu spēlētāju.

Šodien ir jāapliecina vislielākā cieņa Borisa un Ināras Teterevu fondam, kas LZA Lielās medaļas laureātus ir pagodinājuši ar naudas prēmiju!

Apkopojot jubilejas gada panākumus, mēs varam izteikt gandarījumu un prieku par to, ka valsts dibināšanas atceres dienā 18. novembrī Rīgas Dome piešķir Rīgas balvu nominācijā “Zinātniskie pētījumi Rīgai” LZA korespondētājloceklim, Latvijas Organiskās sintēzes institūta ķīmijas doktoram Pāvelam Arsenjanam par starptautiski atzītiem pētījumiem pretvēža preparātu izstrādē uz selēnu saturošu savienojumu bāzes. Bet ar ne mazāku prieku mēs gaidīsim decembra izskaņu un Ziemassvētkus, kad varēsim izvērtēt un iepazīstināt Latvijas sabiedrību ar šī gada ievērojamākajiem sasniegumiem zinātnē. Un tie neizpaliks!

Lepnuma un gandarījuma papildītu jums šo Rudens pilnsapulci!

Laudatio Lielās medaļas laureātei Vijai Zaigai Klušai
Akadēmiķis Gunārs Duburs

Akadēmiķe profesore Vija Kluša ir izcila Latvijas zinātniece, kuru raksturo enerģija, novatorisms, rezultativitāte, daudzpusība – viegli pārejot no viena farmakoloģijas lauka uz citu, pie tam atrodot arī tiem kopīgo, pārnesot jaunu pieeju jaunajā virzienā no iepriekšējiem, apvienojot arī iedziļināšanos zinātnes labirintos ar nerimstošu interesi par mākslu, – sevišķi mūziku, jo īpaši opermūziku. Ne velti pati akadēmiķe izteikusies, ka tas viņai ir ģenētiski determinēts, jo viņa ir cēlusies no floras un faunas: tēvs bijis Alfrēds Jēkabs Griķis, māte – Zenta Lūcija Briedis.

Vijas Klušas darbu un rezultātu uzskaitījums vien jau aizņemtu pārāk ilgu laiku, tāpēc atzīmēšu tikai daļu, arī pati profesore lūdza šo *laudatio* pēc iespējas saīsināt, ko arī mēģināšu izdarīt.

Vijas Klušas zinātniskā darbība sākusies 1964. gadā aspirantūrā Latvijas Organiskās sintēzes institūtā, Dr. Agra Ķimeņa vadībā izstrādājot un 1968. gadā aizstāvojot disertāciju par jauniem, institūtā sintezētiem miorelaksantiem (muskulu atslābinātājiem), no kuriem izcilākais ir dioksonijs (padomju laikos tika ieviests klīnikā). Par dioksoniju viņa kopā ar Dr. Agri Ķimeni saraksta grāmatu “Dioksonijs, farmakoloģija un anestezioģiskā lietošana”.

Pēc medicīnas zinātņu kandidātes disertācijas aizstāvēšanas Vija Kluša pētīja daudz Organiskās sintēzes institūtā iegūto preparātu farmakoloģiskās īpašības: midantāna, glutantāna, bromheksīna, ditrimīna, dezaminooksitocīna, cerebrokrasta, enciklāna, karbatona u.c.

Drīz institūtā sākās intensīvi peptīdu pētījumi, un no 1974. gada Vija Kluša vada Peptīdu farmakoloģijas grupu, no 1978. līdz 1987. gadam – Peptīdu molekulārās farmakoloģijas un bioķīmijas laboratoriju. Pētījumi sākās ar perifēras darbības peptīdiem – angiotenzīnu, bradikinīnu, oksitocīnu, par ko viņa kopā ar ķīmiķu grupu, kas strādāja profesora Gunāra Čipēna vadībā, 1981. gadā saņēma PSRS Valsts prēmiju.

Tad Vija Kluša uzsāk jaunu virzienu – viņa ir pirmā Padomju Savienībā, kas izvērsē pētījumus par peptīdu un to fragmentu ietekmi uz centrālās nervu sistēmas funkcijām, saistot tās ar imūnās sistēmas regulāciju. Par dažādu peptīdu un to fragmentu antidepresanta, analgētisko un imūnregulējošo darbību viņa 1984. gadā aizstāvēja toreizējo zinātņu doktora disertāciju. Viņas vadībā daudzi jaunie cilvēki aizstāvēja savas kandidāta disertācijas par neuropeptīdiem. Viņas sarakstītā grāmata “Peptīdi – smadzeņu procesa regulatori” arī bija pirmā PSRS par neuropeptīdiem.

Diemžēl padomju laikos šie pētījumi bija atspoguļoti žurnālos krievu valodā, tāpēc īstā starptautiskā interese un sadarbība ar ārzemju partneriem sākās pēc Latvijas valsts atjaunošanas. Tā starptautisku interesi izraisīja Vijas Klušas vadībā veiktie pētījumi par timopentīnu kā neiroregulatoru. Tajā pašā laikā šim peptīdam ASV atklāja

imūno sistēmu regulējošo darbību. Tas bija laiks, kad neirozinātnē ienāca termins – psihoneiroimmunomodulātori. Vija Kluša bija arī autore un redaktore rakstu krājumam “Centrālā un perifērā peptīderģiskā regulācija”.

No 1987. līdz 1998. gadam Vija Kluša bija Farmakoloģijas laboratorijas vadītāja Latvijas Organiskās sintēzes institūtā, vadot pētījumus par melanokortīniem un to receptoriem, atrodot un aprakstot gamma-melanokortīnu ietekmi uz uzvedības reakcijām, sāpju sajūtām, smadzeņu neiroķīmiskajiem procesiem. Vijas Klušas projekts par melanokortīnu pētījumiem izpelnās ASV Hovarda Hjūza Medicīnas institūta stipendiju (1995–2000), un līdz šim Vija Kluša ir vienīgā Latvijā, kas ir saņēmusi šī institūta atbalstu. Kopš 90. gadiem Vija Kluša pievērsās arī jauna tipa 1,4-dihidropiridīnu (cerebrokrasta, glutapirona, gammapirona, tauopirona), kā arī mildronāta neiroprotektīvajai darbībai, kas aprakstīta daudzās publikācijās, ko var atrast *PubMed*.

Pēdējos 20 gadus Vija Kluša strādā par profesori LU Medicīnas fakultātes Farmakoloģijas katedrā. Galvenā interese ir atmiņas procesi, neurodeģeneratīvo slimību (kā Alzheimeras slimība, Pārkinsona slimība u.c.) galvenie patogēnētiskie faktori, kas rada kognitīvo funkciju pasliktināšanos līdz pat demencei, un jaunu neiroprotektantu meklējumi, lai savlaicīgi novērstu atmiņas zudumu (Vijas Klušas šīsdiēnas ziņojums). Viņas doktoranti strādā pie tā, lai atrastu vielu galvenos mērķus šūnā, kas izraisa neiroiekaisumu, neirotransmiteru disbalansu un mitohondriju disfunkciju, un tas atspoguļojas rakstos augsta reitinga starptautiskajos žurnālos (dažas pēdējo piecu gadu publikācijas). 2013. gadā Vija Kluša par zinātniskām un pedagoģiskām aktivitātēm saņem Triju Zvaigžņu ordeni.

Vēlreiz atgriežoties pie Vijas Klušas divām mīlestībām – uz zinātnei un mūziku – varbūt tās labi saskan, jo gan labam mūzikas sacerējumam, gan izcilam zinātniskajam darbam, publikācijai ir skaists, saskaņots, estētiski baudāms raksturs. Taču – ja zinātnē Vija ir novatoriska, tad klasisko operu iestudējumos Vija ne acu galā nevar ciest režisoru veiktus bezgaumīgus pārcēlumus uz citiem laikmetiem.

Vai varam apturēt atmiņas pasliktināšanos?

Lielās medaļas laureāte akadēmiķe Vija Zaiga Kluša

Atmiņu veido ļoti sarežģīti smadzeņu šūnu jeb neironu savstarpēju signālu pārvades ceļi, kuros piedalās tūkstošiem molekulu, piem., neirotransmiteri, joni, nervu augšanas faktori u.c. Tas nodrošina informācijas pārvadi un informācijas saglabāšanu, kas ir atmiņas pamatā. Ja neironi iet bojā, tad sākas pārrāvumi informācijas plūsmas ķēdē no neirona uz neironu. Tas traucē atmiņas procesus, un smadzenēs sākas neurodeģenerācija:

smadzenes sarūk, smadzeņu vēderiņos uzkrājas šķidrums. Līdz ar to atmiņa progresējoši pasliktinās.

Neirodeģenerācijas iemesli var būt gan gēnu mutācijas, gan dažādi ārējās vides faktori: smadzeņu hipoksija/išēmija (smadzeņu infarkts), ilgstošs emocionāls stress, hroniskas infekcijas, ilgstoša zāļu lietošana utt. Bez tam būtiski un neirodeģeneratīvo procesu veicinoši ir riska faktori, piem., vecums, hipertensija, traumas, diabēts. Viena no izplatītākajām neirodeģeneratīvajām slimībām ir Alcheimera slimība, ar kuru pašreiz pasaulē sirgst ap 35 miljoniem cilvēku. Taču paredz, ka 2050. gadā slimos jau 115 miljoni cilvēku.

Mazāk izplatīta ir pārmantotā jeb ģimenes Alcheimera slimība (ap 3–10%), ko nosaka ģenētiskie faktori: gēnu mutācijas, kas izraisa proteīnu patoloģijas. Slimība var sākties jau ap 40 gadiem. Pēdējos 20 gados valda amiloīda teorija, kas nozīmē, ka smadzenēs plāksniņu veidā uzkrājas nepareizas konformācijas (telpiskās struktūras) amiloīda peptīds, kas aktivē smadzeņu glijas šūnas un izraisa neiroiekaisumu, oksidatīvo stresu un sabojā daudzus citus šūnas funkcionēšanai būtiskus procesus. Rezultātā neironi iet bojā. Diemžēl visi centieni tikt vaļā no amiloīda uzkrājumiem ir beigušies neveismīgi.

Visizplatītākā ir sporādiskā Alcheimera slimība (ap 90%?). To izraisa epigēnētiskie faktori (vide, dzīves veids, genoms). Galvenais slimības risks – vecums, sākot no 60–65 gadiem. Slimības sākuma izpausmes – viegli kognīcijas traucējumi (*mild cognitive impairment, MCI*):

- izvairīšanās no sabiedrības, no pasākumiem
- sašaurinās interešu loks
- garastāvokļa maiņas (pat depresija)
- grūtības lēmumu pieņemšanā
- nevar atcerēties vajadzīgo īsto vārdu
- dezorientācija

Uz šīm agrīnajām izpausmēm ir vērsta 21. gadsimta stratēģija – **apstādināt Alcheimera slimību, pirms tā ir sākusies!**¹

Tātad agrīnā farmakoterapija jāfokuss uz: 1) neurotransmiteru aktivitātes regulāciju, 2) smadzeņu iekaisuma (neiroiekaisuma) novēršanu, 3) oksidatīvā stresa samazināšanu (mitohondriju funkciju regulāciju), 4) neironu reģenerācijas stimulēšanu.

Neurotransmiteru aktivitātes regulācijai joprojām lieto vielas, kas stimulē acetilholīna uzkrāšanos, jo jau 20. gadsimta 70. gados konstatēja, ka acetilholīns stimulē atmiņu. Populārākie preparāti ir donepezils, ipidakrīns (A/S “Olainfarm” to ražo ar nosaukumu neiromidīns). LU Medicīnas fakultātes Farmakoloģijas katedrā ir izstrādāta jauna hipotēze, ka smadzenēs jābūt aktivējošo un inhibējošo neurotransmiteru balansam.

¹ *Stop Alzheimer's before it starts!* McDade, E., Bateman, R.J. *Stop Alzheimer's before it starts. Nature*, 2017, Vol. 547, pp. 153–155.

Līdz ar to ir pārbaudīti, pierādīti un publicēti pētījumi par inhibējošā neurotransmitera gamma-aminosviestskābes (GABA) receptoru agonistu (piem., diazepāma) spēju ļoti mazās devās Alcheimera slimības modeļžurkām aizsargāt neironus no bojāejas, atjaunot atmiņu, likvidēt neuroiekaisumu, noregulēt neironu dzīvotspējai nepieciešamos procesus. Daudz pētījumu Farmakoloģijas katedrā veikti arī ar kardioprotektoru mildronātu, kas apmēram desmit reizes mazākās devās nekā tās, kas nepieciešamas sirds procesu regulācijai, ļoti intensīvi regulē centrālās nervu sistēmas funkcijas gan Alcheimera slimības, gan citas – Pārkinsona slimības modeļos. Tā, piemēram, mildronāts uzlabo atmiņu, novērš nervu šūnās apoptozi, iekaisumu, noregulē mitohondriālos procesus, veicina augšanas faktoru ekspresiju utt.²

Tātad gan mūsu, gan pasaules neirozinātnes centru pētījumu rezultāti liecina, ka ir iespējas apturēt neurodeģenerācijas procesu progresēšanu, ja ir iesākta savlaicīga terapija. Kā to panākt?

1. **Dizainēt maztoksiskas mazas molekulas** (*small molecules*), kas saturētu farmakoformus, kas regulētu smadzeņu šūnas dzīvotspējai nepieciešamos procesus.

Ir jau atrastas no dabas vielām izolētas aktīvas molekulas, piem., kurkumīns (no kurkuma), rasveratrols (no sarkano vīnogu mizām), piperīns (no melnajiem pipariem), betaīns (no sarkanajām bietēm) un karnitīns (no zīdītāju audiem un augiem). Starp citu, nevar neatzīmēt mildronāta struktūras līdzību ar betaīnu un karnitīnu.

2. **Lietot vielas ar antioksidantu īpašībām, kas noregulē mitohondriālos procesus un līdz ar to – šūnas bioenerģētiku**, piem., mellenes, granātābolu sulu, kurkumīnu, melnos piparus (samazina arī holesterola līmeni), sēru saturošus dārzeņus – sīpolus, ķiplokus, omega-3 saturošus produktus, piem., lasi, siļķes, glāzi sarkanā vīna dienā, kafiju utt.

3. **Uzlabot dzīves stilu, kustības, pozitīvas emocijas, trenēt atmiņu.**

4. **Novērst riska faktorus:** regulēt asinsspiedienu, ārstēt diabētu, novērst stresa faktorus, regulēt endokrīno sistēmu, regulēt miegu, samazināt svaru, cīnīties pret hroniskiem iekaisumiem (zarnās, smaganās u.c.) utt.

Izskan ļoti optimistiskas prognozes, ka Alcheimera slimībai mēs teiksim ardievas.³

Tātad atmiņas saglabāšana lielā mērā ir mūsu pašu rokās.

² Skat. Klusa, V. et al. Mildronate and its neuroregulatory mechanisms: targeting the mitochondria, neuroinflammation, and protein expression. *Medicina* (Kaunas), 2013, Vol. 49 (7), pp. 301–309.

³ Bredesen, D. *The End of Alzheimer's*. The first programme to prevent and reverse the cognitive decline of dementia. London: Vermilion, 2017, 308 pp.

Ministri nāk un iet, profesori paliek
Laudatio Lielās medaļas laureātam profesoram akadēmiķim
Kalvim Torgānam
Akadēmiķis Tālavš Jundzis

Mūsu akadēmijas medaļas laureāts profesors Kalvis Torgāns ir ne tikai mans kolēģis Latvijas Zinātņu akadēmijā jau 20 gadus, bet arī pirms gadiem 45 man bija tas gods pie viņa sekmīgi nokārtot eksāmenu zemes tiesībās. Studentu vidū jau tolaik Kalvis Torgāns – vēl pavisam jauns universitātes docētājs, bija cienīts un augstu vērtēts mācītspēks. Latvijas Juristu biedrībā mēs kopā esam jau 30 gadus, lai arī darbojamies dažādās tiesību nozarēs.

Laikā, kad 90. gadu sākumā biju Latvijas Republikas Augstākās Padomes deputāts, Prezidijs loceklis un deputātu komisijas priekšsēdētājs, Kalvis Torgāns, Latvijas Universitātes profesors, bija viens no mūsu konsultantiem un viens no daudzu jauno likumprojektu līdzautoriem. Tolaik ātros tempos bija jārada principiāli jauna tiesību sistēma, par kuru līdz tam padomju laikos nevienā universitātē neko nemācīja. Kalvis Torgāns, būdams profesionāls jurists, habilitētais tiesību zinātņu doktors, jauno, kā tagad teiktu – izaicinājumu pieņēma ar nesatricināmu mieru, bet metās šajā darbā ar visu savu prātu un enerģiju. Varētu teikt, ka viņš ir bijis vismaz 30 tolaik un nedaudz vēlāk pieņemto jauno likumu līdzautors.

Atjaunotajai Latvijas valstij 90. gadu sākumā bija vajadzīgi ne tikai jauni, moderni domājoši profesionāļi visdažādākajās jomās, bet arī jaunas amatpersonas atbildīgos amatos gan kā ministri, gan tieslietu un tiesu sistēmas vadītāji. Labi atceros gan savus, gan manu Augstākā Padomes tālāka kolēģu piedāvājumus Kalvim Torgānam ieņemt to vai citu vadošu amatu jaunajā tieslietu sistēmā. Kalvis Torgāns ikvienu šādu piedāvājumu, ilgi nedomādams, noraidīja. Tas bija kas neparasts, bet viņa argumentācija bija īsa – esmu profesors, un man tuvāka ir zinātne un studenti. Lai arī Kalvis Torgāns varbūt nekad tā nav teicis, kādai no 90. gadu publikācijām par viņu tā laika žurnālā “Temīda” dots virsraksts: “Ministri nāk un iet, profesori paliek”. Zināma taisnība žurnālistei laikam gan bijusi, jo tagad topošajā valdībā sagaidīsim jau 18-to tieslietu ministru pēc neatkarības atjaunošanas.

Kalvis Torgāns ir Triju Zvaigžņu ordeņa komandieris un daudzu jo daudzu apbalvojumu un atzinību laureāts. Tomēr zinātnes Triju Zvaigžņu ordenis, manuprāt, ir Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa – pats augstākais un prestižākais akadēmiskais apbalvojums mūsu valstī, kas ir zinātnieka darba visaugstākās izcilības novērtējums. Daži to ne bez pamata sauc par Latvijas Nobela prēmiju. Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielo medaļu Kalvis Torgāns saņem par sava mūža ieguldījumu un veikumu tiesību zinātnē, kas rezultējies ar jaunas modernas civiltiesību skolas iedibināšanu atjaunotajā Latvijā, un nozīmīgu ieguldījumu teorētisko atziņu ieviešanā praksē. Profesors ir viens

no trim juristiem, kas 25 gadu laikā kopš LZA Lielās medaļas iedibināšanas to saņēmis (Dītrihs Andrejs Lēbers 1995. gadā un Tālavš Jundzis 2016. gadā).

Laureāta mūža veikumu tiesību zinātnē varētu raksturot ar trim sasniegtām virsotnēm: Kalvis Torgāns – Latvijas Universitātes profesors, Kalvis Torgāns – Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis, un trešā sasniegtā virsotne – Latvijas Augstākās Tiesas senators.

Latvijas Universitātē nostrādāto gadu skaits tuvojās sešiem gadu desmitiem, un Kalvis Torgāns joprojām ir tās profesors kopš ievēlēšanas 1985. gadā. Faktiski universitātē viņš darbu sāka jau 1962. gadā – tūlīt pēc Ekonomikas un juridiskās fakultātes Tiesību zinātņu nodaļas absolvēšanas ar izcilību.

Būdam vēl pavisam jauns universitātes mācībspēks, Kalvis Torgāns izvēlējās pievērsties civiltiesībām – vismazāk politizētajai tiesību nozarei padomju laikos. Pēc stažēšanās Valsts arbitražā, kas padomju laikos izšķīra saimnieciskos strīdus, Torgāns izstrādāja juridisko zinātņu kandidāta disertāciju par piegādes līgumu lomu iedzīvotāju apgādē ar patēriņa precēm, ko sekmīgi aizstāvēja 1970. gadā Tartu universitātē.

Zinātņu doktora disertāciju padomju laikos spēja uzrakstīt un aizstāvēt vien retais, jo prasības tām bija ārkārtīgi augstas. Kalvis Torgāns to paveica, izvēloties tam laikam aktuālu tēmu par ražošanas apvienību mantiskajām interesēm civiltiesību kontekstā. Disertācijas apjoms – 397 lappuses. Lai to pieņemtu aizstāvēšanai, bija jāsavāc un jāiesniedz daudzi jo daudzi atzinumi un rekomendācijas – K. Torgāna gadījumā bija vajadzīgi 102 amatpersonu paraksti. Doktora disertācija tika sekmīgi aizstāvēta 1984. gadā Maskavas Valsts universitātē.

Latvijas Universitātē ienāca jauni laiki līdz ar Atmodu un valsts neatkarības atjaunošanu. Kalvis Torgāns bija šo jauno pārmaiņu laiku veidotāju priekšpulkā. Jaunas studiju programmas ar pilnīgi citu saturu un jauni studiju kursi, jaunas mācību metodes, jauna Universitātes un fakultātes vadība, kardinālas pārmaiņas tiesību sistēmā un sabiedrībā kopumā – tas viss bija ne tikai jāpieņem, bet arī pašam jāvirza, jāīsteno, jāaizstāvē, jāpanāk. No 1991. gada līdz 2005. gadam Kalvis Torgāns bija Civiltiesisko zinātņu katedras vadītājs, daudzus gadus bija Promocijas padomes tiesību zinātnē priekšsēdētājs un Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Profesoru padomes priekšsēdētājs. Strādājot universitātē kopš 1962. gada, Kalvis Torgāns, kā pats formulējis, ir bez konfliktiem kalpojis sešiem rektoriem un turpina strādāt tagadējā – septītā rektora akademiķa Indriķa Muižnieka vadībā. Arī rektori nāk un iet, bet profesori paliek.

Kalvis Torgāns nav aprobežojies ar tiesību sistēmas pētījumiem Latvijā. Latvijas tiesību sistēma ir Eiropas un Eiropas Savienības tiesību sistēmas organiska komponente. Tas ir iemesls, kādēļ Kalvis Torgāns aktīvi iekļāvies nozīmīgos starptautiskos pētījumu projektos. Profesors Torgāns guvis Eiropas kolēģu atzinību sakarā ar viņa daudzajām zinātniskajām aktivitātēm. Viņš tika uzņemts Eiropas Privāttiesību juristu akadēmijā un iesaistīts Eiropas Līgumu tiesību kodeksa projekta izstrādē. Sadarbībā ar Austrijas

Zinātņu akadēmijas zinātņu pētniecības centru vairākus gadus pētījis deliktu tiesības un publicēties prestižos starptautiskos zinātniskos izdevumos.

Iespaidīgi ir LZA Lielās medaļas laureāta zinātniskās darbības publicētie augļi, kas mērāmi vairākos simtos. Sevišķi ražīgi bijuši pēdējie trīs gadi (48 publikācijas), īsta brieduma gadi, un tas arī ir pamudinājis Zinātņu akadēmiju lemt par balvas piešķiršanu. Profesora vadībā izstrādātie Latvijas Civilprocesa likuma komentāri piedzīvojuši vairākus izdevumus un kļuvuši par tiesnešu, advokātu un citu juristu rokasgrāmatu. Vēl plašāku popularitāti ieguvusi ne tikai praktiķiem, bet visas Latvijas tiesību zinātņu studentiem vajadzīgā profesora grāmata “Saisību tiesības”, kas izdota 2006. un 2008. gadā, un atkārtoti ar papildinājumiem – 2014. gadā, un vēlreiz 2018. gada oktobrī, tas ir – pirms mēneša. Pieminams arī maģistrantiem noderīgais pētījums “Līgumu un deliktu problēmas Eiropas Savienībā un Latvijā”, kas tapis, piesaistot savus bijušos studentus Jāni Kārklīņu un Agri Bitānu.

Kalvis Torgāns ir viens no visražīgākajiem juristiem zinātnisku publikāciju ziņā, kā arī visvairāk citētais zinātnieks Augstākās Tiesas nolēmumos, kā to apliecina nesen veikts Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes pētījums.

Viena no profesora Torgāna sasniegtajām, varētu teikt, mūža virsotnēm, ir kļūšana par Augstākās Tiesas senatoru civillietās. Strādājot Augstākajā Tiesā, sešu gadu laikā, kā to novērtējuši viņa kolēģi, Kalvis Torgāns ienesa jaunas vēsmas gan likumu interpretācijā, gan spriedumu argumentācijā, gan tiesu debatēs. Vēl vairāk – viņa nostiprinājās atziņa, ka prakse nevar pastāvēt bez teorijas un teorija bez prakses. Pēc darba Augstākajā Tiesā, kas noslēdzās, K. Torgānam sasniedzot tiesnesim likumā noteikto maksimālo vecumu, bijušie kolēģi viņu izvirzīja Goda tiesneša nosaukumam, ko 2015. gadā piešķīra Latvijas Republikas Saeima.

Trešā sasniegtā virsotne, ar kuru Kalvis Torgāns vienmēr ir lepojis un bijis tai uzticīgs, ir Latvijas Zinātņu akadēmija. Jau 1992. gadā mēs viņu ievēlējām par korespondētājlocekli un pēc pieciem gadiem – 1997. gadā – par Latvijas Zinātņu akadēmijas īsteno locekli. Kalvis Torgāns ir viens no trim juristiem, kuri atjaunotās Latvijas laikā kļuvuši par LZA akadēmiķiem. Zinātņu akadēmijā Kalvis Torgāns vienmēr atradis, kur savu roku un prātu pielikt. Mums vēl daudziem īpaši prātā tie astoņi gadi, kad Kalvis Torgāns vadīja Uzraudzības padomi, un tās daudzie priekšlikumi un apsvērumi Akadēmijas darba pilnveidošanai un tiesiskā regulējuma sakārtošanai. Kalvis Torgāns ar pilnu atdevi un atbildību iesaistījās arī tikko notikušā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa sagatavošanas Rīcības komitejā, uzņemoties atbildību par juristiem un komerc tiesību sekciju, kas izvērtās par vienu no interesantākajām kongresā.

Gan akadēmiķi, gan profesori un studenti, gan advokāti, gan Augstākās tiesas tiesneši un daudzi citi Latvijas juristi varētu vēl daudz, daudz laba pateikt par tik ļoti cienīto un par autoritāti atzīto profesoru akadēmiķi Kalvi Torgānu. LZA Lielā medaļa mūsu šodienas laureātam jau arī ir akadēmiskās sabiedrības pamatots un pelnīts vērtējums viņa izcilajam veikumam.

Zinātnieku loma civiltiesisko konfliktu mazināšanā *LZA Lielās medaļas laureāts Kalvis Torgāns*

Civiltiesības uzskata par relatīvi miermīlīgu nozari, kurā nav jārisina noziedznieku atmakošanas un sodīšanas uzdevumi. Ja strīdi par civiltiesībām nonāk tiesā, tur nav apsūdzētā un prokurora, ir prasītājs un atbildētājs, kuri sacīkstes veidā cenšas pierādīt katrs savu taisnību. Taču teikt, ka civiltiesiskās attiecības ir miermīlīgas, nav īsti pareizi. Ik gadus rajonu tiesās kā pirmajā instancē tiek izskatīti ap 30–40 tūkstoši civillietu, un samērā daudzas no tām ir vienkāršas tādā nozīmē, ka likums dod viennozīmīgu atbildi, kā izspriežams strīds, jautājumi ir galvenokārt par pierādījumu esamību. Tomēr ap pieciem tūkstošiem spriedumu tiek pārsūdzēti apelācijas instancē un ap 1200 līdz 1500 lietās galīgo vārdu saka kasācijas instance Augstākā tiesa. Civillietās ļoti reti ir tā, ka abas puses ir apmierinātas, viena parasti ir zaudējusi puse un grib turpināt tiesāties. Tas nav brīnums, jo runa ir par naudu!

Tiesību zinātnieku devums sabiedrībai parādās trīs virzienos vai līmeņos. Pirmais – vispārīgglītojoša darbība.

Tāpat kā citas zinātnes nozares sniedz cilvēkiem dzīvē noderīgas zināšanas par to, kā pielietot, teiksim elektrību, kā saglabāt veselību, spēkus un pat atmiņu, arī tiesību zinātāji izplata tautā zināšanas, kā noslēgt labus īres, pirkuma vai pakalpojumu līgumus, kādus pasākumus veikt savu īpašuma tiesību drošai baudīšanai utt. Šādā nozīmē noderīgas ir daudzas grāmatas un raksti par juridiskiem jautājumiem. To skaitā var minēt arī biezus krājumus, kas nosaukti par komentāriem. Gribu nedaudz klievēt vairākas reizes dzirdētu nicinošu attieksmi par likumu komentāru rakstīšanu. Termins *komentāri* dažam labam asociējas ar hokeja spēles vai gleznu izstādes komentāriem, kuros dominē vērtējumi, cik skaisti, efektīgi vai gluži pretēji – bāli un neveiksmīgi norit spēle vai izskatās gleznas. Tātad – patīk vai nepatīk! Likuma normu komentāri faktiski ir skaidrojumi par likuma būtību, tā piemērošanu dažādās atšķirīgās dzīves situācijās, saiti ar citām tiesību normām. Pareizāk tos būtu saukt par likuma skaidrojumiem.

Otrais virziens ir kļūdu atklāšana tiesību praksē, strīdu izšķiršana tiesās un argumentēta likumu pareizas piemērošanas sekmēšana.

Trešais virziens ir ierosinājumu izstrādāšana likumu uzlabošanai, robu un pretrunu novēršanai.

Tieši otrais un trešais virziens ir tie, kuros zinātnieku pienesums tiesiskuma stiprināšanā ir īpaši nozīmīgs.

Laiku pa laikam tiesās parādās vai nu atsevišķas īpaši sarežģītas lietas, vai lietu nosacītas kategorijas, kas liecina par problēmām likumos vai to iztulkošanā un piemērošanā. Tieši tajās īpaša nozīme ir zinātnieku pētījumiem, atziņām un skaidrojumiem. Piemēram, kāda persona, iepriekš pārliecinājusies, ka zemesgrāmatās ierakstīts ne tikai pārdevējs, bet vēl divi iepriekšējie īpašnieki un, palaujoties uz

zemesgrāmatu publisko ticamību, nopērk māju vai dzīvokli, veic remontu, pārceļas, pārdod agrāko mājokli. Pēkšņi pēc gada vai diviem pret viņu tiek celta prasība par mājokļa attiesāšanu, jo noskaidrojies, ka otrais iepriekšējais īpašnieks īpašumu ieguvis noziedzīgā ceļā. Saduras divi principi. Krimināltiesību speciālisti saka, ka noziedzīga darbība nevar radīt citam īpašuma tiesības, civiltiesībās domas dalās, bet viena no versijām ir, ka nedrīkst sagraut uzticību zemesgrāmatām, jo tad nekam neticēs, un nav arī skaidrs, kurš atmaksās pēdējam pircējam pirkuma maksu un remonta izdevumus. Ir gan tādas lietas, kurās tiesa atzīst, ka pircējs bijis īpaši neuzmanīgs, gan tādas, kurās māju bez kavēšanās atdod tam, kura māja pārdota ar zagtiem vai viltotiem dokumentiem. Pie problēmām, kurās jārod risinājums, kas skar lielu skaitu cilvēku, nosaucama piespiedu nomas maksas noteikšana. Daudzdzīvokļu mājās šī problēma ir svarīga 110 tūkstošiem dzīvokļu īpašnieku un liela skaitam zemes gabalu īpašnieku. Satversmes tiesa jau atzinusi par neatbilstošiem trīs atlīdzības regulējuma variantus. Ceturtais būtu atteikties no jebkādiem maksas ierobežojumiem, bet tas nozīmētu tiesu darbu plūdus, kuros dominētu zemes īpašnieki. Loģiski, ka jāizbeidz šī “piespiedu laulība”. Bet kamēr nebūs naudas, lai valsts palīdzētu vienai pusei izpirkt otras īpašumu, kustība nenotiks.

Viena no plašu personu loku aptverošām civilstrīdu kategorijām nesen bija līgumsoda lietas. Civillikuma tēviem pat sapņos nevarēja rādīties, kā viņu uzrakstīto Civillikuma 1717. pantu iztulkos postpadomju komersanti. Pārs 1937. gada redakcijā noteica: **Līgumsoda apmēru noteic līdzīgi, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.**

Kā redzam, pantā ir vārdi “nav aprobežots ..”. Praksē tas parādījās kā procentos izteikts lielums blakus tam, ka līgumā bija noteikti arī procenti, tas ir, maksa par sveša kapitāla lietošanu.

Bankas un it sevišķi ātro kredītu devēji savās iepriekš sagatavotās aizdevumu līgumu veidlapās rakstīja, ka par kredīta neatmaksāšanas termiņa nokavējumu jāmaksā līgumsods 1 procenta apmērā par katru nokavējuma dienu, tas ir, 365 procenti gadā. Tātad, aizņēmās 6000 EUR, kavējās atdot 100 dienas pēc noteiktā termiņa, un jāatdod jau 13 200 EUR. Nevienā saimniekošanas nozarē tāda atdeve par sveša kapitāla lietošanu nav iedomājama. Neveiksmīgos aizdevuma ņēmējus parādu jūgā dzina arī cits greizi iztulkots pants – 1843. pants, kas ļāva līgumos ierakstīt, ka katra iemaksa vispirms tiek izmantota uzkrājušā līgumsoda dzēšanai, tātad pamatparāds nesamazinās un atbrīvošanās no parāda kļūst bezcerīga.

Es cēlu trauksmi publikācijās, rakstot, ka pants nenozīmē, ka līgumsods var būt bezgalīgi liels, savukārt prasītāji un tiesneši skaidroja, ka jāturas pie likuma un pantā skaidri teikts “nav aprobežots ar zaudējumu lielumu”. Lūk, teorijas un prakses pretruna, ko nebija viegli pārvarēt.

Kad raksti “Jurista Vārdā” nepalīdzēja, sagatavoju projektu grozījumiem Civillikumā un devos pie tieslietu ministra, kuram ir likumdošanas iniciatīvas tiesības. Ne jau katrs, kam dūša, var ierosināt likuma grozījumus. Šodien uzdrošinos teikt, ka nostrādāja mana

kā profesora autoritāte gan kontaktos ar tieslietu ministru, gan ar Saeimas deputātiem. Grozījumu izskatīšanas procesā Saeimas juridiskajā komisijā un dažādas apspriedēs izjutu spēcīgu pretsparu, demagoģiskus apgalvojumus, ka viss ātro kredītu biznesa noies pagrīdē, ka sabruks ekonomika. Nebanku kredītdevēju asociācija sludināja, ka ātrie kredīti 2012. gadā palīdzējuši 175 tūkstošiem iedzīvotāju, un tikai ap 29 tūkstoši nav spējuši atdot parādos ilgāk nekā 30 dienās. Padomājiet – 29 tūkstoši izmisumā un parādos sliktākie!

Ja runājam par viedokļu sadursmi, tad kredītu devēji atsaucās uz civiltiesībām raksturīgu līgumu brīvības principu: neviens neesot spiedis parakstīt sliktu līgumu, ja parakstīja, tad jāievēro cits fundamentāls princips – *Pacta sunt servanda* (līgumi jāpilda, Civillikuma 1587. p). Parādnieku advokāti savukārt citēja CL 1. pantu, kas nosaka: “Tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.” Diskusija izvērsās par līgumsoda funkcijām: vieni saka, ka pats termins līgumsods rāda, ka tam jābūt sodam, un jo bargāks tas būs, jo stiprāk mudinās parādnieku ievērot nolīgto. Otri uzsvēra zinātnieku rakstīto par to, ka sodīšana civiltiesībās nav izvirzāma priekšplānā, jo civiltiesību pamatfunkcija ir nodrošināt ekvivalenci mantiskajā aprītē, nedrīkst pieļaut nepamatotu iedzīvošanos bagātībā, turklāt kredītuņēmēji pārsvarā ir patērētāji, kurus Patērētāju tiesību aizsardzības likums atzīnis par ekonomiski vājāku un tāpēc aizsargājāmu līdzēju.

Uzvarēja zinātniskie argumenti un veselais saprāts. Saeima 2013. gada 20. jūnijā grozīja sešus Civillikuma pantus, tostarp noteica 10% kā augstāko līgumsoda robežu.

Civillikuma 1717. pants tika papildināts ar norādi, kādam pēc ekonomiskā satura jābūt līgumsodam:

“Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, **taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei.**”

Cilvēkam, kam nav juridiskās izglītības, šāds papildinājums var izskatīties kā lozunga veida deklarācija. Taču juristam tas nozīmē atkāpšanos no likuma burta mehāniskas piemērošanas, proti, apgalvojuma, ka pants uztverams kā tāds, par kura piemērošanas obligātumu nav nekādu šaubu. Starp citu, kredītu devēji polemikas karstumā izlikās nepamanām, ka ir noteikts tikai tas, ka līgumsoda apmērs nav salīdzināms un vērtējams kopsakarā ar gaidāmajiem līguma neizpildīšanas izraisītiem zaudējumiem, un tas nebūt nenozīmē, ka kāda citāda līgumsoda apmēra vērtēšana ir izslēgta.

Esmu lasījis par zinātnieku ārzemēs, kurš visu mūžu cīnījies par viena panta grozīšanu krimināllikumā un, kad beidzot to panācis, bijis apmierināts ar savu mūžu. Tātad es varētu būt sešas reizes vairāk apmierināts, ja neuzskatītu, ka “vēl cīņa nav galā un nebeigsies”. Kredītu devēji nekavējoties sāka celt procentu likmes un tā sauktos komisijas pakalpojumu izdevumus. Bet tikai 2018. gada 4. oktobrī pēc ilgstošas cīņas

Saeima noteica konkrētus ātro kredītu izmaksu ierobežojumus Patērētāju tiesību aizsardzības likumā.

Ko rāda šis gari klāstītais piemērs? To, ka zinātnes pārstāvja iniciēts likums vai likuma grozījums var ietekmēt daudzu tūkstošu cilvēku likteņus.

Šis piemērs parāda arī atšķirību starp juridiskās zinātnes atziņām un vairāku citu zinātņu sasniegumiem. Ja kāds astronoms atklāj vēl nezināmu debess ķermeni, vai fiziķis – nezināmu fizisko likumsakarību, tad visi draudzīgi aplaudējam, it sevišķi skaļi, ja jaunums dod arī ekonomisku labumu. Turpretim jurisprudencē ne katra jauna atziņa tiek uztverta ar aplausiem, dažkārt paiet gadi vai gadu desmiti, kamēr tā gūst oficiālu atzīšanu, piemēram, likuma formā vai tiesu prakses pagriezienu veidā.

Citā lietu kategorijā, kas veidojas tāpēc, ka likumā nav iespējams noteikt konkrētus skaitļus, ir nemantiskā kaitējuma kompensēšanas prasības. Tās sauc arī par morālā kaitējuma atlīdzības prasībām, lai gan sakars ar morāli nav definējams un nevar runāt arī par atlīdzību vārda tiešā nozīmē, jo nevar atlīdzināt zaudētu roku, aci vai dzīvību. Atšķirības uzsveršanai lietojams nevis termins *atlīdzība*, bet gan *kompensācija par nodarīto kaitējumu*. Tiesu zālēs un presē, jau izskatot daudzās prasības sakarā ar Talsos ugunsdzēsēju svētkos notikušo traģēdiju, izskanējuši sašutuma saucieni: Kā tas var būt, ka cilvēka dzīvību tiesa novērtē tikai 50 vai 100 tūkstoš latu apmērā? Pirms pateikt, cik tādi jautājumi ir nevietā, nedaudz par deliktu tiesībām. Ar terminu *delikts* (lat. *deliktum*) apzīmē ārpus līgumiskām attiecībām nodarītu kaitējumu. Te ietilpst atbildība par miesas bojājumiem, nonāvēšanu, personiskās brīvības, privātuma, goda un cieņas, arī mantas aizskārumiem. Par kaitējumu sauc jebkuras sekas, ko izraisa šāds ārpuslīgumisks tiesību aizskārumš. Ja tas ir mantiski novērtējams samazinājums vai peļņas zudums, tad lieto apzīmējumu *zaudējumi*, un to piedzen tādā apmērā, kāds pierādīts. Citādi ir ar nemantisko kaitējumu. Pretēji padomju tiesībās sludinātajam, ka zem padomju cilvēka cieņas ir prasīt naudu par pārkāpuma radītām sāpēm, ciešanām vai neērtībām, tirgus ekonomikas apstākļos Latvijā ienāca tiesības prasīt naudu par šīm nemantiskajām sekām, kā arī ar morāli nesaistīts termins *morālais kaitējums*. Un maisam gals bija valā. Nav pāris teikumos pasakāms, kā konstatējams, vai ir un kam ir radies morālais kaitējums. Lūk, piemērs no kādas lietas: ceļu satiksmes negadījumā cietusī lūdz piedzīt no atbildētāja atlīdzību 30 000 eiro par morālo kaitējumu, kas izpaudies kā pārciestas fiziskas sāpes, vairākas operācijas, kustību un runas spēju zudums uz laiku, nepieciešamība līdz mūža galam lietot medikamentus un sistemātiski atrasties medicīnas iestāžu kontrolē; pārciesto fizisko ciešanu rezultātā prasītāja nereti izjūt depresīvu noskaņojumu, diskomfortu un baiļu sajūtu; bijusi spiesta pārtraukt mācības, viņai liegta iespēja iegūt augstāko izglītību, ierobežotas iespējas atrast darbu.

Civillikumā dots morālā kaitējuma skaidrojums: sāpes un ciešanas (angl. *pain and suffering*). Tas ir jau novecojis un nepilnīgs. Ārzemēs vispirms un pēc tam Latvijā atzīts, ka šādu kaitējumu izraisa arī privātuma pārkāpums, sabojātas brīvdienas un daudz kas tāds, kam nav mērvienību. Bet kur ir minimālā robeža? Vai varētu pieprasīt 5 eiro,

ja kāds tramvajā uzkāpj otram uz kājas? Vai ir maksimālā robeža? Vai var sastādīt “cenrādi”, cik jāpiespiež par zaudētu roku, kāju, ausi, aci un tā tālāk? Taisnīguma aizstāvji nekavējoties teiks, ka vijolnieka vai ķirurga kreisā roka ir daudz vērtīgāka par meža cirtēja roku.

Esmu līdzdarbojies trīs biezu sējumu veidošanā sērijā “*Digest of European Tort Law*” (Eiropas deliktu tiesību digestas). Otrā sējuma⁴ mērķis bija klasificēt būtiskākos kaitējumu veidus 27 Eiropas valstīs. Tajā var izlasīt kuriozus kāzus, piemēram, ka kādā no valstīm kaitējuma atlīdzība piespriesta par kaitējumu, ko rada mājai tuvu kursējošo vilcienu sastāvu radītais troksnis, vai vīra pienākumu pret sievu nepildīšana, dzīvokļa appludināšanas izraisītas negatīvas emocijas, izslēgšana no mednieku biedrības. Dažādās modifikācijās parādās prasības pret ārstiem un medicīnas iestādēm sakarā ar “negribēta bērna piedzimšanu”. Jābūt gataviem, ka tādas prasības kāds vai kāda pieteiks arī Latvijas tiesā.

2014. gadā piedalījies tiesu prakses apkopojuma izstrādāšanā par morālā kaitējuma atlīdzību civillietās. Dažādo problēmu analīze izklāstīta uz 111 lapaspusēm. Tās apskats atliekams uz citu reizi. Solītā atbilde uz provokatīvo jautājumu pasakāma šādi: nevar prasīt atlīdzināt naudā to, ko principā nevar novērtēt naudā. Dzīvība, zaudēta kāja vai roka nav tirgus prece, kurai ir cena! Pat 50 miljoni nebūs pareiza cena tam, ko nevar naudā novērtēt. Runa ir par gandarījuma došanu, ko atšķirtībā no Vācijā lietotā termina “sāpju nauda” esmu “Augstākās Tiesas Biļetenā” rosinājis saukt par “mierinājuma naudu”. Zinātnieki kopā ar Augstākās tiesas tiesnešiem ir izstrādājuši visai plašus skaidrojumus par to, kādi faktori izvērtējami tiesai, lai piespiesto mierinājuma naudu uzskatītu par taisnīgu. Bet darbs vēl turpināms.

Civiltiesību nozare aptver arī procesuālos jautājumus, lai gan stingri zinātniski, civilprocess pieder pie publiskajām tiesībām. Taču civiltiesisko strīdu īpatnību izpratne ir ļāvusi civilistiem ražīgi pastrādāt tiesas procesa izpētes virzienā. Akadēmiķis T. Jundzis jau uzslavēja Civilprocesa likuma komentārus, kas ir visai pieprasīti. Te gan jāpasaka, ka komentējot nevar novērst to pārmērīgo centību procesa dalībnieku tiesību reglamentācijā, ko radījušas aizvien sīkumainākās Eiropas Savienības prasības stingri ievērot cilvēktiesības. Tas novedis pie iespējas pārsūdzēt gandrīz katru tiesas nolēmumu un tāpēc – pie ilgstošas lietu izskatīšanas. Tā tas ir arī civillietā par Zinātnu akadēmijas lielās zāles izmantošanu. Kopš 2015. gada šī lieta skatīta jau septiņās tiesās, Akadēmijas uzvaras mijas ar pārsūdzībām un laika stiepšanu, un vēl šodien mūsu kopsapulce nevar notikt lielajā zālē. Labā ziņa ir tāda, ka pašlaik gaidāms, cerams, galīgais vārds, ko, ļoti ceru, teiks Augstākās tiesas Senāts.

Mēs esam integrējušies Eiropā un iespēju robežās pieskaņojuši savus likumus ES tiesību telpai. Taču šajā ziņojumā teiktais ļauj atzīt, ka Latvijā kā atsevišķā valstī ir savi, tai īpaši aktuāli jautājumi. Nevar aizsūtīt kādu uz Vāciju vai Igauniju, lai viņš

⁴ *Digest of European Tort Law*. Vol. 2. Essential Cases on Damage. B. Winiger, H. Koziol, B. A. Koch, R. Zimmermann (eds.). De Gruyter [b.g.]

izpēta, kā tur cīnās pret pārmērīgiem līgumsodiem (es sazinājos un saņēmu atbildi, ka tur nav pārmērību) vai kā mēra morālā kaitējuma kompensāciju apmērus (ir skaitļi, ka Latvija ir devīgāka, kaut nabadzīgāka par Vāciju). Tātad Latvijas tiesību zinātnei ir savi specifiski un akūti jautājumi. Tāpēc tai, kontekstā gan ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas, gan arī ar pasaules juridiskās domas atziņām ir jāpastāv un jātiek valstiski atbalstītai kā tiesiskuma un sociālās drošības veidošanas sastāvdaļai.

Nobeigt runu gribas ar tādu kā nostalgisku prātulu. Drosmīgi izklausās apgalvojumi, ka ministri vai rektori nāk un iet, bet profesori paliek. Diemžēl arī profesori nav nemirstīgi. Viņi strādā un cer, ka viņu devums paliks ļaužu atmiņā. Devums materializējas profesoru rakstītās grāmatās. Tās krājas bibliotēkās, nu jau arī datorizētās krātuvēs, un katra autora mājas plauktā. Fotografija ar daļu no mana grāmatu plaukta rāda, ka aizritējuši pieci vai seši īpaši raženi gadi. Grāmatas ir un paliks zinātnieka mūža devuma apliecinājums. Ceru, ka tās vēl ilgi kalpos gan studentiem, gan praktiķiem, gan zinātnieku jaunajai maiņai.

LZA SENĀTA DARBĪBA

2018. gadā notika desmit Senāta sēdes (16. janvārī, 20. februārī, 13. martā, 17. aprīlī, 12. jūnijā, 18. septembrī, 9. oktobrī, 23. oktobrī, 6. novembrī, 13. novembrī).

16. janvāra sēdē Senāts apstiprināja balvu ekspertu komisiju lēmumus par LZA vārdbalvu piešķiršanu, noklausījās LZA prezidenta Ojāra Spārīša informāciju par LZA nominētajiem zinātnes sasniegumiem 2017. gadā, Latvijas augsto tehnoloģiju uzņēmuma “Hansa Matrix” pārstāvja un tā valdes priekšsēdētāja Ilmāra Osmaņa ziņojumu. Senāts apstiprināja LZA korespondētājlocekli Andri Čati par žurnāla “*Механика композитных материалов*”/“*Mechanics of Composite Materials*” redaktoru. Pārskatu par LZA Valdes darbību sniedza LZA ģenerālsekretārs Andrejs Siliņš.

20. februāra sēdē Senāts noklausījās Dr.sc.soc. Intas Mieriņas ziņojumu “Migrācijas pētījumi Latvijā: secinājumi un atziņas”, Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas priekšsēdētāja akadēmiķa Jāņa Spīguļa ziņojumu par Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas darbību 2017. gadā, Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijas (VZKK) priekšsēdētājas akadēmiķes Ilgas Jansones informāciju par VZKK darbu 2017. gadā.

13. marta sēdē Senāts piešķīra LZA Lielo medaļu LZA īstenajai loceklei Vijai Klušai par radošiem sasniegumiem farmakoloģijas zinātnē, augstākās izglītības jomā un nopelniem Latvijas Zinātņu akadēmijas labā un LZA īstenajam loceklim Kalvim Torgānam par modernas civiltiesību skolas iedibināšanu tiesību zinātnē Latvijā un nozīmīgu ieguldījumu teorētisko atziņu ieviešanā praksē. Senāts noklausījās akadēmiķes Modras Murovskas zinātnisko ziņojumu “Herpesvīrusu infekcijas iesaiste nervu sistēmas slimību attīstībā”, LZA Lietu pārvaldnieka Vitālija Kozlovskas informāciju par LZA budžeta izpildi un plānu 2018. gadam, apsprieda LZA ģenerālsekretāra Andreja Siliņa pārskata ziņojuma tēzes, noklausījās LZA prezidenta Ojāra Spārīša informāciju par vizīti Krievijas ZA Maskavā.

17. aprīļa sēdē Senāts noklausījās LZA Ekonomikas institūta direktores Dr.paed. Ņinas Lindes pārskata ziņojumu par institūta darbu 2017. gadā, apstiprināja vakances LZA jauno locekļu vēlēšanām 2018. gadā, apsprieda Pavasara pilnsapulces rezultātus un apstiprināja Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas 2018. gada 15. marta sēdes lēmumu piešķirt LZA goda doktora nosaukumu medicīnā (Dr.h.c.med.) Rīgas Stradiņa Universitātes Zobārstniecības fakultātes dekānei Ilgai Urtānei un Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas 2018. gada 26. marta sēdes lēmumu piešķirt LZA goda doktora nosaukumu ekonomikā (Dr.h.c.oec.) Bartošam Mickevičam (Bartosz Mickiewicz, Polijas Rietumpomerānijas Tehnoloģiju universitāte).

12. jūnija sēdē Senāts pieņēma aicinājumu, lai 2019. gadu nosauktu par nacionālo zinātnes un augstākās izglītības sistēmas simtgades gadu, apstiprināja Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas 2018. gada 26. aprīļa sēdes lēmumu piešķirt LZA goda doktora nosaukumu mākslas zinātnēs (Dr.h.c.art.) Jānim Kalnačam un mākslas zinātniecei

Laimai Slavai, un arhitektūrā (*Dr.h.c.arch.*) – arhitektam Jānim Dripem. Senāts noklausījās arhitekta Jāņa Dripes ziņojumu “*Rail Baltica* projekts – nākotnes vīzija”, pieņēma lēmumu izsludināt LZA 2019. gada vārdbalvu konkursu, apstiprināja LZA ģerboņa nolikumu, noklausījās akadēmiķa Tālava Jundža informāciju par pieņemšanu pie Valsts prezidenta sakarā ar krājuma “Latvija un latvieši” iznākšanu.

18. septembra sēdē Senāts apstiprināja kandidātu sarakstu LZA jauno locekļu vēlēšanām, noklausījās un apsprieda LZA jauno locekļu kandidātu ziņojumus: LZA korespondētājlocekļa Aivara Žūriņa zinātnisko ziņojumu “Koksnes izmantošanas perspektīvas Latvijā” un LZA korespondētājlocekļa Edgara Liepiņa ziņojumu “Enerģijas metabolisma pētījumi: ceļš uz jaunām zālēm”. Akadēmiķi Mārcis Auziņš un Baiba Rivža izvērtēja IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresa norisi.

9. oktobra sēdē Senāts noklausījās un apsprieda LZA jauno locekļu kandidātu ziņojumus: LZA korespondētājlocekles Irinas Pilveres ziņojumu “Pētniecība bioekonomikas jomu un valsts teritorijas līdzsvarotai attīstībai”, LZA korespondētājlocekles Gunitas Zariņas ziņojumu “Pirmā demogrāfiskā pāreja Latvijā”, LZA korespondētājlocekļa Ērika Jēkabsona ziņojumu “Latvija starptautiskajās attiecībās 1920.–1925. g.: Baltijas valstu konteksts”. Informāciju par “*Life Sciences*” konferenci Viļņā sniedza akadēmiķis Pēteris Trapencieris.

23. oktobra sēdē Senāts noklausījās un apsprieda LZA jauno locekļu kandidātu ziņojumus: LZA korespondētājlocekļa Valda Muktupāvela ziņojumu “Baltijas organoloģijas aktuālie jautājumi”, LZA korespondētājlocekļa Valda Kokara ziņojumu “Molekulāro organisko stiklu sintēze un pielietojums fotonikas materiālos” un LZA korespondētājlocekļa Feliksa Sadirbajeva ziņojumu “Diferenciālvienādojumi un to daži lietojumi”.

6. novembra sēdē Senāts noklausījās un apsprieda LZA jauno locekļu kandidātu ziņojumus: LZA korespondētājlocekļa Aigara Pētersona ziņojumu “Akūts apendicīts bērniem – ķirurģiska vai neķirurģiska saslimšana?” un LZA korespondētājlocekļa Modra Greitāna ziņojumu “Viedu iegultu kooperatīvu sistēmu tehnoloģiju attīstība”. Par zinātnes politikas dažādiem aspektiem ar mērķi panākt LZA lielākas iespējas veidot zinātnes politiku runāja akadēmiķis Andrejs Ērglis un *Dr.habil.med.* Vilnis Dzērve. Diskusijā par šo jautājumu piedalījās Ojārs Spārītis, Andrejs Krasņikovs, Indriķis Muižnieks, Raita Karnīte, Modris Greitāns, Andrejs Siliņš u.c. Senāts nolēma atbalstīt ideju aizdevuma meklēšanai Latvijas Zinātņu akadēmijas ēkas renovācijai.

13. novembra sēdē Senāts apsprieda LZA jauno locekļu kandidatūras un aizklāti balsoja par ieteikumiem pilnsapulcei šajā jautājumā. Par LZA sadarbību ar Latvijas Zinātnes padomi (LZP) runāja tās priekšsēdētājs LZA korespondētājlocekļis Jānis Kloiņš un akadēmiķis Andrejs Siliņš.

Senāts piešķir LZA Atzinības rakstus:

LZA korespondētājloceklim *Dr.habil.sc.ing.* **Antanam-Sauļus Sauhatam** par nozīmīgu ieguldījumu enerģētikā un nopelniem jaunu speciālistu sagatavošanā (13. martā), akadēmiķim *Dr.habil.phys.* **Andrim Krūmiņam** par nozīmīgu ieguldījumu segnetoelektriķu fizikas attīstībā Latvijā un jauno zinātnieku sagatavošanā, kā arī aktīvu līdzdalību LZA darbā, LZA goda loceklim dzejniekam **Guntaram Godiņam** par radošo devumu un būtisku ieguldījumu Latvijas kultūras sakaru veidošanā ar kaimiņvalstīm (17. aprīlī), akadēmiķim *Dr.habil.biol.* **Indriķim Muižniekam** par konsekventu un inovatīvu augstākās izglītības politikas īstenošanu un Latvijas zinātnes izcilības veicināšanu (8. jūlijā), akadēmiķim *Dr.habil.sc.ing.* **Ivaram Knētam** par būtisku ieguldījumu biomehānikas nozarē un Rīgas Tehniskās universitātes pārveidē par mūsdienīgu universitāti, Terminoloģijas komisijas priekšsēdētājam *Dr.habil.med.* **Mārim Baltiņam** par ilgstošu devumu latviešu zinātniskās terminoloģijas veidošanā (18. septembrī), Latvijas Zinātņu akadēmijas **korim “Gaismaspils”** 70 gadu jubilejā par akadēmiskās sabiedrības un zinātnes dzīves dziesmotu un emocionālu bagātinājumu (23. oktobrī).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS

Senāta lēmums

Rīgā, 2018. gada 12. jūnijā

Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts apstiprina pievienošanos vairāku institūciju^{*} aicinājumam **2019. gadu valstī noteikt par nacionālo zinātnes un augstākās izglītības sistēmas simtgades gadu**. Tas nepieciešams, lai nozari izvestu no atpalicības stāvokļa zemā valsts budžeta finansējuma ziņā.

Latvijas zinātne un augstākā izglītība tika upurēta neatliekamam mērķu vārdā ekonomiskās krīzes laikā. Tagad, kad Latvijas valsts ir atgriezies uz ekonomiskās izaugsmes ceļu, aicinām likumdošanas un izpildvaru parādīt politisko gribu un ar reālām darbībām atzīt pētniecības un inovāciju izšķirīgo lomu Latvijas nācīgas un valsts ilgtspējīgā attīstībā, ņemot vērā cilvēkresursu un zināšanu stratēģisko nozīmi konkurētspējīgas nākotnes ekonomikas veidošanā un vēsturisko atbildību, stāvot uz Latvijas valsts nākamās simtgades sliekšņa.

Dažādos attīstības dokumentos (t.sk. Nacionālajā attīstības plānā 2014.–2020. gadam, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam) izvirzītais Latvijas ekonomikas izaugsmes izrāviens un Latvijas starptautiskā konkurētspēja ir panākama vienīgi ar zinātnes inovāciju un sasniegumu pārnesi pārvaldībā, ražošanā u.c. jomās,

^{*} Augstākās izglītības padome, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu asociācija, Latvijas Zinātnes padome, Latvijas Jauno zinātnieku apvienība u.c.

vidējo un augsto tehnoloģiju straujāku un apjomīgāku ieviešanu, kam sekos arī produktivitātes un labklājības kāpums. Tāpēc valstiskā līmenī ir finansiāli jāstiprina šī galvenā attīstības instrumenta – izglītības un zinātnes – kapacitāte un pilnvērtīgi jāizmanto Latvijas attīstībā, to parādīja arī Pasaules bankas ekspertu rekomendācijas un stāvokļa novērtējums, Latvijas IKP (faktiskajās cenās) prognoze 2018. gadam sasniedz 28,36 mljrd. eiro, pārsniedzot pēdējā pirmskrīzes gada kopproduktu par vismaz 5 mljrd. eiro. Aicinām pildīt valstī Augstskolu likumu un Zinātniskās darbības likumu, nodrošinot: *ikgadēju finansējuma pieaugumu studijām valsts dibinātās augstskolās (VDA) ne mazāku par 0,25 procentiem no IKP, līdz valsts piešķirtais finansējums studijām VDA sasniedz vismaz 2 procentus no IKP; un ikgadēju finansējuma pieaugumu zinātniskajai darbībai ne mazāku par 0,15 procentiem no iekšzemes kopprodukta, līdz valsts piešķirtais finansējums zinātniskajai darbībai sasniedz vismaz vienu procentu no IKP.*

Skaidri formulēti Latvijas zinātnes un augstākās izglītības reformas soli un tiem nepieciešamā finansējuma noteikšana, finansējuma palielināšana jau izstrādāto normu izpildei ir uzskatāma par Latvijas zinātnes un augstākās izglītības sistēmas attīstības un pilnveides pamatu.

LZA Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš

LZA prezidents Ojārs Spārītis

LZA PREZIDIJA DARBĪBA

LZA Prezidijs darbu regulē LZA Statūti: 5.3.2. LZA Prezidijs prezidenta vadībā: 5.3.2.1. ierosina Senātam apstiprināšanai vēlēto LZA amatpersonu (izņemot Uzraudzības padomes locekļus) darbības virzienus un atbildību, formulē viņu konkrētos operatīvos pienākumus, kā arī atsevišķu LZA amatpersonu pienākumu izpildītāju statusa piešķiršanu citiem Senāta locekļiem, nosakot viņu funkcijas; 5.3.2.2. ierosina LZA kārtējo nozīmīgāko problēmu risinājumus; 5.3.2.3. ierosina LZA kārtējo un ārkārtas pilnsapulču darba kārtību un izziņo to akadēmijas locekļiem; 5.3.2.4. veic kārtējos LZA prezidenta, Senāta, pilnsapulces dotos darba un LZA pārstāvniecības uzdevumus.

LZA Prezidijs darbu vada LZA prezidents, viņa prombūtnes laikā ar prezidenta rīkojumu vai Prezidijs koleģiālu lēmumu Prezidijs sēdes vadība tiek deleģēta LZA amatpersonai, visbiežāk viceprezidentam. 2018. gadā LZA Prezidijs noturējis 36 sēdes.

Pārskata gadā LZA Prezidijs sēžu darba kārtībā bija šādi galvenie jautājumi:

- LZA valsts deleģēto funkciju izpilde;
- LZA atbildīgo amatpersonu atskaite;
- LZA struktūrvienību darba organizācija, plānošana, īstenotie pasākumi, darba atskaite;
- LZA pilnsapulču darba kārtība, organizācija un īstenošana;
- LZA organizēto, tostarp sadarbībā ar partneriem, forumu, konferenci, konsiliju u.c. pasākumu, izstāžu plānošana un realizācija;
- LZA darbību regulējošo normatīvu (nolikumi) un plānošanas dokumentu (stratēģija, rīcības plāns) izstrāde;
- lēmumu pieņemšana apstiprināšanai LZA Senātā.

LZA Prezidijs lēmis par iekšējo normatīvu un citu dokumentu, zinātnes politikas jautājumus ietverošu pozīciju apstiprināšanu, LZA jauno locekļu vakanču sadalījumu; LZA jauno locekļu kandidatūrām, LZA vārdbalvu u.c. balvu saraksta sastādīšanu, kandidatūru izvirzīšanu LZA Lielajai medālai, kā arī valsts, valdības u.c. apbalvojumu kandidatūrām. LZA Prezidijs izvērtēja ar LZA saistīto organizāciju darbību, tai skaitā uzklusēja laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” galvenās redaktores ziņojumu (5.03.) un izskatīja ar žurnāla “LZA Vēstis” attīstību saistītos jautājumus. LZA Prezidijs izvērtēja arī LZA Lietu pārvaldes sagatavoto informāciju par LZA 2018. gada budžetu un plānotajiem pasākumiem (12.03.).

LZA Prezidijs izskatīja un nozīmēja atbildīgās amatpersonas aktuālās sarakstes ar nozares u.c. ministrijām organizēšanai, problēmjautājumu risināšanai un LZA pozīciju (atzinumu, izvērtējumu) sagatavošanai LZA kompetences ietvaros, lēma par LZA amatpersonu deleģēšanu un LZA pārstāvniecību LR lēmējvaras un izpildvaras institūciju

sēdēs, komisijās, ekspertu darba grupās, padomēs (LR 12. un 13. Saeimas komisijās, Ministru kabineta sēdēs, LR ministriju komisijās, ES Kohēzijas fondu uzraudzības padomē, Ministru kabineta apbalvošanās padomē u.c.), LZA un sadarbības partneru kopīgajās balvu, stipendiju u.tml. žūrijās komisijās (L'Oréal, Latvenergo, Grindeks, Itera Latvia, Latvijas Gāze, Olainfarm, LR Patentu valde, RTU Attīstības fonds, Rīgas dome u.c.), kā arī starptautiskajās organizācijās, dažāda rakstura pasākumos, tai skaitā starptautisko zinātnisko organizāciju, kuru dalībniece ir LZA, konferencēs, semināros ārvalstīs.

LZA Prezidija sēdēs regulāri tika izskatīti zinātnes politikas un ar to saistīto normatīvu un to projektu izvērtējuma un izstrādes, kā arī zinātnes finansējuma jautājumi un lobijs lēmējvaras un izpildvaras institūcijās, un lemts par efektīvāku sadarbību ar LR Izglītības un zinātnes ministriju, Latvijas Zinātnes padomi, zinātniskajām institūcijām, nozares organizācijām un apvienībām (Latvijas Zinātnieku savienību, Latvijas Jauno zinātnieku apvienību, LIZDA).

LZA Prezidijs LZA Zinātniskās padomes kapacitātē organizēja 2017. gadā nodibinātā LZA Eiropas politikas pētījumu institūta akadēmisko amatu vēlēšanas (2.07., 8.10.), kā arī apstiprināja institūta Padomi (10.12.).

2018. gadā LZA Prezidija uzmanības lokā bija Latvijas Valsts simtgadei veltīto iniciatīvu īstenošanas jautājumi, piemēram, LZA Pavasara pilnsapulces darba kārtībā iekļaujot Latvijas Valsts simtgadei veltītu akadēmisko ziņojumu; organizējot akadēmisko rakstu krājuma “Latvija un latvieši” atvēršanu. Savukārt, sagaidot IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresu, apsprieda žurnāla “Enerģija un Pasaule” speciālizlaidumu latviešu un angļu valodā izdošana, laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” īpašo numuru satura sastādīšana. LZA Prezidija sēžu diskusiju darba kārtībā regulāri bija diskusijas par LZA tēla un prestiža celšanas jautājumiem, arī sadarbība ar medijiem un zinātnes komunikācija plašākai sabiedrībai un ārvalstu auditorijām, piemēram, informatīvā bukleta par LZA izdošana angļu valodā.

2018. gadā LZA Prezidija sēžu laikā notikušas tikšanās ar Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētāju J. Kloviņu (26.03. (kopā ar T. Juhnu), 21.05., 12.11.), ar LR Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktora vietnieku zinātnes jomā D. Stepanovu un vadošo nozares ekspertu/RIS3 vienības vadītāju J. Paideru (25.06.).

LZA Prezidija sēdes protokolē LZA sabiedrisko attiecību speciāliste Ilze Stengrevica, aizvieto LZA zinātņu nodaļu zinātniskās sekretāres.

LZA VALDES DARBĪBA

Atskaites periodā, atbilstoši LZA Senāta 2016. gada 10. maija lēmumam, Valde darbojās trīs cilvēku sastāvā: priekšsēdētājs – LZA ģenerālsekretārs A. Siliņš; priekšsēdētāja vietniece – LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas priekšsēdētāja Baiba Rivža; loceklis – LZA Fonda priekšsēdētājs Bruno Andersons. Valdes sēdēs vienmēr piedalījās LZA lietu pārvaldnieks Vitālijs Kozlovskis.

Valdes sēdēs regulāri izskatīja darba uzdevumu izpildi, kas ir paredzēta līgumā ar LR Izglītības un zinātnes ministriju, un kura finansēšanas avots ir valsts budžets. Valde aktīvi piedalījās akadēmijas saimnieciskās darbības jautājumu risināšanā. Analizēti saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu posteņi, saskaņoti telpu nomas un telekomunikāciju iekārtu izvietošanas līgumi. Sakarā ar stabilo un lielo telpu nomnieku – Latvijas Universitātes zinātnisko institūtu pārcelšanu uz jaunām telpām Augstceltnē brīvās telpas ir iznomātas nelielām organizācijām, un šobrīd Akadēmijai ir telpu nomas līgumi ar 120 klientiem. Atskaites gadā ir uzlabojusies telpu nomnieku nomas maksas apmaksas termiņu ievērošana, un šobrīd LZA nav tiesvedību par nomas maksas parādu piedziņu. Augstceltnē šajā gadā renovētas darba telpas 365 kv.m. platībā, veikta liftu trošu nomaiņa, restaurēta ēkas fasāde 40 m platībā, veikti nozīmīgi inženiertehnisko tīklu remontu.

Valdes priekšsēdētājs Andrejs Siliņš regulāri veic praktiskās pārrunas ar LZA pastāvīgo dienesta personālu, kurās apspriež konkrētos darba uzdevumus.

Tiesvedības process ar SIA “Rīgas koncertzāle” tuvojas noslēgumam. LR Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2018. gada 1. oktobrī tiesas sēdē nosprieda:

1. Latvijas Zinātņu akadēmijas prasību apmierināt pilnīgi.

Izlikt sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Rīgas Koncertzāle”, reģistrācijas Nr. 40103746886, no Latvijas Zinātņu akadēmijai piederoša nekustamā īpašuma – konferenču zāles un palīgtelpām, pēc adreses: Akadēmijas laukums Nr. 1, Rīga, kadastra numurs 0100-042-2001, kopā ar visām mantām.

2. No sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Rīgas koncertzāle” reģistrācijas Nr. 40103746886, Latvijas Zinātņu akadēmijas, reģistrācijas Nr. 90000022543, labā piedzīt tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, kopā 75,84 EUR (Septiņdesmit pieci eiro, 84 centi). Samaksa veicama Latvijas Zinātņu akadēmijas norēķinu kontā Nr. LV41UNLA0001001609748 AS ‘SEB banka’, bankas kods UNLALV2X.

Minēto spriedumu SIA “Rīgas koncertzāle” 2018. gada 29. novembrī kasācijas kārtībā pārsūdzēja LR Augstākās tiesas Civillietu departamentā. LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta lēmums par šo kasācijas sūdzību ir sagaidāms 2019. gada marta mēnesī.

LZA Valdes priekšsēdētājs *Andrejs Siliņš*

LZA DARBĪBAS FINANSĒŠANA NO VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻIEM 2018. GADĀ

Nr. p.k.	Izdevumu veids	Summa, EUR
1.	LZA pamatfunkciju nodrošinājums, t.sk.	306 514
1.1.	Darba alga	155 108
1.2.	Darba devēja VSAOI	35 897
1.3.	Starptautiskā sadarbība	26 398
1.4.	Pakalpojumi	72 755
1.5.	Kancelejas preces, materiāli, saimnieciskais inventārs, citi	16 356
2.	Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijas darbības nodrošināšana	42 404
3.	Laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” izdošana	10 571
4.	Žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” izdošana	33 227
5.	LZA Terminoloģijas komisijas darbība	24 225
6.	LZA vārdbalvas, jauno zinātnieku balvas	9 679
7.	LZA pasākums “TOP 10 zinātnes sasniegumu godināšana”	5 052
7.	Emeritēto zinātnieku pabalsti	568 578
	KOPĀ	1 000 250

LZA FONDA DARBĪBA

LZA Fonda darbība 2018. gadā

No ziedojumiem piešķirtas sekojošas balvas:

- Emīlijas Gudrinieces vārdbalva ķīmijas tehnoloģijā jaunajam zinātniekam – RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes maģistrei **Kristai Sutai** par darbu “Šķidra SO₂ kā polāra šķīdinātāja izmantošana organiskajā sintēzē”.
- Emīlijas Gudrinieces balva gada labākajam ķīmijas skolotājam piešķirta Iecavas vidusskolas ķīmijas skolotājam *Dr.paed.* **Mihailam Gorskim** par ieguldījumu ķīmijas izglītības attīstībā.

Stipendijas:

Emīlijas Gudrinieces un Alfrēda Ieviņa stipendijas ķīmijā un ķīmijas tehnoloģijā 2018./2019. gadā piešķirtas RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes studentiem **Dārtai Zelmai Skrastiņai** un **Mikum Puriņam**.

Valdes priekšsēdētājs *Bruno Andersons*

AR LZA SAISTĪTU ORGANIZĀCIJU DARBĪBA

Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisija

Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisija (VZKK) 2018. gadā deviņās sēdēs izskatīja 132 promocijas darbus, no tiem seši tika atgriezti promocijas padomei darba uzlabošanai, divi no tiem tika skatīti VZKK vēlreiz un virzīti aizstāvēšanai, 24 darbi atdoti promocijas padomēm ar lēmumu “var aizstāvēt pēc recenzijā minēto trūkumu novēršanas”. Izskatīto promocijas darbu skaits turpina samazināties (2017. gadā – 148).

2018. gadā izskatītie promocijas darbi pa specialitātēm iedalāmi šādi (iekavās 2017. gadā izskatīto darbu skaits): bioloģija – 6 (5), būvzinātne – 6 (2), datorzinātne – 2 (3), ekonomika – 9 (10), vadībzinātne – 9 (19), elektronika un telekomunikācijas – 1 (3), enerģētika – 2 (5), elektrotehnika – 4 (1), farmācija – 1 (4), fizika – 9 (7), informācijas tehnoloģijas – 3 (4), tiesību zinātne – 8 (7), ķīmija un ķīmijas inženierzinātnes – 13 (10), lauksaimniecības zinātne – 3 (3), literatūrzinātne – 1 (2), folkloristika – 2 (0), materiālzinātne – 1 (6), mākslas zinātne – 3 (2), matemātika – 0 (1), medicīna – 12 (16), mehānika – 1 (1), mašīnzinātne – 1 (1), mežzinātne – 2 (3), pārtikas zinātne – 5 (5), pedagogija – 8 (8), psiholoģija – 3 (2), socioloģija un politikas zinātne – 0 (1), transports un satiksme – 3 (4), valodniecība – 4 (3), veterinārmedicīna – 3 (1), vides zinātne – 7 (6).

Augstskolas pēc izskatīto promocijas darbu skaita: Latvijas Universitāte – 46 (44), Rīgas Tehniskā Universitāte – 32 (37), Latvijas Lauksaimniecības akadēmija – 16 (17), Daugavpils Universitāte – 7 (10), Rīgas Stradiņa Universitāte – 12 (17), RISEBA – 5 (3), Liepājas Universitāte – 3 (2), Biznesa augstskola “Turība” – 3 (4), Latvijas Mākslas akadēmija – 1 (0), Latvijas Mūzikas akadēmija – 1 (0), Baltijas Starptautiskā akadēmija – 4 (6), Transporta un sakaru institūts – 1 (2), Vidzemes augstskola – 1.

VZK komisijas priekšsēdētāja *Ilga Jansone*

Valsts emeritēto zinātnieku padome

Valsts emeritētā zinātnieka statuss iedibināts 1995. gadā.

2018. gadā Valsts emeritēto zinātnieku padome (VEZP) strādājusi, pamatojoties uz LR MK 1995. gada 7. novembra noteikumiem Nr. 328 “Nolikums par valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu”, 1997. gada 11. februāra un 2006. gada 30. maija

grozījumiem un LR MK 2010. gada 27. jūlija Noteikumiem Nr. 692 “Valsts emeritētā zinātnieka statusa piešķiršanas kārtība”.

Līdz 2018. g. 24. septembrim VEZ padomē (LR IZM Rīkojums 30.09.2014/ Nr. 415) darbojās arī seši LZA locekļi: akadēmiķi Gunārs Duburs, Ivars Knēts, Baiba Rivža (VEZP priekšsēdētāja), Ojārs Spārītis, korespondētājlocekļi Viesturs Melecis un Ludmila Vīksna, kā arī LZA goda doktore Iveta Ozolanta.

Atjaunotajā VEZ padomē (LR IZM Rīkojums Nr. 1-2e/2018/301) iekļauti astoņi LZA locekļi: akadēmiķi Valdis Kampars, Īzaks Rašals, Baiba Rivža, Ojārs Spārītis, Pēteris Trapencieris, korespondētājlocekļi Konstantīns Didenko, Tatjana Koķe un Anda Valdovska.

Par VEZP priekšsēdētāju 2018. g. 29. novembrī ievēlēts akadēmiķis Ī. Rašals, par priekšsēdētāja vietnieci – akadēmiķe B. Rivža.

2018. gadā papildus budžeta finansējums valsts emeritēto zinātnieku mūža grantiem netika piešķirts, tāpēc jaunu konkursu VEZ statusa iegūšanai neorganizēja.

Kopš 1996. gada, atbilstoši piešķirtajam budžeta finansējumam, mūža granti piešķirti pavisam 492 zinātniekiem, t.sk. 69 LZA īstenajiem locekļiem, 18 LZA goda locekļiem, 30 LZA korespondētājlocekļiem un 20 LZA goda doktoriem.

2018. gada beigās mūža grantu maksāja 209 zinātniekiem.

2018. g. 3. decembrī izsludināja jaunu konkursu VEZ statusa iegūšanai 2019. gadā.

Latvijas Zinātņu akadēmijas paspārnē aktīvi darbojas Valsts emeritēto zinātnieku biedrība “*Emeritus*” (priekšsēdētājs – akadēmiķis Īzaks Rašals).

Valsts emeritēto zinātnieku padomes priekšsēdētāja (līdz 29.11.2018) *Baiba Rivža*

Latvijas Zinātņu akadēmijas Sertifikācijas centrs

Latvijas Zinātņu akadēmijas sertifikācijas centrs ir notificēta (valsts paziņojusi Eiropas Komisijai) sertifikācijas institūcija būvmateriālu atbilstības novērtēšanas jomā. Tas nozīmē, ka Centra izsniegtie būvmateriālu drošību apliecinošie dokumenti atzīti visās ES dalībvalstīs, un uz šo apliecinājumu pamata ražotājiem ir tiesības marķēt produkciju ar ES pieņemto drošības marķējumu “CE”. Tas savukārt dod marķētiem produktiem brīvu pieeju kopējā Eiropas tirgū.

Centrs ir akreditēts Latvijas (LATAK) akreditācijas institūcijā. Aizvadītajā gadā Centrs ir sekmīgi izturējis gadskārtējās uzraudzības akreditācijas novērtēšanas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 305/2011. Centra pakalpojumus

izmanto daudzas Eiropas valstis (piem., Igaunija, Lielbritānija), tajā skaitā ārpus ES ietvariem (Krievija, Baltkrievija).

2018. gadā no jauna ir izsniegti:

- 10 izstrādājuma ekspluatācijas īpašību noturības sertifikāti,
- 4 atbilstības sertifikāti drošības prasībām;
- 59 ražošanas procesa kontroles atbilstības sertifikāti.

Pārraudzībā ir 60 klienti ar aprītē esošiem 650 atbilstības sertifikātiem.

Bez sertifikācijas pakalpojumiem Centrs sniedz konsultācijas un apmācību Eiropas standartu apgūšanā, piedalās Latvijas nacionālo standartu izstrādāšanas darbā (trīs standartu tehniskajās komitejās LVS STK-10, LVS STK-13, LVS STK-20).

LZA Sertifikācijas centra valdes priekšsēdētājs *Imants Matīss*

Latvijas Zinātņu akadēmijas Baltijas stratēģisko pētījumu centrs

Latvijas Zinātņu akadēmijas Baltijas stratēģisko pētījumu centrs (LZA BSPP) 2018. gadā atzīmēja savas dibināšanas 25. gadadienu. Gandrīz katrā valstī ir kāda neatkarīga nevalstiska organizācija, kas veic pētījumus un piedāvā savus priekšlikumus valsts aizsardzības un drošības jomā. Taču tikai retos gadījumos stratēģisko pētījumu institūti ir saistīti ar valstu zinātņu akadēmijām, ņemot vērā to darbības īpašo specifiku. Latvija ir viens no šādiem gadījumiem – 1993. gada novembrī tā izlēma dibināt Baltijas stratēģisko pētījumu centru, ieceļot par tā direktoru bijušo atjaunotās Latvijas Republikas pirmo aizsardzības ministru *Dr.iur.* Tālavu Jundzi.

Jau tolaik šāda centra izveidi atbalstīja NATO amatpersonas, gan dažādu ieteikumu, gan konkrētu pētniecības un kvalifikācijas celšanas projektu veidā. Atjaunotajai Latvijas valstij ārkārtīgi svarīgi bija zinātnieku ieteikumi tās drošības, aizsardzības un valstiskuma veidošanā un stiprināšanā. Ņemot vērā, ka līdzīga situācija bija arī Lietuvā un Igaunijā, Latvijas Zinātņu akadēmijas centrs savos pētījumos sākotnēji pievērsās visām trim valstīm un cieši sadarbojās ar to zinātniekiem. Viens no tā laika nozīmīgākajiem pētījumiem bija nacionālās drošības risku analīze un atbilstoši priekšlikumi to mazināšanai. Šāda veida pētījumi pēc Aukstā kara beigām Eiropā tikai sāka vēl attīstīties, un Latvija bija viena no pirmajām valstīm, kur tie veikti, un rezultāti pēc tam publicēti arī starptautiskās konferencēs un publikācijās.

Nostiprinoties Latvijas valstiskajai neatkarībai un drošībai, īpaši pēc tās iekļaušanas NATO un Eiropas Savienībā, LZA BSPP ir paplašinājis savu pētījumu loku. Liela vērtība pievērsta pētījumiem par Latvijas valsts atjaunošanas procesiem un tajos gūto nevardarbīgās pretošanās pieredzi, kam ir nepārvērtējama starptautiska nozīme.

Baltijas valstu tautu nevardarbīgā cīņa pret padomju okupācijas režīmu īstenojās visdažādākajos veidos un formās. Īpašu nozīmi un starptautisku uzmanību apspiesto baltiešu liktenim pievērsa politiskā akcija “Baltijas ceļš” 1989. gada 23. augustā un barikādes Viļņā, Rīgā un Tallinā 1991. gada janvārī. Padomju bruņotā pārspēka priekšā barikādes apliecināja tautas apņēmību un gribu bez ieročiem nevardarbīgi aizstāvēt savu brīvību un tikko atjaunoto neatkarību. LZA BSPC veicis šo notikumu detalizētu izpēti, un mūsu autoru kolektīvs kopā ar profesoru Džinu Šārpū (*Gene Sharp*) no Alberta Einšteina institūta ASV 2008. gadā publicējis apjomīgu monogrāfiju par šiem notikumiem atsevišķos izdevumos latviešu un angļu valodā.

Starptautisku uzmanību guvis arī starpdisciplinārais pētījums par nepārtrauktības doktrīnu Latvijas vēstures kontekstā, kas pierāda un pamato Latvijas valsts juridisko nepārtrauktību arī padomju un nacistiskās okupācijas laikā. Līdz ar to tiek atzīts, ka Latvija ir nevis jauna neatkarīga valsts, kas radusies Padomju Savienības sabrukuma rezultātā, bet gan 1918. gadā dibinātās Latvijas turpinātājvalsts, kas 1991. gadā atguva savu valstiskumu pēc ilgstošas okupācijas un prettiesiskas aneksijas.

Šajā pētījumā pētnieki pirmo reizi pievērsās arī latviešu trimdas politiskajām aktivitātēm attiecīgajās mītnes zemēs – ASV, Kanādā, Lielbritānijā, Zviedrijā, Austrālijā u.c. Vēl Otrā pasaules kara laikā vai tūlīt pēc tā no padomju okupācijas Latvijā aizbēga apmēram 200 000 cilvēku, kuri, nonākot rietumvalstīs, izveidoja dažādas trimdas organizācijas un visdažādākajos veidos turpināja protestēt pret padomju okupāciju Baltijas valstīs, pieprasot to neatkarības atjaunošanu. LZA BSPC zinātnieki kā pirmie izvērtēja šo akciju politisko un juridisko nozīmi Latvijas valsts atjaunošanā.

Lielākais un nozīmīgākais LZA BSPC veikums saistīts ar divu oriģinālu unikālu akadēmisko rakstu krājumu tapšanu un izdošanu par Latviju kā valsti un latviešiem kā nāciju, neaizmirstot arī citas minoritātes, kas izsenis dzīvojušas Latvijā. Vispirms sagatavoja un 2013. gadā publicēja akadēmisko rakstu krājumu četros sējumos, bet pēc tam 2018. gadā – jaunu, pilnībā pārstrādātu izdevumu “Latvija un latvieši” divos sējumos – katrs latviešu, angļu un krievu valodā (pagaidām krievu valodā tikai elektroniski). Šajā krājumā lasītāji gūst priekšstatu par Latviju globalizētajā pasaulē, par tās konstitucionālajiem pamatiem, tautsaimniecību, demogrāfiju, valodu, izglītību un zinātni, kultūrainavu, kā arī dažādiem kultūras aspektiem un sportu. Liela vērtība krājumā pievērsta Latvijas vēstures nozīmīgākajiem notikumiem un procesiem. Krājumā kopumā iekļauti 49 autoru 44 raksti, kurus ilustrē 540 fotogrāfijas, 90 diagrammas un tabulas, 30 kartes un personu rādītājs ar 3240 personām. Abi krājumi tapa Valsts pētījumu programmas “Letonika” ietvaros un publicēti, piesaistot privāto mecenātu līdzekļus.

LZA BSPC savas darbības laikā sarīkojis vairāk nekā 60 zinātniskas konferences – lielākoties starptautiskas ar daudzu ārvalstu zinātnieku līdzdalību. Pirms septiņiem gadiem (2011. gadā) LZA BSPC noorganizēja III Pasaules latviešu zinātnieku kongresu un bija viens no 2018. gada IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresa organizatoriem.

Šāda veida kongresi Latvijas zinātniekiem palīdz veicināt sadarbību ar Latvijas izcelsmes zinātniekiem daudzās pasaules valstīs un veiksmīgāk attīstīt savus pētījumus. Populāri ne tikai zinātnieku vidū, bet arī plašākā Latvijas sabiedrībā ir Letonikas kongresi, kuri tiek sasaukti ik pēc diviem gadiem un ļauj zinātniekiem publicēt savu pētījumu rezultātus par Latvijas vēsturi, kultūru, valodu un līdzīgiem jautājumiem. LZA BSPC ir bijis viens no galvenajiem šo kongresu organizatoriem, un tādi pavisam bijuši jau septiņi.

LZA BSPC veiksmīgu darbību nodrošina tā juridiskais statuss – tas ir nodibinājums, kurš lielā mērā savu darbu organizē un īsteno patstāvīgi un neatkarīgi. Tas ir reģistrēts Latvijas Republikas valsts reģistrā kā zinātniska institūcija, un tā pamatsastāvā ir pieci zinātnieki, direktors un viens vai divi asistenti. Konkrētiem pētījumiem piesaistīti arī citi zinātnieki nepieciešamajās specialitātēs un skaitā, kā arī īstenoja sadarbību ar citām zinātniskajām institūcijām gan Latvijā, gan ārvalstīs. Tas ļāvis centram darboties elastīgi un efektīvi, operatīvi reaģēt uz risināmajām problēmām un taupīgi un lietderīgi izlietot grantu konkursos vai no privātiem sponsoriem un mecenātiem iegūtos finanšu līdzekļus.

LZA BSPC valdes priekšsēdētājs *Tālavs Jundzis*

Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas (LZA TK) darbība

Terminu izstrāde, izvērtēšana un apstiprināšana

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem pārskata periodiem LZA TK darbs 2018. gadā kļuvis nedaudz intensīvāks, noturētas desmit komisijas sēdes, kurās izskatīti un apstiprināti vairāki dažādu nozaru terminu saraksti, tostarp kultūras feminisma termini, primātu kārtas sugu nosaukumi, trīsdimensionālās (3D) drukas termini un spēkratu termini. Tāpat izvērtēti un pieņemti atsevišķi termini dažādās citās nozarēs.

Valsts pārvaldes institūcijām un fiziskām un juridiskām personām sniegts apmēram 100 rakstisku un mutisku konsultāciju, galvenokārt par dažādu angļu terminu ekvivalentiem latviešu valodā.

Darbs LZA TK terminoloģijas apakškomisijās

Kā jau tas ierasts pēdējos gados, visčaklāk strādājusī Informācijas tehnoloģijas, telekomunikācijas un elektronikas terminoloģijas apakškomisija Eduarda Caunas vadībā un Spēkratu terminoloģijas apakškomisija Jura Gunāra Pommera vadībā. Pārskata periodā Spēkratu apakškomisija sagatavoja vairākus terminu sarakstus, kuros aplūkoti

jauninājumi spēkratu nozarē (it īpaši saistībā ar dažādām palīgsistēmām braucēju ērtību vairošanai un lielākas drošības panākšanai), kas visai strauji ienāk mūsu sadzīvē.

Informācijas un dokumentācijas terminoloģijas apakškomisija sadarbībā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centru jau otro gadu pēc kārtas organizēja tematisku konferenci “Bibliotēku nozares un saskarozaru terminoloģija: vēsturiskais un mūsdienu aspekts”, kurā dažādi informācijas un dokumentācijas terminoloģijas jautājumi aplūkoti pagātnes un mūsdienu problēmu sastatījumā.

Citās TAK darbs pamatā noticis konsultāciju veidā.

Vienotas datubāzes koncepcija

Valsts valodas attīstības pamatnostādnēs 2015.–2020. gadam par vienu no svarīgākajiem uzdevumiem latviešu valodas terminoloģijas attīstības nodrošināšanai izvirzīta vienotas terminu datubāzes izveide. 2017. gadā uzsāktais darbs pie koncepcijas, kas ļautu vienuviet apkopot visus resursus, turpinājās 2018. gadā. Tas noslēdzās 2018. gada 12. decembrī, kad notika terminoloģijas portāla *Termini.gov.lv* prezentācija, kuru sabiedrība “Tilde” izstrādājusi sadarbībā ar Valsts Valodas centru, Latviešu valodas aģentūru un Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisiju. Projekta pasūtītājs un izstrādes norises uzraudzītājs bija Kultūras informācijas sistēmu centrs. Ar prezentācijas dienu portāls ir publiski pieejams, nodrošinot iespējas interesentiem papildus terminu meklēšanai arī komentēšanas un precizēšanas iespējas. Darbs pie portāla pilnīgošanas un papildināšanas tiks turpināts arī 2019. gadā.

LZA TK pieņemto lēmumu un ieteikumu publicēšana

Informācija par LZA TK sēdēm, to protokoli, LZA TK lēmumi u. c. materiāli ievietoti LZA TK mājaslapā www.termini.lza.lv. Turpināta datubāzes “AkadTerm” uzturēšana un pilnveidošana.

Sadarbība ar Latvijas Nacionālās enciklopēdijas redakciju

Saistībā ar valsts simtgades pasākumiem būtiski pieminēt sadarbību starp LZA TK vadību un Latvijas Nacionālās enciklopēdijas (LNE) veidotājiem (galvenais redaktors Valters Ščerbinskis), saskaņojot gan konkrētu terminu atveidi, gan pārrunājot citus ar valodas lietojumu saistītos jautājumus. 2018. gada sākumā Māris Baltiņš tādējādi tika iekļauts Nacionālās enciklopēdijas nozaru redkolēģijas sastāvā kā speciālists valodniecības jautājumos.

Darbs pie LZA TK vēstures izdevuma

Visai gausi veidojas kopaina par dažādu nozaru apakškomisiju attīstību un veikumu laikā kopš LZA TK izveidošanas 1946. gadā. Tas daļēji skaidrojams gan ar vairāku apakškomisiju darbības pārrāvumiem un vēsturisko materiālu trūkumu, gan arī ar

zināmu neieinteresētību plašāk aplūkot nozares terminoloģijas attīstību kopumā. Labu paraugu citām šai ziņā rādīja LZA TK Enerģētikas terminoloģijas apakškomisija, sagatavojot izvērstu pārskatu par savu nozari. Šis manuskripts iesniegts LZA TK, bet vēl būtiskāk – tas raksta veidā (Kārlis Timmermanis, Zane Broka “Enerģētikas latviešu terminoloģija pēdējos 100 gados”) publicēts nozares speciālistiem adresētā žurnāla “Enerģija un Pasaule” 2018. gada 3. numurā. Cerams, ka turpmāk izdosies izveidot plašāku vēsturisko kopainu par LZA TK un tās apakškomisiju veikumu, tādēļ ikviens, kura rīcībā ir kādi terminoloģijas vēstures materiāli, tiek aicināts dalīties ar tiem un nodot tos kaut vai uz laiku pētnieku rīcībā.

Cita nozīmīga informācija

In memoriam: pārskata gadā (2018. gada 26. martā) LZA TK zaudēja vienu no savām ilggadīgākajām līdzstrādniecēm, pirmo programmēšanas speciālisti Latvijā, *Dr. math.* Ilzi Irēnu Ilziņu. Ilgus gadus pildīdama LZA TK Informācijas tehnoloģijas, telekomunikācijas un elektronikas terminoloģijas apakškomisijas sekretāres pienākumus, viņa prata ap sevi pulcēt dažādu paaudžu terminoloģiskā darba interesentus, tādēļ viņai sekmīgi izdevās pārvarēt paaudžu nomaiņas procesu šajā nozarē un vadīt nepārtrauktu tās darbu daudzu gadu garumā.

LZA TK priekšsēdētājs *Māris Baltiņš*

LZA TK zinātniskā sekretāre *Astrīda Vucāne*

Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas politikas pētījumu institūts (EPPI)

Aizritējis EPPI pirmais darba gads, kura laikā paveikts sekojošais:

Notikuši četri publisko diskusiju forumi par ES aktuālām tēmām:

1. 2018. gada 10. aprīlī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas politikas pētījumu institūta atklāšanas pasākums – diskusiju forums “Latvijas tautsaimniecības attīstība un izaicinājumi”. To rīkoja sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā.
2. 2018. gada 13. jūnijā notika Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas politikas pētījumu institūta sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā rīkoja diskusiju forumu “Eiropas Savienības finanšu iespējas Latvijai adresēto ieteikumu īstenošanā”. Tas notika Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādes (BEREC) telpās.

3. 2018. gada 25. septembrī Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas politikas pētījumu institūts sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā rīkoja Apaļā galda diskusiju “Eiropas un Latvijas nākotne”, kas notika ES Mājā.
4. 2018. gada 14. decembrī ES Mājā notika Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas politikas pētījumu institūta un Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas rīkotā Apaļā galda diskusija “Eiropas politikas izaicinājumi un Latvijas politika: pētnieku ieteikumi”.

2018. gada septembrī pie LZA EPPI sāka darboties Eiropas Dokumentācijas centrs, kas atrodas EPPI telpās LZA 3. stāvā, 334. kabinetā. Centru vada Brigita Eihmane.

2018. gada laikā LZA EPPI tika uzņemti 10 jauni pētnieki:

Eduards Bruno Deksnis – vadošais pētnieks;
Zanda Kalniņa-Lukaševica – vadošā pētniece;
Jurijs Spiridonovs – vadošais pētnieks;
Leonarda Ķestere – pētniece;
Gints Apals – vadošais pētnieks;
Aldis Austers – pētnieks;
Oļegs Baranovs – vadošais pētnieks;
Zane Zeibote – pētniece;
Vladimirs Rojenko – pētnieks;
Signe Groza – zinātniskā asistente.

2018. gada nogalē LZA EPPI padomes priekšsēdētāja akademiķe Inna Šteinbuka piedalījās akadēmiskā konferencē par sadarbību starp Ķīnu un ES, kā arī pārrunāja sadarbību starp LZA EPPI un Ķīnas Sociālo zinātņu akadēmijas Eiropas studiju institūtu.

2018. gadā mainīts LZA EPPI padomes sastāvs, EPPI pētnieki izstrādāja un iesniedza Latvijas Zinātnes padomei trīs projektu priekšlikumus, vienu pieteikumu Eiropas ekonomiskās zonas (EEA) grantu konkursam, pieteikumu Eiropas Parlamenta finansējumam sadarbībā ar “Providus” un pieteikumus citiem finansējuma avotiem.

2019. gadā plāno turpināt darbu ar projektiem, kā arī īstenot publiskus pasākumus un pētījumus par Eiropas Savienībai un Latvijai aktuāliem jautājumiem.

LZA EPPI direktores p.i. *Zane Zeibote*

LZA ARHĪVS

Latvijas Zinātņu akadēmijas Harta paredz, ka ZA var būt arhīvi, kuros tai ir tiesības glabāt zinātnes, literatūras, mākslas un citu kultūras darbinieku rokrakstus un dokumentus, kā arī citus zinātnēi un vēsturei nozīmīgus materiālus.

Šāda arhīva dokumentu glabātava ir 1949. gadā izveidotais ZA arhīvs, kura fondos pašlaik glabājas gandrīz **16 000** glabāšanas vienību (lietās arhivētu dokumentu), t.sk. vairāk kā **10** tūkst. pastāvīgi glabājamo lietu un pāri par **5** tūkst. personālsastāva lietu par laika posmu no 1946. gada līdz 2015. gadam.

2002.–2004. gadā aptuveni **29 000** glabāšanas vienību – bijušo LZA zinātnisko institūtu, speciālo konstruktoru biroju un eksperimentālo rūpnīcu arhīvu fondu, kurus līdz tam glabāja LZA arhīvs, saskaņā ar Valsts Arhīvu ģenerāldirekcijas 2001. gada 7. decembra rīkojumu Nr. 116. tika nodoti Latvijas Valsts arhīva glabāšanā.

Latvijas Zinātņu akadēmijas arhīva fondu, kas ir Latvijas nacionālā arhīva fonda sastāvdaļa, veido LZA un ar to saistīto pētnieku grupu, komisiju un padomju, kā arī atsevišķu zinātnisko darbinieku zinātniskās pētniecības un zinātnes organizēšanas procesā vēsturiski radušies dokumenti, kuri satur sabiedrībai vērtīgu vēsturisku, juridisku, politisku, zinātnisku, ekonomisku vai kultūrvēsturisku informāciju. Tie ir lietvedībā pabeigtie pastāvīgi glabājamie, ilgtermiņa glabājamie un personālsastāva dokumenti: ZA Pilnsapulču, ZA sēžu, ZA Senāta sēžu, ZA Prezidija sēžu protokoli un lēmumi, ZA nodaļu sapulču un sēžu protokoli, LZA vārdbalvu un LZA un sponsoru kopīgo balvu pretendentu dokumenti, starptautiskās sadarbības dokumenti, mirušo akadēmijas locekļu personas lietas u.c.

LZA arhīvā atrodams LPSR Tautas komisāru padomes 1946. gada 7. februāra lēmums Nr. 94 “Par Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas nodibināšanu”, kurā lasāmi pirmo 13 ZA akadēmiķu un piecu korespondētājlcekļu vārdi. Tie ir īstenie locekļi: profesors, filoloģijas zinātņu doktors Jānis Endzelīns, profesors, ģeogrāfijas zinātņu doktors Matvejs Kadeks, profesors, lauksaimniecības zinātņu doktors Arvīds Kalniņš, profesors, bioloģijas zinātņu doktors Augusts Kirhenšteins, profesors, arhitektūras doktors Artūrs Krūmiņš, profesors, lauksaimniecības zinātņu doktors Pauls Lejiņš, profesors, tehnisko zinātņu doktors Pēteris Nomals, profesors, lauksaimniecības zinātņu doktors Jānis Peive, profesors, medicīnas zinātņu doktors Pauls Stradiņš, profesors, medicīnas zinātņu doktors Aleksandrs Šmidts, profesors Ernests Štālbergs, profesors, filoloģijas zinātņu doktors Andrejs Upīts, profesors Pēteris Valeskalns, kā arī locekļi – korespondenti: docents, ekonomisko zinātņu kandidāts Jānis Bumbieris, profesors, medicīnas zinātņu doktors Jānis Miķelsons, docents Arvīds Pelše, profesors, lauksaimniecības zinātņu doktors Pēteris Rizga un docents Kārlis Strazdiņš.

LATVIJAS PSR TAUTAS KOMISĀRU PADOME

СОВЕТ НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ ЛАТВИЙСКОЙ ССР

L Ē M U M S Nr. 94

R ī g ā

1946. gada 7. februārī

Par Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas
nodibināšanu

Latvijas PSR Tautas Komisāru Padome n o l e m j:

1. Saskaņā ar PSR Savienības Tautas Komisāru Padomes 1945. gada 4. novembra lēmumu Nr. 2824 nodibināt Latvijas PSR Zinātņu Akadēmiju.
2. Apstiprināt Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas statūtus.
3. Apstiprināt Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas struktūru.
4. Apstiprināt par Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas īstenojumiem locekļiem:
 1. ENDZEIŅU, Jāni Mārča d. -- profesoru, filoloģijas zinātņu doktoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.
 2. KADEKU, Matveju Georga d. -- profesoru, ģeografijas zinātņu doktoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.
 3. KALNIŅU, Arvidu Jāņa d. -- profesoru, lauksaimniecības zinātņu doktoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.
 4. KIRCHENŠTEINU, Augustu Mārtiņa d. -- profesoru, bioloģijas zinātņu doktoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.
 5. KRŪMIŅU, Artūru Kārļa d. -- profesoru, arhitektūras doktoru.
 6. LEJIŅU, Paulu Jāņa d. -- profesoru, lauksaimniecības zinātņu doktoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.
 7. NOMALI, Pēteri Jēkaba d. -- profesoru, tehnisko zinātņu doktoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.
 8. PEIVI, Jāni Voldemāra d. -- profesoru, lauksaimniecības zinātņu doktoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.
 9. STRADIŅU, Pāvilu Jāņa d. -- profesoru, medicīnas zinātņu doktoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.
 10. ŠMIDTU, Aleksandru Aleksandra d. -- profesoru medicīnas zinātņu doktoru.
 11. ŠTĀLBERGU, Ernestu Jēkaba d. -- profesoru, Latvijas PSR nopelniem bagāto zinātnes darbinieku.

- 2 -

12. UPĪTI, Andreju Mārtiņa d. -- profesoru, filoloģijas zinātņu doktoru, Latvijas PSR tautas rakstnieku.

13. VALESKALNU, Pēteri Jāņa d. -- profesoru.

5. Apstiprināt par Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas locekļiem - korespondentiem:

1. BUMBIERU Jāni Friča d. -- docentu, ekonomisko zinātņu kandidātu.

2. MIKELSONU, Jāni Jēkaba d. -- profesoru, medicīnas zinātņu doktoru.

3. PELŠI, Arvidu Jāņa d. -- docentu.

4. RIZGU, Pēteri Brenča d. -- profesoru, lauksaimniecības zinātņu doktoru.

5. STRAZDIŅU, Kārli Jāņa d. -- docentu.

6. Uzdot apstiprinātiem Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas īstenajiem locekļiem un locekļiem korespondentiem saskaņā ar statūtiem konstruēt Zinātņu Akadēmijas prezidiju, organizēt no daļas, veikt nepieciešamo darbu institūtu organizēšanai, izstrādāt štatus un budžetu un realizēt visus citus ar Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas organizēšanu saistītus darbus.

7. Zinātņu Akadēmijas īsteno locekļu un locekļu-korespondentu pirmās vēlēšanas izdarīt Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas īsteno locekļu Pilnā Sapulcē.

Latvijas PSP Tautas Komisāru
Padomes priekšsēdētājs V. Lācis

Latvijas PSR Tautas Komisāru
Padomes lietu pārvaldnieks O. Stanke.

LPSR Tautas komisāru padomes 1946. gada 7. februāra lēmums Nr. 94 "Par Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas nodibināšanu"

Arhīvā esošajā ZA 1946. gada pilnsapulču lietā ir pirmās ZA pilnsapulces protokols, kur dienas kārtībā paredzētas akadēmijas vadības vēlēšanas. Par ZA prezidentu ievēl profesoru Paulu Lejiņu, par ZA viceprezidentu – profesoru Matveju Kadeku, par akadēmiķi-sekrētāru – profesoru Jāni Peivi, par prezidija locekļiem – profesoru Augustu Kirhenšteinu, profesoru Pēteri Valeskalnu, profesoru Artūru Krūmiņu un profesoru Aleksandru Šmidu.

LZA arhīvs glabā arī personu dokumentus – Zinātņu akadēmijas īsteno locekļu, t.sk. divu bijušo akadēmijas prezidentu – Pauļa Lejiņa un Jāņa Peives, bijušā akadēmijas

Zinātņu akadēmijas prezidija sēžu zālē 20. gs. 40. gadu beigās. Sēž (no labās): ZA prezidija loceklis P. Valeskalns, ZA akadēmiķis-sekretārs J. Peive, ZA prezidents P. Lejiņš, ZA akadēmiķis A. Upīts, ZA viceprezidents M. Kadeks, ZA prezidija loceklis A. Kirhenšteins, akadēmiķis P. Nomals; stāv: ZA prezidenta referents J. Magone, ZA lietu pārvaldnieks J. Vecvagars, akadēmiķis Arv. Kalniņš, akadēmiķis P. Stradiņš, ZA Valodas un literatūras institūta darbiniece S. Sirsone, K. Strazdiņš, R. Egle u.c.

akadēmiķa-sekretāra Viļa Samsona, kā arī atsevišķu zinātnieku zinātniskās darbības vai sabiedriskās darbības rezultātā radušos dokumentus. 2000. gadā ZA arhīva glabāšanā nonāca no Otavas Kanādā saņemtais Latviešu inženieru apvienības arhīvs, kurš 2018. gadā tika nodots Latvijas Valsts nacionālajam arhīvam.

LZA arhīvs ne tikai nodrošina minēto dokumentu komplektēšanu, saglabāšanu, uzskaiti un izmantošanu, bet arī sniedz metodisku palīdzību ZA personālam, komisijām un padomēm lietvedības dokumentu organizācijā līdz nodošanai arhīvam, veido un papildina uzziņu sistēmu – vēsturiskās izziņas, uzskaites sarakstus, kartotēkas u.c. – par arhīvā glabājamiem dokumentiem. Var minēt arhīva darbinieku līdzdalību tāda apjomīga darba kā akadēmiķa Jāņa Stradiņa grāmatas “Latvijas Zinātņu akadēmija: izcelsme, vēsture, pārvērtības” sagatavošanā, kurā atrodami vairāki simti atsauču uz LZA arhīva dokumentiem. Sniegta palīdzība zinātniskajiem institūtiem, strādājot pie institūtu vēstures. 2009. gadā sagatavota izziņa par ZA prezidija piešķirtajām prēmijām par laika posmu no 1962. līdz 1992. gadam u.c. materiāli.

LZA arhīvs organizē un kontrolē dokumentu vērtības ekspertīzi ZA struktūru lietvedībā, nodrošina arhīva dokumentu izmantošanu, izsniedz tematiskās un sociāli tiesiska rakstura izziņas, izsniedz pētniekiem arhīva dokumentus izpētei. Latvijas Valsts

Prof. K. B. 12.20.40.

61

9

SAKARU MINISTRIJA — МИНИСТЕРСТВО СВЯЗИ
VALDĪBAS TELEGRAMMA
ПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ ТЕЛЕГРАММА

20 36

pieņemta
 принято

по
 от

K/C

m. kārt.
 м. пор.

Vēl.
 Ва.

392

Adres
 Адрес

ПРАВ РИГА ПРЕЗИДЕНТУ
 АКАДЕМИИ НАУК ЛАТВИЙСКОЙ
 ССР

ЛЕИНЬШ

Москва 4970085 51 20 1740

Latvijas PSR
 ARHĪVS
 Zinātņu Akadēmijai

ПРЕЗИДИУМ АКАДЕМИИ НАУК СССР ПРИЕМОТ
 ПЕРВУЮ НАУЧНУЮ СЕССИЮ АКАДЕМИИ НАУК ЛАТВИЙСКОЙ
 ССР И НАДЕЕТСЯ ЧТО ЛАТВИЙСКИЕ УЧЕННЫЕ ВНЕСУТ СВОЙ
 ВКЛАД В ОБЩЕЕ ДЕЛО ДАЛЬНЕЙШЕГО РАЗВИТИЯ НАУКИ НА
 БЛАГО ВСЕГО ЧЕЛОВЕЧЕСТВА = ПРЕЗИДЕНТ АКАДЕМИИ НАУК
 СССР АКАДЕМИК ВАВИЛОВ АКАДЕМИК СЕКРЕТАРЬ
 АКАДЕМИИ НАУК СССР АКАДЕМИК БРУСВИЧ

LPT 4 tipografija, Rīga. 1506

Telegramma no PSRS Zinātņu akadēmijas LPSR Zinātņu akadēmijai sakarā ar LPSR ZA pirmo pilnsapulci

arhīva noteiktajos termiņos tiek veikta arhīva fondu un lietu uzskaitē, sastādot arhīva pasi un iesniedzot to valsts arhīvā.

LZA galvenā arhīviste Rūta Skudra

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS PREZIDENTU PORTRETI

Atskatoties vēsturē, var sacīt, ka Latvijas Zinātņu akadēmijai otrais gadu tūkstois sākās ar kārtējo jubileju – kopš akadēmijas dibināšanas 1946. gadā bija aizritējuši 55 gadi. Atkal bija pienākusi reize pārvērtēt noieto ceļu un ieskatīties nākotnē. Šķiet, ka tieši šādā gaisotnē varēja tikt pieņemts lēmums par LZA prezidentu portretu galerijas izveidošanu. Zīmīgi, ka lēmums pieņemts laikā, kad neilgi pirms tam – 1998. gadā – bija publicēts arī zinātnes vēsturnieka akadēmiķa Jāņa Stradiņa pētījums “Latvijas Zinātņu akadēmija: izcelsme, vēsture, pārvērtības”. Laikā no 1998. līdz 2004. gadam grāmatas autors pats bija LZA prezidents. Bet jau tagad ir redzami šī pareizā lēmuma rezultāti. Akadēmijas sežu zālē ir eksponēti deviņu prezidentu portreti. No 1946. līdz 2012. gadam viņi vadīja LZA darbu un lielā mērā noteica tās darbības principus un vadlīnijas.

LZA prezidenti vienmēr ir piederējuši Latvijas zinātnes elitei. Turklāt viņu ievēlēšana šajā augstajā amatā nozīmēja, ka kolēģi novērtējuši gan viņu devumu un reputāciju zinātnes vidē, gan arī viņu personiskās kvalitātes. Amats prasīja ne tikai pieredzi un nopelnus zinātnes laukā, bet bija nepieciešama arī prasme iekļauties dialogā vai plašākā sarunā, izvērtēt argumentus un pieņemt konkrētajai situācijai optimālus nozīmīgus lēmumus, kur nereti kategoriskas pozīcijas vietā nācās izvēlēties pieņemamu kompromisu.

Galerijas deviņu portretu autori ir Latvijā pazīstami gleznotāji, kuri kopš 2001. gada pēc LZA pasūtījuma ir radījuši minēto prezidentu portretus. Gleznas atklāj virkni ar oficiālu parādes portreta pasūtījumu un ar tā izpildi saistītu jautājumu. Māksliniekiem nācās radīt noteiktu ikonogrāfisko modeli, kas varētu gan tikt atkārtots, gleznojot katru nākamo prezidentu, gan arī mainīts. Kā īsti portretēt zinātnieku – kādā izpētes procesa etapā vai prezidenta kabinetā? Cik dziļi un kā ar portreta palīdzību ielūkoties personas individualitātē? Dažus bijušos prezidentus nācās gleznot tikai pēc atstātajām fotogrāfijām, jo viņi jau bija miruši, bet galerijas veidošanai un LZA vēsturei viņu ģimenes bija svarīgas. Protams, rezultātu lielā mērā noteica arī katra gleznotāja pieeja uzdevumam.

Kā pirmais prezidentu portretus gleznoja mākslinieks Uldis Zemzaris – vērīgs un precīzs raksturotājs. Viņa ota ir radījusi fiziķa Jāņa Lielpētera (1931–2009; LZA prezidents 1989–1994) un ķīmiķa Tāla Millera (dzimis 1929. g.; LZA prezidents 1994–1998) portretus, kas datēti ar 2002. un 2001. gadu. Tajos gleznotājs ir uzsvēris katra modeļa individualitāti, un tādējādi mūsu priekšā ir spēcīgu un interesantu personību – zinātnieku – portreti. Iespējams, ka tā ir bijusi mākslinieka apzināta izvēle – neaattēlot nekādus ar amatu saistītus simbolus, savu portretējamo ģimētnēs viņš nav iekļāvis nekādas norādes par augsto un atbildīgo amatu, bet ļāvis runāt akadēmiķu sejas vaibstiem un stājai.

Portretu gleznošana galerijas izveidei nav notikusi hronoloģiskā secībā, bet katram nākamajam māksliniekam ir bijis iespējams izvēlēties sev tuvāko prototipu un gleznot to nesteidzoties. Pēc ilgāka pārtraukuma prezidentu portretu gleznošana atkal tika atsākta 2008. gadā, taču tad šo uzdevumu veica citi gleznotāji. Pēc zinātniskajā arhīvā atstātajām fotogrāfijām mākslinieks Jānis Anmanis 2008. gadā uzgleznoja LZA pirmo prezidentu, agronomu un lopkopības speciālistu Pauli Lejiņu (1883–1959; LZA prezidents 1946–1951) un ķīmiķi Bruno Puriņu (1928–2001; LZA prezidents 1984–1989). Jāņa Anmaņa darbu sarežģīja situācija, kurā nācās iztēloties cienījamo akadēmiķu kā amatpersonu darba vidi. Pirmā prezidenta iespaidīgais veidols it kā neprasija nekādus īpašus papildinājumus, jo portretā viss liecina par pieredzējušu un nopietnu zinātnieku, kurš kā pirmais uzņēmās atbildīgo misiju pēc Otrā pasaules kara dibināt un vadīt Latvijas Zinātņu akadēmiju. Agronoms Pauls Lejiņš pārstāvēja 20. gadsimta sākumā izglītojušos akadēmisko zinātnieku paaudzi, tāpēc portreta fonā iekļautais gleznotāja Vilhelma Purvīša ainavas fragments šajā portretā līdz ar pašu sirmo zinātnieku atgādina par saikni ar Latvijas Pirmo republiku.

Savukārt ķīmiķis Bruno Puriņš gleznā ir attēlots zinātniskā institūta laboratorijā, un šāda izvēle ir devusi iespēju kāpināt portreta un vides izteiksmīgumu. Elektroķīmijas laboratorijas iekārta, tehnoloģiskās iekārtas, trauki, reaģenti un darbam nepieciešamais baltais uzsvārcis padara interesantu gan portreta krāsu risinājumu, gan arī gleznas kompozīciju.

Visilgākā un arī produktīvākā sadarbība Latvijas Zinātņu akadēmijai kā pasūtītājam ir izveidojusies ar gleznotāju un Latvijas Mākslas akadēmijas profesoru Andri Začestu. Portretu galerijas sastāva skaitliskā proporcija liecina, ka laikā no 2008. līdz 2013. gadam ir radīti pieci portreti, kuri veido autora rokraksta nosacītu kopu mākslinieka skatījumam raksturīgā ilustratīva tēlojuma manierē. Akadēmiķi kā vadošas amatpersonas vairs nav attēloti kā zinātnieki sev raksturīgajā darba vidē, bet gleznās kā jau parādes portretos neizbēgami dominē lietišķo uzvalku tumšie toņi. Tāds ir arī prezidenta un Latvijas PSR Ministru padomes priekšsēdētāja Jāņa Peives (1906–1976; LZA prezidents 1951–1959) portrets, kurā fotogrāfiski precīzi attēlotajā sejā dominē mierīga un nosvērta rakstura atklāsme. Akadēmiķis, kura zinātniskās darbības nozare bija agroķīmija, attēlots, turot rokā tikai pildspalvu.

Zinātņu akadēmijas prezidenti gleznoti tā, lai skatītājam būtu saprotams, ka viņi, kaut arī mierīgās pozās, atrodas savā atbildīgajā darbā un vada Latvijas zinātnes dzīvi. Viņi visi attēloti līdzīgā manierē, tikai katru atsevišķi raksturojot ar akadēmiski administratīvu vidi, kas saistīta ar grāmatām, kā 2013. gadā gleznotajā akadēmiķa Jāņa Stradiņa portretā (dzimis 1933. g.; LZA prezidents 1998–2004), dokumentiem, tos lasot vai parakstot kā akadēmiķis Kārlis Plaude (1897–1975; LZA prezidents 1959–1970), vai arī atspoguļojot moderno tehnoloģiju laikmeta garu, ar mobilo telefonu rokā (Juris Ekmanis, 1941–2016; LZA prezidents 2004–2012). Meklējot katram modelim raksturīgo, kā arī dažādojot portretus, katram atrasta niansēta poza, galvas pagrieziens,

fonā nojaušama tehnoloģisko iekārtu klātbūtne, apvaldīta un tomēr zīmīga sejas izteiksme kā inženierzinātņu doktora, akadēmiķa Aleksandra Mālmeistera (1911–1996; LZA prezidents 1970–1984) portretā. Šo portretu kopu, kuras autors ir Andris Začests, var raksturot ar izlīdzinātu emociju un harmoniskas krāsu gammas izmantojumu tēla veidošanā, kas visiem pieciem portretiem piešķir oficiālu, taču svinīgajā noskaņā vienotu noskaņu.

Kā jau katrai akadēmijai, tās prezidentu portretu galerija ir zināms savas valsts prestiža un arī starptautiskās atpazīstamības simbols. Lai kādos evolūcijas ceļos turpmākajos gadu desmitos attīstīsies mūsdienu portretu glezniecības māksla, Latvijas Zinātņu akadēmijas vadītāju portreti arvien būs tās regāliju un simbolu krājuma redzama sastāvdaļa.

Mākslas zinātniece *Edvarda Šmite*

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDAĻA, BALVAS UN PRĒMIJAS

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDAĻA

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir augstākais apbalvojums, ko akadēmija piešķir Latvijas un ārvalstu zinātniekiem par izciliem radošiem sasniegumiem.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir atlieta bronzā, tās aversā attēlots LZA ģerbonis ar uzrakstu “*Academia Scientiarum Latviensis*”, reversā tiek iegravēts apbalvotā vārds, uzvārds un medaļas piešķiršanas datums.

Kandidātus apbalvošanai ar Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielo medaļu var ieteikt LZA īstenie, goda un ārzemju locekļi, LZA nodaļas, rakstiski iesniedzot motivētu ierosinājumu un īsu uzziņu par ieteicamo kandidātu. Lēmumu par apbalvošanu pieņem LZA Senāts.

Līdz šim LZA Lielo medaļu saņēmuši J. Graudonis, J. Stradiņš (1993), E. Dunsdorfs, E. Lavendelis (1994), E. Grēns, D. A. Lēbers (1995), E. Lukevics, M. Štaudingera-Voita (1996), V. Vīķe-Freiberga, E. Siliņš (1997), D. Draviņš, J. Krastiņš (1998), J. Upatnieks, O. Lielausis (1999), G. Birkerts, M. Beķers (2000), J. Hartmanis, A. Caune (2001), T. Millers, V. Toporovs (2002), R. M. Freivalds, I. Šterns (2003), I. Lancmanis, A. Padegs (2004), E. Blūms, E. Vedējs (2005), R. Kondratovičs, T. Fennels (2006), V. Hausmanis, R. Evarestovs (2007), V. Tamužs, Ē. Kupče (2008), K. Zariņš, I. Kalviņš (2009), M. Auziņš, K. Švarcs (2010), Ē. Mugurēvičs, R. Villemss (2011), P. Pumpēns, A. Ezergailis (2012), A. Ambainis, A. Brāzma (2013), V. Ivbulis, R. Žuka (2014), A. Barševskis, A. Šternbergs (2015), T. Jundzis, R. Lācis (2016), J. Bārzdiņš, B. Rivža (2017), V. Kluša, K. Torgāns (2018).

2019. gadā LZA Lielā medaļa piešķirta Bruno Andersonam un Linardam Skujam.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĀRDBALVAS

Par labākajiem zinātniskajiem darbiem atsevišķās zinātņu nozarēs Latvijas Zinātņu akadēmija piešķir balvas, kuras nosauktas izcilu zinātnieku vārdā. Katru balvu izsludina reizi divos vai trijos gados.

Balvu piešķir par atsevišķiem zinātniskiem darbiem, atklājumiem, izgudrojumiem, kā arī par vienotas tematikas zinātnisku darbu kopumu. Par balvas pretendentu var izvirzīt tikai atsevišķu personu, no autoru kolektīviem — galveno autoru. Uz balvu var pretendēt Latvijas zinātnieki un tie ārzemju zinātnieki, kuru darbu tematika saistīta ar Latviju.

LZA balvu fondu veido LZA naudas līdzekļi un atbalstītāju ziedojumi.

Katru gadu piešķir 4–6 LZA vārdbalvas. Šo balvu saraksts tiek izziņots jūnijā avīzē “Zinātnes Vēstnesis” un LZA interneta lapā (<http://www.lza.lv>). Dokumentu iesniegšanas termiņš izziņotajām balvām — 2019. gada 27. septembris.

Eižens Āriņš (1911–1987) — matemātiķis, viens no pirmajiem zinātniekiem, kurš 50. gados Latvijā pievērsies datortehnikai. Balva datorzinātnēs un to pielietojumos.

Balvas laureāti: R. M. Freivalds (2000), V. Detlovs (2002), J. Osis (2004), J. Bārzdīņš (2006), Ļ. Kacnelsons (2008), A. Ambainis, J. Grundspenķis (2012), A. Baums, J. Erts (2013), I. Biļinskis, V. Ozoliņš (2014), A. Kalniņš, S. Skusovs (2015), V. Lokenbahs, A. Lorencs (2016), J. Merkurjevs, G. Bārzdīņš (2017), M. Greitāns (2018).

Arturs Balklavs-Grīnhofs (1933–2005) — radioastronoms, izcils zinātnes popularizētājs. Balva par izciliem sasniegumiem zinātnes popularizēšanā.

Balvas laureāti: V. Grabovskis, I. Vilks (2007), A. Alksnis, I. Pundure (2008), A. Vēriņš (2009), M. Gills (2010), Z. Kipere (2011), O. Gerts (2012), V. Hermanis (2013), J. Jansons (2015), O. Dumbrājs (2017), K. Švarcs (2019).

Kārlis Balodis (1864–1931) — plaša profila tautsaimniecības speciālists, kurš savos darbos pamatojis daudzas jaunas ekonomiskas teorijas. Balva tautsaimniecības zinātnēs.

Balvas laureāti: N. Balabkins (1994), P. Zvidriņš (1996), O. Krastiņš (1998), J. Krūmiņš (2004), R. Karnīte (2007), P. Guļāns (2015), G. Krūmiņš (2019).

Pīrss Bols (1865–1921) — izcilākais matemātiķis, kurš dzīvojis un strādājis Latvijā. Balva matemātikā.

Balvas laureāti: A. Buikis (2005), A. Reinfelds (2009), A. Šostaks (2017).

Fricis Brīvzemnieks (1846–1907) — folklorists, literāts, viens no pirmajiem latviešu etnogrāfijas un folkloras materiālu vācējiem, sakārtotājiem un publicētājiem. Balva folkloristikā, Latvijas etnogrāfijā un antropoloģijā.

Balvas laureāti: J. Rozenbergs (1996), M. Vīksna (1999), A. Alsupe (2005), G. Zariņa (2011), I. Loze (2016).

Frīdrihs Canders (1887–1933) — inženieris izgudrotājs, viens no raķešu būves un astronautikas celmlaužiem pasaulē. Balva mehānikā un astronomijā.

Fridriha Candra balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās F. Candra prēmijas labākās tradīcijas. Ar to apbalvoti E. Blūms, J. Mihailovs (1971), G. Teters (1972), J. Uržumcevs, R. Maksimovs (1976), E. Lavendelis (1978), A. Mālmeisters, V. Tamužs, G. Teters (1981), E. Jakubaitis (1985), A. Bogdanovičs (1989), E. Ščerbiņins, J. Gelfgats (1991), A. Gailītis (1994), P. Prokofjevs, R. Rikards (1996), J. Kotomins, J. Tarnopolskis (1998), M. Ābele, A. Skudra (2000), J. Žagars, V. Poļakovs (2002), A. Balklavs-Grīnhofs, J. Vība (2004), K. Lapuška, K. Rocēns (2007), A. Lagzdīņš (2009), J. Andersons (2011), A. Krasņikovs (2015), J. Vārma (2016), I. Šmēds (2019).

Valters Caps (1905–2003) — izcils izgudrotājs, ar savu pasauleslaveno fotoaparātu *VEF – Minox* veicinājis Latvijas vārda atpazīšanu pasaulē. Balva labākajam izgudrotājam.

Balva iedibināta 2004. gadā kopā ar LR Patentu valdi. Balvas laureāti ir B. Joffe, R. Kalniņš (2005), J. Upatnieks (2007), R. Skuruls (2009), M. Ābele, K. Lapuška (2011), J. Spīgulis (2013), I. Kalviņš (2015), E. Sūna (2017).

Teodors Celms (1893–1989) — latviešu filozofs. Balva filozofijā.

Balvas laureāti ir M. Kūle (2006), E. Buceniece (2009), U. Vēgners (2015), R. Bičevskis (2019).

Jānis Endzelīns (1873–1961) — latviešu valodnieks. Balva latviešu valodniecībā un baltoloģijā.

J. Endzelīna balvas laureāti: A. Laua (1970), B. Laumane (1974), L. Ceplītis (1976), A. Reķēna (1978), D. Nītiņa (1980), T. Jakubaite (1982), E. Kagaine, S. Raģe (1984), J. Rozenbergs (1986), B. Bušmane (1990), K. Karulis (1994), T. Fennels (1996), V. Rūke-Draviņa (1998), V. Skujiņa (2001), I. Jansone (2004), D. Markus (2007), P.U. Dini (2011), A. Blinkena (2016), A. Veisbergs (2019).

Emīlija Gudriniece (1920–2004), LZA akadēmiķe, RTU profesore — izcila ķīmike un augstskolu pedagoģe, RTU (RPI) Organiskās sintēzes un biotehnoloģijas katedras dibinātāja un ilggadēja vadītāja (1963–1989). Balva jaunajiem zinātniekiem ķīmijā vai ķīmijas tehnoloģijā.

Balvas laureāti: A. Kotova (2007), D. Lubriks (2008), K. Jaudzems (2009), V. Rjabovs (2010), P. Ostrovskis (2011), I. Novosjolova (2012), J. Mackeviča (2013), J. Lugiņina (2014), E. Rolava (2015), D. Posevins (2016), A. Stikute (2017), K. Suta (2018), A. Sebris (2019).

Solomons Hillers (1915–1975) — LZA akadēmiķis, ķīmiķis, Latvijas Organiskās sintēzes institūta dibinātājs un ilggadējs direktors, izcils zinātnes un ražošanas organizators. Balva biomedicīnā un jaunu medicīnas preparātu izstrādē.

Balva iedibināta 2004. gadā kopā ar akciju sabiedrību “Grindeks”, Latvijas Organiskās sintēzes institūtu un LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centru. Balva piešķirta I. Kalviņam (2004), E. Grēnam (2006), V. Klušai (2008).

Kopš 2015. gada kopā ar A/S “Olainfarm” tiek piešķirta Solomona Hillera balva jaunajam zinātniekam. Balvas laureāti: Vitālijs Rjabovs, Gints Šmits (2015), Liene Grigorjeva (2016), Igors Sokolovs (2018).

Ludvigs un Māris Jansoni — Ludvigs Jansons (1909–1958) un viņa dēls Māris Jansons (1936–1997) — Latvijas fiziķi un pedagogi. Balva labākajam jaunajam zinātniekam fizikā.

Balva piešķirta: H. Rjabovam (1999), A. Kuļšam (2000), O. Nikolajevai (2001), J. Alnim (2002), O. Docenko (2003), O. Starkovai (2004), K. Blušam (2005), Z. Gavarei (2006), B. Poļakovam (2007), A. Vembrim (2008), E. Laizānei (2009), Z. Gavarei un A. Šarakovskim (2011), L. Kalvānam (2012), A. Kaļinko un J. Zavickim (2013), A. Šutkam un D. Zablockim (2014), J. Timošenko (2015), R. Zabelam (2016), E. Nitišam (2017), J. Šmitam (2018), A. Antuzevičam (2019).

Arvīds Kalniņš (1894–1981) — ķīmiķis un koksnes pētnieks, mežzinātnieks. Balva mežzinātnē, koksnes pētniecībā un pārstrādē.

Balvas laureāti: P. Eriņš (2000), M. Daugavietis (2002), Ģ. Zaķis (2003), I. Liepa (2004), J. Zandersons (2005), A. Priedītis (2006), N. Vedernikovs (2008), L. Līpiņš (2012), G. Teliševa (2016), I. Baumanis (2018).

Dītrihs Andrejs Lēbers (1923–2004) — tiesību zinātnieks, mecenāts. LZA ārzemju loceklis, LZA Lielās medaļas laureāts. Balva tiesību zinātnēs vai politikas zinātnē.

Balvas laureāti: T. Jundzis (2008), K. Torgāns (2009), E. Levits (2013), J. Lazdiņš (2018).

Paulis Lejiņš (1883–1959) — latviešu lauksaimniecības zinātnieks, lopkopības speciālists. Balva lauksaimniecības zinātnēs.

Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas Pauļa Lejiņa balvu saņēmuši J. Latvietis (1994), J. Neilands (1996), A. Boruks (1997), C. Šķiņķis (1998), S. Timšāns (1999), M. Skrīvele (2002), R. Baltakmens un A. Jemeljanovs (2003), U. Osītis (2006), A. Adamovičs (2007), A. Ruža (2009), A. Kārklis (2011), I. Turka (2015), D. Lapiņš (2017), P. Bērziņš (2019).

Zenta Mauriņa (1897–1978) — literatūrzinātniece, kultūrfilozofe, rakstniece. Balva labākajam jaunajam zinātniekam literatūrzinātnē vai filozofijā.

Balvas laureāti: Z. Šiliņa (1999), I. Zepa (2000), D. Balode (2002), D. Oļukalne (2003), R. Cepulis (2004), S. Stepena (2005), A. Gaigala (2006), P. Daija (2007), D. Ratiņka (2008), K. Šlihta (2009), Z. Borga (2010), I. Deigele (2011), A. Hiršs (2012), H. Akatova (2014), A. Koroševskis (2016), K. Lācis (2017), S. Raudive (2018), A. Skutelis (2019).

Kārlis Mīlenbahs (1853–1916) — latviešu valodnieks. Balva par praktisku devumu latviešu valodniecībā.

LZA un Rīgas Latviešu biedrības Kārļa Mīlenbaha balvu saņēmuši J. Kušķis (1999), Dz. Hirša (2002), M. Stengrevica (2004), A. Blinkena (2007), O. Bušs (2009), R. Grīse (2012), I. Druvieta (2015), D. Markus (2019).

Vilis Plūdonis (1874–1940) — latviešu dzejnieks. Balva latviešu literatūrzinātnē.

Balvas laureāti: V. Hausmanis (1996), J. Kursīte-Pakule (1998), B. Kalnačs (2000), I. Daukste-Silasproģe (2003), Z. Frīde (2005), A. Cimdiņa (2008), G. Grīnuma (2011), V. Vāvere (2014), A. Rožkalne (2017).

Jānis Rainis (1865–1929) — latviešu dzejnieks, domātājs un sabiedriskais darbinieks. Balva par izcilu radošu veikumu zinātnē un kultūrā.

Balvas laureāti: I. Ranka (1998), I. Ziedonis (2001), A. Eglītis (2006), J. Streičs (2008), V. Hausmanis (2012), J. Strupulis (2013), F. Fjodorovs (2015), G. Grīnuma (2018). LZA Senāts uzskata, ka Raiņa balva sava prestiža ziņā ir nākamā pēc LZA Lielās medaļas.

Edgars Siliņš (1927–1998) — viens no Latvijas izcilākajiem fiziķiem. Balva fizikā.

Balvas laureāti: I. Muzikante (1999), A. Gailītis, P. Prokofjevs (2001), L. Skuja (2003), A. Cēbers (2006), J. Purāns (2008), L. Grigorjeva (2010), J. Žukovskis (2012), V. Kuzovkovs (2014), R. Eglītis (2016), M. Rutkis (2018).

Heinrichs Skuja (1892–1972) — latviešu biologs — floras pētnieks. Balva bioloģijas zinātnē.

Balvas laureāti: M. Selga (1994), A. Piterāns (1996), M. Beķers (1998), A. Āboliņa (2001), M. Balode (2004), E. Parele (2007), A. Barševskis (2009), G. Sprinģe (2015), E. Vimba (2017), J. Rukšāns (2018).

Mārgers Skujenieks (1886–1941) — zinātnieks un valstsvīrs, Ministru prezidents, ministrs, Valsts statistikas pārvaldes organizētājs un direktors (1919–1940). Balva statistikā.

Balvas laureāti: P. Zvidriņš (2004), O. Krastiņš (2008), J. Krūmiņš (2014).

Pauls Stradiņš (1896–1958) — latviešu ķirurgs, onkologs un medicīnas vēsturnieks. Balva medicīnas zinātnē un tās vēsturē, par ievērojamu zinātnisku veikumu praktiskajā ārstniecībā.

Paula Stradiņa balva turpina Medicīnas vēstures muzeja 1983. gadā iedibinātās Paula Stradiņa balvas tradīcijas. Kopš 1991. gada 14. novembra balvu piešķir kopīgi LZA un MVM, kopš 2014. gada arī ar RSU. Medicīnas zinātnē balvu saņēmuši V. Rudzīte un V. Utkins (1992), K. J. Keggi

(1994), J. O. Ērenpreiss (1996), K. K. Zariņš un I. Lazovskis (1998), J. Kļaviņš (2000), J. Volkolākovs (2002), A. Bļugers (2004), A. Skaģers (2006), B. Zariņš (2008), J. Gardovskis (2010), V. Pīrāgs (2011), R. Lācis (2014), A. Pētersons (2016), G. Laganovska (2018).

Balvu medicīnas vēsturē saņēmuši V. Kaņeps, J. Stradiņš (1983), P. Gerke, B. Petrovs (1984), V. Derums, A. Georgijevskis (1985), Ņ. Stradiņa, P. Zabłudovskis (1986), K. Arons, J. Ļisicins (1987), K. Vasiļjevs, A. Vīksna (1988), A. Kaikaris, V. Kalnins (1989), H. Millers-Dics, I. un J. Krūmaļi (1990), J. Āboliņš, A. Alksnis (1991), Dz. Alks (1993), A. Dirbe (1995), J. Strupulis (1997), Z. Čerfass, E. Larsens (1999), J. Salaks, V. Kalnbērzs (2001), J. Vētra (2003), K. Habriha, V. Jākobsons (2005), E. Platkājs (2007), Ē. Ezerietis (2008), J. Gaujēns (2009), F. Ungers (2009), L. Alikmets (2011), G. Belēvičs (2013), R. Šengelija (2015), D. Baltiņa un M. Baltiņš (2017), A. M. Somma (2019).

Mārtiņš Eduards Straumanis (1898–1973) un Alfrēds Ieviņš (1897–1975) — latviešu ķīmiķi, kristāliskā režģa parametru rentgenogrāfiskās metodes autori (1935). Balva jaunajiem zinātniekiem ķīmijā.

Balva piešķirta: M. Turkam (1999), T. Ivanovai (2000), V. Mihailovam (2001), R. M. Meri (2002), K. Zihmanei (2003), I. Juhņēvičai (2004), K. Edolfai (2005), L. Černovai (2006), E. Erdmanei (2007), E. Kolodinskai (2008), J. Petuškovai (2009), L. Grigorjevai un A. Maļeckim (2010), K. Traskovskim (2011), D. Rasiņai (2012), E. Priedei (2013), O. Stepanovai (2014), M. Skvorcovai (2015), A. Grigalovičai (2016), R. Aleksim (2017), M. Sējējam (2018), A. Trimdalei (2019).

Arveds Švābe (1888–1959) — vēsturnieks, tiesību zinātnieks, rakstnieks. Balva Latvijas vēstures zinātnē.

Balvas laureāti: T. Zeids (1996), J. Bērziņš (1998), I. Šterns (2000), I. Šneidere (2003), A. Zariņa (2007), A. Varslavāns (2009), Ē. Mugarēvičs (2015), Ē. Jēkabsons (2018).

Kārlis Ulmanis (1877–1942) — tautsaimnieks un valstsvīrs, Latvijas Republikas pirmais Ministru prezidents. Balva par Latvijas tautsaimniecības un valsts vēstures problēmu izpēti un risinājumiem.

Balva iedibināta 2003. gadā pēc LZA goda doktora prof. J. Labsvīra ierosinājuma. Balvas laureāti: V. Bērziņš un V. Strīķis (2004), A. Boruks (2006), A. Caune (2008), B. Rivža (2010), D. Bleiere (2013), P. Eglīte (2017).

Gustavs Vanags (1891–1965) — Latvijas ķīmiķis organīķis. Balva ķīmijas zinātnēs.

Gustava Vanaga balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās G. Vanaga prēmijas labākās tradīcijas. Ar to apbalvoti A. Ārens (1971), E. Gudriniece, A. Strakovs (1972), V. Oškāja (1974), J. Freimanis (1976), O. Neilands (1978), J. Bankovskis (1980), R. Valters (1982), G. Duburs, E. Stankeviča (1984), E. Lukevics (1986), B. Puriņš (1988), M. Līdaka (1990), G. Čipēns (1992), J. Stradiņš (1994), F. Avotiņš, M. Šimanska (1996), T. Millers (1998), M. Kalniņš (2000), I. Kalviņš (2003), E. Liepiņš (2005), A. Zicmanis (2007), G. Veinbergs (2009), V. Kampars (2011), V. Kauss (2012), E. Sūna (2014), M. Turks (2016), A. Jirgenšons (2018).

Tālvāldis Vilciņš (1922–1997) — vēsturnieks un sociologs. Balva socioloģijā.

Balvas laureāti: B. Zepa (2002), A. Tabuns (2007), T. Tisenkopfs (2011), I. Koroļeva (2016).

Alfrēds Vītols (1878–1945) — hidromehānikas speciālists. Balva inženierzinātnēs un enerģētikā.

LZA un va/s “Latvenergo” Alfrēda Vītola balvas laureāti: J. Ekmanis (1999), V. Zēbergs (2002), N. Zelčiņš (2003), J. Barkāns (2004), K. Timermanis (2005), L. Ribickis (2006), J. Gerhards (2007), J. Dirba (2008), V. Gavars (2009), J. Inde (2010), V. Pugačevs (2011), A.S. Sauhats (2012), V. Krēsliņš (2013), Z. Krišāns (2014), K. Brinķis (2015), J. Rozenkrons (2017), M. Rubīna (2017), P. Apse-Apsītis (2018).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UN SPONSORU KOPĪGĀS BALVAS

Sponsors

Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmija

Balvas

Latvijas balva (Lielā Feliksa balva) un 2 veicināšanas balvas par ievērojamiem sasniegumiem humanitāro zinātņu jomās

Balvas 2001. gadā piešķīra pirmo reizi. Lielo Feliksa balvu saņēma V. Viķe-Freiberga, veicināšanas balvas — I. Ose un I. Šuvajevs. 2003. g. Lielo Feliksa balvu saņēma M. Kūle, veicināšanas balvas — D. Baltaiskalna un Ē. Jēkabsons, 2006. g. Lielo Feliksa balvu saņēma V. Zariņš, veicināšanas balvas — R. Blumberga un A. Sprūds. 2009. g. Lielo Feliksa balvu saņēma J. Vētra, veicināšanas balvas — R. Bičevskis un A. Irmejs, 2011. g. — Lielo Feliksa balvu saņēma I. Blumbergs, veicināšanas balvas — K. Ābele un R. Spirģis, 2013. g. — A. Jurkāne, veicināšanas balvas — S. Laime, P. Daija, 2015. g. — I. Lancmanis, veicināšanas balvas — I. Lībiete, D. Zigmunde, 2017. g. — I. Vaidere, veicināšanas balvas — K. Jaudzems, I. Mieriņa.

A/s “Grindeks”

3 *balvas* ievērojamākajiem zinātniekiem par izcilu veikumu vai mūža devumu katru otro gadu

Balvu laureāti: M. Līdaka, U. Ulmanis, S. Cimermanis (1998), E. Lukevics, O. Lielausis, K. Arājs (1999), O. Neilands, V. Tamužs, V. Bērziņš (2000), V. Kluša, E. Blūms, A. Caune (2001), T. Millers, J. Kristapsons, O. Spārītis (2002), R. M. Freivalds, E. Gudriniece, P. Guļāns (2003), G. Čipēns, I. Knēts, Ē. Mugurēvičs (2004), J. G. Bērziņš, E. Kagaine, A. Strakovs (2005), V. Baumanis, P. Egļīte, J. Dehtjars (2006), V. Kauss, V. Skujiņa, J. Spīgulis (2007), G. Duburs, J. Stradiņš, I. Lācis (2008), I. Jansone, R. Ferbers, E. Liepiņš (2010), G. Bārzdiņš, J. Krastiņš, R. Valters (2012), M. Dambrova (2014), I. Kalviņš (2016).

Va/s “Latvenergo”

2 *gada balvas* par izcilu veikumu vai mūža devumu enerģētikā vai ar to saistītās inženierzinātnēs

Balvu laureāti: Z. Krišāns, I. Staltmanis (1999), K. Briņķis, A. Grundulis (2002), A. S. Sauhats, P. Šipkovs (2003), E. Tomsons, J. Dirba, J. Rozenkrons (2004), D. Blumberga, V. Pugačevs (2005), V. Čuvičins, A. Šniders (2006), G. Šlihta (2007), G. Kaškarova, Ā. Žīgurs (2009), A. Mutule (2010), L. Bisenieks (2011), L. Latkovskis (2012), I. Rankis (2013), K. Ketners, I. Stuklis (2014), G. Bažbauers, U. Sarma (2015), R. Arājs, A. Laizāns (2016), A. Dolgicevs, O. Krievs (2017), J. Zaķis, A. Šutka (2018).

A/s “Exigen Services Latvia” un RTU
Attīstības fonds

2 *ikgadējas balvas* ievērojamiem zinātniekiem par izcilu veikumu vai mūža devumu datorzinātnēs, informātikā vai par nozīmīgu informācijas izstrādes sistēmu veicināšanu

Balvu laureāti: J. Bārzdiņš, A. Anspoks (1999), J. Osis, M. Treimanis (2000), L. Niceckis, A. Vasiljevs (2001), I. Kabaškins, A. Brūvelis (2002), J. Bičevskis, E. Karnītis (2003), P. Rivža, A. Virtmanis (2005), I. Ilziņa (2007), A. Kalniņš, S. Skusovs (2015), J. Merkurjevs (Atzinības raksts, 2015, 2016), P. Rivža (Atzinības raksts, 2016).

A/s “ITERA Latvija”
un RTU Attīstības
fonds

2 gada balvas ievērojamiem Latvijas zinātniekiem un praktiķiem par izcilu veikumu vai mūža devumu vides, zemes un ģeogrāfijas zinātnēs vai par nozīmīgu vides izstrādes sistēmu veicināšanu

Balvu laureāti: G. Andrušaitis, A. Melluma (2001), G. Eberhards, R. Kondratovičs (2002), A. Andrušaitis, M. Kļaviņš (2003), E. Kaufmane, J. Viksne (2004), V. Jansons, V. Melecis (2005), G. Pētersons, P. Zālītis (2006), O. Āboltiņš, D. Blumberga (2007), O. Nikodemus, I. Veidenbergs (2008), I. Liepa, N. Zeltiņš (2010), U. Sedmalis, D. Zigmunde (2011), P. Šipkovs, S. Strautiņa (2012), L. Legzdiņa, G. Lināre (2013), T. Juhna, A. Ziemeļniece (2014), N. Ņitavska, S. Treija (2015), L. Ikase, U. Īle (2016), L. Kalniņa, S. Rubene (2017), A. Briede, M. Urtāne (2018).

A/s “Latvijas Gāze”
un RTU Attīstības
fonds

2 gada balvas ievērojamiem zinātniekiem un praktiķiem gāzes, siltumtehnikas un ar tām saistītās ķīmijas tehnoloģijas nozarēs, sirds ķirurģijas un kardioloģijas zinātnēs, orgānu transplantoloģijas nozarēs par izcilu darbu kopumu vai mūža veikumu

Balvu laureāti: R. Lācis, A. Krēsliņš (2002), J. Anšelevičs, E. Dzelzītis (2003), J. Volkolākovs, V. Zēbergs (2004), I. Siliņš, N. Zeltiņš (2005), V. Rudzīte, D. Turlajs (2006), A. Kalvelis, I. Platais (2007), A. Lācis, P. Šipkovs (2008), R. Rozentāls, P. Graudiņš (2009), V. Dzērve-Tāluts, A. Lešinskis (2010), J. Gardovskis (2011), A. Kokins, A. Ješinska, J. Raibarts (2012), O. Kalējs, R. Kolītis, J. Volkolākovs jun. (2013), J. Romanova, G. Freibergs, A. Rudzītis (2014), J. Bažbauers, I. Lubaua, I. Krūmiņa (2015), J. Jušinskis, A. Borodiņecs, A. Maļcevs, J. Tihana (2016), I. Bode, I. Ziediņa (2017), I. Ozolanta, I. Stuklis (2018).

Rīgas dome un
Rīgas balvas
biedrība

Ikgadēja “Rīgas balva” par nozīmīgāko zinātnisko pētījumu Rīgas vēsturē un kultūrvēsturē, arhitektūras un mākslas vēsturē, etnogrāfijā, demogrāfijā un etnisko attiecību izpētē, ģeogrāfijā, ekoloģijā un citās nozarēs, kas saistītas ar Rīgas attīstību

Balvas laureāti: J. Krastiņš, K. Radziņa, A. Celmiņš (veicināšanas balva — V. Bebrei, R. Spirģim) (2002), A. Caune, O. Spārītis un O. Zanders (2003), L. Balodis, J. Stradiņš, M. Zunde (2004), J. Bērziņš, V. Vīķe-Freiberga, A. Holcmanis, J. Vīksne, J. Savickis (2005), V. Apsītis, J. Ekmanis, I. Knēts, V. Jākobsons (2006), Z. Gaile, V. Mihailovskis, I. Ose, J. Stabulnieks, A. Vārpa (2007), E. Grēns, J. Indāns, J. Gombergs, A/s “Sidrabe” (2008), A. Heniņš, A. Kapenieks, I. Ranka (2009), I. Kalviņš, Z. Skujiņš (2010). D. A. Lēbers apbalvots ar “Rīgas balvas” Goda diplomu (pēc nāves).

Kopš 2011. gada balvu piešķir LZA, Rīgas balvas biedrība un a/s “ITERA Latvija”. Balvas laureāti: M. Barzdeviča, J. Erenštreits, I. Gerčikovs, L. Šēnbergs (2011), L. Ribickis, R. Pauls, A. Taimiņa, Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs (2012).

Rīgas balvas goda diploms: LU Latvijas vēstures institūts, LU Akadēmiskā bibliotēka, Rīgas 1. Valsts ģimnāzija (2011), D. Īvāns, E. Hrščenoviča, D. Leimane (2012). Balvas piešķiršana pārtraukta.

Rīgas dome un LZA

Ikgadēja balva par nozīmīgāko pētījumu humanitārajās un eksaktajās zinātņu nozarēs, kas saistītas ar Rīgas attīstību

A. Šternbergs (2011), T. Jundzis (2012), A. Caune (2013), A. Cimdiņa (2014), R. Kondratovičs (2015), A. Gailītis (2016), G. Gailītis (2017), P. Arsenjans (2018).

SIA “L’ORÉAL
BALTIC”, UNESCO
Latvijas Nacionālā
komisija

3. gada stipendijas “Sievietēm zinātnē” nozīmīgu zinātnisku pētījumu veikšanai dzīvības zinātņu un materiālzinātņu jomā

Stipendijas saņēmēmušas R. Muceniece, A. Linē, A. Zajakina (2005), M. Dambrova, O. Starkova, M. Plotniece (2006), L. Grīnberga, B. Jansone, A. Plotniece (2007), I. Aulika, J. Pupure, T. Voronkova (2008), L. Zvejniece, T. Glaskova, K. Siliņa (2009), I. Čakstiņa, E. Pajuste, U. Riekstiņa (2010), L. Ņikitina-Zaķe, M. Duncē, B. Švalbe (2011), D. Loča, I. Smeltere, E. Škapare (2012), Z. Kalniņa, J. Sokolovska, L. Širmane (2013), D. Pjanova, A. Aleksejeva, M. Makrecka (2014), L. Beķere, I. Mihailova, A. Hūna (2015), K. Šalma-Ancāne, J. Lugiņina, I. Dimanta (2016).

Kopš 2017. gada stipendijas tiek piešķirtas arī Igaunijas un Lietuvas jaunajām zinātniecēm. Laureātes: R. Ranka, E. Heinsalu, U. Neniskite, J. Ivanova, M. Sokolova (2017), I. Nakurte, K. Kogermane, G. Motuzaite-Matuzevičiūtē Kīna, A. Fridrihsone, M. Baitimirova (2018).

A/s “Latvijas Dzelz-
ceļš” un RTU
Attīstības fonds

Gada balva par izcilu veikumu vai mūža devumu Latvijas dzelzceļa transportā

Balvas laureāti: V. Junovičs (2007), M. Mezītis, B. Perniķis (2008), J. Račko, S. Mihailovs (2009), T. Lukonens, I. Korago (2010), J. Ceicāns, N. Petuhova (2011), A. Poča, A. Plešunnieks (2012), J. Strods, J. Švabs (2014), J. Luceničs, I. Režgorina (2015), G. Semjonova, D. Sergejevs (2016).

LZA LOCEKĻI UN GODA DOKTORI – LR MINISTRU KABINETA BALVAS LAUREĀTI

Jānis Kalniņš (1995), Kārlis Zariņš (1996), Leonīds Vīgners (1996), Juris Zvirgzds, Ernests Gaudiņš (1997), Pauls Pumpēns, Ilmārs Blumbergs (1998), Rihards Treijs, Gunārs Duburs, Roalds Dobrovenskis (1999), Elmārs Grēns, Imants Kokars, Aina Nagobads-Ābola (2000), Jānis Stradiņš (2001), Imants Ziedonis, Romans Lācis, Jānis Bārzdīns (2002), Andrejs Eglītis, Jānis Graudonis, Rolands Rikards (2003), Pēteris Cimdiņš, Edmunds Lukevics (2004), Saulvedis Cimermanis, Jānis Gardovskis, Alvis Hermanis, Kalvis Torgāns (2005), Agnis Andžāns, Andrejs Ērglis, Ivars Kalviņš, Eduards Kļaviņš (2006), Ilze Biruta Loze, Zigmunds Skujiņš, Andris Vilks (2007), Edīte Kaufmane, Aldonis Vēriņš (2008), Aris Lācis, Džemma Skulme, Oļģerts Kroders (2009), Raimonds Pauls, Rafails Rozentāls (2010), Imants Lancmanis, Eduards Liepiņš, Valters Nollendorfs, Jānis Rukšāns, Jānis Streičs (2011), Linards Skuja, Knuts Skujenieks (2012), Jekaterina Ērenpreisa, Dainis Īvāns, Indulis Ojārs Ranka (2013),

Ilga Jansone, Tālav Jundzis, Viktors Hausmanis, Maija Kūle, Andrejs Vasks, Guntis Zemītis (2014), Gundega Grīnuma (2015), Jānis Krastiņš, Māra Lāce, Leonīds Ribickis, Pēteris Vasks (2016), Arvīds Barševskis (2017), Egils Levits (2018).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĀRDBALVAS UN PRĒMIJAS JAUNAJIEM ZINĀTNIEKIEM

Balvas uz darbu konkursa pamata tiek piešķirtas maģistrantiem vai doktorantiem, vai jaunajiem pētniekiem ne vēlāk kā vienu gadu pēc maģistra vai doktora darba aizstāvēšanas. Reflektēšanai var iesniegt darbus, kurus veicis atsevišķs zinātnieks, kurš pieteikuma iesniegšanas brīdī nav vecāks par 30 gadiem.

Balva par labāko jaunā zinātnieka darbu fizikā nosaukta *Ludviga un Māra Jansonu* vārdā,

par labāko darbu ķīmijā *Mārtiņa Straumaņa* — *Alfrēda Ieviņa* vārdā,

par labāko darbu ķīmijā vai ķīmijas tehnoloģijā — *Emīlijas Gudrinieces* vārdā,

par labāko darbu literatūrzinātnē un filozofijā — *Zentas Mauriņas* vārdā.

Jauno zinātnieku konkursam darbi iesniedzami līdz 2019. gada 27. septembrim LZA sekretariātā vai attiecīgo zinātņu nodaļās (Akadēmijas laukumā 1, 2. stāvā, Rīga, LV 1050)

Uzziņas par nepieciešamajiem dokumentiem var saņemt pa tel. 67223931.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS
LIELĀS MEDAĻAS, BALVU UN PRĒMIJU LAUREĀTI
2018. UN 2019. GADĀ

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS LIELĀS MEDAĻAS LAUREĀTI

(LZA Senāta 2019. gada 12. marta lēmums)

LZA īstenais loceklis **Bruno Andersons** – par būtisku devumu koksnes zinātnes attīstībā un LV Koksnes ķīmijas institūta izaugsmes veicināšanā.

LZA īstenais loceklis **Linards Skuja** – par izciliem sasniegumiem optisko stiklu fizikas un fotonikas attīstībā.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS VĀRDBALVU LAUREĀTI

Dr.phys. **Ivars Šmelis** (Ventspils Augstskolas Inženierzinātņu institūta “Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs”) – *Frīdriha Candra* balva astronomijā par nozīmīgu ieguldījumu radioastronomijas attīstībā Latvijā.

LZA īst.loc. **Kurts Švarcs** – *Artūra Balklava* balva par izciliem sasniegumiem zinātnes popularizēšanā.

LZA īst.loc. **Andrejs Veisbergs** (LU Humanitāro zinātņu fakultāte) – *Jāņa Endzelīna* balva valodniecībā par monogrāfiju “*Borrowed Phraseology in Latvian (17th–21st century)*” un latviešu frazeoloģijai veltīto zinātnisko rakstu kopu.

Dr.hist. **Gatis Krūmiņš** (Vidzemes augstskola) – *Kārļa Baloža* balva tautsaimniecības zinātnēs par ieguldījumu tautsaimniecības vēstures izpētē un rezultātu izplatīšanu plašākā sabiedrībā.

Dr.phil. **Raivis Bičevskis** (LU Filozofijas un socioloģijas institūts) – *Teodora Celma* balva filozofijā par kolektīvo monogrāfiju “*Vienotība un atšķirība: Johana Gotfrīda Herdera filozofija*” (sastādītājs un zinātniskais redaktors).

LZA īst.loc. **Dace Markus** (Liepājas Universitāte) – *Kārļa Mīlenbaha* balva par praktisku devumu latviešu valodniecībā (kopā ar Rīgas Latviešu biedrību) par monogrāfiju “*Prognozējamā neprognozējamība. Bērnu valoda Latvijā*”.

Dr.agr. **Pēteris Bērziņš** (LLU Zemkopības institūts) – *Pauļa Lejiņa* balva lauksaimniecības zinātnēs (kopā ar Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju)

par darbu kopu "Latvijas apstākļiem piemērotu daudzgadīgo zālāju šķirņu selekcija un sēklaudzēšana".

Alfredo Musajo Somma (*Alfredo Musajo Somma*) (Bari universitāte Itālijā) – *Paula Stradiņa* balva medicīnas vēsturē par Latvijas, Latvijas Medicīnas vēsturnieku apvienības un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja nozīmes stiprināšanu starptautiskā medicīnas vēsturnieku sabiedrībā.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS UN SPONSORU BALVU LAUREĀTI

LZA kor. loc. **Modris Greitāns** (Rīgas Tehniskās universitātes Elektronikas un datorzinātņu institūts) – LZA, a/s "EMERGN" un RTU Attīstības fonda *Eižena Āriņa* balva par nozīmīgu teorētisku ieguldījumu Latvijas datorzinātnes attīstībā.

Ilmārs Stuklis (Rīgas Tehniskā universitāte) – LZA, a/s "Latvijas Gāze" un RTU Attīstības fonda balva par mūža devumu Latvijas valsts enerģētikā.

Dr.habil.med. **Iveta Ozolanta** (Rīgas Stradiņa universitāte) – LZA, a/s "Latvijas Gāze" un RTU Attīstības fonda balva par mūža devumu kardioloģijas zinātnē.

Dr.geogr. **Agrita Briede** (Latvijas Universitāte) – LZA, SIA "ITERA Latvija" un RTU Attīstības fonda balva par publikāciju kopu "Latvijas klimata, tā mainības un ietekmju izpēte".

PhD Māra Urtāne (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) – LZA, SIA "ITERA Latvija" un RTU Attīstības fonda balva par nozīmīgu vides izstrādes sistēmu veicināšanu.

Dr.sc.ing. **Pēteris Apse-Apsītis** (RTU Enerģētikas un elektrotehnikas fakultāte) – LZA un a/s "Latvenergo" *Alfrēda Vītola* balva par mūža ieguldījumu Latvijas enerģētikā.

Dr.sc.ing. **Jānis Zakis** (RTU Enerģētikas un elektrotehnikas fakultāte) – LZA un a/s "Latvenergo" balva par nozīmīgu devumu enerģētikā.

Dr.sc.ing. **Andris Šutka** (RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte) – LZA un a/s "Latvenergo" balva par nozīmīgu devumu enerģētikā.

LZA kor. loc. **Pāvels Arsenjans** (Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – LZA un Rīgas domes "Rīgas balva" zinātnē par fundamentāliem pētījumiem selēna organisko savienojumu laukā.

LZA goda loceklis **Zbignevs Stankevičs** – Rīgas domes atzinības raksts par nozīmīgu ieguldījumu Viņa Svētības Romas pāvesta Franciska vizītes organizēšanā Latvijā un Rīgas atpazīstamības veicināšanu pasaulē.

Dr.chem. Ilva Nakurte (Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultāte) – L'ORÉAL Latvijas stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju) pētījumam “Tradicionālajos tekstīliju krāsošanas procesos izmantoto pigmentu noteikšana, pielietojot hromatogrāfiskās analīzes metodes”.

Dr. Karina Kogermane (*Karin Kogermann*) (Tartu Universitātes Medicīnas fakultātes Farmācijas institūts) – L'ORÉAL Latvijas stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju) pētījumam “Nanošķiedrās iekapsulētas dzīvas šūnas kā viedi biopārsēji inficētu brūču apkopei”.

Dr. Ģiedre Motuzaite-Matuzevičūte Kīna (*Giedre Motuzaite Matuzeviciute Keen*) (Viļņas Universitātes Bioarheoloģijas izpētes centrs) – L'ORÉAL stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju) pētījumam “Cilvēka paleodiēta un lauksaimniecības uzplaukums Centrālāzijā”.

Mg.sc.ing. Anda Fridrihsone (Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts) – L'ORÉAL Baltic stipendija “Sievietēm zinātnē” pētījumam “Dzīves cikla novērtējums poliolu un poliuretānu materiāliem, kas iegūti no rapšu eļļas”.

Mg.chem. Margarita Baitimirova (Latvijas Universitātes Ķīmiskās fizikas institūts) – L'ORÉAL Baltic stipendija “Sievietēm zinātnē” pētījumam “Grafēnu saturošu slāņainu nanostruktūru veidošana un to īpašību pētījumi”.

Dr.med. Zanda Priede (Rīgas Stradiņa universitāte) – LZA un a/s “Gindeks” balva “Zelta pūce” par izciliem sasniegumiem zinātnē.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS JAUNO ZINĀTNIĒKU BALVU LAUREĀTI

Dr.phys. Andris Antuzevičs (LU Cietvielu fizikas institūts) – *Ludviga un Māra Jansonu* balva fizikā par darbu “S-stāvokļa retzemju jonu lokālā struktūra fluorīdos un oksifluorīdu stikla keramikās”. Vad. LZA īst.loc. U. Rogulis.

Mg. Aija Trimdale (LU Ķīmijas fakultāte) – *Mārtiņa Straumaņa un Alfrēda Ieviņa* balva ķīmijā par darbu “Nitrofurantoīna kristalizācija un iegūto kristālisko formu ietekmējošie faktori”. Vad. *Dr.chem. A. Bērziņš*.

Mg. Armands Sebris (RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte) – *Emīlijas Gudrinieces* balva ķīmijā par darbu “Amorfu purīnu-azolu konjugātu sintēze un fotofizikālās īpašības”. Vad. LZA īst.loc. M. Turks, *Dr.chem. I. Novosjolova*.

Mg. Arturs Skutelis (LU Humanitāro zinātņu fakultāte) – *Zentas Mauriņas* balva literatūrzinātnē par darbu “Psiholoģiskais romāns latviešu literatūrā (1920–1940): žanra poētika”. Vad. *Dr.art. L. Ulberte*.

Dr.phys. Jeļena Miķelsone (LU Cietvielu Fizikas institūts) – LZA *jauno zinātnieku* balva par darbu “Virsmas reljefa hologrāfiskais ieraksts azobenzolu savienojumos”. Vad. *Dr.phys. J. Teteris*.

Mg. Anda Sīpola (LU Ķīmijas fakultāte, Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – LZA *jauno zinātnieku* balva par darbu “Dihidropirimidīnu sintēze un pielietojums vīrusu kapsīdu inhibēšanai un pincera kompleksu iegūšanai”. Vad. *Dr.chem. B. Vīgante*, kons. LZA kor.loc. P. Arsenjans.

Mg. Lāsma Grīnberga (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) – LZA *jauno zinātnieku* balva par darbu “Sadarbība un kooperācija kā bioloģiskās lauksaimniecības attīstību veicinoši faktori Latvijas reģionos”. Vad. LZA īst.loc. B. Rivža.

Mg. Ilze Ļaksa-Timinska (LU Humanitāro zinātņu fakultāte) – LZA *jauno zinātnieku* balva par darbu “Latviešu romānistika PSRS 20. gadsimta 20.–30. gados”. Vad. *Dr.philol. I. Kalniņa*.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UN SPONSORU BALVU JAUNAJIEM ZINĀTNIEKIEM LAUREĀTI

Dr.sc.ing. Aleksandrs Zajacs (Rīgas Tehniskā universitāte) – LZA, a/s “Latvijas Gāze” un RTU Attīstības fonda balva par pētījumu “Centralizēto siltumapgādes sistēmu attīstības scenāriju novērtējums”. Vad. *Dr.sc.ing. A. Borodiņecs*.

Dr.pharm. Jānis Kūka (Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – LZA, a/s “Latvijas Gāze” un RTU Attīstības fonda balva par enerģijas metabolisma izpēti kardiovaskulāro slimību ārstēšanā.

Dr.chem. Igors Sokolovs (Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – LZA, a/s “Olainfarm” un RTU Attīstības fonda Solomona Hillera balva par darbu “(Hetero)aromātisko savienojumu C-H funkcionalizēšana”. Vad. LZA īst.loc. E. Sūna.

Dr.sc.ing. Līga Grāse (RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte) – LZA un a/s “Latvenergo” balva jaunajam zinātniekam par panākumiem enerģētikā.

Dr.sc.ing. Poļina Ivanova (Rīgas Tehniskā universitāte) – LZA un a/s “Latvenergo” balva jaunajam zinātniekam par panākumiem enerģētikā.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻI – CITU
IEVĒROJAMĀKO ZINĀTNISKO APBALVOJUMU LAUREĀTI
2018. GADĀ

LZA *Dr.h.c.iur.* **Egils Levits** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta* balva par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas tieslietu sistēmas attīstībā, demokrātijas un tiesiskuma stiprināšanā, kā arī zinātniskiem sasniegumiem tieslietu jomā.

LZA īst. loc. **Indriķis Muižnieks** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts* par izciliem sasniegumiem zinātnē un augstākās izglītības jomā.

LZA īst. loc. **Baiba Rivža** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts* par valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV – “Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai – jaunas pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai (2014–2018)” rezultatīvo vadību.

LZA īst. loc. **Donāts Erts** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts* par nozīmīgu ieguldījumu nanozinātņu attīstībā Latvijā un aktīvu līdzdalību LZA darbā.

LZA kor.loc. **Irina Pilvere** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts* par nozīmīgu ieguldījumu augstākās izglītības un zinātnes attīstībā, kā arī Latvijas Lauksaimniecības universitātes un lauksaimniecības un meža nozares attīstībā.

LZA goda loceklis **Andris Nelsons** – “Grammy” balva kategorijā “Labākais orķestra sniegums” un kategorijā “Vislabāk producētais klasiskās mūzikas albums” par Dmitrija Šostakoviča Ceturtās un Vienpadsmitās simfonijas ierakstu Bostonas simfoniskā orķestra izpildījumā.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS FONDA STIPENDIĀTI
2018./2019. g.

Miks Puriņš (Rīgas Tehniskā universitāte) – *Emīlijas Gudrinieces – Alfrēda Ieviņa* stipendija ķīmijā.

Dārta Zelma Skrastiņa (Rīgas Tehniskā universitāte) – *Emīlijas Gudrinieces – Alfrēda Ieviņa* stipendija ķīmijā.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS CICERONA BALVAS LAUREĀTI

Emanuels Makrons (*Emmanuel Macron*, Francijas Republikas prezidents) – *Cicero*na Goda nosaukums nominācijā “Starptautiskā politika” par Eiropas Savienības stiprināšanu.

LZA īst.loc. **Indriķis Muižnieks** – *Cicero*na balva nominācijā “Izglītība un zinātne” par LU akadēmiskā centra veidošanu Pārdaugavā.

LZA goda loc. **Imants Lancmanis** – *Cicero*na balva nominācijā “Kultūra” par nezūdamu ieguldījumu Rundāles pils atjaunošanā.

LZA goda loc. **Māra Zālīte** – *Cicero*na balva nominācijā “Kultūra” par Latvijas sabiedrības iedvesmojumu dzejā, publicistikā un rokoperu libretos.

LZA Goda mecenāts **Juris Savickis** – *Cicero*na balva par zinātnes mecenātismu.

Latvijas Radio1 programma “Kultūras rondo” – *Cicero*na balva nominācijā “Kultūra” par komunikācijas daudzveidību un dziļumu.

RTU Inženierzinātņu vidusskola – *Cicero*na Goda nosaukums nominācijā “Izglītība un zinātne” par devumu nākamā inženieru sagatavošanā.

Žurnāla “**Enerģija un pasaule**” veidotāji 20 gadu garumā: LZA Goda mecenāts **Juris Savickis**, žurnāla redakcijas padomes priekšsēdētājs; LZA goda loceklis **Namejs Zeltiņš**, padomes priekšsēdētāja vietnieks zinātniskajos jautājumos, **Edīte Kalniņa** u.c. – *Cicero*na Goda nosaukums nominācijā “Izglītība un zinātne” par enerģētikas problēmu daudzpusīgu atspoguļojumu.

Francijas prezidenta Emanuela Makrona runa Cicero

(nolasīja Francijas Republikas vēstniece Latvijā Odile Supizona (*Odile Soupison*))

LZA Senāta Priekšsēdētāja kungs,

LZA Prezidenta kungs,

Dāmas un kungi,

Esmu ārkārtīgi priecīgs saņemt no Latvijas Zinātņu akadēmijas Cicero

Ar Jūsu starpniecību, priekšsēdētāja kungs, vēlos pateikties Latvijas tautai, tās prezidentam un valdībai par šo balvu, kas ir kā simbols mūsu valstu “ciešajai draudzībai

un labajām attiecībām” – citējot prezidentu Fransuā Miterānu, kurš bija pirmais Eiropas valstu vadītājs, kas oficiālā vizītē apmeklēja Lietuvu, Latviju un Igauniju 1992. gadā.

Latvijas valsts dibināšanas simtgades svinības visa 2018. gada garumā radīja iespēju vēl vairāk stiprināt Latvijas un Francijas divpusējās attiecības. Šajā pavasarī Orsē muzejā tika atklāta fantastiskā izstāde “Nepieradinātās dvēseles”, kas deva iespēju izcelt šos Eiropas māksliniekus no Baltijas reģiona, kuri devuši lielu ieguldījumu nacionālās apziņas veidošanās procesā. Es atzīmēju Latvijas nozīmīgo lomu šīs izstādes organizēšanā, kura šobrīd jau tiek rādīta Baltijas valstīs.

Šī izstāde, kuru atklāja četri prezidenti, klātesot trīs Baltijas valstu kultūras ministriem un Latvijas Ārlietu ministram, iezīmēja ražīgu kontaktu virknes sākumu, konkrēti – ar prezidentu Raimonu Vējoni. Izstādes atklāšanas dienā Francijas un Latvijas ārlietu ministri parakstīja Stratēģiskās partnerības rīcības plānu, kurā turpmākajiem pieciem gadiem iezīmēti vērienīgi darba mērķi Francijas un Latvijas attiecību veidošanā visās divpusējo attiecību nozarēs. Trauksmainajā un neskaidrajā starptautiskajā kontekstā vienlaikus ir svarīgi arī turpināt ciešo sadarbību, kura jau izveidojusies mūsu valstu starpā, īpaši aizsardzības un drošības nozarēs. Tas ir mūsu abu interesēs. Tas ir Eiropas projekta interesēs.

Francija un Latvija ir cieši saistītas savā izvēlē par labu Eiropai, vēlmē pēc spēcīgas Eiropas, tādas Eiropas, kura spēj pasargāt savus pilsoņus un pati sevi no ārējiem riskiem. Latvija šodien ir pirmajā solidaritātes līnijā Eiropas Savienībā, un tas ir tādēļ, ka Latvija vēl pirms 2004. gada apņēmīgi izdarīja izvēli pārvarēt grūtības, lai būtu Eiropas projekta kodolā un nestu Eiropas vērtības.

Pirms 2019. gada atnākšanas, kad kopīgi atzīmēsim Rīgas atbrīvošanas kauju simtgadi, es vēlos vēlreiz paust Francijas apņēmību darboties suverēnas, vienotas un demokrātiskas Eiropas vārdā.

Es Jums pateicos.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS GODA MECENĀTI

Privātie ziedotāji

LZA goda locekle **Magda Štaudingera-Voita** (1902–1997) un Nobela prēmijas laureāts **Hermanis Štaudingers** (1881–1965)

Skolotāja **Erna Poča** (1920–2001) un LZA goda doktors **Konstantīns Počs** (1912–1994)

LZA ārzemju loceklis **Dītrihs Andrejs Lēbers** (1923–2004)

Tautsaimnieks **Jānis Sadovskis** (1904–2006) un skolotāja **Austra Sadovska** (1913–1999)

LZA goda doktors **Jānis Labsvīrs** (1907–2002)

LZA īstenā locekle **Emīlija Gudriniece** (1920–2004)

Uzņēmējs **Atis Sausnītis**

Uzņēmējs **Ivars Strautiņš**

Uzņēmējs **Pēteris Avens**

Uzņēmējs **Guntis Belēvičs**

Sabiedrību un institūciju pārstāvji

Dr.sc.ing. **Adriāns Dāvis** (A/s “Latvijas Gāze”)

LZA goda loceklis **Valdis Jākobsons** (A/s “Grindeks”)

Dr.chem. **Imants Meirovics** (1930–2015) (Latvijas Izglītības fonda mērķprogramma “Izglītībai, zinātnai un kultūrai”)

Juris Savickis (Firma “ITERA Latvija”)

Borisa un Ināras Teterevu fonds

Kirovs Lipmans (A/s “Grindeks”)

Āris Žigurs (A/s “Latvenergo”)

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ATBALSTĪTĀJI

LZA GODA LOCEKLE
MAGDA STAUDINGERA-VOITA
1960–1997
NOBELA PRĒMIJAS LAURĀTĀS
HERMANIS STAUDINGERS
1881–1963

LZA ĀRZEMJU LOCEKLIS
DĪTRIHS ANDREJS LĒBERS
1923–2004

TAUTSAIMNIEKS
JĀNIS SADOVSKIS
1904–2006
SKOLOTĀJA
AUSTRA SADOVSKA
1923–1999

LZA GODA DOKTORS
JĀNIS LABSVĪRS
1907–2002

LZA ĪSTENĀ LOCEKLE
EMĪLIJA GUDRINIECE
1920–2004

SKOLOTĀJA
ERNA POČA
1920–2001
LZA GODA DOKTORS
KONSTANTĪNS POČS
1912–1994

DR.OEC.
PĒTERIS AVENS

UZŅĒMĒJS
IVARS STRAUTIŅŠ

DR.BIOL.
GUNTIS BEĻEVIČS

UZŅĒMĒJS
ATIS SAUSNĪTIS

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ATBALSTĪTĀJI

Grīndex

LZA GODA LOCEKLIS
VALDIS
JĀKOBSONS

Grīndex

LZA GODA MECENĀTS
KIROVS
LIPMANS

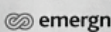
LZA GODA MECENĀTS
JURIS
SAVICKIS

DR. SC. ING.
ADRIANS
DAVIS

DR. SC. ING.
ALEKSANDRS
MILOVS

DR. OEC.
ILJA
GERČIKOVŠ

LZA GODA LOCEKLIS
INĀRA TETEREVA
BORISS TETEREVŠ

DR. CHEM.
IMANTS
MEIROVICS
1980-2015

DR. SC. ING.
ĀRIS
ŽIGURŠ

ZINĀTŅU NODAĻAS

FIZIKAS UN TEHNISKO ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223633. Fakss: 67821153

E pasts: fizteh@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Jānis SPĪGULIS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieks Andris OZOLS

Zinātniskā sekretāre Sofja NEGREJEVA

Padomes locekļi

Donāts ERTS, Modris GREITĀNS, Vjačeslavs KAŠČEJEVS, Māris KNITE,
Andrejs KRASŅIKOVŠ, Mārtiņš RUTKIS, Juris ŽAGARS

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

astronomija

Māris Ābele, kor. loc.

Edgars Bervalds, kor. loc.

Juris Žagars, kor. loc.

Dainis Draviņš, ārz. loc.

Ruvins Ferbers, īst. loc.

Agris Gailītis, īst. loc.

Jevgeņijs Kotomins, īst. loc.

Māris Knite, īst. loc.

Andris Krūmiņš, īst. loc.

Aleksejs Kuzmins, īst. loc.

Ivars Lācis, īst. loc.

Oļģerts Lielausis, īst. loc.

Andris Ozols, īst. loc.

Juris Purāns, īst. loc.

Uldis Rogulis, īst. loc.

Mārtiņš Rutkis, īst. loc.

Andrejs Siliņš, īst. loc.

Linards Skuja, īst. loc.

Jānis Spīgulis, īst. loc.

Andris Šternbergs, īst. loc.

Kurts Švarcs, īst. loc.

Ivars Tāle, īst. loc.

Imants Bērsons, kor. loc.

Roberts Eglītis, kor. loc.

Jevgeņijs Joļins, kor. loc.

enerģētika

Leonīds Ribickis, īst. loc.

Pēteris Šipkovs, īst. loc.

Andris Krēsliņš, kor. loc.

Antans Sauļus Sauhats, kor. loc.

Namejs Zeltiņš, goda loc.

fizika

Jānis Alnis, īst. loc.

Mārcis Auziņš, īst. loc.

Elmārs Blūms, īst. loc.

Andrejs Cēbers, īst. loc.

Jurijs Dehtjars, īst. loc.

Oļģerts Dumbrājs, īst. loc.

Donāts Erts, īst. loc.

Vjačeslavs Kaščejevs, kor. loc.
 Juris Prikulis, kor. loc.
 Gita Rēvalde, kor. loc.
 Anatolijs Šarakovskis, kor. loc.
 Juris Banis, ārz. loc.
 Antonio Bianconi, ārz. loc.
 Valdis Bojarevičs, ārz. loc.
 Hermanis Branovers, ārz. loc.
 Tills fon Egidijs, ārz. loc.
 Roberts Evarestovs, ārz. loc.
 Pauls Janmeijs, ārz. loc.
 Marko Kirms, ārz. loc.
 Nils Kristensens, ārz. loc.
 Maija Kukļa, ārz. loc.
 Aleksandrs Luščiks, ārz. loc.
 Ivars Melngailis, ārz. loc.
 Jānis Melngailis, ārz. loc.
 Žaks Simons, ārz. loc.
 Pauls Stradiņš, ārz. loc.
 Juris Pēteris Svenne, ārz. loc.
 Aleksandrs Šļugers, ārz. loc.
 Juris Upatnieks, ārz. loc.

informātika

Andris Ambainis, īst. loc.
 Jānis Bārzdiņš, īst. loc.
 Ivars Biļinskis, īst. loc.
 Modris Greitāns, īst. loc.
 Jānis Grundspeņķis, īst. loc.
 Jurijs Merkurjevs, īst. loc.
 Guntis Arnicāns, kor.loc.
 Guntis Bārzdiņš, kor. loc.
 Juris Borzovs, kor. loc.
 Kārlis Čerāns, kor. loc.
 Egils Ginters, kor. loc.
 Jānis Grabis, kor. loc.
 Igors Kabaškins, kor. loc.
 Audris Kalniņš, kor. loc.
 Uldis Sukovskis, kor. loc.
 Pēteris Videnieks, kor. loc.
 Juris Vīksna, kor. loc.

Jānis Osis, goda loc.
 Žils Brasārs, ārz. loc.
 Alvis Brāzma, ārz. loc.
 Juris Hartmanis, ārz. loc.
 Andris Padegs, ārz. loc.

inženierzinātne

Jurģis Poriņš, kor. loc.
 Vilis Vītols, goda loc.

matemātika

Andris Buiķis, īst. loc.
 Aleksandrs Šostaks, īst. loc.
 Agnis Andžāns, kor. loc.
 Andrejs Reinfelds, kor. loc.
 Felikss Sadirbajevs, kor. loc.
 Aivars Zemītis, kor. loc.
 Raimonds Čiegis, ārz. loc.
 Tarmo Somere, ārz. loc.

materiālzinātne (fizika)

Līga Grīnberga, kor. loc.

mehānika

Andrejs Krasņikovs, īst. loc.
 Egons Lavendelis, īst. loc.
 Imants Matīss, īst. loc.
 Rolands Rikards, īst. loc.
 Vitauts Tamužs, īst. loc.
 Jānis Auziņš, kor. loc.
 Jevgenijs Barkanovs, kor. loc.
 Andris Čāte, kor. loc.
 Vladimirs Kasjanovs, kor. loc.
 Roberts Maksimovs, kor. loc.
 Narimants Salenieks, kor. loc.
 Aleksandrs Urbahs, kor. loc.
 Jānis Vība, kor. loc.
 Jiri Engelbrehts, ārz. loc.
 Renē Moro, ārz. loc.
 Jānis Vārna, ārz. loc.

Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas darbība

Nodaļa apvieno 108 LZA locekļus, t.sk. 40 īstenos, 3 goda, 28 ārzemju locekļus un 37 korespondētājlcekļus, kā arī 17 goda doktorus. Akadēmiķu vidējais vecums – 71,6 gadi (2017. – 71.0). Korespondētājlcekļu vidējais vecums – 64 gadi (2017. – 65,1). Nodaļa ir izteikti “vīrišķīga”, tikai divas sievietes ir korespondētājlcekles.

Nodaļas locekļiem ir ļoti augsta zinātniskā kvalitāte, nodaļas sastāvā ir tādas izcilības kā: J. Bārzdīņš, E. Lavendelis, O. Lielausis, K. Švarcs, V. Tamužs, H. Branovers, Tills fon Egidijs, J. Hartmanis, I. Melngailis, J. Melngailis, A. Padeģis un J. Upatnieks; divdesmit trim nodaļas locekļiem Hirša indekss > 20 : R. Ferbers (21), P. Stradiņš (23), O. Dumbrājs un A. Luščiks (25), R. Moro un T. Somere (27), J. Vārma (28), J. Purāns, R. Eglītis un A. Cēbers (29); trīspadsmit nodaļas locekļiem Hirša indekss > 30 : M. Kirms un R. Evarestovs (30), A. Ambainis un A. Kuzmins (31), M. Kukla (33), L. Skuja (35), Ž. Brasārs – 38, J. Kotomins un J. Simons (47), A. Brāzma 53, A. Šļugers (55), A. Bianconi (58) un P. Janmeijs (88).

2018. gadā notika 11 nodaļas sēdes, tajā skaitā jau tradicionāli – paplašinātā sēde ar Latvijas enerģētiķiem, kopsēde ar KMBZN, veltīta eksakto zinātņu izglītības problēmām skolā, izbraukuma sēde Elektronikas un datorzinātņu institūtā un trīs sēdes ar ārzemju zinātnieku piedalīšanos. Nodaļas locekļi aktīvi piedalījās LZA pilnsapulcēs un citos pasākumos.

Sēdes

24. janvārī notika LZA FTZN pilnsapulce. Nodaļas locekļi apsprieda priekšsēdētāja akad. Jāņa Spīguļa pārskatu par nodaļas darbību 2017. gadā, atzina to par sekmīgu un akceptēja ierosinājumus nodaļas darbībai 2018. gadā. Noklausījās referātu no cikla “LZA FTZN sasniegumi”: LU Cietvielu fizikas institūta (CFI) vadošā pētnieka akad. Ulda Roguļa ziņojumu “Oksifluorīdu stikla keramikas infrasarkanā starojuma pārveidotājiem un baltās gaismas luminoforiem” (LU CFI). Pēc referātiem notika diskusija par zinātnes un nodaļas problēmām.

21. februārī referātus no cikla “LZA FTZN sasniegumi” nolasīja: LZA goda loc. Jānis Osis – “Topoloģiskā UML modelēšana: uzlabota domēna modelēšanas un programmatūras izstrādes pieeja” (RTU DTF), LU Fizikas institūta vadošais pētnieks *Dr.phys.* Imants Bucenieks – “Šķidro metālu elektromagnētisko indukcijas sūkņu uz pastāvīgiem magnētiem parametru optimizācija”. RTU doktorante Zane Broka, doktorants Kārlis Baltputnis un asoc. profesors Gatis Junghāns prezentēja sasniegumu “Energosistēmas un tās sastāvdaļu modelēšanas, režīmu izvēles un attīstības lēmumu atbalsta datubāzu un programmatūru kompleksa izveide un pielietošana praktiskajā un zinātniskajā darbā”. Pēc referātiem turpinājās diskusija par nodaļas sekcijām, “sasniegumu” izvērtēšanas problēmām un kvalitātes kritērijiem FTZN korespondētājlcekļu un īsteno locekļu kandidātiem.

7. martā notika FTZN un ĶMBZN kopsēde veltīta projekta “Skola-2030” apspriešanai. Skolotāji izteica prieku un gandarījumu, ka fizikas un ķīmijas mācīšanas metožu pilnveidošanā pieslēdzas arī LZA pārstāvji. Uzskatāmā tabulā tika parādīta prognozētā situācija 2030. gadā. No esošajiem speciālistiem – skolotājiem pensijā būs 61%, vecumā līdz 55 gadiem – 19%, un 40 gadu vecumā būs 11%. Pašlaik ļoti maz LU studentu beidz augstskolu kā topošie pedagogi, samazinās arī skolēnu skaits, kuri piedalās olimpiādēs. LU Starpnozaru izglītības inovāciju centra direktore Dace Namsone uzstājās ar ziņojumu “Fizika un ķīmija projektā “Skola 2030””, un diskusijā piedalījās Guntars Catlaks no Valsts izglītības satura centra (VISC), norādot VISC projektā obligāto mācību saturu. Kopsēdes noslēgumā tika atbalstīts priekšlikums turpināt aizsākto sadarbību ar LZA.

21. martā notika tikšanās ar Tallinas Tehnoloģiju universitātes vadošo pētnieku Dr. Heiko Herrmanu (*Heiko Herrmann*). Referātā “Ar īso šķiedru pastiprināta dzelzsbetona teorija un simulācija” Heiko Herrmans iepazīstināja klausītājus ar jaunu īso šķiedru pastiprināta dzelzsbetona teoriju un iespējām izmērīt šķiedru orientācijas parametrus dzelzsbetonā ar ārstnieciskā datorizētā tomogrāfijas skenera palīdzību un noskaidroja, cik svarīgi ir izmantot apgūtos datus betona īpašību modelēšanas teorijā. Latvijas Universitātes Ģeodēzijas un ģeoinformātikas institūta vadošais pētnieks Ansis Zariņš referātā “Digitālais zenīteleskops vertikāles novirzes tiešiem mērījumiem” aprakstīja zenīteleskopa konstrukciju, aparāta iespējas un eksperimentālos novērojumus lauka apstākļos.

18. aprīlī akad. Andrejs Cēbers nolasīja referātu “Magnētisms un bioloģija”, aprakstot magnetotaktiskās baktērijas, kurām ir magnētisko nanodaļiņu ķēde, kas ļauj baktērijām sekot magnētiskajām lauka līnijām. Šīs baktērijas ir interesantas kā magnētiskā materiāla avots, un nākotnē tās varētu izmantot kā mobilu magnētisku objektu, ko var kontrolēt ar ārējo magnētisko lauku. Nodaļas sēdes otrā daļa bija veltīta diskusijai “Vai Latvijas rūpniecībai ir vajadzīgas nanotehnoloģijas?” Ievada prezentācijā akad. Jurijs Dehtjars norādīja, ka nanoobjekti jau sen ir mums līdzās, un, kaut gan šodien vārdu *nanotehnoloģijas* neizmanto tik bieži kā vēl nesen, nanotehnoloģijas ir nākotnes rūpnieciskā revolūcija daudzos virzienos: materiālu tehnoloģijā, nanoelektronikā, enerģētikā, biotehnoloģijā, IT un nacionālajā drošībā.

23. maijā notika LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas izbraukuma sēde Elektronikas un datorzinātņu institūtā. Sēde notika reizē ar institūta jaunas tradīcijas – “EDI diena” uzsākšanu. Referātā “EDI attīstība vakar, šodien, rīt” LZA kor.loc. M. Greitāns izskaidroja, ka EDI ir valsts zinātniskais institūts, kurš veic pētījumus viedu iegultu kooperatīvu sistēmu jomā, koncentrējoties uz datu, attēlu apstrādi, mākslīgo intelektu, iekārtu sadarbību, implementāciju ierobežotos resursos viedo mobilitāti industrijā, veselībā, sabiedrības problēmās, drošībā un kosmosā. Institūta štatā ir ap 100 darbinieku, 75 no tam ir pētnieki, vidējais vecums – 42 gadi. EDI sadarbojas ar vairāk nekā 150 partneriem visā pasaulē. Par pasākumu ir pieejams video ieraksts: https://www.facebook.com/pg/edi.riga/videos/?ref=page_internal

12. septembrī notika LZA FTZN sēde, kurā uzstājās LZA ārzemju loceklis Jānis (John) Melngailis (ASV) ar referātu “Fokusēto jonu kūļu pielietojumi”. Akadēmiķis Andris Šternbergs izstāstīja J. Melngaiļa biogrāfiju. Jānis Melngailis ir pasaulē atzīts zinātnieks, Amerikas Elektrotehnikas un elektronikas institūta (IEEE) loceklis. Jānis Melngailis dzimis Rīgā, studējis fiziku Kārnegija – Melona Universitātē, kur 1965. g. ieguvis doktora grādu. Pēc doktorantūras stažējies Maksa Planka Kvantu optikas institūtā, strādājis Francijas Zinātnisko pētījumu nacionālajā centrā, Masačusetsas Tehnoloģiskajā institūtā Linkolna laboratorijā, pētījis pusvadītāju materiālus, izstrādājis pusvadītāju virsmas akustisko viļņu ierīces. Kopš 1986. gada strādājis ar nanotehnoloģijām. Pēc referāta notika diskusija par nanotehnoloģijas attīstību nākotnē.

10. oktobrī notika LZA FTZN sēde ar LZA korespondētājlocekļu kandidātu ziņojumiem par zinātnisko pētījumu rezultātiem. Ar referātu “Pieredze ES ietvarprogrammas projektu īstenošanā” uzstājās RTU profesors *Dr.sc.ing.* Jevgeņijs Barkanovs; ar referātu “Plazmonisku metāla nanostruktūru masīvu optiskās īpašības” – LU Ķīmiskās fizikas institūta vadošais pētnieks prof. *PhD* Juris Priklis; ar referātu “Optiskā signāla pastiprināšana ātrdarbīgajās šķiedru optikas pārraides sistēmās” – RTU profesors *Dr.sc.ing.* Jurgis Poriņš un ar referātu “Augšup-pārveidotā luminiscence oksifluorīdu materiālos” – LU Cietvietau fizikas institūta direktora vietnieks, vadošais pētnieks *Dr.phys.* Anatolijs Šarakovskis.

24. oktobrī notika LZA FTZN sēde ar īsteno locekļu kandidātu ziņojumiem par zinātnisko pētījumu rezultātiem. Ar referātu uzstājās EDI zinātniskais direktors *Dr.sc. comp.* Modris Greitāns un ar referātu “Diferenciālvienādojumu pētījumi Rīgā un Daugavpilī” – LU Matemātikas un informātikas institūta vadošais pētnieks *Dr.habil. math.* Feliks Sadirbajevs. Pēc apspriedes notika aizklātais balsojums par nodaļas atbalstu kandidātiem.

12. decembrī notika FTZN un Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas (PEP LNK) paplašinātā sēde, veltīta Latvijas Nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.–2030. gadam projektu apspriešanai. Ar referātiem uzstājās PEP LNK prezidents LZA goda loceklis N. Zeltiņš, AS “Latvenergo” Korporatīvās stratēģijas direktors Uģis Sarma un Fizikālās enerģētikas institūta direktors Gaidis Kļava. Projekta plāna apspriešanā un kritizēšanā piedalījās AS “Latvenergo” valdes priekšsēdētājs Āris Žīgurs, AS “Gaso” valdes priekšsēdētāja Ilze Pētersone-Godmane, Finanšu ministrijas Nodokļu administrēšanas un sabiedrības interešu politikas departamenta direktore Olga Bogdanova un visi klātesošie.

29. novembrī LZA Rudens pilnsapulcē par akadēmiķi ievēlēja Modri Greitānu, par korespondētājlocekļiem Jevgeņiju Barkanovu, Jurgī Poriņu, Juri Prikuļi un Anatolijs Šarakovski.

13. decembrī notika LZA FTZN ārkārtējā sēde. Nodaļas locekļiem bija iespēja satikties ar *EUROfusion* programmas izpilddirektoru Toniju Donē (*Tony Donné*). Referātā “Eiropas kodolsintēzes pētniecības statuss un perspektīvas” (*Status*

and Prospects of European Fusion Research) T. Donē aprakstīja Eiropas ceļvedi kodolsintēzes enerģijas izmantošanā un tā galvenos atskaites punktus. Prezentācijā galvenā uzmanība tika pievērsta kodolsintēzes ceļveža stratēģijai, un tajā tika raksturotas galvenās problēmas, kas jārisina ceļā uz kodolsintēzes elektroenerģiju.

LZA sēdes un tikšanās

16. februārī LU Akadēmiskā centra Dabas mājā notika 2017. gada izcilāko zinātnisko sasniegumu autoru godināšanas un apbalvošanas ceremonija. Starp laureātiem tika godināti pieci nodaļas locekļi: akad. Uldis Rogulis, divi LZA goda locekļi – Namejs Zeltiņš un Jānis Osis un divi LZA korespondētājlocekļi – Antans Sauhats un Modris Greitāns un viņu doktoranti. Svinīgais pasākums piesaistīja masu saziņas līdzekļu lielu uzmanību.

23. februārī Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts (LU CFI) nosvinēja 40 gadu jubileju kopš tā dibināšanas 1978. gadā, kad apvienojās divas Latvijas Universitātes laboratorijas – Pusvadītāju fizikas problēmu laboratorija un Segnetoelektriķu un pjezoelektriķu fizikas problēmu laboratorija. Sveicot LU CFI kā zinātnes līderi cietvielu fizikā, materiālu zinātnē un starpdisciplinārās nozarēs ne tikai Latvijā, bet arī pasaulē, Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents pasniedza Pateicības rakstu institūta bijušajiem direktoriem – LZA akadēmiķiem Andrejam Siliņam (1984–1992), Andrim Krūmiņam (1992–1999) un Andrim Šternbergam (1999–2016).

5. jūnijā svinīgā ceremonijā Latvijas Zinātņu akadēmijā 6000 eiro vērtās L'ORÉAL Baltic stipendijas "Sievietēm zinātnē" saņēma trīs zinātnieces no Latvijas, viena no Lietuvas un viena no Igaunijas. Četrpadsmit gadu laikā kopš stipendijas ieviešanas Latvijā to saņēmušas 46 Baltijas zinātnieces. Šogad stipendijas saņēma *Dr.chem.* Ilva Nakurte, *Mg.sc.ing.* Anda Fridrihsone un *Mg.sc.chem.* Margarita Baitimirova no Latvijas, kā arī *Dr.* Ģiedre Motuzaite-Matuzevičiute Kīna (*Giedre Motuzaite Matuzeviciute Keen*) no Lietuvas un *Dr.* Karina Kogermane (*Karin Kogermann*) no Igaunijas. Programma "Sievietēm zinātnē" pasaulē atzīmē 20 gadu jubileju. Kopš 1998. gada, kad Parīzē starptautiskais kosmētikas koncerns L'ORÉAL un Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (UNESCO) uzsāka sadarbību, programma "Sievietēm zinātnē" ir devusi nozīmīgu ieguldījumu zinātnes attīstībā, kā arī veicinājusi dzimumu vienlīdzību zinātnes jomā. Programmas mērķis ir popularizēt zinātnieču sasniegumus, iedvesmojot sievietes visā pasaulē un palīdzot jaunajām zinātniecēm īstenot izvirzītos mērķus. Programmas ietvaros starptautiski atbalstītas jau 2525 zinātnieces no vairāk nekā 115 valstīm. L'ORÉAL Baltic "Sievietēm zinātnē" stipendiju programma tiek īstenota sadarbībā ar visām trim Baltijas valstu zinātņu akadēmijām un UNESCO Nacionālajām komisijām Latvijā, Igaunijā un Lietuvā.

18. septembrī akadēmiķim Ivaram Knētam Latvijas Zinātņu akadēmijā tika pasniegts LZA Senāta Atzinības raksts par būtisku ieguldījumu biomehānikas nozarē

un Rīgas Tehniskās universitātes pārveidē par mūsdienīgu universitāti. Vienlaikus klātesot akadēmisko aprindu pārstāvjiem, draugiem un līdzgaitniekiem, tika atzīmēta ievērojamā būvinženiera, RTU rektora (1999–2011) un LZA īstenā locekļa **Ivara Knēta** 80 gadu jubileja.

20. oktobrī svinīgā ceremonijā nosaukti laureāti vienam no augstākajiem Latvijas informācijas tehnoloģijas (IT) nozares apbalvojumiem – Eižena Āriņa balvai datorikā 2018. Šogad balvu ieguva Elektronikas un datorzinātņu institūta zinātniskais direktors Modris Greitāns, kura vadībā ir izstrādātas vairākas viedās sistēmas medicīnas, industrijas un transporta pielietojumiem, tai skaitā izstrādāts pirmā pašbraucošā auto Latvijā risinājums, kas atzīts par vienu no Latvijas zinātnes aizvadītā gada nozīmīgākajiem sasniegumiem. Profesora Eižena Āriņa balvu datorikā pasniedz uzņēmums “Emergn”, Latvijas Zinātņu akadēmija un Rīgas Tehniskās universitātes Attīstības fonds. Balva tiek pasniegta par praktisko un teorētisko ieguldījumu IT jomā kā izstrādājot, tā ieviešot novatoriskus un sabiedrībai nozīmīgus IT risinājumus.

22. oktobrī Latvijas Zinātņu akadēmijā būvniecības inženierim, Latvijas Būvzinātnieku savienības biedram Jānim Lanceram (dz. 1933) tika pasniegta LZA goda medaļa un LZA prezidenta Pateicības raksts par mūža ieguldījumu Latvijas būvindustrijas attīstībā, inovatīvu būvtechnoloģiju ieviešanā un nozīmīgu veikumu nozares vēstures izpētē.

13. decembrī AS “Latvenergo” telpā svinīgā ceremonijā nosaukti laureāti vienam no augstākajiem Latvijas enerģētikas nozares apbalvojumiem. Notika LZA un AS “Latvenergo” 2018. gada balvas svinīgā pasniegšana. Alfrēda Vītola balvu par izcilu devumu enerģētikā saņēma *Dr.sc.ing.* Pēteris Apse-Apsītis. Balvas par nozīmīgu devumu enerģētikā saņēma *Dr.sc.ing.* Jānis Zaķis un RTU docents *Dr.sc.ing.* Andris Šutka. Balvas jaunažiem zinātniekiem par panākumiem enerģētikā saņēma AS “Latvenergo” plānošanas inženiere *Dr.sc.ing.* Poļina Ivanova un RTU vadošā pētniece *Dr.sc.ing.* Līga Grase.

Nodaļas locekļi ar referātiem uzstājušies LZA Senāta sēdēs:

Jānis Spīgulis ar FTZN darbības 2017. gadā pārskatu un īsteno locekļu pretendenti Modris Greitāns un Felikss Sadirbajevs ar zinātniskiem referātiem.

Nodaļas locekļi devuši nozīmīgu ieguldījumu Latvijas zinātnes attīstībā

Trim no Latvijas Zinātņu akadēmijas 2018. gadā nosauktajiem 12 nozīmīgākajiem zinātniskajiem sasniegumiem un trijiem no pieciem, kuriem ir piešķirti LZA prezidenta atzinības raksti, galvenie autori ir nodaļas locekļi – akad. Linards Skuja, Māris Knite, Jānis Spīgulis un Modris Greitāns, LZA kor.loc. Juris Borzovs un LZA goda doktors Andrejs Vasiļjevs (sk. 26., 27. lpp.).

Iznākušas izcilas žurnālu publikācijas ar impaktfaktoru IF > 5

- Wang, J., Wang, M.Y., Yin, G., Jia, R., Wang, J., **Eglitis, R.I.**, Zhang, H.X. Nickel-catalyzed carboxylation of aryl zinc reagent with CO₂: A theoretical and experimental study. *J. CO₂ Utiliz.*, 2019, 29, 262–270. **IF = 5.503.**
- Xi, J.Y., Jia, R., Li, W., Wang, J., Bai, F.Q., **Eglitis, R.I.**, Zhang, H.X. How does graphene enhance the photoelectric conversion efficiency in dye sensitized solar cells? An insight from a theoretical perspective. *J. Mater. Chem. A*, 2019, accepted. **IF = 9.931.**
- Kunakova, G., Galletti, L., Charpentier, S., **Erts, D.**, Bauch, T., Lombardi, F. Bulk-free topological insulator Bi₂Se₃ nanoribbons with magnetotransport signatures of Dirac surface states. *Nanoscale*, 2018, 41, 19595–19602. **IF = 7.75.**
- Myndrul, V., Viter, R., Savchuk, M., **Erts, D.**, Ramanavicius, A., Iatsunskyi, I. Porous silicon based photoluminescence immunosensor for rapid and highly-sensitive detection of Ochratoxin A. *Biosens. Bioelectron.*, 2018, 102, 661–667. **IF = 7.83.**
- Rossi, A., Klochian, J., Timoshenko, J., (...), **Kashcheyevs, V.**, Tettamanzi, G.C. Gigahertz Single-Electron Pumping Mediated by Parasitic States. *Nano Letters*, 2018, 18(7), 4141–4147. **IF = 13.07.**
- Parfenov, V.A., Koudan, E.V., Bulanova, E.A., Karalkin, P.A., DAS Pereira, F., Norkin, N.E., Knyazeva, A.D., Gryadunova, A.A., Petrov, O.F., Vasiliev, M.M., Myasnikov, M.I., Chernikov, V.P., **Kasyanov, V.A.**, Marchenkov, A.Y., Brakke, K., Khesuani, Y.D., Demirci, U., Mironov, V.A. Scaffold-free, label-free and nozzle-free biofabrication technology using magnetic levitational assembly. *Biofabrication*, 2018, 10(3), 034104. **IF = 6.11.**
- Šutka, A., Mālnieks, K., Linarts, A., Jurkāns, V., Gorņevs, I., Blūms, J., Bērziņa, A., Joost, U., Knite, M. Inversely polarised ferroelectric polymer contact electrodes for triboelectric-like generators from identical materials. *Energy Environ. Sci.*, 2018, 11(6) 1437–1443. **IF = 30.87.**
- Hoedl, M.F., Makagon, E., Lubomirsky, I., (...), **Kotomin, E.A.**, Maier, J. Impact of point defects on the elastic properties of BaZrO₃: Comprehensive insight from experiments and ab initio calculations. *Acta Mater.*, 2018, 160, 247–256. **IF = 7.55.**
- Mastrikov, Y.A., Merkle, R., **Kotomin, E.A.**, Kuklja, M.M., Maier, J. Surface termination effects on the oxygen reduction reaction rate at fuel cell cathodes, *J. Mater. Chem. A*, 2018, 6(25), 11929–11940. **IF = 10.62.**
- Timoshenko, J., Anspoks, A., Cintins, A., Kuzmin, A., Purans, A., Frenkel, A.I. Neural network approach for characterizing structural transformations by x-ray

absorption fine structure spectroscopy. *Phys. Rev. Lett.*, 2018, 120, 225502. **IF = 7.58.**

- Butanovs, E., Vlassov, S., Kuzmin, A., Piskunov, S., Butikova, J., Polyakov, B. Fast-response single-nanowire photodetector based on ZnO/WS₂ core/shell heterostructures. *ACS Appl. Mater. Interfaces*, 2018, 10, 13869–13876. **IF = 8.71.**
- Garrett, M.R., Durán-Peña, M.J., Lewis, W., (...), **Rutkis, M.**, Woodward, S. Synthesis and thermoelectric properties of 2- and 2,8-substituted tetrathiotetracenes. *J. Mater. Chem. C*, 2018, 6(13), 3403–3409. **IF = 6.29.**
- Bite, I., Krieke, G., Zolotarjovs, A., (...), Millers, D., Skuja, L. Novel method of hosphorescent strontium aluminate coating preparation on aluminum. *Mater. Design*, 2018, 160, 794–802. **IF = 6.13.**
- Campi, G., Di Gioacchino, M., Poccia, N., (...), Ciasca, G., Bianconi, A., Nanoscale Correlated Disorder in Out-of-Equilibrium Myelin Ultrastructure. *ACS Nano*, 2018, 12(1), 729–739. **IF = 14.39.**

Iznākušas zinātniskās monogrāfijas un grāmatas, kuru autori ir FTZN zinātnieki

- **Shunin, Y., Bellucci, S., Gruodis, A., Lobanova-Shunina, T.** *Nonregular Nanosystems – Theory and Applications*. Series: Lecture Notes in Nanoscale Science and Technology, vol. 26. Springer, 2018, 412 pp.

Iznākušas mācību grāmatas, kurām viens no autoriem ir akad. **L. Ribickis**

- *Applied Physics*. Rīga: RTU, 2018. 392 pp.
- *Master Thesis Guidelines in Applied Physics*. Rīga, 2018. 187 pp.
- *Applied Informatics*. Rīga: RTU, 2018. 258 pp.

Reģistrēti patenti vai patentu pieteikumi

- LV 15313, “Nanostrukturēta kompozīta izgatavošanas paņēmieni” (J. Dekhtjars, ...)
- WO 2018/177565 A1, “Device for speckle-free imaging under laser illumination” (...J. Spigulis)
- LV-15276, “WDM-PON pārraides sistēma ar pilnīgi optisku kanālu izdalīšanas un pievienošanas funkciju” (J. Poriņš, ...)
- LV-15224, “Sistēma un metode telekomunikāciju optiskās šķiedras nelineārā koeficienta mērīšanai” (J. Poriņš, ...)

- EP3112840 (B1), 2018-12-17 (Application Nr. EP20150174649 20150630, iesniegšanas datums: 30.06.2015), "Unmanned aerial vehicle for collecting samples from the surface of water", (A. Urbahs, ...)
- LV 15203 B, 20.01.2018.g. (pieteikuma numurs: P-15-96 n0 31.08.2015, pieteikuma publikācijas datums: 20.03.2017) Latvijas patentu biroja pozitīvais lēmums no 20.03.2017 (pieteikuma numurs: P-15-96, pieteikuma publikācijas datums: 31.08.2015), "Materiālu un izstrādājumu dekoratīvo aizsargpārklājumu iegūšanas paņēmieni vakuumā" (Urbahs A., ...)

Aizstāvētie/iesniegti promocijas darbi

- J. Kosmača, "Rezonanses izmantošana nanomateriālu un nanoelektromehānisko sistēmu (NEMS) raksturošanai". Vadītājs akad. D. Erts
- R. Kadiķis "Efektīvas video apstrādes metodes kustīgu objektu atklāšanai un raksturošanai". Vadītājs: akad. M. Greitāns.
- M. Zubkins "Caurspīdīgu un elektrovadošu pārklājumu uz ZnO bāzes izgatavošanas procesa izstrāde un īpašību pētījumi". Vadītājs akad. J. Purāns
- S. Stepina "Elektrovadošu polimērukompozītu sensormateriāli degvielas un gaistošo organisko savienojumu tvaiku detektēšanai". Vadītājs akad. M. Knite
- D. Aizstraute "Integrētais tehnoloģiju pieņemšanas un ilgtspējas novērtēšanas modelis" – iesniegts izvērtēšanai inženierzinātņu doktora grāda piešķiršanai zinātņu nozarē "Informācijas tehnoloģija" Vidzemes Augstskolas IT promocijas padomē, 2018. Vadītājs kor.loc. E. Ginters

Daudzi nodaļas locekļi ir starptautisku zinātnisko žurnālu redkolēģiju locekļi un eksperti. Latvijas Republikas Ministru Kabineta atzinības rakstu, LU rektora atzinības rakstu un LU 2017. gada balvu par oriģināliem pētījumu rezultātiem saņēma akad. Donāts Erts. RTU Goda diplomu, PEP LNK atzinības rakstu, Pasaules Kultūras padomes apbalvojumu un LR Aizsardzības ministrijas Goda rakstu saņēma akad. Leonīds Ribickis. LZA prezidenta Ojāra Spārīša, LU rektora Indriķa Muižnieka un Izglītības un zinātnes ministrijas atzinības rakstus saņēma akad. Aleksandrs Šostaks.

Apjomīgu darbu veikušas nodaļas sekcijas nozīmīgāko zinātnes sasniegumu un dažādu balvu pretendentu iesniegto pieteikumu izskatīšanā, kā arī balvu pasniegšanas pasākumu organizēšanā.

Nodaļas priekšsēdētājs *Jānis Spīgulis*
Zinātniskā sekretāre *Sofija Negrejeva*

ĶĪMIJAS, BIOLOĢIJAS UN MEDICĪNAS ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67220725. Fakss: 67821153

E pasts: chem@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Pēteris TRAPENCIERIS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieki Gunārs DUBURS

Vija KLUŠA

Zinātniskā sekretāre Daina DAIJA

Padomes locekļi

Bruno ANDERSONS, Jekaterina ĒRENPREISA, Elmārs GRĒNS,

Uldis KALNENIEKS, Mārtiņš KALNIŅŠ, Tālis MILLERS,

Jānis STRADIŅŠ, Jānis VOLKOLĀKOVŠ,

Henriks ZENKEVIČS

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

bioloģija

Arvīds Barševskis, īst. loc.

Jekaterina Ērenpreisa, īst. loc.

Elmārs Grēns, īst. loc.

Jānis Kloviņš, īst. loc.

Aija Linē, īst. loc.

Indriķis Muižnieks, īst. loc.

Īzaks Rašals, īst. loc.

Nikolajs Sjakste, īst. loc.

Kaspars Tārs, īst. loc.

Uldis Kalnenieks, kor. loc.

Tatjana Kozlovska, kor. loc.

Imants Liepa, kor. loc.

Viesturs Melecis, kor. loc.

Dace Pjanova, kor. loc.

Aleksandrs Rapoportš, kor. loc.

Nils Rostoks, kor. loc.

Maija Rukliša, kor. loc.

Gunta Sprinģe, kor. loc.

Andris Zeltiņš, kor. loc.

Henriks Zenkevičs, kor. loc.

Māris Hartmanis, ārz. loc.

Vitauts Kalniņš, ārz. loc.

Uldis Streips, ārz. loc.

Rihards Villemss, ārz. loc.

Kurts Vītrihs, ārz. loc.

biotehnoloģija

Andrejs Daugulis, ārz. loc.

ekoloģija, videszinātnes

Pēteris Cimdiņš, īst. loc.

Tālis Juhna, īst. loc.

Māris Kļaviņš, īst. loc.

Aija Melluma, kor. loc.

farmācija

Maija Dambrova, īst. loc.

Edgars Liepiņš, īst. loc.

Līga Zvejniece, kor. loc.

ģeogrāfija

Guntis Eberhards, kor. loc.

Zaiga Krišjāne, kor. loc.

Olģerts Nikodemus, kor. loc.

Edmunds Bunkše, ārz. loc.

ģeoloģija

Ervīns Lukševičs, kor. loc.

Vitālijs Zelčs, kor. loc.

ķīmija

Gunārs Duburs, īst. loc.

Aigars Jirgensons, īst. loc.

Mārtiņš Kalniņš, īst. loc.

Ivars Kalviņš, īst. loc.

Valdis Kampars, īst. loc.

Valdis Kokars, īst. loc.

Ēriks Kupče, īst. loc.

Edvards Liepiņš, īst. loc.

Tālis Millers, īst. loc.

Jānis Stradiņš, īst. loc.

Edgars Sūna, īst. loc.

Pēteris Trapencieris, īst. loc.

Māris Turks, īst. loc.

Raimonds Valters, īst. loc.

Nikolajs Vederņikovs, īst. loc.

Grigorijs Veinbergs, īst. loc.

Andris Zicmanis, īst. loc.

Edgars Ābele, kor. loc.

Pāvels Arsenjans, kor. loc.

Sergejs Beļakovs, kor. loc.

Kristaps Jaudzems, kor. loc.

Māra Jure, kor. loc.

Valerjans Kauss, kor. loc.

Aivars Krauze, kor. loc.

Aiva Plotniece, kor. loc.

Osvalds Pugovičs, kor. loc.

Nikodems Bojārs, ārz. loc.

Pēteris Bolšaitis, ārz. loc.

Olafs Daugulis, ārz. loc.

Ēriks Rozners, ārz. loc.

Vladimirs Gevorgjans, ārz. loc.

Benedikts Juodka, ārz. loc.

Arnis Kuksis, ārz. loc.

Gotfrīds Ottings, ārz. loc.

Viktors Sniečkus, ārz. loc.

Valdemars Razums, ārz. loc.

Regīna Žuka, ārz. loc.

lauksaimniecības zinātnes

Edīte Birģele, kor. loc.

Jānis Latvietis, goda loc.

materiālzinātne

Bruno Andersons, īst. loc.

Jānis Grabis, īst. loc.

Jānis Grāvītis, kor. loc.

Jānis Ločs, kor. loc.

Elza Reihmane, ārz. loc.

medicīna

Georgs Andrejevs, īst. loc.

Andrejs Ērglis, īst. loc.

Dace Gardovska, īst. loc.

Jānis Gardovskis, īst. loc.

Viktors Kalnbērzs, īst. loc.

Vija Kluša, īst. loc.

Mārcis Leja, īst. loc.

Sandra Lejniece, īst. loc.

Aivars Lejnietis, īst. loc.

Ruta Muceniece, īst. loc.

Modra Murovska, īst. loc.

Aigars Pētersons, īst. loc.

Valdis Pīrāgs, īst. loc.

Jānis Priedkalns, īst. loc.

Rafails Rozentāls, īst. loc.

Jānis Volkolākovs, īst. loc.

Igors Aksiks, kor. loc.

Andris Ferdats, kor. loc.

Ilze Konrāde, kor. loc.

Dainis Krieviņš, kor. loc.

Alfrēds Miltiņš, kor. loc.

Māra Pilmane, kor. loc.

Ingrīda Rumba-Rozenfelde, kor. loc.

Andrejs Skaģers, kor. loc.

Pēteris Stradiņš, kor. loc.

Uldis Vikmanis, kor. loc.

Ludmila Viksna, kor. loc.

Aija Žileviča, kor. loc.

Kristaps Juris Keggi, goda loc.

Haralds cur Hauzens, ārz. loc.

Meinhards Klasens, ārz. loc.

Jānis Kļaviņš, ārz. loc.

Ruta Kundziņa, ārz. loc.

Felikss Ungers, ārz. loc.

Jarls Vikbergs, ārz. loc.

Bertrams Zariņš, ārz. loc.

Kristaps Zariņš, ārz. loc.

mežzinātnes

Pēteris Zālītis, kor. loc.

zinātnes vēsture

Jurijs Solovjovs, ārz. loc.

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas darbība

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļa (ĶBMZN) šobrīd apvieno 122 locekļus – 48 īstenos locekļus, 2 goda locekļus, 29 ārzemju locekļus un 43 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbu saistīti 27 LZA goda doktori. ĶBMZN savu darbu organizē saskaņā ar LZA statūtiem un ĶBMZN Nolikumu (pieņemts LZA ĶBMZN sēdē 2015. gada 30 oktobrī).

2018. gada decembrī ĶBMZN priekšsēdētājs LZA akad. Pēteris Trapencieris pateicās visiem nodaļas locekļiem par sadarbību iepriekšējā 2018. gadā un lūdza iesniegt gadskārtējās zinātniskās atskaites anketas veidā, atspoguļojot svarīgākos 2018. gada zinātniskā un zinātniski organizatoriskā darba rezultātus (arī publicēto zinātnisko darbu sarakstus), dalību starptautiskos un Latvijas projektos, līgumos un zinātniskās konferencēs, vadītās doktora disertācijas, darbību starptautiskās un Latvijas biedrībās, komisijās, žurnālu redkolēģijās un citur, kā arī saņemtās atzinības un priekšlikumus tālākai LZA nodaļas darbībai 2019. gadā.

2018. gadā organizētas 12 ĶBMZN sēdes

19. janvāra sēdē ĶBMZN priekšsēdētājs LZA akad. Pēteris Trapencieris ziņoja par nodaļas darbības plāniem 2018. gadā, bet sēdes otrajā daļā LZA goda doktors Guntis Eniņš nolasīja lekciju “Zinātniskie maldi un patiesības par Latvijas dižkokiem”, kurā klātesošos iepazīstināja ar savu biogrāfiju – darbu Latvijas Organiskās sintēzes institūtā un Eksperimentālās un klīniskās medicīnas zinātniski pētnieciskajā institūtā un tālāko darbību Latvijas Dabas un pieminekļu biedrībā. Guntis Eniņš no jaunības interesējās par Latvijas dabu un kopš 1970. gada pēta Latvijas dabas pieminekļus, ir aprakstījis vairākus tūkstošus dižkoku un nodarbojies ar pilskalnu, dižakmeņu, kultakmeņu, alu, pazemes ezeru pētīšanu. PSRS laikā lauku meliorācijas laikā Guntis Eniņš panāca, lai Latvijas laukos tiktu aizliegta dižkoku spridzināšana, tā izglābjot vairākus tūkstošus dižkoku. 1995. gadā Gunti Eniņu apbalvoja ar piektās šķiras Triju Zvaigžņu ordeni, bet 1998. gadā viņš kļuva par fonda “Dabas retumu krātuve” vadītāju. Savā stāstījumā autors iepazīstināja ar skaistākajiem dižkokiem, to vēsturi un saistību ar dažādu cilvēku dzimtas vietām.

24. janvārī LZA notika Gunta Eniņa grāmatas “Koki mājas nepamet” atvēršanas svētki. LZA prezidents Ojārs Spārītis, sveicot LZA goda doktoru G. Eniņu, izteica gandarījumu par to, ka pašākumā sapulcējušies tik daudz interesentu un šī pasākuma atbalstītāju (vismaz 180 cilvēki). Pasākumu vadīja LZA Goda loceklis kinorežisors Jānis Streičs, dziesmas skandināja senioru sieviešu koris “Daugavas Vanadzies” un trio “Amar”. Sējas novada vadītājs Guntis Liepiņš izteica gandarījumu par to, ka novadā atrodas Sējas ozols, kas ir viens no lielākajiem dižozoliem Latvijā, iestādīts 16. gadsimtā, kad muižu savā īpašumā ieguva muižnieks Juhans Zeige. Saskaņā ar programmu izdevniecības vārdā uzstājās Evija Veide un Jūlija Dibovska, un aktrise Zane Jančevska nolasīja senu, pie Nāves jūras atrastu rokrakstu par koku un cilvēku agrāko saprašanos un sadarbību, ko izjaukusi cilvēku mantkārtība un varaskāre. Sarunas nobeigumā tika pausta ticība, ka evolūcijas gaitā šī cilvēku un dabas saprašanās un sadarbība atjaunosies. Grāmatā “Koki mājas nepamet” ir stāsti ne tikai par kokiem, bet arī par cilvēku dzimtām un to likteņiem. Simtgadīgie koki, savulaik iestādīti namu pagalmos vai īpašnieku teritorijās, kļuvuši par dzimtai piederīgiem kā dzimtas saknes, kas bieži vien jau nojaukto ēku vietās atgādina par tur dzīvojušo ģimeni un tās vēsturi.

22. februārī ĶBMZN sēdē priekšsēdētājs LZA akad. P. Trapencieris iepazīstināja ar 2017. gada nodaļas plānu izpildes kopsavilkumu – “Pārskatu par Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas darbu 2017. g.” Sēdes otrajā daļā uzstājās visi 2017. gada Gada sasniegumu zinātnē laureāti ar nelielu ieskatu par saviem sasniegumiem. *Dr.med. Līga Zvejniece* savā referātā “Izstrādāts jauns savienojums E1R atmiņas procesu uzlabošanai un epilepsijas ārstēšanai” ziņoja par jauno vielu metilfenilpiracetāmu, kas sintezēta Latvijas Organiskās sintēzes institūtā. E1R ir pirmais pasaulē zināmais Sigma 1 receptoru alostēriskais modulators, kas uzlabo atmiņas procesus un novērš krampjus (reģistrēti seši ārvalstu patenti un publicēti pieci raksti prestižos starptautiskos

zinātniskos žurnālos). LZA akadēmiķe, *Dr.med.* **Modra Murovska** savā referātā “Persistentu vīrusu infekciju iesaiste nervu sistēmas slimību attīstībā” parādīja, ka beta-herpesvīrusi (HHV-6 un HHV-7) pēc primāras infekcijas var saglabāties snaudošas jeb latentas infekcijas formā visas dzīves garumā, taču to ietekme uz cilvēka veselību nav pietiekami izpētīta un nav noteikti faktori, kas provocē vīrusa reaktivāciju. Tā kā vīrusus pastāvīgi var atrasties nervaudos, tika pētīta persistējošas herpesvīrusu infekcijas iesaiste nervu slimību – encefalopātijas, fibromialģijas un mialģiskās encefalopātijas vai hroniskā noguruma sindroma (ME/CFS) attīstībā. Pētot ME/CFS sindromu, iegūtie rezultāti pirmo reizi parādīja, ka HHV-7, līdzīgi kā HHV-6, var integrēties šūnas genomā, kā rezultātā infekcija var tikt pārmantota vertikāli no paaudzes paaudzē. LZA kor.loc., *Dr.chem.* **Kristaps Jaudzems** savā referātā “Izpētīts zirnekļu tīkla veidošanās molekulārais mehānisms un novērtēta mākslīgā zirnekļu zīda iegūšanas procesa līdzība dabiskajam” demonstrēja, ka zirnekļu zīds ir augstvērtīgs materiāls ar perspektīvu pielietojumu vairākās nozarēs no biomedicīnas līdz būvniecībai. Sadarbībā ar zviedru zinātniekiem Latvijas Organiskās sintēzes institūta (OSI) zinātnieku grupa izpētīja zirnekļu zīda šķiedru veidošanās dabisko procesu no olbaltumvielām un noskaidroja tā pārvērtību mehānismu. Iegūtās zināšanas veicina radoši risināt idejas efektīvu tehnoloģiju izstrādei. Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) doktorants **Ritvars Bērziņš** referātā “Inovatīvās divkomponentu sistēmas uz silil-terminētu polimēru bāzes perspektīvas pielietojumam hermētiķiem un adhezīviem” parādīja, ka sintezētie jaunie ķīmiskie silikona/sililterminēto polimēru un epoksīda divkomponentu savienojumi uzlabo cietēšanas kinētiku, kā arī produktu uzglabāšanas stabilitāti. Rezultātā arī uzlabojas ekspluatācijas īpašību rādītāji – stiepes stiprība, cietība, stabilitāte ūdens vidē un izturība pret UV starojumu. Veikta izstrādājamo sistēmu sastāvdaļu nekaitīguma izvērtēšana, aizvietojo toksiskos dibutilalvas un tributilalvas katalizatorus ar ekoloģiskām alternatīvām.

7. martā LZA notika apvienotā Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas (FTZN) un ĶBMZN kopsēde par projektā “Skola 2030” plānotajām izmaiņām fizikas un ķīmijas pasniegšanā skolās. LZA viceprezidents akad. Andrejs Krasņikovs rosināja, lai diskusija risinātos par dabas zinātņu apmācību pilnveidošanu, lai Latvijas skolās, universitātēs un tehnoloģiju izstrādēs būtu labi attiecīgie speciālisti. LZA akad. Jānis Spīgulis iepazīstināja visus ar pasākuma darba kārtību un izteica gandarījumu par fizikas un ķīmijas skolotāju atbalstu LZA iniciatīvai. Kā pirmie par tēmu “Fiziku skolās šodien un nākotnē” izteicās fizikas skolotāji: Latvijas Fizikas skolotāju asociācijas prezidente **Ludmila Belogrudova** no Aizkraukles novada vidusskolas un Latvijas Fizikas skolotāju asociācijas viceprezidente *Dr.phys.* **Inese Dudareva**, fizikas skolotāja un LU Fizikas un matemātikas fakultātes lektore. Par otro tēmu “Ķīmija skolās šodien un nākotnē” uzstājās ķīmijas un bioloģijas skolotāja **Linda Kovaljevska** no Mārupes vidusskolas un *Dr.chem.* **Mihails Gorskis**, Daugavpils Universitātes profesors un Iecavas vidusskolas ķīmijas skolotājs. Skolotāji izteica prieku un gandarījumu par to, ka fizikas un ķīmijas mācīšanas metožu pilnveidošanā pieslēdzas arī LZA pārstāvji un ka jaunieši apzinās

fizikas un ķīmijas zināšanu nepieciešamību savā dzīvē. Uzskatāma bija tabula, kura parādīja paredzamo situāciju 2030. gadā: no esošajiem speciālistiem – skolotājiem pensijā būs 61%, vecumā līdz 55 gadiem – 19% un 40 gadu vecumā būs 11%. Pašlaik ļoti maz studentu mācības Latvijas Universitātē (LU) beidz kā topošie pedagogi. Samazinās skolēnu skaits, kuri piedalās ķīmijas un fizikas olimpiādēs. M. Gorskis aicināja skolās saglabāt mācības ķīmijā, bioloģijā un fizikā pietiekami augstā līmenī gan pamatskolā, gan visās vidusskolas klasēs. Lietuvas, Igaunijas un Ukrainas kolēģi iesaka pedagogiem organizēt doktorantu studijas: dabas zinātnēs paredzēti 3. līmeņa eksāmeni un obligātais eksāmens pēc pieciem gadiem.

Pasākuma tālākā gaitā uzstājās LU Starpnozaru izglītības inovāciju centra (SIIC) direktore **Dace Namšone** ar ziņojumu “Fizika un ķīmija projektā “Skola 2030””, informējot, ka tagad tikai sākas 2021. gada projekts, kā skolās veidot jaunās apmācības tehnoloģijas. Tagad 21. gadsimta cilvēka loma ir mainījusies, skolēniem pašiem ir jābūt aktīviem, un ir lietpratīgi jākomplektē ķīmijas un fizikas metodoloģija dabas zinātnēs. Jāapzinās, ka katrs skolēns ir vērtība un ka vislielāko ietekmi veido pats skolotājs un mācīšanas metode, lai katrs apmācāmais iegūtu zināšanas, prasmi tās pielietot un izziņātu principus. Diskusijā piedalījās **Guntars Catlaks** no Valsts izglītības satura centra (VISC), norādot VISC projektā obligāto mācību saturu. Zināms, ka Austrālijā skolās jau ir ieviesta skolēnu 3. līmeņa prasme un kompetence – kā atvērti domāt, risināt problēmas un sintezēt kopsakarības. Svarīgi būtu LU mācību spēkiem kopīgi strādāt ar vidusskolēniem, lai tie labāk izprastu, kas būtu jāzina nākamajiem studentiem. Izglītības un zinātnes ministrijai jau ir grafiks skolotājiem, kā tālāk izglītēt pedagogus, kāda būs skolas infrastruktūra – ir lielas idejas nākamajiem desmit gadiem. Drīz būs pieejama digitālā apmācība, jauni mācību līdzekļi, un katrā vecumā tiks nodrošināta sava pieeja.

15. martā notika ĶBMZN sēde par tēmu COST akcijas, kurā **Dr. Maija Bundule**, Nacionālā COST programmas koordinatore Latvijā, iepazīstināja ar COST programmu “Dalības nosacījumi un iespējas”, uzskaitot 29 Latvijas institūcijas, kuras iesaistījušās COST akcijās. Starp aktīvākajām var minēt trīs lielākās Latvijas universitātes – LU (26 akcijas), RTU (22 akcijas), un Rīgas Stradiņa universitāte (RSU) (16 akcijas) un OSI (12 akcijas). LZA akadēmiķe **Dr.med. Modra Murovska** dalījās ar savu pieredzi COST akcijas projektā “Mialģiskā encefalomiēla/hroniskā noguruma sindroma pētījumu tīklojums Eiropā (EUROMENE)”. Akcija sākas 2016. gadā un darbosies četru gadu laikā līdz 2020. gada aprīlim. M. Murovskas vadītajā COST akcijā CA15111 darbojas 19 ES valstu un Baltkrievijas zinātnieki, un tā ir pirmā, kur koordinators ir kāds Latvijas zinātnieks. Akcijas galvenais zinātniskais virziens saistīts ar mialģiskā noguruma sindroma slimības attīstības gaitu un tā mehānismu noskaidrošanu, diagnostikas metodiku un biomarkieriem. Par akcijas zinātniskajiem rezultātiem ieinteresējusies Šveices farmaceitiskā firma **Roche**. Nodaļa atbalstīja RSU Zobārstniecības fakultātes dekānes profesore **Ilgas Urtānes** izvirzīšanu par LZA goda doktoru. Professore I. Urtāne zinātņu kandidāta disertāciju izstrādājusi un aizstāvējusi Latvijā, stažējusies

Bufalo universitātē ASV un Toronto universitātē Kanādā. Viņa ir vairāku (Velsas un Skotijas) medicīnas akadēmiju Goda biedre, Latvijā vadījusi astoņus promocijas darbus un sekmējusi RSU Stomatoloģijas institūta izaugsmi un sadarbības veicināšanu ar piecu valstu (ASV, Lielbritānijas, Norvēģijas, Somijas un Zviedrijas) universitāšu klīnikām.

17. maijā sēdē ĶBMZN priekšsēdētājs P. Trapencieris informēja nodaļas dalībniekus par iespēju jaunažiem zinātniekiem no 2016. gada piedalīties pēcdoktorantūras pētniecības atbalsta projektos. Šī atbalsta programma būtiski veicina jauno zinātnieku pētniecības karjeras tālāku attīstību pēc doktora grāda saņemšanas un ļauj zinātnisko darbu turpināt Latvijā. Atbalsts būtu vēl pilnīgāks, ja nākošajās pieteikumu kārtās varētu paredzēt papildus finansējumu vienam līdz diviem studentiem. Tas būtu iesākums jaunu grupu dibināšanai un sekmīgai jaunā zinātnieka karjeras attīstībai dzimtenē. Izmantojot Eiropas Reģionālā attīstības fonda finanses, turpmākajos septiņos gados jaunažiem zinātniekiem būs pieejami vairāk nekā 60 miljoni eiro. Šī projekta pirmajā kārtā pavisam tika atbalstīti 120 projekti, kuru autori pārstāvēja 26 zinātniskās iestādes. Puse no atbalstītajiem projektiem pārstāvēja divas lielākās universitātes – LU (41 projekts) un RTU (23 projekti). Šogad divās ĶBMZN sēdēs par savu zinātnisko pētījumu rezultātiem un nākotnes iecerēm uzaicinājām pastāstīt 12 dalībniekus, kuri pārstāvēja gandrīz visas nodaļā pārstāvētās specialitātes. RSU Zobārstniecības fakultātes asociētā profesore *Dr.med. Anda Slaidiņa* ziņoja par “Osteoporozes ietekmi uz žokļa kauliem sievietēm pēcmenopauzes vecumā”. OSI Farmaceutiskās farmakoloģijas laboratorijas pētnieces *Dr.pharm. Marina Makrečka-Kūka* un *Dr.pharm. Baiba Švalbe* nolasīja referātus – M. Makrečka-Kūka par “Jaunu ārstēšanas stratēģiju enerģijas metabolisma korekcijai sepsē” un B. Švalbe par “Sigma-1 receptora nozīmi seksuālajā funkcijā”. LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātes vadošais pētnieks *Dr.geol. Kristaps Lamsters* iepazīstināja ar ģeoloģijas problēmām – “Zemledāja un ledāja malas veidojumu un procesu salīdzinājumu Skandināvijas ledus vairoga dienvidu sektora ārējā zonā un mūsdienu ledājos Grenlandē, Islandē un Antarktikā”. Pirmo reizi Latvijas polārpētnieku ekspedīcija devās uz Antarktīdu, kur atrodami 90% no planētas ledus depozītiem. Ekspedīcijas veiksmi nodrošināja arī sadarbība ar Ukrainas polārstacijas pētniekiem. Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra pētnieks *Dr.biol. Kalvis Brangulis* lasīja referātu par “Laima slimības ierosinātāja *Borrelia burgdorferi* ārējo virsmas proteīnu strukturāliem un funkcionāliem pētījumiem, lai noteiktu patogēnēzes mehānismus ar nolūku izveidot jaunu vakcīnu”. Starpnozaru (fizika un medicīna) pētījumu prezentēja LU Atomfizikas un spektroskopijas institūta Biofotonikas laboratorijas vadošais pētnieks *Dr.phys. Aleksejs Ļihačovs* referātā “Laika izšķiršanas autofluorescences metodoloģija ādas vēža neinvazīvai diagnostikai”.

24. maijā turpinājām iepriekšējā ĶBMZN sēdē aizsāktu pēcdoktorantūras pētniecības grantu ziņojumu noklausīšanos – uzstājās nākošie seši jaunie zinātnieki. OSI pētniece *Dr.chem. Aiga Grandāne* savā referātā ziņoja par “Inovātīvu ogļskābes anhidrāzes inhibitoru kā potenciālu pretvēža vielu izstrādāšanu”. LU Fizikas un

matemātikas fakultātes Magnētisku mīkstu materiālu laboratorijas pētniece *Dr.phys. Oksana Petričenko* pastāstīja par “Jaunu magnētisku aktīvu funkcionālo nanomateriālu sintēzi”, bet Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūta Celulozes laboratorijas pētniece *Dr.sc.ing. Inese Filipova (Šable)* ziņoja par “Jaunas metodes izpēti nanocelulozes izdalīšanai no biomasas un tās atlikumiem.” RTU pētniece *Dr.chem. Inese Mieriņa* ziņoja par “Inovatīvi nano-antioksidanti oksidatīvā stresa izsauktām saslīmšanām.” RSU A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūta vadošā pētniece *Dr.med. Alīna Sultanova* lasīja referātu “Cilvēka herpesvīrusa-6 loma autoimūnā tireoidīta attīstībā.” Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra pētniece *Dr.biol. Ineta Kalniņa* lasīja referātu “Uzturā lietoto kūpinājumu ietekme uz zarnu mikrobiomu”. Interesanti, ka visi abu sēžu laikā noklausītie pētījumi bija saistīti ar kādas otras nozares metodiku vai materiālu izmantošanu.

21. jūnijā notika ĶBMZN izbraukuma sēde Latvijas Organiskās sintēzes institūtā, kur viesojās LZA ārzemju locekļa amata kandidāts Binghamtonas Universitātes (ASV) profesors *Dr.chem. Ēriks Rozners*.

13. decembrī nodaļas sēdes tēma “Neparastās DNS struktūras” bija saistīta ar vienu no nodaļas 2018. gada sasniegumu nominācijām. Tomēr sēdes laikā tēma tika pārstāvēta vēl plašāk. Ievadam LZA akad. **Nikolajs Sjakste** iepazīstināja ar DNS sekundārās struktūras nekanoniskajām formām un to funkcijām augstākajos organismos. LZA akad. **Jekaterina Ērenpreisa** iepazīstināja ar saviem eksperimentālajiem eihromatīna elektromikroskopijas pētījumiem, kuros DNS hidroforās A-formas supranukleosomālā struktūra nosaka hromatīna saiti ar kodolu apvalku, un demonstrēja iespējamo “zobratu mehānismu” genoma tīrīšanai un pārkārtošanai. LZA akad. **Nikolajs Sjakste** referēja par neparasto DNS struktūru lomu šūnas kodola organizācijā. A-DNS labā dubultspirāle ir īsāka un kompaktāka, salīdzinot to ar B formu, bāzu pāri nav perpendikulāri spirāles asij. B-forma var pāriet A-formā dehidratācijas apstākļos, veidot DNS kristālus. Ir zināma arī Z-DNS kā kreisā spirāle, kura veido zigzagu struktūru. Pierādītas arī ir trīs un četru pavedienu DNS struktūras.

2018. gada rudenī organizētas četras ĶBMZN nodaļas sēdes, kurās noklausījāmies LZA jauno locekļu kandidātu prezentācijas. Uz nodaļai piešķirtajām piecām jaunu korespondētājlocekļu vakancēm pieteicās desmit ļoti labi kandidāti. Pēc katra zinātniskā referāta notika dzīva diskusija un kandidāta rekomendējošo LZA īsteno locekļu uzstāšanās, bet sēdes beigās notika klātesošo nodaļas locekļu rekomendējošais balsojums par katru izvirzīto kandidātu.

18. oktobrī sēdē klausījāmies LZA īstenā locekļa kandidāta **Valda Kokara** zinātnisko ziņojumu “Fotoaktīvie organiskie molekulārie stikli fotonikas ierīču materiāliem”. *Dr.chem. Valdis Kokars*, RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes profesors, LZA korespondētājloceklis (2009) savā zinātniskajā referātā iepazīstināja ar savu CV un aktīvo darbību RTU kā dekānam desmit gadu garumā, tajā laikā veicot RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes rekonstrukciju. Viņa zinātniskā darbība

saistīta ar organisko fotojūtīgo savienojumu sintēzi un šo materiālu pielietojuma pētījumiem, nopietni turpinot savu skolotāju – profesoru Ojāra Neilanda un Edgara Siliņa darbus. Pētījumi notiek uz divu zinātņu (fotonika un elektronika) robežvirsmas, kur veidojas jauna zinātņu nozare – optoelektronika. Turpinājumā tika noklausīti abi materiālzinātņu specialitātes konkursā iesniegtie LZA korespondētājlocekļa kandidātu zinātniskie ziņojumi. *Dr.sc.ing. Andris Šutka*, RTU Funkcionālo materiālu tehnoloģiju zinātniskās laboratorijas vadošais pētnieks, referātā "Lādiņa veidošanās uz polimērmateriālu virsmas un triboelektriskie ģeneratori" iepazīstināja ar saviem pētījumiem un sadarbību ar zinātniekiem Vācijā, Šveicē, Somijā, Spānijā, ASV, Zviedrijā, Igaunijā. Pētījumu mērķis ir mehāniskās enerģijas konvertēšanai pielietot polimērus kā triboelektriskos ģeneratorus, tā samazinot moderno ierīču enerģijas patēriņu. *Dr.sc.ing. Jānis Ločs*, RTU Vispārīgās ķīmijas tehnoloģijas institūta direktors, savā referātā "Biomateriāli kaulaudu reģenerācijai" iepazīstināja ar pētījumiem par dažādiem biomateriāliem kaulaudu reģenerācijai: sintezējot poraino silīcija oglekli vai kalcija fosfāta keramiku, attiecīgi modificējot to virsmas. Daži prezentācijā ieskicētie materiālu pielietojumi – attīstot multifunkcionālus kompozītmateriālus, tie būs izmantojami osteoporotisku lūzumu ārstēšanai vai profilaksei, bet, nodrošinot periodontālo defektu audu reģenerāciju, tos varēs izmantot kaulaudu reģenerācijai.

25. oktobra sēdes ievadā noklausījāmie LZA īstenā locekļa kandidāta **Edgara Liepiņa** zinātnisko ziņojumu. *Dr.pharm. Edgars Liepiņš*, Latvijas OSI Farmaceitiskās farmakoloģijas laboratorijas vadošais pētnieks, LZA korespondētājloceklis (2014) zinātniskajā referātā "Enerģijas metabolisma pētījumi: ceļš uz jaunām zālēm" iepazīstināja ar saviem enerģijas metabolisma pētījumiem un jaunu zāļu radīšanu. Tas bija zinātnisks izklāsts par mildronāta darbības mehānismu skaidrošanu un par zinātnieku grupas pāraugšanu kolektīvā. Stāsts par to, ka daudzie zinātnieki, kas pētīja meldoniju, kopā izveidoja virzienu, kur katrs darbojās savā segmentā. Tālāk noklausījāmie LZA korespondētājlocekļa kandidātu zinātniskos ziņojumus.

Dr.med. Ilze Konrāde, RSU Medicīnas fakultātes asociētā profesore, referātā "Komplementaritātes princips endokrīno slimību pētniecībā" iepazīstināja ar saviem pētījumiem par cukura diabēta patoģenētiskajiem mehānismiem, slimības īpatnībām un joda nozīmi cilvēka organismā. *Dr.med. Līga Zvejniece*, Latvijas OSI Farmaceitiskās farmakoloģijas laboratorijas vadošā pētniece, referātā "Jaunu zāļu pētījumi neirodeģeneratīvu slimību ārstēšanai" iepazīstināja ar saviem pētījumiem par melanokortīnu lomu iekaisuma un sāpju procesos, izvērtējot R-fenibuta neiroprotektīvo iedarbību un metilfenilpiracetāma bioloģisko aktivitāti un pretkrampju darbību.

8. novembrī noklausījāmie četrus LZA korespondētājlocekļa kandidātu zinātniskos ziņojumus.

Dr.biol. Dace Pjanova, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošā pētniece, savā zinātniskajā referātā "Iedzimtība vai vide – kas vairāk ietekmē melanomas attīstību?" iepazīstināja ar ādas melomas – balto cilvēku slimības – izplatību Eiropā

un pasaulē un vides un gēnu mijiedarbību melanomas attīstībā, melanomas marķieru identificēšanu. *Dr.pharm. Reinis Vilškersts*, Latvijas OSI Farmaceitiskās farmakoloģijas laboratorijas vadošais pētnieks, zinātniskajā referātā “Jaunu zāļu vielu pētījumi kardiovaskulāro slimību ārstēšanai” iepazīstināja ar savu farmaceita organizatorisko darbību LU un RSU, dažādās biedrībās, COST akcijās unursos ar augstu zinātnisko kapacitāti. Zinātniskajā sfērā viņš ziņoja par preparāta mildronāta toksikoloģiju un tās ietekmi uz diabēta komplikācijām, endotēlija disfunkciju, hipertensiju. Tika ziņots par jaunā mildronāta preparāta metil-GBB kardioprotektīvo aktivitāti, tā ietekmi uz aterosklerozi (par 40% samazina sklerozes attīstību) un nitrātu apriti organismā. Pārējie divi ziņojumi bija par diviem atšķirīgiem organiskās ķīmijas pētījumiem OSI. *Dr.chem. Raivis Žalubovskis*, Latvijas Organiskās sintēzes institūta Lietderīgās ķīmijas grupas vadītājs, vadošais pētnieks, zinātniskajā referātā “Ceļā uz jauniem pretvēža līdzekļiem” iepazīstināja ar saviem jaunu pretvēža zāļu meklējumiem, izmantojot divus terapeitiskos mērķus – Zn atkarīgās ogļskābes anhidrāzes (CA) un tioredoksīnreduktāzes (TrxR). *Dr.chem. Sergejs Belakovs*, Latvijas OSI Fizikālorganiskās ķīmijas laboratorijas vadošais pētnieks, zinātniskajā referātā “Kristāliskie sūkļi un to rentgenstruktūranālize” iepazīstināja ar saviem metālorganisko sūkļu rentgenstruktūranāližu pētījumiem. To pielietošanas virziens ir samērā plašs, jo savienojumu lielajos kanālos var ievietot citas molekulas, tā radot pat jaunas ārstnieciskas vielas. LZA akad. P. Trapencieris izvirzīja *Dr.chem. Ēriku Rozneru*, Binghamtonas Universitātes Ķīmijas fakultātes dekānu, profesoru (ASV) par LZA ārzemju locekļa kandidātu. Prof. Ē. Roznera darbības lauks ir modificētas RNS molekulas, to darbības mehānismi un pielietojuma meklējumi iedzimto slimību ārstniecībā. Binghamtonas universitātē ir papildinājuši zināšanas Latvijas ķīmiķi, un viņam ir aktīva zinātniskā sadarbība ar *Dr.chem. Mārtiņu Katkeviča* grupu.

15. novembrī ĶBMZN sēde sākās ar LZA īstenā locekļa kandidāta **Aigara Pētersona** zinātnisko ziņojumu. *Dr.habil.med. Aigars Pētersons*, RSU Bērnu ķirurģijas katedras profesors, savā zinātniskajā referātā “Ārstēšanas taktikas izvēle bērniem ar nekomplicētu akūtu apendicītu” iepazīstināja ar pētījumiem bērnu akūtā apendicīta ārstēšanā. Tika uzsvērta pēdējo gadu paradigmas maiņa par operācijas nepieciešamību, to sekmīgi aizstājot ar medimentozo ārstēšanu. Tālāk sekoja divu LU profesoru – LZA korespondētājlocekļa kandidātu zinātniskie ziņojumi. *Dr.biol. Una Riekstiņa*, LU Medicīnas fakultātes profesore, vadošā pētniece, savā referātā “Ilgaiss ceļš no mezenhimālo cilmes šūnu atklāšanas brīža līdz šūnu terapijai” iepazīstināja ar saviem pētījumiem šūnu līmenī LU Dabas un Zinātnes mājās par mezenhimālo cilmes šūnu atklāšanu, to diferenciāciju, raksturojumu un šūnu terapiju, kā arī par pētījumiem Karolinska Institutā medicīnas zinātnēs Zviedrijā. *Dr.med. Baiba Jansone*, LU Medicīnas fakultātes profesore, katedras vadītāja, savā referātā “Jaunas pētniecības stratēģijas neirodeģeneratīvo slimību novēršanā” stāstīja par pētījumiem neirodeģeneratīvo slimību laukā un jauna veida neiroprotektīviem ārstniecības preparātiem un par Alcheimera slimības modeļu pētniecības virzieniem.

Pēc LZA Rudens pilnsapulcē veiktajām vēlēšanām ĶBMZN locekļu sarakstu papildināja trīs jauni LZA īstenie locekļi – **Edgars Liepiņš** (farmācija), **Valdis Kokars** (ķīmija), **Aigars Pētersons** (medicīna), pieci LZA korespondētājlocekļi – **Sergejs Beļakovs** (ķīmija), **Līga Zvejniece** (farmācija), **Ilze Konrāde** (medicīna), **Dace Pjanova** (bioloģija), **Jānis Ločs** (materiālzinātne) un viens LZA ārzemju loceklis – **Ēriks Rozners** (ķīmija).

ĶBMZN balvas zinātnē 2018. gadā

2018. gada LZA Lielās medaļas laureāte ir LZA ĶBMZN īstenā locekle **Vija Zaiga Kluša** (medicīna). LZA Pilnsapulcē 2018. gada 29. novembrī viņa nolasīja akadēmisko lekciju “Vai varam apturēt atmiņas pasliktināšanos?”

Saskaņā 2018. g. 18. aprīļa RTU Attīstības fonda publicēto Solomona Hillera doktora balvas 2018. gada sludinājumu – zinātnieku konkursu, RTU Attīstības fonda izpilddirektora vietniece Santa Jākobsona saņēma kopumā sešus pretendentu pieteikumus, no kuriem 24. maijā ekspertu komisija, aizklāti balsojot, nolēma 2018. gada Solomona Hillera doktora balvu piešķirt: *Dr.chem. Igoram Sokolovam*, par promocijas darbu organiskajā ķīmijā “(Hetero)aromātisko savienojumu C-H funkcionalizēšana” (zinātniskais vadītājs LZA īst.loc., *Dr.chem.*, prof. Edgars Sūna).

LZA Starptautiskā sadarbības projektā ar L'OREAL BALTIC SIA un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju “*For Women in Science*” 2018. gadā stipendiju “Sievietēm zinātnē” konkursā zinātnju doktorēm vecumā līdz 40 gadiem stipendiju piešķīra **Ilvai Nakurtei** par aktuālu tēmu – “*Determination of pigments used in the traditional dyeing processes of textiles using chromatography*” un divas stipendijas jaunajām doktorantēm: **Andai Fridrihsonai** par projektu “*Life cycle assessment of polyurethane materials based on renewable feedstock*” un **Margaritai Baitimirovai** par projektu “*Fabrication of graphene containing layered nanostructures and investigation of their properties*”.

2018. gada 12. jūnijā LZA Senāts izsludināja un “Zinātnes Vēstnesī” publicēja 2019. gada LZA vārdbalvu zinātnieku konkursu. ĶBMZN nodaļa saņēma piecus jauno zinātnieku darbus. 24. oktobrī LZA balvu ķīmijas ekspertu komisijas sēdē, atklāti balsojot, vienbalsīgi nolēma: Emīlijas Gudrinieces balvu Ķīmijā un ķīmijas tehnoloģijā piešķirt *MSc.chem. Armandam Sebrim* (RTU, Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte) par darbu “Amorfu purīnu-azolu konjugātu sintēze un fotofizikālās īpašības”; Mārtiņa Straumaņa un Alfrēda Ieviņa balvu ķīmijā piešķirt *MSc.chem. Aija Trimdalei* (LU, Ķīmijas fakultāte) par darbu “Nitrofurantoīna kristalizācija un iegūto kristālisko formu ietekmējošie faktori”; Jauno zinātnieku balvu piešķirt *MSc.chem. Andai Sīpolai* (LU, Ķīmijas fakultāte; OSI) par darbu “Dihidropiridīnu sintēze un pielietojums vīrusu kapsīdu inhibēšanai un pincera kompleksu iegūšanai”.

LZA ierosināja piešķirt 2018. gada Rīgas balvu nominācijā “Zinātniskie pētījumi Rīgai” LZA kor.loc., *Dr.chem.* **Pāvelam Arsenjanam** par fundamentāliem pētījumiem selēna organisko savienojumu laukā.

ĶBMZN locekļu pašu un kolēģu vērtējums sasniegumiem 2018. gadā

LZA īst.loc. **Maija Dambrova**: LZA atzītie sasniegumi.

LZA īst.loc. **Gunārs Duburs**: Papildināti priekšstatīti par daļēji hidroģenēto azīnu pleiotropajām īpašībām un publicēti dati par oksidatīvā stresa modulatoriem.

LZA īst.loc. **Jekaterina Ērenpreisa**: Tālāka vēža rezistences uz terapiju mehānismu izpēte ar izpratni par mejozes procesus tajā, kas vaināgo 20 gadu pētījumus un satur nozīmīgu novitāti. Tālākais heterohromatīna transkripcijas pozicionālās regulācijas pētījums ar biofiziskām metodēm un oriģinālas teorijas attīstība.

LZA īst.loc. **Dace Gardovska**: Dzīvībai bīstamu infekciju izpēte bērniem Latvijā. Sekmīga pētījumu translācija klīniskajā praksē ne tikai Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā, kur, ieviešot pētījumu rezultātus, panākta gandrīz trīskārtīga bērnu mirstības samazināšanās no sepses, bet arī visā valstī, gatavojot jaunās vadlīnijas par bērniem ar drudzi.

LZA kor.loc. **Kristaps Jaudzems**: Publikācija žurnālā “*Angewandte Chemie, Internationa Edition*” par dinamiskās kodolu polarizācijas izmantošanu biomolekulu pētīšanai ar cietvielu KMR spektroskopiju, kas ļauj paaugstināt metodes jutību vairāk kā desmit reizes.

LZA īst.loc. **Tālis Juhna**: Latvijas simtgades ietvaros noorganizētais IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress.

LZA īst.loc. **Ivars Kalviņš**: Pēc komersantu lūguma izstrādāju receptūru dabas vielu kompozīcijai “*Faccex*”, kas paredzēta alkohola atkarības ārstēšanai un profilaksei. Jaunais līdzeklis nepastiprina saindēšanās simptomus ar alkoholu, jo preparāta sastāvā esošās bioloģiski aktīvās augu vielas, iedarbojas uz smadzenēm, nomācot tieksmi pēc alkohola un uzlabojot organisma funkciju normalizāciju. Dabā ir augi, kam ir ļoti spēcīga farmakoloģiskā iedarbība. Savukārt zinātnieku rokās ir sava veida instruments – zināšanas, kā šos augus lietot. Izstrādājot preparātus kādam noteiktam pielietojumam, zinātnieki savstarpēji kombinē dažādus augus, panākot vēlamo aktīvo vielu kombināciju un to daudzumu kompozīcijā. “*Faccex*” sastāvā esošās aktīvās vielas katra pati par sevi nodrošina daļu no vēlamo efekta, un speciāli izstrādātajā kombinācijā tās cita citu papildina, tādējādi pastiprinot kompozīcijas iedarbību.

LZA īst.loc. **Vija Zaiga Kluša**: Novitātes par GABA sistēmas lomu Alcheimera slimībā. Atklājums par ekstravesikulāro vezīkulu spēju novērst Pārkinsona slimības izraisītos simptomus.

LZA īst.loc. **Aivars Lejnīeks**: Grāmata: Vitolds Mašinovskis “Muižas Latvijā”, enciklopēdija, 1. sējums.

LZA īst.loc. **Aija Linē**: Izmantojot mūsu izveidoto antigēnu klonu kolekciju un mikrorindu tehnoloģiju, 2018. gadā pabeidzām darbu pie IgG un IgA klases autoantivielu repertuāra raksturošanas krūts vēža audos un izpētījām to korelāciju ar citiem imunoloģiskajiem parametriem audzēja mikrovidē un klīniskajiem rādītājiem. Pašlaik mūsu galvenais pētījumu virziens ir vēža šūnu producēto ekstracelulāro vezikulu (EV) molekulārā satura un funkcionālās lomas izpēte, kā arī jaunu terapijas veidu meklēšana, kas balstīta uz EV uzņemšanas inhibīciju.

LZA īst.loc. **Ruta Muceniece**: Pirmo reizi parādījām, ka ar augos atrodamām vielām – antocianidīniem malvidīnu, delfinidīnu un cianidīnu var izmainīt cilvēku mezenhimālo cilmes šūnu diferencēšanās gaitu un tos varētu izmantot bojāto kaulaudu un skrimšļu reģenerācijai, kā arī samazināt adipoģenēzi. Pierādīta gan līdzīga, gan specifiska antocianidīnu ietekme uz kaulu un hondrocītu veidošanās marķieriem un atbilstošo gēnu ekspresiju.

LZA īst.loc. **Modra Murovska**: Pētījumos par parvovīrusiem parādīts, ka parvovīrusa B19 infekcija ir saistīta ar nervu sistēmas patoloģijām (iespējams demielinizāciju). Pētījumos par bokavīrusiem pirmo reizi parādīta HBov1 mRNA klātbūtne perifēro asiņu mononukleārajās šūnās (PBMC), kas liecina par aktīvu vīrusa replikāciju PBMC. Pētījumos par HHV-6 un HHV-7 infekcijas saistību ar fibromiālģiju parādīta ticama HHV-6 infekcijas korelācija ar QST termiskās modalitātes izmaiņu daudzumu. Pētījumos par HHV-6 iesaisti autoimūnā tiroidīta attīstībā parādīts, ka HHV-6 proteīni autoimūnā procesā iesaistās ar cilvēka G saistīto proteīnu receptoru palīdzību.

LZA kor.loc. **Olģerts Nikodemus**, LZA īst.loc. **Māris Kļaviņš**, LZA kor.loc. **Gunta Sprinģe**: Izdota monogrāfija “Latvija. Zeme, daba, tauta, valsts” (red. O. Nikodemus, M. Kļaviņš, Z. Krišjāne, V. Zelčs) (2018). Monogrāfijas autoru kolektīvu veido 61 Latvijas zinātnieks. Šādas monogrāfijas, kas sniedz visaptverošu ģeogrāfisku informāciju par Latviju, valstī izdod reizi 50 gadus. Monogrāfijas izdošana sekmēja arī Latvijas Nacionālās enciklopēdijas zinātniskās kvalitātes paaugstināšanos.

LZA kor.loc. **Aiva Plotniece**: Latvijas Zinātņu akadēmijas nosauktie gada sasniegumi zinātnē un OSI doktorantu aizstāvētās doktorantu disertācijas.

LZA kor.loc. **Osvalds Pugovičs**: Darbu cikls sintēzes metodoloģijas izstrādei (2013–2018). Autori: *Dr.chem.* Gints Šmits, *Dr.chem.* Ronalds Zemribo, *MSc.chem.* Guna Sakaine.

LZA kor.loc. **Nils Rostoks**: Uzsākts darbs pie CRISPR/Cas genoma rediģēšanas sistēmas ieviešanas praksē, kā modeli izmantojot augu – krūmmelleni.

LZA īst.loc. **Nikolajs Sjakste**: Esam identificējuši guanīna kvadrupleksus ciešajos DNS-proteīnu kompleksos.

LZA īst.loc. **Pēteris Trapencieris**: Iegūta lielāka sapratne par dabas vielu ķīmijas, bioloģijas un bioķīmijas nozīmi dzīvās dabas normalizācijas procesos.

LZA īst.loc. **Andris Zicmanis**: Tādu jonu šķidrumu attīstīšana, kuri satur dimetilfosfāta anjonu, kas ir nedaudz bāzisks un ļoti labs kompleksveidotājs.

LZA kor.loc. **Aija Žileviča**: Prof. Valda Pīrāga darbi par ajūrvēdas līdzekļu lietošanu.

LZA īst.loc. **N. Vedernikovs**: No 1982. gada biju galvenais speciālists Padomju Savienībā furfurola ražošanas jautājumos, bet no 2002. gada, kad nomira galvenais speciālists furfurola ražošanā pasaulē Dr. *K.J. Zeitsch*, izpildīju viņa pienākumus – konsultēju Irānā pirmās furfurola rūpnīcas projektēšanu un palaišanu darbā (2004–2006), kā arī jaunas furfurola rūpnīcas projektu Ķīnā (2012), kur tagad 150 rūpnīcās ražo 74% no visā pasaulē ražotā furfurola; no 2018. gada 29. novembra konsultēju jaunas furfurola rūpnīcas projektu Portugālē, kuru būvēs kompānija *Altri S.A.*

Nodaļas priekšsēdētājs *Pēteris Trapencieris*

Zinātniskā sekretāre *Daina Daija*

HUMANITĀRO UN SOCIĀLO ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67225889. Fakss: 67821153. E pasts: humana@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētāja Raita KARNĪTE

Nodaļas priekšsēdētājas vietnieks Juris URTĀNS

Zinātniskās sekretāres p.i. Ilze STENGREVICA

Padomes locekļi

Saulvedis CIMERMANIS, Māra GRUDULE, Tatjana KOKE,

Oļģerts KRASTIŅŠ, Juris KRŪMIŅŠ, Maija KŪLE, Dace MARKUS,

Guntis ZEMĪTIS

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

arheoloģija

Andris Caune, īst. loc.

Ieva Ose, īst. loc.

Guntis Zemītis, īst. loc.

Ilze Biruta Loze, kor. loc.

Andrejs Vasks, kor. loc.

Remigijs Počs, īst. loc.

Baiba Rivža, īst. loc.

Inna Šteinbuka, īst. loc.

Edvīns Vanags, īst. loc.

Pēteris Zvidriņš, īst. loc.

Gundars Bērziņš, kor. loc.

Konstantīns Didenko, kor. loc.

Imants Kirtovskis, kor. loc.

Uldis Osis, kor. loc.

Valdis Jākobsons, goda loc.

Nikolajs Balabkins, ārz. loc.

Anderss Pālzovs, ārz. loc.

arhitektūra

Jānis Krastiņš, īst. loc.

Gunārs Asaris, goda loc.

Andris Kronbergs, goda loc.

bibliogrāfija

Andris Vilks, goda loc.

Jānis Krēsliņš, ārz. loc.

demogrāfija

Juris Krūmiņš, īst. loc.

Pārsla Eglīte, kor. loc.

etnoloģija

Saulvedis Cimermanis, īst. loc.

Gunita Zariņa, īst. loc.

Renāte Blumberga, ārz. loc.

Karls Pajusalu, ārz. loc.

ekonomika

Arnīs Kalniņš, īst. loc.

Raita Karnīte, īst. loc.

Oļģerts Krastiņš, īst. loc.

filozofija

Maija Kūle, īst. loc.

Igors Šuvajevs, īst. loc.

Ivans Vedins, kor. loc.

Jānis (John) Tāļivaldis Ozoliņš, ārz.loc.

Pāvels Štolls, ārz. loc.

kultūras vēsture

Juris Tāļivaldis Urtāns, īst. loc.

Karina Pētersone, goda loc.

literatūra

Alberts Bels, goda loc.

Uldis Bērziņš, goda loc.

Leons Briedis, goda loc.

Roalds Dobrovenskis, goda loc.

Guntars Godiņš, goda loc.

Dainis Īvāns, goda loc.

Juris Kronbergs, goda loc.

Jānis Peters, goda loc.

Jānis Rokpelis, goda loc.

Valdis Rūmnieks, goda loc.

Knuts Skujenieks, goda loc.

Zigmunds Skujiņš, goda loc.

Māra Zālīte, goda loc.

Anna Žigure, goda loc.

literatūrzinātne

Maija Burima, īst. loc.

Ausma Cimdiņa, īst. loc.

Māra Grudule, īst. loc.

Viktors Hausmanis, īst. loc.

Viktors Ivbulis, īst. loc.

Benedikts Kalnačs, īst. loc.

Janīna Kursīte-Pakule, īst. loc.

Vera Vāvere, īst. loc.

Pauls Daija, kor. loc.

Inguna Daukste-Silasproģe, kor. loc.

Fjodors Fjodorovs, kor. loc.

Lalita Muižniece, ārz. loc.

Valters Nollendorfs, ārz. loc.

Radegasts Paroleks, ārz. loc.

Jana Tesaržova, ārz. loc.

māksla

Mārtiņš Brauns, goda loc.

Uldis Dumpis, goda loc.

Maija Einfelde, goda loc.

Guntis Gailītis, goda loc.

Alvis Hermanis, goda loc.

Imants Kalniņš, goda loc.

Gidons Krēmers, goda loc.

Arturs Maskats, goda loc.

Aleksejs Naumovs, goda loc.

Andris Nelsons, goda loc.

Jānis Andris Osis, goda loc.

Raimonds Pauls, goda loc.

Māris Sirmais, goda loc.

Džemma Skulme, goda loc.

Jānis Streičs, goda loc.

Jānis Strupulis, goda loc.

Pēteris Vasks, goda loc.

Andris Vārpa, goda loc.

Uldis Zemzaris, goda loc.

mākslas vēsture

Jānis Zilgalvis, īst. loc.

Imants Lancmanis, goda loc.

Sergiušs Mihaļskis, ārz. loc.

mākslas zinātnes

Ojārs Spārītis, īst. loc.

Kristiāna Ābele, kor. loc.

Silvija Radzobe, kor. loc.

Arnolds Klotiņš, goda loc.

Eduards Kļaviņš, goda loc.

Gunārs Krollis, goda loc.

Māra Lāce, goda loc.

pedagoģija

Tatjana Koķe, kor. loc.

politoloģija

Tālavš Jundzis, īst. loc.
Ivars Ijabs, kor. loc.
Jānis Ikstens, kor.loc.
Artis Pabriks, kor. loc.
Aina Nagobads-Ābola, goda loc.
Juris Dreifelds, ārz. loc.
Jānis Peniķis, ārz. loc.
Rasma Šilde-Kārkliņa, ārz. loc.

psiholoģija

Ivars Austers, kor. loc.

folkloristika

Vaira Vīķe-Freiberga, īst. loc.
Valdis Muktupāvels, īst. loc.
Sandis Laime, kor. loc.

socioloģija

Ilze Koroļeva, kor. loc.
Aivars Tabuns, kor. loc.
Tālis Tisenkopfs, kor. loc.

teoloģija (religiju pētniecība)

Valdis Tēraudkalns, kor. loc.
Juris Rubenis, goda loc.
Zbigņevs Stankevičs, goda loc.

tiesību zinātnes

Juris Bojārs, īst. loc.
Kalvis Torgāns, īst. loc.
Ringolds Balodis, kor. loc.
Ārija Meikališa, kor. loc.
Andris Plotnieks, kor. loc.
Ineta Ziemeļe, kor. loc.
Erki Hollo, ārz. loc.

valodniecība

Ina Druvieta, īst. loc.
Ilga Jansone, īst. loc.

Dace Markus, īst. loc.
Andrejs Veisbergs, īst. loc.
Brigita Bušmane, kor. loc.
Benita Laumane, kor. loc.
Daina Nītiņa, kor. loc.
Anna Stafecka, kor. loc.
Jānis Valdmāns, kor. loc.
Māris Baltiņš, goda loc.
Aleksejs Andronovs, ārz. loc.
Dzintra Bonda, ārz. loc.
Maikls Brančs, ārz. loc.
Pjetro Umberto Dini, ārz. loc.
Trevors Fennels, ārz. loc.
Tomass Gamkrelidze, ārz. loc.
Baiba Metuzāle-Kangere, ārz. loc.
Bonifācijs Stundža, ārz. loc.
Lembits Vaba, ārz. loc.

vēsture

Valdis Bērziņš, īst. loc.
Inesis Feldmanis, īst. loc.
Ēriks Jēkbsons, īst. loc.
Aivars Stranga, īst. loc.
Ilga Apine, kor. loc.
Anna Jurkāne, goda loc.
Norberts Angermanis, ārz. loc.
Andrievs Ezergailis, ārz. loc.
Ervins Oberlenders, ārz. loc.
Gerts fon Pistolkorss, ārz. loc.
Andrejs Plakans, ārz. loc.
Enns Tarvels, ārz. loc.
Eberhards Vinklers, ārz. loc.

zinātnes vēsture

Anto Leikola, ārz. loc.

žurnālistika

Oskars Gerts, goda loc.

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas darbība

Nodaļa apvieno 24 dažādu nozaru zinātniekus, kopskaitā 156, t.sk. 41 īsteno, 49 goda, 33 ārzemju locekļus un 33 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbu saistīti 36 LZA goda doktori. Kopumā ar nodaļas darbu ir saistīti 193 zinātnieki, kultūras un mākslas darbinieki un sabiedriski aktīvi cilvēki.

Nodaļa turpināja īstenot savus stratēģiskos mērķus: novēroja un sekmēja līdzvērtīgu humanitāro un sociālo zinātņu nozaru attīstību un iesaisti LZA darbībā; organizēja pasākumus zinātnes sasniegumu popularizēšanai un zināšanu apmaiņai; stiprināja LZA un Latvijas zinātnieku identitāti un godināja izcilākos zinātniekus; meklēja sadarbības iespējas ar jaunajiem zinātniekiem; godināja gada labākās publikācijas un sasniegumus; būtiski uzlaboja HSN darbības atspoguļojumu interneta vietnē. Nodaļas priekšsēdētāja vadīja žurnāla “LZA Vēstis” A sadaļu, atspoguļoja žurnālā HSN nozaru darbību; sadarbojās ar valsts institūcijām un veica pieprasītās ekspertīzes humanitāro un sociālo zinātņu jomā, kā arī īstenoja sadarbību starptautiskā līmenī. Nodaļa atteicās no mērķa – veidot publikāciju reģistru humanitāro un sociālo zinātņu nozarē, jo informāciju par publikācijām var iegūt bibliotēkās.

Nodaļas vadība paplašināja konsultācijās iesaistīto nodaļas biedru loku, uzrunājot ne tikai nodaļas padomi, bet visus nodaļas biedrus. Darbs ar nodaļas biedriem tika organizēts elektroniskās saziņas veidā.

Pārskata periodā aktualizēta “LZA Darbības stratēģija 2015–2020” un sagatavots “Rīcības plāns atjaunotās LZA Darbības stratēģijas 2015–2020 īstenošanai 2018–2020” (akad. R. Karnīte), LZA Prezidijs un LZA Senāts šos dokumentus līdz šim nav pieņēmis.

Izmaiņas nodaļas sastāvā

2018. gadā LZA HSN sastāvs nozīmīgi papildināts. Par LZA īstenajiem locekļiem ievēlēti: vēsturnieks *Dr.hist.* Ēriks Jēkabsons, etnoloģe *Dr.hist.* Gunita Zariņa, mākslas zinātnieks un mūziķis *Dr.art.* Valdis Muktupāvels. Par LZA korespondētājlocekļiem ievēlēti: ekonomists *Dr.sc.admin.* Gundars Bērziņš (LU Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes dekāns), literatūrzinātnieks *Dr.philol.* Pauls Daija (LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošais pētnieks), socioloģe *Dr.sc.soc.* Ilze Koroļeva (LU Filozofijas un socioloģijas institūta vadošā pētniece) un mākslas zinātniece *Dr.art.* Kristiāna Ābele (LMA Mākslas vēstures institūta vadošā pētniece). Nodaļa ieguva trīs ārzemju locekļus: mākslas zinātnieku Sergiušu Mihaļski (*Sergiusz Michalski*), Eberharda Karla Tbingenes universitātes (Vācija) profesoru, Andersu Pālzovu (*Anders Paalzow*), zviedru ekonomistu, Rīgas Ekonomikas augstskolas (Stokholmas augstskolas) rektoru un valodnieku Bonifāciju Stundžu (*Bonifacio Stundža*), Viļņas Universitātes profesoru.

Par LZA goda locekli ievēlēja mediķi un valodnieku *Dr.habil.med.* Māri Baltiņu – LZA Terminoloģijas komisijas vadītāju.

2017. gadā nodaļas sastāva izmaiņu saldo bija mīnus astoņi biedri, bet 2018. gadā – plus deviņi biedri.

Nodaļas pasākumi

LZA un HSN sēdes

25. janvāra sēdē klātesošie uzklaušīja nodaļas priekšsēdētājas, akademiķes Raitas Karnītes ziņojumu par nodaļas darbu 2017. gadā, tai skaitā par paveikto valsts pētījumu programmās Letonika un EKOSOC-LV; nodaļas sēžu un ekspertu konsiliju organizēšanu, LZA ievērojamāko zinātnisko sasniegumu nominācijām humanitāro un sociālo zinātņu jomās; HSN sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām, augstskolām; darbu Terminoloģijas komisijā un žurnāla “LZA Vēstis” A daļas redkolēģijā u.c. Sēdes turpinājumā klātesošie noklausījās 2017. gadā LZA nosaukto zinātnisko sasniegumu uzvarētājas LZA īstenās locekles Māras Grudules ziņojumu par monogrāfiju “Latviešu dzejas sākotne 16. un 17. gadsimtā kultūrvēsturiskos kontekstos”. Monogrāfija ir pirmreizējs pētījums par dzeju latviešu valodā reformācijas, vēlās renesanses un baroka laikmetā: par garīgajām dziesmām un veltījuma dzejoļiem, kas tulkoti galvenokārt no vācu valodas.

22. februāra sēdē nodaļas biedri turpināja iepazīties ar 2017. gada zinātnisko sasniegumu uzvarētājiem un pretendentiem. Klātesošie uzklaušīja LZA korespondētājlocekļa, *Dr.art.* Valda Muktupāvela ziņojumu par monogrāfiju “Tautas mūzikas instrumenti Latvijā”; *Dr.art.* Ievas Tihovskas ziņojumu par monogrāfiju “Īsta čigānu mūzika. Autentiskums un etniskums Latvijas čigānu (romu) mūzikā”; LZA goda doktores, *Dr.h.c.hist.* Intas Dišleres ziņojumu par monogrāfiju “Ar ticību, cerību, mīlestību cauri gadu simtiem. Tukuma Sv. Trīsvienības evaņģēliski luteriskās baznīcas un draudzes vēsture 16.–20. gadsimtā”. Sēdes turpinājumā nodaļas biedri balsoja par LZA HSN īsteno locekļu izvirzītajiem LZA Lielās medaļas pretendentiem. Par LZA Lielās medaļas kandidātu tika izvirzīts LZA īstētais loceklis *Dr.habil.iur.* Kalvis Torgāns, kura kandidatūra tika apstiprināta LZA Senāta sēdē 2018. gada 13. martā. LZA Lielo medaļu K. Torgāns saņem par modernas civiltiesību skolas iedibināšanu tiesību zinātnē Latvijā un nozīmīgu ieguldījumu teorētisko atziņu ieviešanā praksē.

22. marta sēdes darba kārtībā bija divi jautājumi. Sēdes dalībnieki iepazīnās ar diviem 2017. gada zinātnisko sasniegumu konkursam nominētajiem darbiem: *Dr.art.* Jāņa Kalnača ziņojumu par monogrāfiju “Rīgas dzīvokļu “likumīgā” izlaupīšana. 1944–1949” un *Dr.iur.* Anitas Rodiņas ziņojumu par monogrāfiju “*The Law of the Baltic States*”. Sēdes otrajā daļā LZA īstētais loceklis Tālavs Jundzis ziņoja par monogrāfiju “Nepārtrauktības doktrīna Latvijas vēstures kontekstā”.

5. aprīlī notika LZA Pavasara pilnsapulce, kurā akadēmisko lekciju “Neatkarīgo Baltijas valstu izveidošanās politiskās un vēsturiskās cēloņsakarības” nolasīja LZA korespondētājloceklis Ēriks Jēkabsons. LZA vārdbalvas saņēma LZA goda doktore *Dr.h.c.philol.* Gundega Grīnuma (Raiņa balva par izcilu radošu veikumu zinātnē); LZA korespondētājloceklis Ēriks Jēkabsons (Arveda Švābes balva Latvijas vēstures zinātnē). Jauno zinātnieku – LZA vārdbalvu laureātu – vidū bija *Mg. Signe Raudive* (Zentas Mauriņas balva literatūrzinātnē).

26. aprīlī LU un *Microsoft* inovāciju centrā notika HSNZ izbraukuma sēde. Sēdes mērķis bija iepazīties ar pētniecības uzņēmuma *Baltic Studies Center* pieredzi ārzemju projektos sociālo zinātņu jomā. Sēdes dalībnieki noklausījās LZA korespondētājlocekļa, *Dr.sc.soc.* Tāla Tisenkopfa ziņojumu par *Baltic Studies Center* pieredzi Eiropas Savienības pētnieciskajos projektos; *Dr.sc.soc.* Ilonas Kundas ziņojumu par “Sociālo un humanitāro zinātņu ekosistēmu Latvijā”. Sēdes otrajā daļā HSNZ biedri ar balsojumu lēma par LZA HSNZ goda doktora nosaukuma piešķiršanu mākslas vēsturniekam un filologam, Vidzemes Augstskolas Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūta (HESPI) zinātniekam Jānim Kalnačam (*Dr.h.c.art.*), mākslas vēsturniecei, grāmatizdevējai, izdevniecības “Neputns” vadītājai Laimai Slavai (*Dr.h.c.art.*) un arhitektam un kultūras diplomātam Jānim Dripem (*Dr.h.c.arch.*). HSNZ lēmums tika apstiprināts LZA Senāta sēdē 2018. gada 12. jūnijā.

24. maija sēdes darba kārtībā bija divi jautājumi: LZA goda locekļa Guntara Godiņa stāstījums par darbu pie igauņu eposa “Kalevdēls” (*Kalevipoeg*) tulkojuma, kā arī diskusija par žurnāla “LZA Vēstis” A daļas attīstību.

Pēc vasaras pārtraukuma pirmā sēde notika **20. septembrī**. Darba kārtībā bija trīs jautājumi. Sēdes dalībnieki uzklusēja LZA jauno locekļu vēlēšanām izvirzīto kandidātu ziņojumus (Gunita Zariņa “Pirmā demogrāfiskā pāreja Latvijā”; Valdis Muktupāvels “Valdis Muktupāvels: zinātniskās un akadēmiskās darbības dominantes”; Kārlis Krēsliņš “Uzņēmējdarbības un tautsaimniecības sekmēšana reģionos”) un balsoja par atbalstu. Sēdes turpinājumā par Latvijas Universitātes Lībiešu institūta dibināšanu ziņoja valodnieks Valts Ernštreits, bet LZA akadēmiķis Saulvedis Cimermanis un novadpētniece Rasma Noriņa ziņoja par pētījumu par Vidzemes lībiešu dzimtām.

25. oktobra sēdē nodaļas biedri turpināja uzklusēt LZA jauno locekļu vēlēšanām izvirzīto kandidātu ziņojumus un balsoja par atbalstu (Kristiāna Ābele “Pētot 19. gadsimta beigas un 20. gadsimta sākumu Latvijas mākslā: Pārmaiņas, atklājumi un noslēpumi”; Gundars Bērziņš “Latvijas reģionu ekonomiskās attīstības indekss”; Pauls Daija “Apgaismība un latviešu literatūras vēsture 18.–19. gadsimtā”). Sēdes dalībnieki tika iepazīstināti ar LZA jauno locekļu vēlēšanām izvirzītajiem kandidātiem, kuri prombūtnes dēļ nevar piedalīties nodaļas sēdē (Ēriks Jēkabsons, īstenā locekļa kandidāts, Ilze Koroļeva, LZA korespondētājlocekļa kandidāte). Uz sēdi bija uzaicināta VIAA Nacionālā kontaktpunkta Zinātnes, pētniecības un inovāciju politikas atbalsta departamenta vecākā eksperte Laura Bužinska, kura pastāstīja par iespējām piesaistīt

Eiropas Savienības finansējumu pētījumiem sociālajās un humanitārajās zinātnēs programmas “Apvārsnis 2020” ietvaros.

22. novembrī notika Latvijas Valsts proklamēšanas 100. gadadienai veltīta nodaļas sēde. Sēde sākās ar balsojumu par LZA 2018. gadā izsludināto balvu ekspertu komisiju sastāvu. HSZ jomā 2018. gadā LZA izsludinātas piecas vārdbalvas: Jāņa Endzelīna vārdbalva latviešu valodniecībā, baltoloģijā; Kārļa Baloža vārdbalva tautsaimniecības zinātnēs, Kārļa Mīlenbaha vārdbalva (kopā ar Rīgas Latviešu biedrību) par praktisku devumu latviešu valodniecībā, Teodora Celma vārdbalva filozofijā, Zentas Mauriņas vārdbalva jauniešiem zinātniekiem literatūrzinātnē vai filozofijā un viena jauno zinātnieku balva.

Sēdes lietišķajai daļai sekoja svinīgā daļa “Latvijai 100” – diskusija, viedokļi, dzeja.

29. novembrī LZA Rudens pilnsapulcē LZA Lielo medaļu saņēma LZA īstenais loceklis *Dr.habil.iur.* Kalvis Torgāns. LZA pilnsapulcē jauno locekļu vēlēšanās HSZN papildināja trīs īstenie, viens goda, trīs ārzemju locekļi un četri korespondētājlocekļi.

18. decembrī notika LZA Ziemassvētku sēde, ko organizēja HSZN. Svētku programmu atklāja Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Ojārs Spārītis, kam sekoja diplomu pasniegšana jauniešiem LZA locekļiem. Pasākumu bagātināja muzikāla intermēdija (LZA goda locekļa Artura Maskata dziesmu cikls ar Raiņa un Aspazijas vārdiem “Starp lakstīgalu un bezdelīgu”) un Gunta Dišlera ceļavārdi 2019. gadam.

Citi pasākumi

16. februārī plaši apmeklētā pasākumā LU Dabas mājā tika godināti konkursa par Latvijas zinātnes sasniegumiem uzvarētāji. Septiņu izcilāko 2017. gada teorētisko pētījumu vidū nosaukti trīs sasniegumi humanitāro un sociālo zinātņu jomā: akad. Valda Muktupāvela monogrāfija “Tautas mūzikas instrumenti Latvijā”. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2017, 320 lpp.; akad. Māras Grudules monogrāfija “Latviešu dzejas sākotne 16. un 17. gadsimtā kultūrvēsturiskos kontekstos”. Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts, 2017, 416 lpp.; Gundegas Grīnumas monogrāfija “Viņpus Alpiem. Rainis un Aspazija Kastaņolā: Jaunatklāti tuvplāni”. Rīga: Mansards, 2017, 968 lpp.

Papildus LZA prezidenta atzinības raksti teorētiskajā zinātnē tika piešķirti diviem autoriem: Jānim Kalnačam par monogrāfiju “Rīgas dzīvokļu “likumīgā” izlauptšana. 1944–1949”. Rīga: Neputns, 2017, 464 lpp.; Paulam Daijam par monogrāfiju “*Literary History and Popular Enlightenment in Latvian Culture*”. Newcastle upon Thyne: Cambridge Scholars Publishing, 2017, 160 lpp.

6. martā LZA Sežu zālē demonstrēja Izraēlas dokumentālo filmu “Atmiņu lādes” (“*Drawers of Memory*”). Režisors Boris Mafciņš padomju okupācijas laikā ir bijis Latvijas ebreju atbrīvošanās kustības dalībnieks – “Cionas gūsteknis”. Filma stāsta par

holokausta vēsturisko atmiņu šodienas Latvijā. Komentārus sniedza LZA akadēmiķis Ruvins Ferbers, LZA goda doktori Mārgers Vestermanis un Leo Dribins. Informācija laikrakstā “Zinātnes Vēstnesis” (5 (547), 2018. gada 12. marts).

23. maijā Latvijas Zinātņu akadēmijā atvēra akadēmisko rakstu krājumu “Latvija un latvieši”. Svinīgo pasākumu vadīja LZA goda loceklis Jānis Streičs, atklāja Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Ojārs Spārītis, ar uzrunām piedalījās Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece, akadēmiķis Jānis Stradiņš, akadēmiķis Tālav Jundzis u.c.

15. jūnijā Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā atvēra LZA ārzemju locekļa Trevora Gārta Fennela biobibliogrāfiju divās valodās – latviešu un angļu.

18. jūnijā Rīgas Latviešu biedrībā sumināja izcilo dejotāju Viņu Vētru (1923). Svinīgajā ceremonijā māksliniecei tika pasniegts LZA prezidenta Atzinības raksts par mūža ieguldījumu dejas mākslas kopšanā Latvijā un pasaulē.

18.–20. jūnijā notika IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress. IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresa ietvaros notika III Pasaules latviešu juristu kongress un II Latvijas vēsturnieku kongress. Kongresā darbojās Sociālo zinātņu sekcija un Humanitāro zinātņu sekcija.

7. septembrī Turaidas muzejrezervāts svinēja trīsdesmitgadi. Turaidā LZA pārstāvēja HSN priekšsēdētāja Raita Karnīte un zin. sekretāres p.i. Ilze Stengrevica.

21. septembrī Latvijas Universitātē atklāja Latvijas Universitātes Lībiešu institūtu. LZA pārstāvēja LZA īstenā locekle Ilga Jansone.

21. septembrī Salā notika IX Sēlijas kongress. Kongresu rīkoja Sēlijas novadu apvienība. Kā parasti, LZA piedalījās gan kongresa sagatavošanā, gan tā norisē. Sēlijas kongresa tēma bija NAP devums reģionos. Kongresā ar referātu uzstājās HSN priekšsēdētāja Raita Karnīte.

22.–23. oktobrī ar starptautisku konferenci “Akadēmiju padomdevēja loma informācijas sabiedrībā” tika svinēta Igaunijas Zinātņu akadēmijas 80. gadu jubileja. LZA pārstāvēja akadēmiķes Baiba Rivža un Raita Karnīte.

23. oktobrī Rīgas Latviešu biedrībā, atzīmējot tās 150. jubileju, notika zinātniskā konference “Nest gara gaismu un zināšanas tautai”, kurā uzstājās LZA prezidents Ojārs Spārītis, LZA īstenie locekļi Viktors Hausmanis, Jānis Krastiņš, LZA goda loceklis Guntis Gailītis, LZA goda doktore Sarma Kļaviņa u.c.

27. oktobrī svinēja LZA jauktā kora “Gaismaspils” 70 gadu jubileju. LZA pārstāvēja ārlietu sekretārs akadēmiķis Tālav Jundzis un LZA HSN priekšsēdētāja Raita Karnīte.

Novembrī ar plašiem pasākumiem godināja Latvijas Nacionālās enciklopēdijas atvēršanu.

14. decembrī notika latviešu teologa, ekonomista un demogrāfa Kārļa Baloža priekšlasījumam Nacionālajā teātrī 1918. gada 22. decembrī veltīts ekonomistu forums, ko ciešā sadarbībā organizēja LZA HSN, Latvijas Ekonomistu asociācija un Luterā Akadēmija. Forumā ar ziņojumiem uzstājās LZA īstenie locekļi Juris Krūmiņš, Pēteris Zvidriņš un Raita Karnīte.

Darbā pie informācijas sagatavošanas bukletam “*Latvian Academy of Sciences*” angļu valodā, kas iznāca 2019. gada februāra nogalē, piedalījās HSN priekšsēdētāja Raita Karnīte. Bukleta redkolēģiju vadīja akadēmiķis Tālavs Jundzis, tās sastāvā bija arī HSN zinātniskās sekretāres p.i. Ilze Stengrevica.

Konsiliji

14. februārī notika ekspertu konsilijs “VDK ēna pār Latviju: ko vēlas sabiedrība?”. Konsilija mērķis bija izvērtēt pašlaik aktuālo VDK kartotēkas atvēršanas tēmu sabiedrības attīstības aspektā. Konsilijā analizētais jautājums: ko vēlas Latvijas sabiedrība, domājot par pagātnes mantojumu – sadarbību ar padomju laika valsts drošības iestādēm.

18. aprīlī notikušā konsilija “Par Stambulas konvenciju” mērķis bija izvērtēt Stambulas konvencijas darbības jomas un nozīmi Latvijā. Pēc konsilija slēdziena publicēšanas 24. maijā atklāto vēstuli par slēdzienā paustajiem secinājumiem izplatīja 33 “zinātnieku” grupa, no kuriem trīs piedalījās konsilijā kā eksperti. Izglītības un zinātnes ministrija, reaģējot uz protesta vēstulē pausto, 14. jūnija vēstulē aicināja “Akadēmiju izskatīt jautājumu par konsiliju organizēšanas un īstenošanas kārtības izstrādi, tajā skaitā par konsilija ekspertu atlasī, lai nodrošinātu zinātniski kvalitatīvu un pamatotu ekspertīzi”.

Konsiliju slēdzieni publicēti LZA mājaslapā, laikrakstā “Zinātnes Vēstnesis” (7 (549), 2018. gada 9. aprīlis un 11 (553), 2018. gada 4. jūnijs) un žurnālā “LZA Vēstis” A daļā 2018/2: 83, 2018/2: 104.

2019. gada 13. februārī tika sasaukts konsilijs par tēmu “Pilsoniskās atbildības vērtība un cena”.

HSN organizētās izstādes LZA

No 16. janvāra līdz 15. februārim bija aplūkojama gleznotājas Ances Gricmanes (1987) gleznu izstāde “Abstraktā ainava”.

17. aprīlī tika atklāta mākslinieces un novadpētnieces Laimdotas Junkaras (1951) gleznu izstāde, kas bija apskatāma **līdz 1. jūnijam**.

No 12. jūnija līdz 24. augustam mūs priecēja keramiķes Silvijas Šmidkenas (1935) darbu izstāde.

No 8. septembra līdz 19. oktobrim bija aplūkojama latviešu glezniecības vecmeistara Alfeja Bromulta (1913–1991) gleznu izstāde.

No 25. oktobra līdz 14. decembrim skatījām Artūra Daukuļa fotogrāfiju izstādi “Levitācijas”.

2018. gada izstāžu programmu noslēdza Ilzes Smildziņas (1973) gleznu izstāde “Tāle” (**no 18. decembra līdz 2019. gada 18. janvārim**).

Apbalvojumi

Gada nogalē notika vairāki pasākumi, kuros tika izvērtēts LZA HSN biedru devums 2018. gadā un piešķirtas balvas.

21. decembrī paziņoja 2018. gada zinātnes sasniegumu konkursa laureātus. Divpadsmit LZA nosaukto nozīmīgāko zinātnes sasniegumu sarakstā bija iekļuvuši trīs HSZ jomas autoru darbi: LZA īstenās locekles **Māras Grudules** vadībā sastādītā monogrāfija “Gothards Frīdrihs Stenders (1714–1796) un apgaismība Baltijā Eiropas kontekstā/*Gotthard Friedrich Stender (1714–1796) und die Aufklärung im Baltikum im europäischen Kontext/Gotthard Friedrich Stender (1714–1796) and the Enlightenment in the Baltics in European contexts*”; LZA goda locekļa **Arnolda Klotiņa** monogrāfija “Mūzika pēckara staļinismā: Latvijas mūzikas dzīve un jaunrade 1944–1953”; LZA īstenā locekļa **Jāņa Krastiņa** monogrāfija “Jugendstila arhitektūra Latvijā. *Art Nouveau Architecture in Latvia*”. Ar LZA prezidenta Atzinības rakstu atzīmēts **Dr.art. Karīnas Horstas** pētījums “Sanatoriju arhitektūra Latvijā: 1918–1940” un pētījums, ko veikusi pētnieku grupa, kurā ietilpst LZA īstenā locekle **Gunita Zariņa** un LZA korespondētājloceklis **Andrejs Vasks**: *The Genetic Prehistory of the Baltic Sea Region. Nature Communications*, Vol. 9, 2018, Article number 442. DOI: 10.1038/s41467-018-02825-9 (Baltijas reģiona ģenētiskā priekšvēsture).

2018. gada nogalē notika LZA vārdbalvu konkurss. HSN balvas ieguva LZA īst. loc. **Andrejs Veisbergs** (Jāņa Endzelīna balva); *Dr.hist.* **Gatis Krūmiņš** (Kārļa Baloža balva); *Dr.phil.* **Raivis Bičevskis** (Teodora Celma balva); LZA īst. loc. **Dace Markus** (Kārļa Mīlenbaha balva (kopā ar Rīgas Latviešu biedrību)) un jaunie zinātnieki: *Mg.* **Arturs Skutelis** (Zentas Mauriņas balva jaunažiem zinātniekiem literatūrzinātnē vai filozofijā), un *Mg.* **Ilze Ļaksa-Timinska** (vispārējā jauno zinātnieku balva).

HSN locekļi saņēma vairākus nacionāla līmeņa apbalvojumus.

LZA goda loceklim komponistam **Mārtiņam Braunam** piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis (IV šķira), un viņš tika iecelts par ordeņa virsnieku. Viņa Eminencei Rīgas arhibīskapam metropolītam **Zbignevam Stankevičam** (LZA goda loceklim) piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis (II šķira), un viņš iecelts par ordeņa lielvirsnieku. Rundāles pils muzeja direktoram, mākslas vēsturniekam, LZA goda loceklim *Dr.art.h.c.* **Imantam Lancmanim** piešķirts Atzinības krusts (I šķira), un viņš iecelts par ordeņa lielkrusta komandieri.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāta zinātniskajai sekretārei *Dr.chem.* **Almai Edžiņai** piešķirts Atzinības krusts (IV šķira), un viņa iecelta par ordeņa virsnieci.

23. oktobrī valdība lēma par Ministru kabineta balvas piešķiršanu sešām izcilām personībām, tostarp LZA goda doktoram Eiropas Savienības Tiesas tiesnesim Egīlam Levitam par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas tieslietu sistēmas attīstībā, demokrātijas un tiesiskuma stiprināšanā, kā arī par zinātniskiem sasniegumiem tieslietu jomā. Ministru kabineta atzinības raksts piešķirts LZA akadēmiķei, Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesorei, biedrības “Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija” prezidentei, *Dr.habil.oec. Baibai Rivžai* par valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV “Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai – jaunas pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai (2014–2018)” rezultatīvo vadību.

Decembra sākumā Rīgas domes Atzinības rakstu saņēma Romas katoļu baznīcas Rīgas arhidiecēze un Viņa Eminence Rīgas metropolijas arhibīskaps Zbignevs Stankevičs, LZA goda loceklis, par nozīmīgu ieguldījumu Viņa Svētības Romas pāvesta Franciska vizītes organizēšanā Latvijā un Rīgas atpazīstamības veicināšanu pasaulē.

LZA Senāts vairākās sēdēs lēma par apbalvojumu piešķiršanu nodaļas biedriem:

- 17. aprīlī Guntaram Godiņam piešķirts LZA Senāta Atzinības raksts par radošu devumu un būtisku ieguldījumu Latvijas kultūras sakaru veidošanā.

- 18. septembrī LZA Terminoloģijas komisijas priekšsēdētājam *Dr.habil.med. Mārim Baltiņam* pasniegts LZA Senāta Atzinības raksts par nemītu devumu latviešu zinātniskās terminoloģijas veidošanā.

- 18. septembrī dejotājam Vijai Vētrai piešķirts LZA prezidenta goda raksts.

- 23. oktobra sēdē LZA Senāts piešķīra LZA Senāta Atzinības rakstu Latvijas Zinātņu akadēmijas korim “Gaismaspils” 70 gadu jubilejā par akadēmiskās sabiedrības un zinātnes dzīves dziesmotu un emocionālu bagātinājumu.

- 6. decembrī notika 2018. gada Cicerona balvas laureātu godināšanas ceremonija. Cicerona balva nominācijā “Kultūra” piešķirta mākslas vēsturniekam, LZA goda loceklim Imantam Lancmanim par nezūdamu ieguldījumu Rundāles pils atjaunošanā un literātei, LZA goda loceklei Mārai Zālītei par Latvijas sabiedrības iedvesmojumu dzejā, publicistikā un rokoperu libretos.

Žurnāls “LZA Vēstis” A daļa

2018. gadā iznāca četri “LZA Vēstu” numuri. Par žurnāla saturu atsauksmes nav saņemtas. Saņemts iedrošinošs “LZA Vēstu” A daļas dokumentācijas vērtējums iesniegšanai SCOPUS. HSZN priekšsēdētāja akadēmiķe Raita Karnīte ir žurnāla “LZA Vēstis. A daļa” (humanitārās un sociālās zinātnes) redakcijas kolēģijas vadītāja. Raita Karnīte un nodaļas zinātniskās sekretāres p.i. Ilze Stengrevica darbojas laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” redakcijas padomē.

Zinātniskā darbība

Nodaļas atbildībā tika veikts pētījums “Obligātā iepirkuma sistēmas efektivitātes un ietekmes uz tautsaimniecību izvērtējums” (pasūtītājs SIA izdevniecība “Dienas Bizness”, izpildītājs akad. Raita Karnīte).

Sadarbība ar citām organizācijām

LU ir nodibināts Latvijas Universitātes Lībiešu institūts (vada Valts Ernštreits), ar kuru HSN plāno veidot ciešu sadarbību.

LZA Terminoloģijas komisija ir pilnībā atjaunojusi darbu. Izveidota jauna Terminoloģijas datu bāze.

LZA pārstāvniecība (eksperta statusā) starpinstitutionālajās darba grupās

Akadēmiķe Raita Karnīte darbojās: ES Struktūrfondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība”, 1.2.2. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt privātā sektora investīcijas P&A” 1.2.1.2. pasākuma “Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai” atbalstāmās darbības – “Publisko pētniecības organizāciju pētniecības rezultātu komercializācijas un patentēšanas fonda darbības nodrošināšana” atbalsta pieteikumu vērtēšanas komisijā; Latvijas valsts himnas standarta ekspertu darba grupā; Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāna uzlabošanas darba grupā; Ekonomikas ministrijas Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāna uzlabošanas Inovāciju apakšgrupā; EEE finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.–2016. gada programmas “Pētniecība un stipendijas” komitejā (programmas ieviešanas uzraudzības institūcija); iesaistījās Valsts pētījumu programmas normatīvā regulējuma sagatavošanas procesā; Sēlijas Kongresa organizēšanā un piedalījās ar ziņojumu Sēlijas kongresa darbā; Latvijas Nacionālās enciklopēdijas redakcijas darbā; sociālo partneru rīkotā starptautiskā konferencē par sociālo dialogu; LZA, Latvijas Ekonomistu apvienības un Luterā akadēmijas kopīgas konferences organizācijā un darbā ar referātu, darbojās LZA Terminoloģijas komisijā (terminu izskatīšanas sēdēs reizi mēnesī).

Atbildes uz informācijas pieprasījumiem

Sagatavota LZA atbilde uz LR 12. Saeimas deputātes Ingūnas Rībenas vēstuli par sociālo dzimti un bioloģisko dzimumu. LZA atbildes uz vēstulē uzdotajiem jautājumiem sagatavotas, pamatojoties uz nozaru ekspertu sniegtajām atbildēm un dzimuma, sociālā dzimuma (dzimtes), dzimumorientācijas, dzimumidentitātes un dzimumu līdztiesības jomā lietoto jēdzienu un skaidrojumu analīzi. Ekspertu viedokļus apkopojusi un atbildi sagatavojusi LZA īstenā locekle Raita Karnīte.

Nodaļas priekšsēdētāja Raita Karnīte

Zinātniskās sekretāres p.i. Ilze Stengrevica

LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223448. Fakss: 67821153

E pasts: lmzn@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētāja Baiba RIVŽA

Nodaļas priekšsēdētājas vietnieks Bruno ANDERSONS

Zinātniskās sekretāre Ligita ĀZENA

Padomes loceklis

Īzaks RAŠALS

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

bioloģija un biotehnoloģija

Īzaks Rašals, īst. loc.

ekonomika

Arnis Kalniņš, īst. loc.

Oļģerts Krastiņš, īst. loc.

Irina Pilvere, īst. loc.

Baiba Rivža, īst. loc.

Vladimirs Gusakovs, ārz. loc.

lauksaimniecība un pārstrādes tehnoloģijas

Edīte Kaufmane, īst. loc.

Aldis Kārklīšs, īst. loc.

Ina Alsiņa, kor. loc.

Biruta Bankina, kor. loc.

Aivars Bērziņš, kor. loc.

Edīte Birģele, kor. loc.

Inga Ciproviča, kor. loc.

Zinta Gaile, kor. loc.

Daina Kārklīņa, kor. loc.

Tatjana Ņince, kor. loc.

Gunārs Lācis, kor. loc.

Sandra Muižniece-Braslava, kor. loc.

Daliņa Segliņa, kor. loc.

Ilze Skrabule, kor. loc.

Juris Skujāns, kor. loc.

Anda Valdovska, kor. loc.

Sanita Zute, kor. loc.

Jānis Latvietis, goda loc.

Zenons Dabkevičs, ārz. loc.

mežzinātne un koksnes tehnoloģijas

Bruno Andersons, īst. loc.

Tālis Gaitnieks, īst. loc.

Nikolajs Vederņikovs, īst. loc.

Aivars Žūriņš, īst. loc.

Uģis Cābulis, kor. loc.

Tatjana Dižbite, kor. loc.

Āris Jansons, kor. loc.

Imants Liepa, kor. loc.

Dainis Edgars Ruņģis, kor. loc.

Pēteris Zālītis, kor. loc.

Oskars Fejs, ārz. loc.

māksla

Arta Dumpe, goda loc.

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas darbība

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa (turpmāk – LMZN) šobrīd apvieno 37 LZA locekļus, t. sk. 11 īstenos, 2 goda locekļus, 3 ārzemju locekļus un 21 korespondētājlocekli. Ar nodaļas darbību saistīts viens LZA goda doktors.

LMZN darbs tika organizēts, pamatojoties uz 2018. gada 6. februārī parakstīto nodomu protokolu starp Latvijas Zinātņu akadēmiju (turpmāk – LZA), Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju (turpmāk – LLMZA) un Zemkopības ministriju (turpmāk – ZM).

Nodomu protokols paredz: sadarbību informācijas apmaiņā starp ZM, LZA un LLMZA par augstākās izglītības un zinātnes jautājumiem; sadarbību ieteikumu izstrādē politikas plānotājiem par uzlabojumiem augstākajā izglītībā un zinātnē, tostarp par veicamajām darbībām zinātnisko institūciju starptautiskās konkurētspējas veicināšanai, kā arī ciešākai sasaistei ar industriju; kopīgu konferenču, izstāžu un citu pasākumu rīkošanu zinātnes sasniegumu popularizēšanai; sadarbību jauno zinātnieku sagatavošanā ZM kompetences nozarēs; sadarbību jauno zinātnieku konkursa organizēšanā lauksaimniecības zinātnes jomā; sadarbību atbalsta sniegšanā ražas svētku “Vecauce” organizēšanā; sadarbību Zemkopības ministrijas konkursa “Sējējs” grupas “Zinātne lauku attīstībai” darbu vērtēšanā; starptautiskās zinātniskās sadarbības veicināšanu, sadarbību lauksaimniecības un meža zinātņu institūtu ikgadējā apsekošanā.

LMZN 2018. gadā sadarbojās ar Latvijas Republikas Zemkopības ministriju, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju, Latvijas Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi (LLZIDP), Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi (LOSP), Ziemeļvalstu lauksaimnieku zinātnieku asociāciju (NJF), Eiropas Lauksaimniecības pārtikas un dabas zinātņu akadēmiju (UEAA) un citām institūcijām. Sadarbībā ar šīm organizācijām tikuši izstrādāti valstiski svarīgi dokumenti un likumprojekti: zinātnes projekti, kuru ieviešana lauksaimniecībā būtu nepieciešama, sākot ar 2018. gadu; lauksaimniecības loma klimata politikā pēc 2020. gada;

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas prezidente Baiba Rivža, Latvijas Republikas zemkopības ministrs Kaspars Gerhards un Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Ojārs Spārītis

lauksaimniecības nozaru attīstības prognozes līdz 2030. gadam u.c. Sagatavots Latvijas viedoklis par Eiropas Komisijas paziņojumu “Pārtikas un lauksaimniecības nākotne”, uz kura pamata tiks veidota kopējā lauksaimniecības politika pēc 2020. gada.

LMZN aktivitātes

Sadarbība ar citu valstu zinātņu akadēmijām

- LZA akadēmiķes Baiba Rivža un Raita Karnīte piedalījās Igaunijas Zinātņu akadēmijas (IZA) starptautiskajā konferencē “Akadēmiju padomdevēja loma informācijas sabiedrībā” ar kuru tika atzīmēta IZA 80 gadu pastāvēšanas jubileja (22.–23. oktobris).

Starptautiskā sadarbība

- LMZN priekšsēdētāja Baiba Rivža un LZA akadēmiķe un LLU rektore Irina Pilvere piedalījās *NordForsk* Baltijas–Ziemeļvalstu seminārā Oslo (Norvēģija). Ziemeļu kolēģi diskusijai bija izvēlējušies vairākus galvenos jautājumus – bioekonomika, digitalizācija, reģionu un lauku attīstība. B. Rivža referēja par lauku reģionu attīstību, akcentējot zināšanu ekonomikas lomu lauku attīstībā (8.–9. aprīlis);
- LMZN un LLU viesojās Eiropas lauksaimniecības organizāciju pārstāvji: Metjū Tabors (*Matthew Tabore*) no Lauku attīstības departamenta Maltas Vides, ilgtspējīgas attīstības un klimata izmaiņu ministrijas (Malta), specializējies augkopības un augšņu lietās; **Denīse Bēma** (*Denise Boehm*) no Bioekonomikas departamenta Ilgtspējīgas attīstības ministrijas (Austrija), studējusi veterinārmedicīnu (25. aprīlis);
- LLMZA prezidente Baiba Rivža piedalījās ar referātu “Lauku teritorijas kā vieta ilgtspējīgai un viedai attīstībai” Ziemeļvalstu Lauksaimniecības asociācijas (NJF) 26. kongresā “Lauksaimniecība nākamajiem 100 gadiem” Aleksandra Stulginska Universitātē Kauņā (Lietuva) (27.–29. jūnijs);
- LMZN priekšsēdētāja Baiba Rivža tikās ar Lietuvas Zinātnieku savienības priekšsēdētāju Jonasu Jasaiti un Latvijas Zinātnieku savienības valdes locekli Aivaru Āboliņu, lai pārrunātu tālāko sadarbību starptautisko konferenču organizēšanā un projektu sagatavošanā (8. augusts).

Realizētie starptautiskie projekti un valsts pētījumu programma (VPP)

- Atzinīgi novērtēts LMZN un LLU komandu darbs **Horizonta 2020 projektā 4D4F** (*Data Driven Dairy Decisions for Farmers*, 2016–2019, sensoru lietošanu piena lopkopībā) Rumānijas Lauksaimniecības zinātņu un veterinārmedicīnas universitātē.

Par projekta rezultātiem ziņots Ražas svētkos, starptautiskās konferencēs – NJF seminārā, Tartu un Birmingemas konferencēs (14.–15. maijs);

- LMZN priekšsēdētāja Baiba Rivža un jaunie zinātnieki no LLU lauksaimniecības jomā prezentēja **Horizonta 2020 projekta 4D4F** (*Data Driven Dairy Decisions for Farmers*, 2016–2019) pētījuma rezultātus Jauno zinātnieku konferencē lauksaimniecības attīstībai Viļņā, kuru organizēja Lietuvas Zinātņu akadēmija (15. novembris).

VPP “EKOSOC-LV” reģionālie forumi un pētījumu rezultātu prezentācijas

- Dobelē notika Zemgales forums “Uzņēmējdarbība kā stūrakmens ceļā uz zināšanu ekonomiku”, ko organizēja Dobeles novada pašvaldība, LZA, LLU un Latvijas Pašvaldību savienība ar VPP EKOSOC-LV atbalstu. Forums bija veltīts reģionu tautsaimnieciskajai attīstībai (7. marts);
- Olaines Mehānikas un tehnoloģiju koledžā notika Pierīgas forums, kurā piedalījās vairāku Pierīgas pašvaldību vadītāji, uzņēmēji, izglītības un zinātnes pārstāvji. Forumu rīkoja LZA, Olaines novada dome, Latvijas Pašvaldību savienība, Rīgas Plānošanas reģions sadarbībā ar Olaines novada uzņēmējdarbības centru VPP EKOSOC- LV ietvaros (27. marts);
- Preiļu kultūras centrā notika LZA un VPP EKOSOC-LV, Preiļu novada domes, Latgales plānošanas reģiona un Latvijas Pašvaldību savienības organizētais forums “Uzņēmēju un pašvaldību sadarbība reģiona viedai attīstībai” (17. aprīlis);
- Ventspils Augstskolā notika VPP EKOSOC-LV noslēguma forums “Izaicinājumi Kurzemē ceļā uz viedo ekonomiku”. Tajā piedalījās pārstāvji no Ventspils domes, Ventspils augsto tehnoloģiju parka, Liepājas biznesa inkubatora, Ventspils Augstskolas studenti un Kurzemes reģiona uzņēmēji (27. novembris).

VPP “EKOSOC-LV” dalība starptautiskās un vietējās konferencēs

- LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātē norisinājās ikgadējais profesora Ervida Grinovska mantojuma zinātniski praktiskais seminārs “Uzvedības ekonomika: izvēle”. Semināru organizēja Ekonomikas un reģionālās attīstības (EKRA) institūts sadarbībā ar VPP EKOSOC-LV (18. janvāris);
- VPP EKOSOC-LV vadītāja Baiba Rivža un projekta vadītājas asistente Ligita Āzena piedalījās starptautiskā konferencē Tartu, kuru organizēja Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāte. Konferencē tika prezentēti pētījumu rezultāti, kuri tapuši ar VPP EKOSOC-LV atbalstu: uz zināšanām balstītas ekonomikas sastāva un telpiskā sadalījuma izmaiņas Latvijas lauku apvidos un AHP pētniecības metodes pielietojums Pierīgas reģiona viedās specializācijas attīstības analīzē (9. maijs);

- VPP EKOSOC-LV vadītāja Baiba Rivža piedalījās starptautiskā zinātniskā konferencē Varšavas dzīvības zinātņu universitātē (Polija) “Ekonomikas zinātne Agrobiznesam un lauku ekonomikai” un ziņoja par “Viedas un ilgtspējīgas attīstības tendiem lauku teritorijās” (7.–8. jūnijs);
- 18. starptautiskās starpdisciplinārās konferences “SGEM 2018” (*18th International Multidisciplinary Conference on Earth and Geosciences SGEM 2018*) Albenā (Bulgārija) LMNZ prezidente Baiba Rivža prezentēja pētījumu par zināšanu ekonomikas ietekmi Baltijas jūras valstu konkurētspējas celšanā (30. jūnijs – 9. jūlijs).
- VPP EKOSOC-LV pētījumu rezultātu prezentācija 5. Starptautiskajā konferencē SGEM Sociālajās zinātnēs un mākslā Albenā (Bulgārija). VPP EKOSOC tika pārstāvēta ar referātu konferences plenārsēdē (B. Rivža) un ar trim pētījumu rezultātu ziņojumiem Ekonomikas un tūrisma sekcijā (B. Rivža un Z. Vītoļiņa). Konferences dalībnieki tika informēti par VPP EKOSOC-LV aktivitātēm un pētījumu rezultātiem Latvijā, kā arī par turpmākajiem plāniem (24.–31. augusts);
- LZA norisinājās II Eiropas – Latvijas Ekonomikas forums “Industriālā revolūcija 4.0.: digitālā ekonomika, datu drošība un atbilstības labā prakse”, ko organizēja LZA Ekonomikas institūts ar VPP EKOSOC-LV iesaisti. Latvijas kā viedvalsts izaugsme ir arī EKOSOC-LV pētījumu objekts un sasauca ar foruma tēmu un saturu, kurā informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) tika izceltas kā visās tautsaimniecības nozarēs izmantojams attīstības instruments (7.–8. septembris);
- 11. Starptautiskajā konferencē Šauļu universitātē Latviju pārstāvēja LZA akadēmiķe Baiba Rivža un pieci LLU doktoranti. Lietuvas un ārzemju kolēģi tika iepazīstināti ar VPP EKOSOC-LV pētījumu rezultātiem. B. Rivža plenārsēdē stāstīja par Latvijas nākotnes attīstības scenārijiem. Doktorantu ziņojumi sekcijās: E. Bišere – par uzdevumiem profesionālās izglītības pilnveidē, E. Jansons analizēja reģionālo augstskolu devumu, B. Paševica vērtēja mūsu veselības sistēmas jaunievedumus, E. Uljanova – amatnieku īso ķēžu veidošanas nosacījumus, bet U. Plūmīte rosināja plašāk izmantot atrakciju parkus Latvijā (25. septembris);
- VPP EKOSOC-LV (2014–2018) pamata monogrāfija “Simtam pāri. Viedā Latvija” akadēmiķes Baibas Rivžas redakcijā kopā ar pārējo šajā VPP izveidoto desmit monogrāfiju vienoto grāmatu plauktu izvirzīta LZA konkursam “Desmit gada zinātniskie sasniegumi Latvijā” (15. decembris).

VPP “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” projekts
 “Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi un to risinājumi starptautiskā kontekstā (INTERFRAME-LV)”

- Projekts INTERFRAME-LV ir viens no Valsts pētījumu programmas “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” pieciem projektiem. Tā būtu

ir: novērtēt globālo norišu ietekmi uz ilgtspējīgi virzītu Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības modeli; izvērst ciešākas zinātnes un prakses kopdarbības variācijas maksimāli labvēlīgam sabiedrības un tautsaimniecības attīstības rezultātam, zinātniekiem sadarbojoties ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, Latvijas Pašvaldību savienību, Latvijas Darba devēju konfederāciju, Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomi u.c.

Projekta INTERFRAME-LV īstenotājs ir Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA), kā partneriem piedaloties Latvijas Lauksaimniecības universitātei (LLU), Latvijas Universitātei (LU), Rīgas Stradiņa universitātei (RSU) un Agroresursu un ekonomikas institūtam (AREI).

Sadarbība ar LLU

- LLU LF, Agronomu biedrības un LLMZA organizētā zinātniski praktiskā konference “Līdzsvarota lauksaimniecība 2018”, kuras mērķis – popularizēt jaunākās zinātnes atziņas un praktisko pieredzi laukkopības, dārzkopības un lopkopības nozarēs (22. februāris);
- LMZN, LLMZA un Akciju sabiedrības Attīstības finanšu institūcijas ALTUM rīkotais konkurss ar mērķi veicināt lauku attīstības projektu kreditēšanu, atbalstīt LLU studējošo iesaistīšanu zinātniskos pētījumos un novērtēt to ieguldījumu lauku attīstībā, kā arī veicināt zinātnes un prakses sadarbību (26. aprīlis);
- LMZN, LLMZA un Jelgavas pilsētas Domes rīkotais konkurss ar mērķi veicināt Jelgavas pilsētas un Zemgales reģiona attīstību, atbalstīt zinātniskās izstrādes, jaunatnes interesi par zinātne un LLU studējošo iesaistīšanu zinātniskos pētījumos un novērtēt to ieguldījumu (26. aprīlis).
- 12. starptautiskā Baltijas valstu konference pārtikas zinātnē un tehnoloģijā “FoodBalt 2018 and NEEFood 2018” (2.–3. maijs);
- LLU zinātniskā konference “Bioeconomy and Rural Development”. Konferencē piedalījās LLU, tās pārraudzības un partnerinstitūciju – DI, AREI, Valsts Augu aizsardzības pētniecības centra, BIOR un “Silava” – pētnieki, jaunie un topošie zinātnieki, citi LLU sadarbības partneri Latvijā un pasaulē (8. maijs);
- Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātē organizēta XX starptautiskā zinātniskā konference “Ekonomikas zinātne lauku attīstībai” (9.–11. maijs);
- 25 LLU Starptautiskā zinātniskā konference “Research for Rural Development 2018” (16.–17. maijs);
- LMZN un LLMZA kopsapulce LLU Aulā ar darba novērtējumu, jaunu biedru kandidatūru apspriešanu, dažādu konkursu un balvu laureātu godināšanu un apbalvojumu saņēmēju sava veikuma prezentēšanu, kā arī atbalstu Augstākās

izglītības padomes aicinājumam 2019. gadu valstī noteikt par nacionālo zinātnes un augstākās izglītības sistēmas simtgades gadu (1. jūnijs).

2018. gadā LMZN un LLMZA sadarbībā ar LLU tika organizētas nodaļas sēdes, kā arī izbraukuma semināri, kuru ietvaros uzstājās gan pieredzējuši zinātnieki, gan jaunie doktoranti un maģistri ar lauksaimniecības un meža nozari saistītās zinātnes jomās.

Sadarbība ar LLMZA

Realizētie starptautiskie projekti

- **ERA-NET projekta *ForestValue*** koordinatoru tikšanās, kurā piedalījās 24 pārstāvji no 19 Eiropas valstīm, “Inovācijas mežsaimniecībā – bioekonomikas pamats”. Tikšanās mērķis bija veicināt inovāciju un konkurētspēju mežsaimniecības nozarē Eiropā un atbalstīt tās pārveidošanu no resursu ietilpīgas uz zināšanu ietilpīgu, produktīvu, resursu efektīvu un elastīgu nozari. Lai nākotnē Eiropā attīstītu mežsaimniecības nozari un bioekonomiku, būs nepieciešama mežsaimniecības sistēmu un tai pakārtotu vērtību sistēmu ilgtspējīga attīstība un modernizācija, tostarp novatoriskas uzņēmējdarbības koncepcijas un ražošanas tehnoloģijas (2.–3. maijs);
- LMZN priekšsēdētāja Baiba Rivža piedalījās Lauksaimniecības un pārtikas ministrijas **ERA-NET projekta *Forest Value*** darba grupas sanāksmē Berlīnē, Vācijā. Sanāksmes laikā tika izvērtēti iesniegto projektu rezultāti (15.–17. oktobris);
- LMZN priekšsēdētāja Baiba Rivža piedalījās Lauksaimniecības un pārtikas ministrijas organizētā **ERA-NET projekta *Suscrop*** darba grupas seminārā Briselē (Beļģija). Seminārā kopumā piedalījās 15 valstu pārstāvji, t.sk., no Baltijas valstīm – Latvijas un Igaunijas (28.–31. oktobris).

Lauku skates

1. LLU struktūrvienībā “Zemkopības institūts” (7. jūnijs)
2. LLU SIA MPS “Vecauce” (21. jūnijs);
3. Agrolesursu un ekonomikas institūta Stendes pētniecības centrā (2. jūlijs);
4. LLU LF MPS “Pēterlauki” Višķu lauku izmēģinājumu īstenošanas vietā (3. jūlijs);
5. Agrolesursu un ekonomikas institūta Priekuļu pētniecības centrā (11. jūlijs);
6. Lauku diena SIA “Latgales lauksaimniecības zinātnes centrs ” (12. jūlijs);
7. APP Dārzkopības institūtā Dobelē (13. jūlijs);

8. Agroresursu un ekonomikas institūta Priekuļu pētniecības centra Viļānu daļā (16. jūlijs);

9. Latvijas Valsts Mežzinātnes institūtā “Silava” (20. jūlijs);

10. Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnes institūtā “BIOR” (20. jūlijs);

11. LLU TF “Ulbrokas zinātnes centrs” (23. jūlijs);

12. LLU SIA “Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs” (9. augusts).

Svarīgākie pasākumi

- LMZN priekšsēdētāja Baiba Rivža un nodaļas pārstāvji piedalījās IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresā. B. Rivža kongresa Lauksaimniecības un meža zinātņu sekcijā uzstājās ar referātu “Latvijas lauku attīstības scenāriji zināšanās balstītas ekonomikas kontekstā” (18.–21. jūnijs);
- LMZN un LLMZA kopsapulce, norisinājās Latvijas Lauksaimniecības universitātes aulā, lai apspriestu zinātnisko veikumu pēdējos gados un arī nākotnes izaicinājumus Latvijā (1. jūnijs);
- LZA akadēmiķu kandidātu *Dr. oec.* Irinas Pilveres un *Dr.sc.ing.* Aivara Žūriņa un LZA korespondētājlocekļu kandidātu *Dr.sc.ing.* Tatjanas Ņinces, *Dr.agr.* Sanitas Zutes un *Dr. med. vet.* Andas Valdovskas prezentācijas (17. septembris);
- LZA korespondētājlocekļu kandidāta *Dr. agr.* Gunāra Lāča prezentācija (29. oktobris).

LZA LMZN locekļu apbalvojumi

LZA akadēmiķei **Baibai Rivžai** un LZA akadēmiķei **Irinai Pilverei** Izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis pasniedza Ministru kabineta Atzinības rakstus.

- Arvīda Kalniņa balva mežzinātnē tika pasniegta *Dr.silv.* **Imantam Baumanim** (Latvijas Valsts mežzinātnes institūta “Silava” vadošais pētnieks) par monogrāfiju “Priede. Selekcija, ģenētika un sēklkopība Latvijā”.

LR ZM, LMZN un LLMZA konkursa “Sējējs 2018” laureāti

- Nominācijas “Zinātne inovācijai” grupā par laureātiem atzīta LLU zinātnieku grupa *Dr.biol.* **Inas Alsīņas** vadībā par izstrādāto darbu “Ilgtspējīgu tehnoloģiju izstrāde pākšaugu audzēšanai un to izmantošana proteīna nodrošināšanai Eiropā pārtikas un lopbarības ražošanai”.

- Nominācijas “Zinātne praksei un inovācijas” grupā “Zinātne praksei” par laureātiem atzīta LLU Zemkopības institūta zinātnieku grupa *Dr.agr. Birutas Jansones* vadībā par darbu “Daudzgadīgo zālāju šķirņu pavairošana un izplatība Kanādā, Eiropā un Latvijā”.
- Veicināšanas balvas šajā nominācijā ieguva LLU jaunie lauksaimniecības doktori Jānis Gailis un Oskars Balodis, un Zemkopības institūta zinātnieku grupa vadošā pētnieka **Pētera Bērziņa** vadībā.
- Balva “Par mūža ieguldījumu lauksaimniecībā” šogad piešķirta divām pretendētēm – lauksaimniecības zinātņu doktorei, SIA “Latgales Lauksaimniecības zinātnes centrs” vadītājai **Venerandai Stramkalei** un valsts emeritētajai zinātniecei, LLU Dārkopības institūta vadošajai pētniecei **Mārai Skrīvelei**, kura nostrādājusi auglīkopības zinātnē vairāk nekā 50 gadus.

LMZN un LLMZA jauno zinātnieku konkurss “Ražas svētki Vecaucē 2018”

- Profesora Jāņa Berga balva agronomijas zinātņu jomā piešķirta profesoram **Antonam Ružam** par mūža ieguldījumu agronomijas zinātnē, aktīvu pedagoģisko un sabiedrisko darbību. Savukārt Jāņa Bērziņa balva lopkopības zinātnē piešķirta profesorei **Dainai Jonkus** par pētījumiem lopkopības zinātnē, aktīvu pedagoģisko un sabiedrisko darbību.
- LMZN un LLMZA doktorantu konkursa laureātes ir Lauksaimniecības fakultātes doktorantes, un pirmo vietu šogad ieguva **Alise Šenberga**, otro vietu – **Ilze Dīmante**, bet trešo – **Inga Muižniece**.
- Latvijas lauksaimniecības zinātnisko institūciju Direktoru padomes un LLMZA organizētā zinātnisko institūciju un laboratoriju skate. Tajā kā labākie atzīti: Agroresursu un ekonomikas institūta Stendes pētniecības centrs un LLU SIA “Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs”.

Izmaiņas nodaļas locekļu sastāvā

2018. gadā par LZA akadēmiķi ievēlēja *Dr. oec. Irina Pilvere* un *Dr.sc.ing. Aivars Žūriņš*, par korespondētājlocekļiem – *Dr.sc.ing. Tatjana Ķince*, *PhD Gunārs Lācis*, *Dr.med.vet. Anda Valdovska*.

Nodaļas priekšsēdētāja *Baiba Rivža*
Zinātniskā sekretāre *Ligita Āzena*

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

2018. gadā Latvijas Zinātņu akadēmijas starptautiskā darba virzieni bija:

- 1) sadarbība ar starptautiskajām zinātniskajām organizācijām un darbs šajās organizācijās;
- 2) divpusējās sadarbības līgumi ar citu valstu zinātņu akadēmijām;
- 3) starptautisko balvu pasniegšana;
- 4) kopprojekti ar ārvalstu zinātņu akadēmijām;
- 5) tikšanās ar vēstniekiem un vēstniecību pārstāvjiem, kā arī dažādu starptautisku organizāciju pārstāvjiem;
- 6) piedalīšanās starptautiskos forumos, kongresos, konferencēs.

2018. gadā Latvijas Zinātņu akadēmija turpināja sadarbību ar citu valstu zinātņu akadēmijām, pārstāvēja Latvijas zinātņi starptautiskās zinātniskās organizācijās, kā arī sadarbojās ar Baltijas zinātņu akadēmijām zinātnes politikas jautājumos.

1. Sadarbība ar starptautiskajām zinātniskajām organizācijām

ALLEA – Eiropas Zinātņu akadēmiju federācija – ir nozīmīgākā iesaistītā organizācija Eiropas zinātnes politikas veidošanas un īstenošanas procesos. 2018. gadā tika turpināts darbs saistībā ar ES pētniecības programmu "Horizonts 2020" un 9. ietvarprogrammas sagatavošanu, akcentējot sociālo un humanitāro zinātņu integrēšanu jaunajā ietvarprogrammā. 2018. gadā darbu turpināja ALLEA pastāvīgās komisijas un darba grupas. ALLEA ietvaros LZA līdzdalība iespējama divos galvenajos virzienos – piedaloties gan ALLEA pasākumos, gan ALLEA Ziņojumu sagatavošanā vai komentējot ALLEA izstrādāto Ziņojumu projektus.

LZA bija iespēja komentēt, papildināt un labot šādus ALLEA ziņojumu projektus:

- Ziņojums "Zinātne uzticēšanās un ekspertīzes izaicinājumu laikā" (*Science in Times of Challenged Trust and Expertise*) (publicēts 2018. g. maijā), kas balstījās uz darba grupas sagatavotajiem materiāliem par viltus ziņām zinātnē un risku uzticēties autoritātēm¹;
- Ziņojums "Uzticēšanās zinātnē: zināšanu radīšanas dinamika un normas" (*Trust Within Science: Dynamics and Norms of Knowledge Production*) (publicēts 2019. g. janvārī);

¹ <https://www.allea.org/wp-content/uploads/2019/01/ALLEA-ConferenceProceedingsDigital.pdf>

- Ziņojums “Uzticēšanās zinātnei mainīgajā komunikācijas ainā” (*Trust in Science and Changing Landscapes of Communication*) (publicēts 2019. g. janvārī²);
- Ziņojums “Atvērtās pieejas datu ētiskie aspekti: vējainais ceļš” (*Ethical Aspects of Open Access: A Windy Road*) (publicēts 2018. g. decembrī³);
- “Nevienlīdzība veselības pieejamībā: starpdisciplinārs sociāli ekonomiskā stāvokļa, veselības un cēloņsakarību pētījums” (*Health Inequalities: an interdisciplinary exploration of socioeconomic position, health and causality*) (publicēts 2018. g. novembrī⁴);
- Iepriekšējā ALLEA prezidenta Guntera Štoka runu apkopojums ar tēlainu nosaukumu “Tiltu būvēšana” (*Building Bridges: Connecting European Excellence. Selected Speeches by Günter Stock, President of ALLEA, 2012–2018*)⁵.
- Piedalīšanās ALLEA pasākumos – maijā LZA prezidenta padomniece starptautiskajos jautājumos Ilze Trapenciēre piedalījās ALLEA ģenerālajā asamblejā Sofijā, kuras ietvaros notika zinātniska konference “Ilgtspēja un izturība” (*Sustainability and Resilience*). Pēc konferences notika Eiropas akadēmiju de Stālas kundzes (*Madame de Staël*) 4. balvas par kultūras vērtībām (sīkāk par de Stālas kundzes balvu skat. LZA 2015. g. gadagrāmatā) pasniegšana. 2018. gada balvu saņēma ungāru profesore Andrea Peto (*Andrea Pető*, Centrāleiropas Universitāte) par Eiropas atmiņām par Otro pasaules karu, holokaustu un politisko ekstrēmismu no dzimumu perspektīvas⁶. Otrajā dienā notika slēgta akadēmiju darba sanāksme, kurā tika sniegta atskaite par ALLEA darbu, projektiem un finansējuma izlietošanu un pieņemts nākamā perioda budžets, un ievēlēta ALLEA padome. Šajā ALLEA ģenerālajā asamblejā darbu beidza iepriekšējais ALLEA prezidents Gunters Štoks (*Günter Stock*) un savas prezidentūras darba ciklu (2018.–2021. g.) uzsāka jaunais ALLEA prezidents prof. Antonio Loprieno (*Antonio Loprieno*).

EASAC – Eiropas Savienības Norvēģijas un Šveices zinātņu akadēmiju konsultatīvā padome – savā darbībā aptver trīs plašas zinātņu jomas (vides zinātne, biozinātne un enerģijas zinātne). Atbilstoši savai misijai veicināt zinātnes sasniegumu un atziņu ievērošanu un lietošanu ES politikas izstrādē EASAC padome sanāk divas reizes gadā – uz pavasara un rudens sanāksmi. EASAC svarīgākās aktivitātes ar LZA dalību 2018. gadā bija:

² <https://www.allea.org/trust-in-science-in-a-digital-world-new-mechanisms-needed/>

³ <https://www.allea.org/wp-content/uploads/2018/12/Ethical-Aspects-of-Open-Access-Report.pdf>

⁴ https://www.allea.org/wp-content/uploads/2018/11/Health_Inequalities_Symposium_Report.pdf

⁵ https://www.allea.org/wp-content/uploads/2018/06/ALLEAGsbook_DIGITAL.pdf

⁶ Andrea Peto runa: https://www.allea.org/wp-content/uploads/2018/05/PETO_acceptance-ENGFIN.pdf

- februārī publicētais EASAC Ziņojums “Negatīvās emisijas tehnoloģijas: kāda loma ir Parīzes Vienošanās mērķiem” (*Negative Emission Technologies: What Role in Meeting Paris Agreement Targets? Report No 35*), kurā analizētas negatīvo emisiju tehnoloģijas un to ietekme uz politikām;
- septembrī EASAC publicēja ziņojumu “Augsnes ilgtspējas iespējas Eiropā” (*Opportunities for Soil Sustainability in Europe*);
- decembrī EASAC, sadarbojoties ar Globālo zinātņu akadēmiju partnerību (IAP), publicēja ziņojumu “Pārtikas pētījumu iespējas un izaicinājumi un uztura drošība un lauksaimniecība Eiropā” (*Opportunities and Challenges for Research on Food and Nutrition Security and Agriculture in Europe*). EASAC ziņojums uzsver pārmērīgu augstas kaloritātes pārtikas produktu lietošanu, kas izraisa lieko svaru un aptaukošanos. Ziņojumā tiek definēti pārtikas un uztura drošības mērķi, nepieciešamība nodrošināt visiem pieejamu, veselīgu diētu, kas ir videi nekaitīga.

SAPEA – Eiropas akadēmiju zinātnes konsultācijas politikai (*Science Advice for Policy by European Academies*) – ir 2016. gada decembrī uzsākts Eiropas programmas “Horizonts 2020” projekts, kura mērķis ir izstrādāt neatkarīgu, uz pierādījumiem balstītu zinātnisku ekspertīzi, pārstāvēt vairāk nekā 100 zinātņu akadēmijas no 40 valstīm. SAPEA projekts tiek īstenots ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisijas direktorātu.

2018. gadā SAPEA organizēja semināru un sagatavoja ziņojumu par mikroplastmasu dabā un sabiedrībā (*A Scientific Perspective on Microplastics in Nature and Society*), kurā analizēta nano- un mikroplastmasu piesārņojuma ietekme uz veselību un vidi un sabiedrības izpratne par šo piesārņojumu.

ISC (*International Science Council*, Starptautiskā Zinātnes padome) tika izveidota 2018. gadā, apvienojoties divām globālām organizācijām – Starptautiskajai padomei sadarbībai zinātnē (*International Council for Science, ICSU*) un Starptautiskajai Sociālo Zinātņu Padomei (*International Social Science Council, ISSC*). Organizācija apvieno vairāk nekā 140 zinātņu akadēmijas un profesionālas apvienības visā pasaulē. Latvijas Zinātņu akadēmija ir ICSU biedre kopš 20. gs. 90. gadu sākuma. Starptautiskās Zinātnes padomes Eiropas dalībvalstu sanāksme notika 2018. gada septembrī Maskavā, kurā apsprieda jaunās apvienotās organizācijas stratēģiju, starpdisciplināras pieejas nepieciešamību pētniecībā, zinātnes datu plašāku pieejamību un citus jautājumus. Šajā sanāksmē pieņemts lēmums par ISC Eiropas dalīborganizāciju grupu. Organizācija uzsver pētniecības datu pieejamības plašāku nepieciešamību, uzsverot datu ticamības, pārbaudāmības aspektus. LZA šajā sanāksmē pārstāvēja LZA ārlietu sekretārs akadēmiķis Tālavs Jundzis.

Līdzekļu trūkuma dēļ Latvijas Zinātņu akadēmija nav pārstāvēta nevienā no ISC globālo pētījumu programmu darba grupām.

IAP – Globālās zinātņu akadēmiju partnerības organizācijas darbā Latvijas Zinātņu akadēmija 2018. gadā nepiedalījās līdzekļu trūkuma dēļ.

Kopumā jāatzīmē, ka LZA dalību starptautisko organizāciju darbā ierobežo nepietiekamie finanšu resursi starptautiskai sadarbībai, jo ekspertu dalība darba grupās nacionālajām akadēmijām jāsedz no saviem līdzekļiem.

2. Starptautisko balvu pasniegšana

Latvijas Zinātņu akadēmija ir parakstījusi zinātniskās sadarbības līgumu ar starptautisko organizāciju UNESCO⁷ un sadarbojas ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju. Kopš 2005. gada, kad UNESCO Latvijas Nacionālā komisija, Latvijas Zinātņu akadēmija, *L'OREAL Baltic* un stipendijas goda patronese Vaira Vīķe-Freiberga uzsāka programmas īstenošanu Latvijā, ar stipendijām apbalvotas 42 zinātnieces no Latvijas. 2017. gadā uzsāka projekta paplašināšana Baltijas valstīs, dodot iespēju stipendijas saņemt arī Lietuvas un Igaunijas zinātniecēm. Kopš 2017. gada divas zinātnieces no Lietuvas un divas zinātnieces no Igaunijas saņēmušas *L'ORÉAL Baltic* stipendijas "Sievietēm zinātnē".

2018. gadā stipendiju "Sievietēm zinātnē" konkursam tika iesniegti 47 pieteikumi no Latvijas, 26 no Igaunijas un 26 no Lietuvas dzīvības un vides zinātnes, kā arī fizikas un inženierzinātņu jomās. Projektu pieteikumus izvērtēja LZA eksperti.

5. jūnijā Latvijas Zinātņu akadēmijā tika pasniegtas stipendijas programmā "Sievietes zinātnē". Tās saņēma trīs talantīgās Latvijas zinātnieces – *Dr.chem. Ilva Nakurte, Mg.sc.ing. Anda Fridrihsone un Mg.sc.chem. Margarita Baitimirova*. Stipendiju saņēma arī *Dr. Ģiedre Motuzaite-Matuzevičute Kīna (Ģiedre Motuzaite Matuzeviciute Keen)* no Lietuvas un *Dr. Karīna Kogermane (Karin Kogermann)* no Igaunijas.

Ilva Nakurte (Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultātes docente, Vides risinājumu institūta vadošā pētniece) stipendiju "Sievietēm zinātnē" saņēma par tradicionālajos tekstīliju krāsošanas procesos izmantoto pigmentu noteikšanu, pielietojot hromatogrāfiskās analīzes metodes.

Anda Fridrihsone (Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts) stipendiju "Sievietēm zinātnē" saņēma par pētījumu "Dzīves cikla novērtējums poliolu un poliuretānu materiāliem, kas iegūti no rapšu eļļas". Pētījuma mērķis ir veikt pilnīgu dzīves cikla novērtējumu Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūtā sintezētiem rapšu eļļas polioliem un no tiem izgatavotiem poliuretānu materiāliem.

Margarita Baitimirova (Latvijas Universitātes Ķīmiskās fizikas institūts) tika apbalvota ar stipendiju par grafēnu saturošu slāņainu nanostruktūru veidošanas un to

⁷ Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*)

īpašību pētījumu; izpētītas izveidoto nanostruktūru īpašības un pārbaudīts to iespējamais pielietojums optoelektriskās, termoelektriskās ierīcēs un optiskajos un bioloģiskajos sensoros.

Dr. Ģiedre Motuzaite-Matuzevičute Kīna veikusi pētījumu par cilvēka paleodiētu un lauksaimniecības uzplaukumu Centrālāzijā.

Dr. Karina Kogermane (Tartu Universitātes Medicīnas fakultātes Farmācijas institūts) stipendiju saņēma par pētījumu par nanošķiedrās iekapsulētām šūnām kā viediem biopārsējiem inficētu brūču apkopei.

3. Divpusējās sadarbības līgumi ar citu valstu zinātņu akadēmijām

LZA ir noslēgti zinātniskās sadarbības līgumi ar daudzām Eiropas, Āzijas un Amerikas kontinenta zinātņu akadēmijām: Austrijas Zinātņu akadēmiju (ZA), Azerbaidžānas ZA, Baltkrievijas Nacionālo ZA, Berlīnes–Brandenburgas ZA, Britu Akadēmiju, Bulgārijas ZA, Čehijas ZA, Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmiju, Francijas ZA, Gruzijas Nacionālo ZA, Hankou Universitātes Starptautisko inovāciju centru (Ķīna), Igaunijas ZA, Itālijas Nacionālo ZA, Izraēlas ZA, Kanādas Karalisko biedrību, Ķīnas Sociālo zinātņu akadēmiju, Krievijas ZA, Lietuvas ZA, Londonas Karalisko biedrību, Melnkalnes ZA, Polijas ZA, Saksijas ZA, Slovākijas ZA, Slovēnijas ZA, Somijas ZA, Šveices ZA, Taivānas (Ķīnas Republika) Nacionālo zinātnes padomi, Ukrainas Nacionālo ZA, Ungārijas ZA, Uzbekistānas ZA un Zviedrijas Karalisko literatūras, vēstures un kultūras mantojuma akadēmiju.

Daudzu sadarbības līgumu darbības ilgums ir neierobežots, bet regulāri tiek atjaunoti protokoli par zinātnisko vizīšu administrēšanas kārtību.

Daļa sadarbības līgumu paredz zinātnieku īstermiņa vizītes. Tās notiek saskaņā ar Noteikumiem par Latvijas zinātnieku īstermiņa mobilitātes vizītēm un ārvalstu zinātnieku uzņemšanu LZA divpusējās zinātniskās sadarbības līgumu ietvaros (apstiprinājusi LZA valde 2015. gada 17. jūnijā).

Sadarbībā ar Bulgārijas, Čehijas, Polijas un Ungārijas zinātņu akadēmijām prioritāte tiek piešķirta vizītēm, kuru mērķis ir abu akadēmiju apstiprināto sadarbības projektu izpilde.

2018. gadā notika 29 Latvijas zinātnieku īstermiņa vizītes (200 dienas) un Latvijā ieradās 47 ārvalstu zinātnieki (302 dienas). Īstermiņa vizīšu iedalījums pēc to mērķa:

- kopprojektu izpilde un/vai regulāra zinātniskā sadarbība (9 Latvijas zinātnieki pavadīja ārvalstīs 61 dienas; Latvijā programmas ievaros ieradās 21 zinātnieks, pavadot Latvijā 159 dienas);

- dalība konferencēs/semināros (no Latvijas 13 cilvēki/55 dienas; uz Latviju 22 cilvēku/97 dienas);
- individuāls pētnieciskais darbs (no Latvijas 6 cilvēki/76 dienas; uz Latviju 3 cilvēki/32 dienas);
- darbs arhīvos un muzejos (no Latvijas 1 cilvēks/8 dienas; uz Latviju 1 cilvēks/14 dienas).

4. Kopprojekti ar ārvalstu zinātņu akadēmijām

LZA – Bulgārijas ZA kopprojekti, 2018.–2020. gads

- “Digitālo ekosistēmu attīstība un ieviešana mākslas, kultūras un izglītības jomā” (Gita Senka, Latvijas Kultūras koledža; *Assoc. prof.* Desislava Paneva-Marinova (*Desislava Paneva-Marinova*), Bulgārijas ZA Matemātikas un informātikas institūts)
- “Ādas audzēju multispektrālā un fluorescentā attēlošana” (Prof. Jānis Spīgulis, LU Atomfizikas un spektroskopijas institūts; *Assoc. prof.* Jekaterina Borisova (*Ekaterina Borisova*), Bulgārijas ZA Neorganiskās ķīmijas institūts)
- “Baktēriju un micelijsēņu mijiedarbības optimizēšana ogļūdeņražu biodegradācijas procesā” (*Dr.biol.* Olga Mutere, LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts; *Assoc. prof.* Zlatka Aleksijeva (*Zlatka Alexieva*), Bulgārijas ZA Mikrobioloģijas institūts)
- “Reliģija un identitāte Bulgārijā un Latvijā” (*Dr.hist.* Inese Runce, LU Filozofijas un socioloģijas institūts; *Assoc. Prof.* Jekaterina Anastasova (*Ekaterina Anastasova*), Bulgārijas ZA Folkloras un etnoloģijas institūts ar Brīvdabas muzeju)
- “Persistenta cilvēka herpesvīrusa infekcija kā autoimūnā tireoidīta attīstības veicinātājfaktors” (*Assoc. Prof.* Modra Murovska, RSU A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts; *Assoc. Prof.* Katerīna Todorova (*Katerina Todorova*), Bulgārijas ZA Eksperimentālās morfoloģijas, patoloģijas un antropoloģijas institūts)
- “Kviešu (*Triticum aestivum* L.) ģenētiskā materiāla izturības invertējums pret dažām sēnīšu slimībām” (Prof., *Dr.biol.* Biruta Bankina, Latvijas Lauksaimniecības universitāte; Prof. Rosica Rodeva (*Rossitza Rodeva*), Bulgārijas ZA Augu fizioloģijas un ģenētikas institūts).

LZA – Čehijas ZA kopprojekti, 2019.–2021. gads

- “Latviešu un rietumslāvu lingvistiskie un kultūras kontakti: pagātne, tagadne, perspektīva” (*Dr.philol.* Anna Stafecka, LU Latviešu valodas institūts; *Dr.* Mirosłavs Jankovjaks (*Mirosław Jankowiak*), ČZA Slāvu valodu institūts)

- “Plānas plēves optoelektronikai – sagatavošana un defektu pētījumi II” (Prof. Jurijs Dehtjars, RTU Biomedicīnas inženierzinātņu un nanotehnoloģiju institūts; Dr. Mihails Novotnijs (*Michael Novotny*), ČZA Fizikas institūts)

LZA – Polijas ZA kopprojekti, 2018.–2020. gads

- “Pagātne tagadnē. Postpadomju mantojums Polijā un Latvijā II” (Dr.hist. Ilze Boldāne-Zeļenkova, LU Latvijas vēstures institūts; Prof. Dagnoslavs Demskis (*Dagnoslaw Demski*), PZA Arheoloģijas un etnoloģijas institūts)
- “Livonija un Polijas – Lietuvas ūnija” (Žečpospolita) 16.–18. gs. (Dr.hist. Mārīte Jakovļeva, LU Latvijas vēstures institūts; Prof. Boguslavs Dubašs (*Boguslaw Dybas*), PZA Vēstures institūts)
- “Polijas – Latvijas, Latvijas – Polijas lingvistiskās un kultūras saites” (Dr.philol. Anna Stafecka, LU Latviešu valodas institūts; Dr. Maļgoržata Ostrovka (*Malgorzata Ostrowka*), PZA Slāvu valodas institūts)

5. Tikšanās ar vēstniekiem

9. janvārī Latvijas Zinātņu akadēmijā notika Spānijas Karalistes vēstnieka Pedro MigelaHimeneza-Načera (*Pedro Miguel Jiménez Nacher*) tikšanās ar LZA viceprezidentu akadēmiķi Andreju Krasņikovu, LZA ģenerālsekretāru akadēmiķi Andreju Siliņu un LZA prezidenta padomnieci starptautisko sakaru jautājumos Ilzi Trapenciери. Vēstnieks pastāstīja par Andreja Pumpura eposa “Lāčplēsis” tulkojumu spāņu valodā ar Vairas Viķes-Freibergas ievadvārdiem, kā arī pauda interesi par Aspazijas daiļradi un “Latvju Dainām”. Notika viedokļu apmaiņa par iespējamajām sadarbības jomām, akcentējot sadarbību gan dabas un eksaktajās, gan sociālajās un humanitārajās zinātnēs. Tika apspriesta potenciālā vispārēja rakstura savstarpējās sadarbības līguma izstrāde starp LZA un Spānijas Karalisko zinātņu akadēmiju vai citu atbilstošu institūciju.

14. februārī Latvijas Zinātņu akadēmijā iepazīšanās vizītē bija Ungārijas vēstnieks Latvijā Ferencs Gābors Bāņai (*Ferenc Gábor Bányai*). Tikšanās piedalījās LZA prezidents Ojārs Spārītis, viceprezidents Andrejs Krasņikovs un LZA prezidenta padomniece starptautisko sakaru jautājumos Ilze Trapenciери. Ungārijas vēstnieks tika iepazīstināts ar Latvijas Zinātņu akadēmijas struktūru, galvenajiem darbības virzieniem un zinātnes situāciju valstī kopumā. Puses apsprieda iespēju definēt sadarbības jomas, meklēt sadarbības atbalsta punktus gan zinātnisko institūtu, gan ar zinātnei saistīto industriju vidē.

27. jūlijā Latvijas Zinātņu akadēmijā viesojās Korejas Republikas vēstnieks Latvijā Seons-Džin Hans (*Seong-Jin Han*) un administratīvais asistents Seonžins Ču (*Seongin Chu*), lai iepazītos ar aktualitātēm Latvijas zinātnē. Vēstnieku uzņēma LZA prezidents Ojārs Spārītis, akadēmiķi Ivars Kalviņš un Andris Šternbergs, un LZA Ārējo sakaru

organizators Kristaps Broks. Abpusēji ieinteresētā sarunā tika iezīmētas turpmākās potenciālās sadarbības trajektorijas un interešu zonas, uzskatāmā veidā viesu uzmanībai piedāvājot latviešu zinātnieku sasniegumu veiksmes stāstus Latvijas Organiskās sintēzes institūtā un LU Cietvielu fizikas institūtā.

2. augustā Latvijas Zinātņu akadēmijā notika tikšanās ar Īrijas vēstnieku Džimu Henesiju (*Jim Hennessy*). Vēstnieks iepazīstināja ar Īrijas ekonomikas attīstību kopš iestāšanās Eiropas Savienībā, Kohēzijas un citu Eiropas Savienības fondu nozīmi Īrijas attīstībā. Vēstnieks akcentēja tādu nākotnes attīstības prioritāti Īrijai un Latvijai kā augsto tehnoloģiju industrija. LZA viceprezidents, akademiķis Andrejs Krasņikovs pastāstīja par LZA, tās aktivitātēm, akcentējot galvenās LZA darba prioritātes. Ilze Trapenciēre informēja par LZA starptautiskās sadarbības galvenajiem virzieniem, iezīmēja abu valstu zinātniskās sadarbības iespēju virzienus, kā arī īsi raksturoja konkrētu sadarbības projektu piedāvājumus mikrobioloģijā, organiskajā ķīmijā un farmakoloģijā.

20. septembrī Latvijas Zinātņu akadēmijā viesojās Armēnijas Republikas vēstnieks Tigrans Mkrtčjans (*Tigran Mkrtchyan*), lai aktualizētu jautājumu par Armēnijas un Latvijas zinātnieku un zinātnisko institūciju sadarbību. Armēnijas Republikas vēstnieks uzsvēra, ka Armēnijas zinātnē īpaši spēcīgas ir dabaszinātņu nozares, taču paralēli tiek attīstītas humanitārās jomas, īpaši *armenoloģija*, un sociālās zinātnes. Tikšanās laikā tika uzsvērts, ka ir nepieciešams intensificēt tiešus kontaktus starp Armēnijas Nacionālo Zinātņu akadēmiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju. Apspriežot Latvijas ZA un Armēnijas ZA sadarbības līgumu, tika nolemts definēt prioritāros sadarbības virzienus un konkrētas sadarbības formas.

20. decembrī notika LZA prezidenta Ojāra Spārīša tikšanās ar Šanhajas universitātes viceprezidenta vietnieku starptautiskajos jautājumos *PhD.oec.* Ksiaotianu Žangu (*Xiaotian Zhang*) un Šanhajas universitātes oficiālo delegāciju, lai apspriestu LZA un Šanhajas universitātes sadarbības iespējas pētniecībā un zinātniskajā ekspertīzē. Šanhajas universitātes delegāciju pārstāvēja Ekonomikas fakultātes profesors *He Shuquan*, Ekonomikas fakultātes priekšsēdētāja profesore *Shuying Lu*, kā arī Šanhajas universitātes studentu apvienības pārstāvis. Viena no Šanhajas universitātes prioritātēm ir internacionalizācija, tāpēc universitāte izteica priekšlikumu turpmākai sadarbībai, jo uzskata, ka Baltijai ir liels zinātniskais potenciāls, kas Ķīnā nav ticis pietiekami novērtēts. Šanhajas universitātes delegācijas vadītājs izteica ierosinājumu noslēgt sadarbības līgumu ar Latvijas Zinātņu akadēmiju. Tika piedāvāti vairāki sadarbības virzieni ar LZA, piemēram, materiālu zinātnē, vides zinātnēs, humanitārajās un sociālajās zinātnēs.

6. Piedalīšanās zinātniskajās konferencēs, foromos

26. februārī – 3. martā LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās LZA un Krievijas Zinātņu akadēmijas sanāksmē Maskavā.

15.–19. maijā LZA Starptautiskās daļas vadītāja Ilze Trapenciere piedalījās ALLEA Ģenerālajā asamblejā Sofijā (Bulgārija). Šā gada tēma bija “Zinātne uzticības un ekspertīzes apstrīdēšanas laikā” (*Science in Times of Challenged Trust and Expertise*). Ģenerālās Asamblejas laikā norisinājās arī Eiropas Zinātņu akadēmiju kopprojekta SAPEA organizēts zinātnes politikas simpozijš “Eiropas zinātnes konsultācijas: ieskats un pieredze”.

11.–14. jūnijā LZA viceprezidents Andrejs Krasņikovs piedalījās Turkmēnijas Zinātņu akadēmijas organizētajā konferencē “Zinātne, tehnika un inovatīvās tehnoloģijas”, kas veltīta Turkmēnijas Zinātnes dienai.

13.–15. septembrī LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās Hamburgas Zinātņu akadēmijas organizētajā Baltijas valstu Zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmē ar Hamburgas Zinātņu akadēmijas prezidentu.

21.–23. septembrī LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās Vācijas Zinātņu akadēmijas *Leopoldina* ikgadējā konferencē.

4.–10. oktobrī LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās globālajā forumā “Zinātne un tehnoloģijas sabiedrībai” (*Science and Technology for Society*) Kioto (Japāna). Forumā notika informācijas apmaiņa par globālām zinātnes un tehnoloģiju sabiedrības attīstības perspektīvām. Konferences kvalitāti nodrošināja Nobela prēmijas laureātu klātbūtne, lekcijas un dalība diskusijās par dažādām tēmām, t.sk. veselības aizsardzības globālās vajadzības un iespējas, digitalizētās sabiedrības attīstības scenāriji, zinātnes un tehnoloģiju, kā arī zinātnes un industrijas sadarbības iespējas un rezultāti.

16.–20. oktobrī LZA viceprezidents Andrejs Krasņikovs pārstāvēja LZA Armēnijas ZA 75 gadu jubilejas konferencē.

22.–23. oktobrī LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas vadītāja akadēmiķe Baiba Rivža un LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas vadītāja akadēmiķe Raita Karnīte piedalījās Igaunijas Zinātņu akadēmijas jubilejai veltītajā konferencē “*Advisory Role of Academies in the Information-rich Society*”

25.–27. oktobrī LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās Zviedrijas Karaliskās inženierzinātņu akadēmijas pilnsapulcē.

10.–15. novembrī LZA prezidents Ojārs Spārītis ar referātu piedalījās starptautiskā zinātnes līderu forumā Taivānā “*Tentative Program for Scientific Leaders Forum*”.

7. LZA locekļu piederība zinātņu akadēmijām ārvalstīs

LZA īstenie locekļi ir citu valstu zinātņu akadēmiju locekļi:

Academia Scientiarum et Artium Europaea (Zalcburga): M. Auziņš, E. Blūms, A. Caune, T. Jundzis, I. Kalviņš, V. Kluša, [I. Knēts], M. Kūle, T. Millers, O. Spārītis, J. Stradiņš, J. Volkolākovs, P. Zvidriņš, LZA goda doktori R. Lācis, J. Vētra un LZA

goda locekļi I. Lancmanis, Z. Stankevičs un A. Naumovs – īstenie locekļi;

Academia Europaea: M. Auziņš, A. Cēbers, E. Grēns, V. Tamužs, A. Linē – īstenie locekļi;

Accademia dei Georgofili (Itālija): B. Rivža – ārzemju locekle;

Eiropas Zinātņu akadēmija (*European Academy of Sciences in Support of Excellence in Science and Technology*): V. Tamužs, A. Krūmiņš, LZA kor.loc. A. Šostaks – īstenie locekļi;

Baltkrievijas Zinātņu akadēmija: B. Rivža – ārzemju locekle;

Gruzijas Nacionālā Zinātņu akadēmija: J. Stradiņš – ārzemju loceklis;

Igaunijas Zinātņu akadēmija: J. Stradiņš – ārzemju loceklis;

Kanādas Karaliskā biedrība: V. Vīķe-Freiberga – locekle;

Krievijas Zinātņu akadēmija: E. Grēns – korespondētājloceklis; B. Rivža – ārzemju locekle;

Lietuvas Zinātņu akadēmija: O. Spārītis, J. Stradiņš, B. Rivža un LZA Dr.h.c. V. Strīķis – ārzemju locekļi;

Saksijas Zinātņu akadēmija: J. Stradiņš – korespondētājloceklis;

Ukrainas Medicīnas stomatoloģijas akadēmija: I. Kalviņš – Goda akadēmiķis;

Vācijas Zinātņu akadēmija Leopoldina: J. Stradiņš – *Leopoldina* loceklis;

Zviedrijas Karaliskā lauksaimniecības un meža Zinātņu akadēmija: B. Rivža un LZA Dr.h.c. P. Rivža – ārzemju locekļi.

LZA Starptautisko sakaru daļas vadītāja *Ilze Trapenciēre*

LZA ārējo sakaru organizators *Kristaps Broks*

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻI

ĪSTENIE LOCEKĻI

Alnis Jānis (fizika), dz. 16.05.1974., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 27463408. E pasts: Janis.Alnis@lu.lv*

Ambainis Andris (informātika), dz. 18.01.1975., ievēlēts 22.11.2007. (Kor.loc.: 20.11.2003.–22.11.2007.). LZA Lielā medaļa (2013). FTZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67034517. E pasts: ambainis@lanet.lv; andris.ambainis@lu.lv*

Andersons Bruno (materiālzinātnes), dz. 22.07.1951., ievēlēts 25.11.2004. (Kor.loc.: 29.11.2001.–25.11.2004.). LZA Lielā medaļa (2019). ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts. Tel.: 67552554, 29472010. E pasts: bruno.andersons@edi.lv*

Andrejevs Georgs (medicīna), dz. 30.10.1932., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 26402512. E pasts: georgsandrejevs@gmail.com*

Auziņš Mārcis (fizika), dz. 11.01.1956., ievēlēts 27.11.1998. LZA Lielā medaļa (2010). FTZN. *Latvijas Universitāte. Tel. 67033700. E pasts: marcis.auzins@lu.lv*

Barševskis Arvīds (bioloģija), dz. 20.09.1965., ievēlēts 24.11.2011. (Kor.loc.: 20.11.2008.–24.11.2011.). LZA Lielā medaļa (2015). ĶBMZN. *Daugavpils Universitāte. Tel.: 65422180, 26339994. E pasts: arvids.barsevskis@du.lv*

Bārzdīņš Jānis (informātika), dz. 23.01.1937., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.–09.04.1992.). LZA Lielā medaļa (2017). FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.: 67224363. E pasts: janis.barzdins@lumii.lv*

Bērziņš Valdis (vēsture), dz. 18.06.1935., ievēlēts 27.11.1998. (Kor.loc.: 09.01.1992.–27.11.1998.). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts. E pasts: berzinsv@yahoo.com*

Biļinskis Ivars (informātika), dz. 23.10.1934., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 12.02.1987.–06.12.1990.). FTZN. *Elektronikas un datorzinātņu institūts. Tel.: 67558190. E pasts: bilinskis@edi.lv*

Blūms Elmārs (fizika), dz. 05.02.1936., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–09.01.1992.). LZA Lielā medaļa (2005). FTZN. *LU Fizikas institūts. Tel.: 67944664. E pasts: eblums@sal.lv ; eblums@latnet.lv*

Bojārs Juris (tiesību zinātnes), dz. 12.02.1938., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–24.11.1992.). HSN. *Latvijas Universitāte. E pasts: j.bojars@lanet.lv*

Buiķis Andris (matemātika), dz. 15.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.–21.11.1997.). FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts. E pasts: buikis@latnet.lv*

- Burima Maija** (literatūrzinātne), dz. 10.03.1971., ievēlēta 23.11.2017. (Kor.loc.: 29.11.2012.–23.11.2017.). HSZN. *Daugavpils Universitāte*. Tel.: 65425452. E pasts: maija.burima@du.lv
- Caune Andris** (arheoloģija), dz. 27.06.1937., ievēlēts 10.11.1995. (Kor.loc.: 25.11.1994.–10.11.1995.). LZA Lielā medaļa (2001). HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 22068879
- Cēbers Andrejs** (fizika), dz. 15.12.1947., ievēlēts 26.11.1993. (Kor.loc.: 24.11.1992.–26.11.1993.). FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 67033767, 29195961. E pasts: aceb@sal.lv; aceb@lanet.lv
- Cimdiņa Ausma** (literatūrzinātne), dz. 30.09.1950., ievēlēta 23.11.2017. (Kor.loc.: 20.11.2003.–23.11.2017.). HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034935. E pasts: ausma.cimdina@lu.lv
- Cimdiņš Pēteris** (ekoloģija), dz. 21.08.1944., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29437830. E pasts: cimdins@inbox.lv
- Cimermanis Saulvedis** (etnoloģija), dz. 03.07.1929., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 26223068, 67565265. E pasts: zintaliepa@gmail.com
- Dambrova Maija** (farmācija), dz. 03.05.1968., ievēlēta 29.11.2012. (Kor.loc.: 22.11.2007.–29.11.2012.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 66155159. E pasts: maija.dambrova@farm.osi.lv
- Dehtjars Jurijs** (fizika), dz. 19.06.1947., ievēlēts 20.11.2008. (Kor.loc.: 29.11.2001.–20.11.2008.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel./fakss: 67089383. E pasts: dekhtyar@latnet.lv
- Druviete Ina** (valodniecība), dz. 29.05.1958., ievēlēta 24.11.2016. (Kor.loc.: 26.11.1999.–24.11.2016.). HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034595, 26352167. E pasts: ina.druviete@lu.lv
- Duburs Gunārs** (ķīmija), dz. 12.06.1934., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.–09.04.1992.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014946. E pasts: gduburs@osi.lv
- Dumbrājs Oļģerts** (fizika), dz. 16.02.1942., ievēlēts 26.11.2009. (Ārz.loc.: 29.11.2001.–26.11.2009.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 26359386. E pasts: olgerts.dumbrajs@lu.lv
- Erts Donāts** (fizika), dz. 22.11.1954., ievēlēts 24.11.2016. (Kor.loc.: 24.11.2011.–24.11.2016.). FTZN. *LU Ķīmiskās fizikas institūts*. Tel.: 67033936, 26313360. E pasts: Donats.Erts@lu.lv
- Ērenpreisa Jekaterina** (bioloģija), dz. 13.02.1945., ievēlēta 20.11.2003. (Kor.loc.: 26.11.1999.–20.11.2003.). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808220, 28744535. E pasts: katrina@biomed.lu.lv
- Ērglis Andrejs** (medicīna), dz. 25.12.1964., ievēlēts 26.11.2015. (Kor.loc.: 20.11.2008.–26.11.2015.). ĶBMZN. *LU Kardioloģijas institūts*. Tel.: 67069575, 29293376. E pasts: a.a.erglis@stradini.lv

- Feldmanis Inesis** (vēsture), dz. 01.08.1949., ievēlēts 20.11.2003. (Kor.loc.: 29.11.2001.–20.11.2003.). HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033825. E pasts: inesis.feldmanis@lu.lv
- Ferbers Ruvins** (fizika), dz. 13.12.1946., ievēlēts 07.12.2006. (Kor.loc.: 23.11.2000.–07.12.2006.). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033754. E pasts: ferber@latnet.lv
- Gailītis Agris** (fizika), dz. 18.11.1935., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 28878453. E pasts: gailitis@sal.lv
- Gaitnieks Tālis** (mežzinātnes), dz. 08.09.1957., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 26.11.2009.–23.11.2017.). LMZN. *Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"*. Tel.: 26463738. E pasts: talis.gaitnieks@silava.lv
- Gardovska Dace** (medicīna), dz. 30.12.1952., ievēlēta 28.11.2013. (Kor.loc.: 26.11.2009.–28.11.2013.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 67621730. E pasts: dace.gardovska@rsu.lv
- Gardovskis Jānis** (medicīna), dz. 11.05.1955., ievēlēts 07.12.2006. (Kor.loc.: 21.11.1997.–07.12.2007.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte, P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca*. Tel.: 67069745. E pasts: janis.gardovskis@rsu.lv; janis.gardovskis@stradini.lv
- Grabis Jānis** (materiālzinātnes), dz. 18.08.1943., ievēlēts 20.11.2003. (Kor.loc.: 23.11.2000.–20.11.2003.). ĶBMZN. *RTU Neorganiskās ķīmijas institūts*. Tel.: 29450343. E pasts: jgrabis@rtu.lv
- Greitāns Modris** (informātika), dz. 29.12.1964., ievēlēts 29.11.2018. (Kor.loc.: 24.11.2011.–29.11.2018.). FTZN. *Elektronikas un datorzinātņu institūts*. Tel.: 67554500. E pasts: modris_greitans@edi.lv
- Grēns Elmārs** (bioloģija), dz. 09.10.1935., ievēlēts 12.02.1987. (Kor.loc.: 17.06.1982.–12.02.1987.). LZA Lielā medaļa (1995). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 29226029. E pasts: grens@biomed.lu.lv
- Grudule Māra** (literatūrzinātne), dz. 1.03.1963., ievēlēta 26.11.2015. (Kor.loc.: 25.11.2010.–26.11.2015.). HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26520095. E pasts: mara.grudule@lu.lv; maragru@latnet.lv
- Grundspenķis Jānis** (informātika), dz. 19.06.1942., ievēlēts 20.11.2003. (Kor.loc.: 27.11.1998.–20.11.2003.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089506, 29453128. E pasts: Janis.Grundspenkis@rtu.lv
- Hausmanis Viktors** (literatūrzinātne), dz. 06.12.1931., ievēlēts 06.04.1989. (Kor.loc.: 12.02.1987.–06.04.1989.). LZA Lielā medaļa (2007). LZA Raiņa balva (2012). HSZN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts*. Tel.: 67357912. E pasts: viktors.hausmanis@lulfmi.lv
- Ivbulis Viktors** (literatūrzinātne), dz. 31.05.1933., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 21.11.1997.–26.11.1999.). LZA Lielā medaļa (2014). HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67674634, 26350663. E pasts: ivbulis@lanet.lv

- Jansone Ilga** (valodniecība), dz. 20.06.1958, ievēlēta 22.11.2007. (Kor.loc.: 24.11.2005.–22.11.2007.). HSN. *LU Latviešu valodas institūts*. Tel./fakss: 67227696, 29550647. E pasts: ilgajan@lza.lv
- Jēkabsons Ēriks** (vēsture), dz. 14.01.1965., ievēlēts 29.11.2018. (Kor.loc.: 24.11.2016.–29.11.2018.). HSN. *LU Vēstures un filozofijas fakultāte*. Tel. 67033825. E pasts: eriks.jekabsons@lu.lv
- Jirgenšons Aigars** (ķīmija), dz. 14.09.1973., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 28.11.2013.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 29334948. E pasts: aigars@osi.lv
- Juhna Tālis** (vides zinātne), dz. 22.01.1972., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 24.11.2011.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 29226441, 67089415. E pasts: talis.juhna@rtu.lv
- Jundzis Tālavs** (politoloģija), dz. 04.10.1951., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.–23.11.2000.). LZA Lielā medaļa (2016). HSN. *LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centrs*. Tel./fakss: 67227555, 29489249. E pasts: bspc@lza.lv
- Kalnačs Benedikts** (literatūrzinātne), dz. 25.02.1965., ievēlēts 24.11.2005. (Kor.loc.: 29.11.2001.–24.11.2005.). HSN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts*. Tel.: 29610407. E pasts: benedikts.kalnacs@lulpmi.lv
- Kalnbērzs Viktors** (medicīna), dz. 02.07.1928., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26359060. E pasts: iraras@inbox.lv
- Kalniņš Arnis** (ekonomika), dz. 24.01.1935., ievēlēts 10.02.1987. (Kor.loc.: 16.03.1978.–10.02.1987.). HSN un LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67568319, 26480029. E pasts: arnisk8@inbox.lv
- Kalniņš Mārtiņš** (ķīmija), dz. 25.02.1939., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089218. E pasts: martinsk@parks.lv
- Kalniņš Ivars** (ķīmija), dz. 02.06.1947., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.–25.11.1994.). LZA Lielā medaļa (2009). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67551822, 67553233. E pasts: kalvins@osi.lv
- Kampars Valdis** (ķīmija), dz. 05.10.1944., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 25.11.1994.–21.11.1997.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 29230958. E pasts: valdis.kampars@rtu.lv
- Karnīte Raita** (ekonomika), dz. 16.10.1949., ievēlēta 07.12.2006. (Kor.loc.: 21.11.1997.–07.12.2006.). HSN. *SIA "EPC"*. Tel.: 29411607. E pasts: raita@epc.lv
- Kaufmane Edīte** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 14.10.1956., ievēlēta 24.11.2011. (Kor.loc.: 22.11.2007.–24.11.2011.). LMZN. *Dārkopības institūts, LLU*. Tel.: 63722294, 29495118. Fakss: 63781718. E pasts: edite.kaufmane@llu.lv; kaufmane@latnet.lv

- Kārkliņš Aldis** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 06.02.1951., ievēlēts 28.11.2013. (Kor. loc. 21.11.1997.–28.11.2013.). LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63005634, 25732690. E pasts: Aldis.Karklins@llu.lv
- Kloviņš Jānis** (bioloģija), dz. 26.09.1969., ievēlēts 28.11.2013. (Kor.loc.: 07.12.2006.–28.11.2013.). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 26438469. E pasts: klovins@biomed.lu.lv
- Kluša Vija** (medicīna), dz. 05.09.1940., ievēlēta 24.11.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–24.11.1992.). LZA Lielā medaļa (2018). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29276263. E pasts: vijaklus@latnet.lv
- Kļaviņš Māris** (videszinātnes), dz. 12.03.1956., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 21.11.1997.–26.11.1999.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29479430. E pasts: mklavins@lanet.lv
- Knite Māris** (fizika), dz. 02.04.1955., ievēlēts 29.11.2012. (Kor.loc.: 25.11.2004.–29.11.2012.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089181. E pasts: knite@latnet.lv
- Kokars Valdis** (ķīmija), dz. 10.09.1951., ievēlēts 29.11.2018. (Kor.loc. 26.11.2009.–29.11.2018.) ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 26579172. E pasts: valdis.kokars@rtu.lv
- Kotomins Jevgeņijs** (fizika), dz. 20.09.1949., ievēlēts 24.11.2011. (Kor.loc.: 26.11.2009.–24.11.2011.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67187480. E pasts: kotomin@latnet.lv
- Krasņikovs Andrejs** (mehānika), dz. 27.07.1956., ievēlēts 26.11.2015. (Kor.loc.: 24.11.2011.–26.11.2015.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67223644, 67089159, 67089473, 29436518. E pasts: akrasn@latnet.lv
- Krastiņš Jānis** (arhitektūra), dz. 23.06.1943., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.–25.11.1994.). LZA Lielā medaļa (1998). HSN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089115, 26406066. E pasts: janis.krastins_1@rtu.lv
- Krastiņš Oļģerts** (ekonomika), dz. 27.08.1931., ievēlēts 10.11.1995. (Kor.loc.: 24.11.1992.–10.11.1995.). HSN un LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67273489, 22014838. E pasts: okrast@inbox.lv
- Krūmiņš Andris** (fizika), dz. 31.03.1943., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 26.11.1999.–29.11.2001.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. E pasts: krumins@latnet.lv
- Krūmiņš Juris** (demogrāfija), dz. 17.11.1947., ievēlēts 20.11.2008. (Kor.loc.: 26.11.1999.–20.11.2008.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034794. E pasts: Juris.Krumins@lu.lv
- Kuzmins Aleksejs** (fizika), dz. 12.08.1968., ievēlēts 24.11.2016. (Kor.loc.: 24.11.2005.–24.11.2016.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67251691. E pasts: a.kuzmin@cfi.lu.lv
- Kūle Maija** (filozofija), dz. 21.04.1951., ievēlēta 22.11.1996. (Kor.loc.: 24.11.1992.–22.11.1996.). HSN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts*. Tel.: 67034520, 28385810. E pasts: fsi@lza.lv
- Kupče Ēriks** (ķīmija), dz. 11.10.1955., ievēlēts 24.11.2011. (Kor.loc.: 24.11.1992.–24.11.2011.). LZA Lielā medaļa (2008). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Pašreizējā adrese: Bruker UK LTD, United Kingdom*. Tel.: (+44) 7880 173 061. E pasts: eriks.kupce@bruker.com

Kursīte-Pakule Janīna (literatūrzinātne), dz. 08.03.1952., ievēlēta 21.11.1997. (Kor. loc.: 25.11.1994.–21.11.1997.). HSN. *Latvijas Universitāte. E pasts: janina.kursite-pakule@lu.lv; kursite@hotmail.com*

Lācis Ivars (fizika), dz. 11.02.1949., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *LU Fizikas un matemātikas fakultāte. E pasts: Ivars.Lacis@lu.lv*

Lavendelis Egons (mehānika), dz. 20.12.1934., ievēlēts 06.04.1989. (Kor.loc.: 12.02.1987.–06.04.1989.). LZA Lielā medaļa (1994). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 29255019. E pasts: lavendelis.egons@gmail.com*

Leja Mārcis (medicīna), dz. 29.08.1964., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 29.11.2012.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 29497500, 67040367. E pasts: marcis.leja@aslilmnica.lv; cei@latnet.lv*

Lejniece Sandra (medicīna), dz. 26.11.1963., ievēlēta 23.11.2017. (Kor.loc.: 28.11.2013.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 29203397. E pasts: sandra.lejniece@rsu.lv; lejniece@latnet.lv*

Lejnieks Aivars (medicīna), dz. 26.05.1957., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 25.11.2010.–27.11.2014.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 29554397. E pasts: lejnieks@latnet.lv*

Lielausis Oļģerts (fizika), dz. 02.09.1930., ievēlēts 24.11.1992. LZA Lielā medaļa (1999). FTZN. *LU Fizikas institūts. Tel.: 26333689. E pasts: mbroka@sal.lv; lielausis@sal.lv*

Liepiņš Edvards (ķīmija), dz. 01.07.1944., ievēlēts 27.11.1998. (Kor.loc.: 10.11.1995.–27.11.1998.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67014900. E pasts: edv@osi.lv*

Liepiņš Edgars (farmācija), dz. 02.01.1978., ievēlēts 29.11.2018. (Kor.loc. 27.11.2014.–29.11.2018.) ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 29342361. E pasts: ledgars@farm.osi.lv*

Linē Aija (bioloģija), dz. 19.11.1973., ievēlēta 27.11.2014. (Kor.loc.: 26.11.2009.–27.11.2014.). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs. Tel.: 67808208, 29357839. E pasts: aija@biomed.lu.lv*

Markus Dace (valodniecība), dz.13.11.1950., ievēlēta 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.–23.11.2000.). HSN. *Liepājas Universitāte. Tel.: 26442598. E pasts: markus@latnet.lv*

Matīss Imants (mehānika), dz. 29.04.1935., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–09.01.1992.). FTZN. *LZA Sertifikācijas centrs. Tel.: 67225996. Tel./fakss: 67212807. E pasts: certcn@latnet.lv*

Merkurjevs Jurijs (informātika), dz. 30.04.1954., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 25.11.2004.–27.11.2014.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089514. E pasts: merkur@itl.rtu.lv*

Millers Tālis (ķīmija), dz. 04.01.1929., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–09.01.1992.). LZA prezidents: 01.03.1994.–28.02.1998. LZA Lielā medaļa (2002). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67225361. E pasts: talism@inbox.lv*

- Muceniece Ruta** (medicīna), dz. 24.03.1950., ievēlēta 20.11.2008. (Kor.loc.: 29.11.2001.–20.11.2008.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26437377, 67033944. E pasts: Ruta.Muceniece@lu.lv; rutam@lanet.lv
- Muižnieks Indriķis** (bioloģija), dz. 09.07.1953., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.–23.11.2000.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034401. E pasts: Indrikis.Muiznieks@lu.lv
- Muktupāvels Valdis** (folkloristika), dz. 09.11.1958., ievēlēts 29.11.2018. (Kor.loc.: 24.11.2011.–29.11.2018.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033848, 29147903. E pasts: valdis.muktupavels@lu.lv
- Murovska Modra** (medicīna), dz. 16.07.1949., ievēlēta 29.11.2012. (Kor.loc.: 25.11.2004.–29.11.2012.). ĶBMZN. *RSU A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts*. Tel.: 67060834(5), 29554119. E pasts: modra.murovska@rsu.lv; modra@latnet.lv
- Ose Ieva** (arheoloģija), dz. 08.06.1961., ievēlēta 25.11.2004. (Kor.loc.: 27.11.1998.–25.11.2004.). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67034868. E pasts: ieva@lza.lv
- Ozols Andris** (fizika), dz. 06.12.1944., ievēlēts 25.11.2010. (Kor.loc.: 27.11.1998.–25.11.2010.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089456, 67089201. E pasts: aozols@latnet.lv
- Pētersons Aigars** (medicīna), dz. 28.07.1959., ievēlēts 29.11.2018. (Kor.loc.: 23.11.2017.–29.11.2018.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 29203598. E pasts: aigars.petersons@rsu.lv; rector@rsu.lv
- Pilvere Irina** (ekonomika), dz. 03.03.1956., ievēlēta 29.11.2018. (Kor.loc.: 25.11.2010.–29.11.2018.). LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63022584, 29217851. E pasts: irina.pilvere@llu.lv
- Pīrāgs Valdis** (medicīna), dz. 20.02.1961., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 26.11.2009.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29237760, 67069307. E pasts: pirags@latnet.lv; valdis.pirags@lu.lv
- Počas Remigijs** (ekonomika), dz. 08.09.1947., ievēlēts 24.11.2016. (Kor.loc.: 20.11.2003.–24.11.2016.). HSN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089012. E pasts: remigijs.pocs@rtu.lv
- Priedkalns Jānis** (medicīna), dz. 28.03.1934., ievēlēts 27.11.1998. (Ārz.loc.: 25.11.1994.–27.11.1998.). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26496128. E pasts: jpuika@chariot.net.au
- Purāns Juris** (fizika), dz. 29.08.1952., ievēlēts 28.11.2013. (Kor.loc.: 25.11.2010.–28.11.2013.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67251691. E pasts: purans@cfi.lu.lv
- Rašals Īzaks** (bioloģija), dz. 29.06.1947., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 22.11.1996.–29.11.2001.). ĶBMZN un LMZN. *LU Bioloģijas institūts*. Tel.: 29516935. izaks.rasals@lu.lv
- Ribickis Leonīds** (enerģētika), dz. 24.08.1947., ievēlēts 22.11.2007. (Kor.loc.: 29.11.2001.–22.11.2007.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089300. E pasts: Leonids.Ribickis@rtu.lv

- Rikards Rolands** (mehānika), dz. 15.12.1942., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.–21.11.1997.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089124. E pasts: rikards@latnet.lv
- Rivža Baiba** (ekonomika), dz. 01.12.1949., ievēlēta 26.11.1999. (Kor.loc.: 10.11.1995.–26.11.1999.). LZA Lielā medaļa (2017). LMZN un HSN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63021041, 29254469. E pasts: baiba.rivza@llu.lv
- Rogulis Uldis** (fizika), dz. 25.05.1957., ievēlēts 24.11.2016. FTZN. *Latvijas Universitāte, LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67260553. E pasts: uldis.rogulis@lu.lv; rogulis@latnet.lv
- Rozentāls Rafails** (medicīna), dz. 27.09.1937., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 21.11.1997.–23.11.2000.). ĶBMZN. *P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca*. Tel.: 29241308. E pasts: rafail_rozentals@inbox.lv
- Rutkis Mārtiņš** (fizika), dz. 8.08.1957., ievēlēts 26.11.2015. (Kor.loc.: 24.11.2011.–26.11.2015.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67854986. E pasts: martins.rutkis@cfi.lu.lv
- Siliņš Andrejs** (fizika), dz. 12.10.1940., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.–09.01.1992.). FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67211405. E pasts: silins@lza.lv
- Sjakste Nikolajs** (bioloģija), dz. 11.05.1955., ievēlēts 25.11.2010. (Kor.loc.: 24.11.2005.–25.11.2010.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29198804. E pasts: Nikolajs.Sjakste@lu.lv
- Skuja Linards** (fizika), dz. 08.02.1952., ievēlēts 20.11.2003. (Kor.loc.: 22.11.1996.–20.11.2003.). LZA Lielā medaļa (2019). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67260756. E pasts: skuja@latnet.lv
- Spārītis Ojārs** (mākslas zinātnes), dz. 28.11.1955., ievēlēts 25.11.2004. (Kor.loc.: 26.11.1999.–25.11.2004.). LZA prezidents: 27.12.2012. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67225361. E pasts: lza@lza.lv
- Spīgulis Jānis** (fizika), dz. 09.05.1950., ievēlēts 29.11.2012. (Kor.loc.: 22.11.2007.–29.11.2012.). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67223633, 67228249. E pasts: Janis.Spigulis@lu.lv; janispi@latnet.lv; janis.spigulis@lza.lv
- Stradiņš Jānis** (ķīmija), dz. 10.12.1933., ievēlēts 06.07.1973. (Kor.loc.: 26.12.1968.–06.07.1973.). LZA prezidents: 01.03.1998.–30.04.2004. LZA Lielā medaļa (1993). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Organiskās sintēzes institūts, LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67213663. E pasts: stradins@lza.lv
- Stranga Aivars** (vēsture), dz. 15.06.1954., ievēlēts 26.11.2009. (Kor.loc.: 27.11.1998.–26.11.2009.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034769. E pasts: aivars.stranga@lu.lv
- Sūna Edgars** (ķīmija), dz. 07.06.1970., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 20.11.2008.–27.11.2014.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014895. E pasts: edgars@osi.lv
- Šipkovs Pēteris** (enerģētika), dz. 16.06.1944., ievēlēts 25.11.2010. (Kor.loc.: 23.11.2000.–25.11.2010.). FTZN. *Fizikālās enerģētikas institūts*. Tel.: 67553537. E pasts: shipkovs@edi.lv

- Šostaks Aleksandrs** (matemātika), dz. 05.12.1948., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 25.11.2004.–23.11.2017.). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033725. E pasts: sostaks@latnet.lv
- Šteinbuka Inna** (ekonomika), dz. 08.10.1952., ievēlēta 24.11.2016. (Kor.loc.: 27.11.1998.–24.11.2016.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26467791. E pasts: inna.steinbuka@lu.lv
- Šternbergs Andris** (fizika), dz. 13.05.1944., ievēlēts 24.11.2005. LZA Lielā medaļa (2015). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67187810. E pasts: stern@latnet.lv
- Šuvajevs Igors** (filozofija), dz. 07.04.1963., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 23.11.2000.–23.11.2017.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26734581, 67034769. E pasts: igors.suvajevs@lu.lv
- Švarcs Kurts** (fizika), dz. 27.04.1930., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 17.06.1971.–06.12.1990.). LZA Lielā medaļa (2010). FTZN. *Darmstadt, Deutschland*. Tel.: (496159) 712169. E pasts: k.schwartz@gsi.de
- Tāle Ivars** (fizika), dz. 23.01.1936., ievēlēts 22.11.1996. (Kor.loc.: 26.11.1993.–22.11.1996.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67260639, 29119943. E pasts: iatale@latnet.lv
- Tamužs Vitauts** (mehānika), dz. 02.12.1935., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 17.06.1982.–09.01.1992.). LZA Lielā medaļa (2008). FTZN. *LU Materiālu mehānikas institūts*. Tel.: 29410902. E pasts: tamuks@pmi.lv
- Tārs Kaspars** (bioloģija), dz. 25.10.1971., ievēlēts 26.11.2015. (Kor.loc.: 25.11.2010.–26.11.2015.). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808200, 27076237. E pasts: kaspars@biomed.lu.lv
- Torgāns Kalvis** (tiesību zinātnes), dz. 31.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.–21.11.1997.). LZA Lielā medaļa (2018). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034527. E pasts: kalvis.torgans@lu.lv
- Trapencieris Pēteris** (ķīmija), dz. 14.03.1952., ievēlēts 24.11.2016. (Kor.loc.: 25.11.2004.–24.11.2016.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67220725, 67014936, 29158550. E pasts: peteris@osi.lv
- Turks Māris** (ķīmija), dz. 11.03.1976., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 24.11.2011.–27.11.2014.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089251, 26001234. E pasts: maris.turks@rtu.lv
- Urtāns Juris Tālivaldis** (kultūras vēsture), dz. 15.12.1952., ievēlēts 24.11.2011. (Kor.loc.: 26.11.2009.–24.11.2011.). HSN. *Latvijas Kultūras akadēmija*. Tel.: 67114816, 29485326. E pasts: urtans@lka.edu.lv
- Valters Raimonds** (ķīmija), dz. 27.05.1938., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26537092. E pasts: rvalters@latnet.lv
- Vanags Edvīns** (ekonomika), dz. 12.07.1938., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 26.11.1993.–26.11.1999.). HSN. E pasts: inga.vilka@ppk.lv

Vāvere Vera (literatūrzinātnie), dz. 31.12.1929., ievēlēta 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). HSN. *Tel.: 28449816. E pasts: litfom@lza.lv*

Vedernikovs Nikolajs (ķīmija), dz. 08.02.1937., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–24.11.1992.). ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts. Tel.: 67553760. E pasts: nik.vedernikov@edi.lv*

Veinbergs Grigorijs (ķīmija), dz. 17.07.1941., ievēlēts 25.11.2010. (Kor.loc.: 23.11.2000.–25.11.2010.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67014941. E pasts: veinberg@osi.lv*

Veisbergs Andrejs (valodniecība), dz. 22.02.1960., ievēlēts 28.11.2013. (Kor.loc.: 24.11.2005.–28.11.2013.). HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 29482396. E pasts: anveis@lanet.lv; andrejs.veisbergs@lu.lv*

Viķe-Freiberga Vaira (psiholoģija, folkloristika), dz. 01.12.1937., ievēlēta 05.07.1999. (Ārz.loc.: 05.07.1990.–05.07.1999.). LZA Lielā medaļa (1997). HSN. *Pils laukums 3, Rīga, LV 1050. Tel.: 67092191, 28320939. E pasts: daina.lasmane@president.lv*

Volkolākovs Jānis (medicīna), dz. 28.04.1931., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.–25.11.1994.). ĶBMZN. *Tel.: 67605546.*

Zariņa Gunita (etnoloģija), dz. 03.05.1958., ievēlēta 29.11.2018. (Kor.loc.: 27.11.2014.–29.11.2018.). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts. Tel.: 67034509, 26482893. E pasts: zarina.gunita@gmail.com*

Zemītis Guntis (vēsture), dz.13.06.1955., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 20.11.2008.–27.11.2014.). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts. Tel.: 67034509, 26416884. E pasts: guntis.zemitis@lu.lv*

Zicmanis Andris (ķīmija), dz. 21.04.1941., ievēlēts 22.11.2007. (Kor.loc.: 27.11.1998.–22.11.2007.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 26149853. E pasts: zicmanis@latnet.lv*

Zilgalvis Jānis (māksla), dz. 23.05.1955, ievēlēts 29.11.2012. (Kor.loc.: 22.11.2007.–29.11.2012.). HSN. *Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde. Tel.: 67212565, 29451090. E pasts: janis.zilgalvis@inbox.lv ; janis.zilgalvis@mantojums.lv*

Zvidriņš Pēteris (ekonomika), dz. 31.05.1943., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.–09.04.1992.). HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67767305, 29103629. E pasts: peteris.zvidrins@lu.lv*

Žūriņš Aivars (mežzinātnes), dz. 04.07.1956., ievēlēts 29.11.2018. (Kor.loc.: 24.11.2015.–29.11.2018.). LMZN. *Latvijas valsts Koksnes ķīmijas institūts. Tel.: 67550635. E pasts: aivarsz@edi.lv*

GODA LOCEKĻI

Asaris Gunārs (arhitektūra), dz. 23.06.1934., ievēlēts 29.11.2001. HSZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 26557533. E pasts: gunars.asaris@rtu.lv*

Baltiņš Māris (valodniecība), dz. 05.08.1958., ievēlēts 29.11.2018. HSZN. *Valsts Valodas centrs. Tel.: 67334610. E pasts: maris.baltins@vvc.gov.lv*

Bels Alberts (literatūra), dz. 06.10.1938., ievēlēts 26.11.1999. HSZN. *Tel.: 22019638. E pasts: albertsbels@apollo.lv*

Bērziņš Uldis (literatūra), dz. 17.05.1944., ievēlēts 24.11.1993. HSZN. *Tel.: 29397630. E pasts: uldis.eba@gmail.lv*

Brauns Mārtiņš (māksla), dz. 17.09.1951., ievēlēts 24.11.2016. HSZN. *E pasts: martins.brauns@gmail.com*

Briedis Leons (literatūra), dz. 16.12.1949., ievēlēts 22.11.2007. HSZN. *Tel.: 27012711. E pasts: kentaurusXXI@inbox.lv*

Dobrovenskis Roalds (literatūra), dz. 02.09.1936., ievēlēts 28.11.2002. HSZN. *Tel.: 29419203. E pasts: veroa@inbox.lv*

Dumpe Arta (māksla), dz. 26.05.1933., ievēlēta 25.11.2010. LMZN. *Tel.: 67674634, 20362051. E pasts: ivbulis@lanet.lv*

Dumpis Uldis (māksla), dz. 03.10.1943., ievēlēts 20.11.2008. HSZN. *Latvijas Nacionālais teātris. Tel.: 67006304. E pasts: info@teatris.lv*

Einfelde Maija (māksla), dz. 02.01.1939., ievēlēta 29.11.2001. HSZN.

Gailītis Guntis (māksla), dz. 11.02.1949., ievēlēts 24.11.2011. HSZN. *Rīgas Latviešu biedrība. Tel.: 67181691, 29244251. E pasts: guntis.gailitis@riga.lv*

Gerts Oskars (žurnālistika), dz. 28.12.1940., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *Tel.: 29491340. E pasts: gertsoskars@gmail.com*

Godiņš Guntars (literatūra), dz. 26.04.1958., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Tel.: 26143924. E pasts: guntars.godins@inbox.lv*

Hermanis Alvis (māksla), dz. 27.04.1965., ievēlēts 22.11.2007. HSZN. *Jaunais Rīgas teātris. Tel.: 67283225.*

Īvāns Dainis (literatūra), dz. 25.09.1955., ievēlēts 29.11.2012. HSZN. *Tel.: 26554414. E pasts: dainis.ivans@inbox.lv*

Jākobsons Valdis (ekonomika), dz. 04.06.1938., ievēlēts 22.11.1996. HSZN. *Tel.: 29210625. E pasts: valdisjakobsons@inbox.lv*

Jurkāne Anna (vēsture), dz. 30.06.1944., ievēlēta 28.11.2002. HSZN. *Tel.: 67971402, 20278317. E pasts: anna.jurkane@turaida-muzejs.lv*

Kalniņš Imants (māksla), dz. 26.05.1941., ievēlēts 22.11.1996. HSZN. *Latvijas Komponistu savienība. E pasts: komponisti.lv@gmail.com*

Keggi Kristaps Juris (medicīna), dz. 09.08.1934., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. *Yale School of Medicine, New Haven, USA. Tel.: 203-737-5656. E pasts: kristaps.keggi@yale.edu*

Klotiņš Arnolds Laimonis (mākslas zinātnes), dz. 10.04.1934., ievēlēts 24.11.2016. HSZN. *Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Tel.: 26440579. E pasts: arnolaim@inbox.lv*

Kļaviņš Eduards (mākslas zinātnes), dz. 23.09.1937., ievēlēts 27.11.2014. HSZN. *Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūts. Tel.: 26470778. E pasts: eduards_klavins@tvnet.lv; eduards.klavins@lma.lv*

Krēmers Gidons (māksla), dz. 27.02.1947., ievēlēts 26.11.1999. HSZN. *KREMERata Baltica. E pasts: kb@kremeratabaltica.lv; kristijonas@kbm.ee*

Krollis Gunārs (māksla), dz. 23.06.1932., ievēlēts 26.11.2015. HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 29179864; E pasts: ingunairbe@hotmail.com*

Kronbergs Andris (arhitektūra), dz. 11.01.1951., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Arhitektu birojs ARHIS. Tel. : 67225852. E pasts: arhis@arhis.lv*

Kronbergs Juris (literatūra), dz. 09.08.1946., ievēlēts 20.11.2003. HSZN. *Zviedrija. Tel.: (4673)5676229; 26050561. E pasts: juris.kronbergs@comhem.se*

Lancmanis Imants (mākslas vēsture), dz. 29.07.1941., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *LZA Lielā medaļa (2004). Rundāles pils muzejs. Tel.: 63962272, 29454360. E pasts: lancmanis@rundale.net*

Latvietis Jānis (lauksaimniecības zinātnes), dz. 15.02.1928., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63081163, 26343120. E pasts: ilzelatviete@gmail.com*

Lāce Māra (mākslas zinātnes), dz. 18.02.1954., ievēlēta 26.11.2015. HSZN. *Latvijas Nacionālais mākslas muzejs. Tel.: 67325051. E pasts: Mara.Lace@lnmm.lv*

Maskats Arturs (māksla), dz. 20.12.1957., ievēlēts 27.11.2014. HSZN. *Latvijas Mūzikas akadēmija, Latvijas koncerti. E pasts: artursmaskats@yahoo.com*

Nagobads-Ābola Aina (politoloģija), dz. 09.06.1920., ievēlēta 24.11.2011. HSZN. *E pasts: baibapaulsone@inbox.lv*

Naumovs Aleksejs (māksla), dz. 10.01.1955., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Latvijas Mākslas akadēmija. Tel.: 26387212. E pasts: aleksejs.naumovs@lma.lv*

Nelsons Andris (māksla), dz. 18.11.1978., ievēlēts 29.11.2012. HSZN. *Tel.: 67073715. E pasts: info@opera.lv*

Osis Jānis (informātika), dz. 06.04.1929., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089523, 22023399. E pasts: Janis.Osis@rtu.lv*

Osis Jānis Andris (māksla), dz. 04.10.1943., ievēlēts 28.11.2002. HSZN. *Latvijas Mākslas akadēmija*. Tel.: 28311929. E pasts: jaosis@inbox.lv

Pauls Raimonds (māksla), dz. 12.01.1936., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Latvijas Komponistu savienība*. E pasts: komponisti.lv@gmail.com

Peters Jānis (literatūra), dz. 30.06.1939., ievēlēts 06.12.1990. HSZN. Tel.: 67339350.

Pētersone Karina (kultūras vēsture), dz. 19.11.1954., ievēlēta 27.11.2014. HSZN. *Latvijas Nacionālās bibliotēkas atbalsta biedrība*. E pasts: petersone.karina@gmail.com

Rokpelnis Jānis (literatūra), dz. 02.10.1945., ievēlēts 27.11.2014. HSZN. Tel.: 26385252. E pasts: janis.rokpelnis@gmail.com

Rubenis Juris (teoloģija), dz. 20.12.1961., ievēlēts 28.11.2002. HSZN. Tel.: 67601564, 29434906. E pasts: j.rubenis@elijasnams.lv

Rūmnieks Valdis (literatūra), dz. 06.10.1951., ievēlēts 24.11.2005. HSZN. Tel.: 67519393, 29491073. E pasts: valdis.rumnieks@gmail.com

Sirmais Māris (māksla), dz. 27.06.1969., ievēlēts 24.11. 2005. HSZN. *Valsts akadēmiskais koris "Latvija"*. Tel./fakss: 67223839. E pasts: info@koris.lv

Skujenieks Knuts (literatūra), dz. 05.09.1936., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. Tel.: 67980189, 26226668. E pasts: knutsskujenieks@hotmail.com

Skujiņš Zigmunds (literatūra), dz. 25.12.1926., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. Tel.: 28635372. E pasts: zigmundsskujins@inbox.lv

Skulme Džemma (māksla), dz. 20.09.1925., ievēlēta 24.11.1992. HSZN. Tel.: 67519086, 27111310. E pasts: dzemmaskulme@gmail.com

Stankevičs Zbignevs (teoloģija), dz. 15.02.1955., ievēlēts 29.11.2012. HSZN. *Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrija*. Tel.: 67227266, 29948353. E pasts: metropolitan@catholic.lv

Streičs Jānis (māksla), dz. 26.09.1936., ievēlēts 26.11.1999. LZA Raiņa balva (2008). HSZN. Tel.: 67339569, 29444308. E pasts: janis.streics@gmail.com

Strupulis Jānis (māksla), dz. 28.01.1949., ievēlēts 25.11.1994. LZA Raiņa balva (2013). HSZN. Tel.: 26811186. E pasts: janis.strupulis@gmail.com

Tetereva Ināra (mecenātisms), dz. 06.02.1953., ievēlēta 23.11.2017. *Borisa un Ināras Teterevu fonds*. Tel.: 29105951 (Jeļena Barkāne). E pasts: office@teterevufonds.lv

Teterevs Boriss (mecenātisms), dz. 05.11.1953., ievēlēts 23.11.2017. *Borisa un Ināras Teterevu fonds*. Tel.: 29105951 (Jeļena Barkāne). E pasts: office@teterevufonds.lv

Vārpa Andris (māksla), dz. 19.02.1950., ievēlēts 20.11.2003. HSZN. Tel.: 29111420. E pasts: andrisvarpa@inbox.lv

Vaskis Pēteris (māksla), dz. 16.04.1946., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. Tel.: 67629960. E pasts: peterisv@inbox.lv

Vilks Andris (bibliotēku/informācijas zinātnes), dz. 16.05.1957., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Latvijas Nacionālā bibliotēka. Tel.: 67806100. E pasts: andris.vilks@lnb.lv*

Vītols Vilis (inženierzinātnes), dz. 14.02.1934., ievēlēts 26.11.2009. FTZN. “Vītoli fonds”. *Tel.: 67289535. E pasts: vilis.vitols@latnet.lv*

Zālīte Māra (literatūra), dz. 18.02.1952., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. *Latvijas Rakstnieku savienība. <http://www.marazalite.lv> . E pasts:marazalite@outlook.com*

Zemzaris Uldis (māksla), dz. 24.02.1928., ievēlēts 20.11.2008. HSZN.

Zeltiņš Namejs (enerģētika), dz. 12.08.1935., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *Pasaules enerģijas padomes Latvijas Nacionālā komiteja. Tel.: 67558636, 29363105. SKYPE: namejs.zeltins. E pasts: zeltinsh@gmail.com*

Žigūre Anna (literatūra), dz. 25.08.1948., ievēlēta 24.11.2005. HSZN. *Tel.: 26675202. E pasts: veleda48@gmail.com*

ĀRZEMJU LOCEKĻI

Andronovs Aleksejs (Aleksey Andronov) (valodniecība), dz. 12.12.1972., ievēlēts 22.11.2007. HSZN. *Санкт-Петербургский государственный университет, Россия*. Tel.: (7-812) 3289762, (7-962) 6913162. E pasts: baltistica@gmail.com

Angermanis Norberts (Norbert Angermann) (vēsture), dz. 02.11.1936., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Universität Hamburg, Deutschland*. Tel.: (49-40) 428384829. E pasts: norbertangermann@t-online.de

Balabkins Nikolajs (ekonomika), dz. 17.07.1926., ievēlēts 27.06.1991. HSZN. *College of Business and Economics, Lehigh University, USA*. E pasts: nib2@lehigh.edu

Banis Juris (Jūras Banys) (fizika), dz. 30.12.1962., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *Vilniaus Universitetas, Lietuva*. Tel.: (+370) 528 2234536. E pasts: juras.banys@ff.vu.lt

Bianconi Antonio (Bianconi Antonio) (fizika), dz. 19.12.1944., ievēlēts 26.11.2015. FTZN. *Rome International Center for Materials Science Superstripes, Italy*. Tel.: (+39) 3388438281. E pasts: antonio.bianconi@ricmass.eu

Blumberga Renāte (etnoloģija), dz. 26.02.1971., ievēlēta 27.11.2014. HSZN. *University of Helsinki, Finland*. Tel.: (+358) 408336002. E pasts: renete.blumberga@gmail.com

Bojarevičs Valdis (Bojarevics Valdis) (fizika), dz. 05.07.1952., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *Griničas Universitāte, UK*. Tel.: (020) 83318565. E pasts: v.bojarevics@gre.ac.uk

Bojārs Nikodēms (Nicodemus E. Boyer) (ķīmija), dz. 01.06.1925., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Delta Scientific Consultants, USA*. Tel.: (1-269) 2781098. E pasts: studeophile@live.com

Bolšaitis Pēteris (ķīmija), dz. 12.07.1937., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. *Latvija*. Tel.: 67283955, 29101062. E pasts: irapeteris@aol.com

Bonda Dzintra (valodniecība), dz. 01.09.1940., ievēlēta 29.11.2001. HSZN. *Ohio University, USA*. Tel.: (1-740) 5915019. E pasts: bond@ohio.edu

Brančs Maikls (Michael Branch) (valodniecība), dz. 24.03.1940., ievēlēts 23.11.2000. HSZN. *UK*.

Branovers Hermanis (Herman Branover) (fizika), dz. 13.12.1931., ievēlēts 09.01.1992. FTZN. *USA*. Tel.: (1-347) 7157644

Brasārs Žils (Gilles Brassard) (informātika), dz. 20.04.1955., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Universite de Montreal, Canada*. Tel.: (1-514) 3436807. E pasts: brassard@iro.umontreal.ca

Brāzma Alvis (informātika), dz. 26.06.1959., ievēlēts 25.11.2010. LZA Lielā medaļa (2013). FTZN. *European Bioinformatics Institute, Cambridge, UK*. Tel.: +44(0) 1223 494 658. E pasts: brazma@ebi.ac.uk

Bunkše Edmunds Valdemārs (humanitārā ģeogrāfija), dz. 29.07.1935., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN. *Delaveras Universitāte, ASV. Tel.: (371) 25427900. E pasts: ebunkse@udel.edu*

Čiegis Raimonds (Raimondas Čiegis) (matemātika), dz. 18.10.1958., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuva. Tel.: (370-5) 2744828. E pasts: raimondas.ciegis@vgtu.lt*

Dabkevičs Zenons (Zenonas Dabkevičius) (lauksaimniecības zinātnes), dz. 26.08.1954., ievēlēts 24.11.2016. LMZN. *Lithuanian Research Centre for Agriculture and Forestry (LAMMC), Lietuva. Tel.: (370) 347 37057. E pasts: zenonas.dabkevicius@lammc.lt*

Daugulis Andrejs (Andrew Daugulis) (biotehnoloģija), dz. 01.09.1951., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Queen's University, Canada. Tel.: (1-613) 5332784. E pasts: andrew.daugulis@chee.queensu.ca*

Daugulis Olafs (ķīmija), dz. 11.09.1968., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. *University of Houston, USA. Tel.: (832) 8428180. E pasts: olafs@uh.edu*

Dini Pjetro Umberto (valodniecība), dz. 05.10.1960., ievēlēts 20.11.2003. HSN. *Dipartimento di Linguistica Universita di Pisa, Italy. E pasts: pud@ling.unipi.it*

Draviņš Dainis (astronomija), dz. 10.09.1949., ievēlēts 09.01.1992. LZA Lielā medaļa (1998). FTZN. *Lund Observatory, Sweden. Tel.: +46(46) 2227297. E pasts: dainis@astro.lu.se*

Dreifelds Juris (politoloģija), dz. 17.04.1942., ievēlēts 26.11.1999. HSN. *Department of Political Science, Brock University, Canada. Tel.: (1-905) 6853998, ext. 3478. E pasts: jdreifelds@brocku.ca*

Egidijs Tills fon (Till von Egidy) (fizika), dz. 23.12.1933., ievēlēts 21.11.1997. FTZN. *Technische Universität München, Deutschland. Tel. +49(89) 28912510. E pasts: t.v.egidy@tum.de; Egidy@Physik.TU-Muenchen.de*

Engelbrechts Jiri (Jüri Engelbrecht) (mehānika), dz. 01.08.1939., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *Tallinn University of Technology, Estonia. Tel.: (372) 6204160, (372) 6442013. E pasts: je@ioc.ee; J.Engelbrecht@akadeemia.ee*

Evarestovs Roberts (fizika), dz. 23.07.1937., ievēlēts 20.11.2003. LZA Lielā medaļa (2007). FTZN. *Санкт-Петербургский государственный университет, Россия. Tel.: (7-812)4286755. E pasts: re1973@re1973.spb.edu; evarest@hm.csa.ru*

Ezergailis Andrievs (vēsture), dz. 10.12.1930., ievēlēts 05.07.1990. LZA Lielā medaļa (2012). HSN. *Dept. of History, Ithaca College, USA. E pasts: ezergail@ithaca.edu*

Fejs Oskars (Oscar Faix) (meža zinātnes), dz. 15.06.1942., ievēlēts 25.11.2010. LMZN. *University of Hamburg, Germany. Tel.: (0049) 407110866. E pasts: o.faix@holz.uni-hamburg.de*

Fennels Trevors Gārts (Trevor Garth Fennell) (valodniecība), dz. 16.07.1940., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā medaļa (2006). HSN. *Flinders University of South Australia, Australia. E pasts: fenn0013@flinders.edu.au; Trevor.Fennell@flinders.edu.au*

Gamkrelidze (Thomas V.) Tomass (valodniecība), dz. 23.10.1929., ievēlēts 20.11.2008. HSZN. *Georgian National Academy of Sciences, Georgia*. Tel./Fakss: (99) 532 2998150. E pasts: t.gamkrelidze@science.org.ge

Gevorgjans Vladimirs (Vladimir Gevorgyan) (ķīmija), dz. 12.08.1956., ievēlēts 24.11.2016. ĶBMZN. *University of Illinois at Chicago (ASV)*. Tel.: (312) 355-3579. E pasts: vlad@uic.edu

Gusakovs Vladimirs (ekonomika), dz. 12.02.1953., ievēlēts 26.11.2015. LMZN. *Baltkrievijas Nacionālā zinātņu akadēmija*. Tel.: (00 375) 2841801. E pasts: nasb@presidium.bas-net.by

Hartmanis Juris (informātika), dz. 05.07.1928., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā medaļa (2001). FTZN. *Cornell University, USA*. Tel.: (1-607) 2559208. E pasts: jh111@cornell.edu; jh@cs.cornell.edu

Hartmanis Māris (bioloģija), dz. 21.09.1953., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. *Sweden*. Tel.: (468) 4076430.

Hauzens Haralds cur (Harald zur Hausen) (medicīna), dz. 11.03.1936., ievēlēts 28.11.2013. ĶBMZN. *Deutschland*. Tel.: (+49) 6221420.

Hollo Erki Johanness (Erkki Johannes Hollo) (tiesību zinātnes), dz. 28.11.1940., ievēlēts 20.11.2003. HSZN. *Helsinki University/ Faculty of Law, Finland*. Tel.: (+358) 50369 5696. E pasts: erkki.hollo@helsinki.fi

Janmeijs Pauls (Paul Albert Janmey) (fizikālā ķīmija), dz. 30.04.1953., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *University of Pennsylvania, USA*. Tel.: (215) 5737380. E pasts: janmey@mail.med.upenn.edu

Juodka Benedikts (Benediktas Juodka) (ķīmija), dz. 13.01.1943., ievēlēts 25.11.1994. ĶBMZN. *Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuva*. Tel.: (370-5) 2396649. E pasts: benediktas.juodka@lrs.lt

Kalniņš Vitauts (bioloģija), dz. 12.01.1938., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN. *Canada*. Tel.: (1-416) 2257530. E pasts: vitauts.kalnins@utoronto.ca

Kirms Marko (Marco Kirm) (fizika), dz. 27.12.1965., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *University of Tartu, Estonia*. Tel.: (372) 7374601, (372) 53427170. E pasts: Marco.Kirm@ut.ee Klasens

Klasens Meinhards (Meinhard Classen) (medicīna), dz. 12.08.1936., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. *Deutschland*. Tel.: (49-89) 41402257. E pasts: meinhard.classen@tum.de

Ķļaviņš Jānis (medicīna), dz. 06.05.1921., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. *ASV*. Tel.: (1-914) 4722116.

Krēslinš Jānis (bibliogrāfija), dz. 19.08.1924., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. *USA*. Tel.: (1-718) 548 0755. E pasts: jkreslins@aol.com

Kristensens Nils (Niels Egede Christensen) (fizika), dz. 05.04.1943., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. Aarhus Universitet, Danmark. Tel.: (+45) 2338 2372. E pasts: nec@phys.au.dk

Kukļa Maija (Kuklja Maija) (fizika), dz. 10.05.1965, ievēlēta 23.11.2017. FTZN. Merilendas Universitāte. ASV. Tel.: (1-301) 4054646. E pasts: mkukla@umd.edu

Kuksis Arnis (ķīmija), dz. 03.12.1927., ievēlēts 22.11.1996. ĶBMZN. University of Toronto, Canada. Tel.: (1-416) 9782590. E pasts: arnis.kuksis@utoronto.ca

Kundziņa Ruta (medicīna), dz. 30.07.1916., ievēlēta 27.06.1991. ĶBMZN. USA. Tel.: (1-617) 3280611. E pasts: rbkundsina@aol.com

Leikola Anto (zinātnes vēsture), dz. 08.06.1937., ievēlēts 09.01.1992. HSN. Finland. Tel.: (358) 503036537. E pasts: anto.leikola@welho.com

Lovkis Zenons (lauksaimniecības zinātnes), dz. 05.10.1946., ievēlēts 23.11.2017. LMZN. Baltkrievijas Nacionālā zinātņu akadēmija. Baltkrievija. Tel.: (375) 172853970 E pasts: info@belpproduct.com

Luščiks Aleksandrs (Aleksandr Lushchik) (fizika), dz. 22.06.1952., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. Institute of Physics of the University of Tartu, Estonia. Tel.: (372) 7374619, (372) 53304502. E pasts: lush@fi.tartu.ee; aleksandr.lushchik@ut.ee

Melngailis Ivars (fizika), dz. 13.11.1933., ievēlēts 27.06.1991. FTZN. Lincoln Laboratory, Massachusetts Institute of Technology, USA. Tel.: (1-617) 9817804. E pasts: melngailis@ll.mit.edu

Melngailis Jānis (fizika), dz. 04.02.1939., ievēlēts 06.12.1990. FTZN. University of Maryland, USA. Tel.: (301) 4054916. E pasts: melng@umd.edu

Metuzāle-Kangere Baiba (valodniecība), dz. 30.03.1942., ievēlēta 24.11.1994. HSN. Tel.: 67270635, 20027790. E pasts: baiba.kangere@gmail.com

Mihaļskis Sergiušs (Sergiusz Michalski) (mākslas zinātne), dz. 07.04.1951., ievēlēts 29.11.2018. HSN. Eberhard Karls Universität Tübingen, Deutschland. Tel.: +49 (0)7071 2975311. E pasts: sergiusz.michalski@uni-tuebingen.de

Moro Renē (René Moreau) (mehānika), dz. 27.10.1938., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. Institut National Polytechnique de Grenoble, France. E pasts: rene.moreau@simap.grenoble-inp.fr

Muižniece Lalita (literatūrzinātne), dz. 11.08.1935., ievēlēta 09.01.1992. HSN. USA. Tel.: 28862855. E pasts: muizniece@wmich.edu

Nollendorfs Valters (literatūrzinātne), dz. 22.03.1931., ievēlēts 05.07.1990. HSN. Latvijas Okupācijas muzejs. Tel.: 67212715. E pasts: Valters.nollendorfs@lu.lv

Oberlenders Ervins (Erwin Oberländer) (vēsture), dz. 19.03.1937., ievēlēts 20.11.2008. HSN. Deutschland. Tel.: (0049) 228218483. E pasts: oberlaendere@gmx.de

Otings Gotfrīds (Gottfried Otting) (bioloģija, biofizika), dz. 07.09.1958., ievēlēts 24.11.2005. ĶBMZN. Australian Research Council, Australia. Tel.: (61-2) 61256507. E pasts: Gottfried.Otting@anu.edu.au

Ozoliņš Jānis (John) Tālivaldis (filozofija), dz. 10.09.1950., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. School of Philosophy, Australian Catholic University, Australia. Tel.: (61) 99533140. E pasts: john.ozolins@acu.edu.au

Padeģs Andris (informātika), dz. 27.03.1929., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa (2004). FTZN. USA. Tel.: (1-845) 4623317. E pasts: apadeģs@optonline.net; apadeģs@tilts.org

Pajusalu Karls (Karl Pajusalu) (valodniecība), dz. 20.06.1963., ievēlēts 26.11.2015. HSZN. University of Tartu, Estonia. Tel.: (+372) 737 6124. E pasts: karl.pajusalu@ut.ee

Pālzojs Anderss (Anders Paalzow) (ekonomika), dz. 11.10.1963., ievēlēts 29.11.2018. HSZN. Stockholm School of Economics, Latvia. Tel.: (+371) 6701 5801, (+371) 2945 8140, (+46) 70 375 1160. E pasts: anders.paalzow@sseriga.edu, anders.paalzow@hhs.se

Paroleks Radegasts (Radegast Parolek) (literatūrzinātne), dz. 01.12.1920., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. Univerzita Karlova Česka Republika. Tel.: (420-2) 741426.

Peniķis Jānis (politoloģija), dz. 29.07.1933., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. USA. Tel.: (1-574) 2877090. E pasts: jpenikis@iusb.edu

Pistolkorss Gerts fon (Gert von Pistohlkors) (vēsture), dz. 17.12.1935., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. Deutschland. Tel.: (49-551) 541296. E pasts: pistohlkors@01019freenet.de

Plakans Andrejs (vēsture), dz. 31.12.1940., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. USA. Tel.: (1-319) 3382911. E pasts: aplakans@iastate.edu

Razums Valdemars (Valdemaras Razumas) (ķīmija), dz. 17.07.1955., ievēlēts 26.11.2015. ĶBMZN. Lietuvos mokslo taryba, Lietuva. Tel.: (370-5) 67032417. E pasts: v.razumas@lma.lt; valdemaras.razumas@bchi.vu.lt; valdemaras.razumas@lmt.lt

Reihmane Elza (Elsa Reichmanis) (materiālzinātnes), dz. 09.12.1953., ievēlēta 25.11.2004. ĶBMZN. Georgia Institute of Technology, School of Chemical and Biomolecular Engineering, USA. Tel.: (404) 8940316

Rozners Ēriks (ķīmija), dz. 22.06.1965., ievēlēts 29.11.2018. ĶBMZN. Department of Chemistry Binghamton University, ASV. Tel.: (607) 7772441. E pasts: eroznerns@binghamton.edu

Simons Žaks (Jacques Simon) (fizika), dz. 12.12.1947., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. France. Tel.: (33-1) 45926732. E pasts: Jacques.Simon@espci.fr

Sniečkus Viktors Alģirds (Victoras Algirdas Snieckus) (ķīmija), dz. 01.08.1937., ievēlēts 24.11.2016. ĶBMZN. Queen's University Bader Chair Emeritus, Snieckus Innovations, Canada. Tel.: (1-613) 5336000. E pasts: info@snieckusinnovations.ca

Solovjovs Jurijs (Jurij Solovjov) (zinātnes vēsture), dz. 30.09.1924., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Россия. Tel.: (7-495) 4383063.*

Somere Tarmo (Tarmo Soomere) (matemātika), dz. 11.10.1957., ievēlēts 26.11.2015. FTZN. *Estonian Academy of Sciences, Estonia. Tel.: (372) 620 4176. E pasts: soomere@cs.ioc.ee*

Stradiņš Pauls (fizika), dz. 05.02.1963., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *National Renewable Energy Laboratory, Golden, CO 80401, USA. Tel.: (001-303) 3846774. E pasts: Pauls.Stradins@nrel.gov*

Streips Uldis (bioloģija), dz. 01.02.1942., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *University of Louisville, USA. Tel.: (1-502) 8525365. E pasts: unstre01@louisville.edu*

Stundža Bonifācijs (Bonifacas Stundžia) (valodniecība), dz. 21.11.1952., ievēlēts 29.11.2018. HSZN. *Vilniaus universitetas, Lietuva. Tel. +370 2687211. E pasts: bonifacas.stundzia@flf.vu.lt*

Svenne Juris Pēteris (fizika), dz. 14.02.1939., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *Dept. of Physics and Astronomy, University of Manitoba, Canada. Tel.: (1-204) 4747354. E pasts: Svenne@physics.umanitoba.ca*

Šilde-Kārklīņa Rasma (politoloģija), dz. 07.06.1946., ievēlēta 24.11.1992. HSZN. *USA. Tel.: 25923905. E pasts: karklins@uic.edu*

Šļugers Aleksandrs (fizika), dz. 28.06.1954. ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *University College London, UK. Tel.: 44(0) 20 76791312. E pasts: a.shluger@ucl.ac.uk*

Štolls Pāvels (Pavel Štoll) (valodniecība), dz. 18.07.1964., ievēlēts 27.11.2014. HSZN. *Charles University in Prague, Czech Republic. Tel.: (420) 221 619 274, (420) 602 539 392. E pasts: pavel.stoll@ff.cuni.cz; pavel.stoll@tiscali.cz*

Tarvels Enns (Enn Tarvel) (vēsture), dz. 31.07.1932., ievēlēts 10.11.1995. HSZN. *Estonia. Tel.: (372) 6726189. E pasts: tarvel@hotmail.ee*

Tesaržova Jana (Jana Tesařová) (literatūrzinātne), dz. 16.02.1953, ievēlēta 22.11.1996. HSZN. *Institute of World Literature of the Slovak Academy of Sciences, Slovakia. Tel.: (421) 904823917. E pasts: jana.tesarova16@gmail.com*

Ungers Felikss (Felix Unger) (medicīna), dz. 02.03.1946., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Academia Scientiarum et Artium Europaea, Austria. Tel.: (43-662) 841345. E pasts: presidential.office@euro-acad.eu; felix.unger@euro-acad.eu*

Upatnieks Juris (fizika), dz. 07.05.1936., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa (1999). FTZN. *USA: Tel.: (1-734) 6639598. E pasts: juris@upatnieks.com; Latvija. Tel: 63269070. E pasts: jupatnks@latnet.lv*

Vaba Lembits (Lembit Vaba) (valodniecība), dz. 27.05.1945., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Estonia. Tel.: (372) 56459217. E pasts: phorest45@gmail.com*

Vārna Jānis (mehānika), dz. 14.08.1951., ievēlēts 24.11.2016. FTZN. *Luleo Tehniskā universitāte, Zviedrija. Tel.: (+46) 920 491649. E pasts: Janis.Varna@ltu.se*

Vikbergs Jarls (Jarl Wikberg) (medicīna un farmakoloģija), dz. 04.11.1949., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. *Uppsala University, Sweden. Tel.: (46-18) 4714238, (46-70) 3449549. E pasts: Jarl.Wikberg@farmbio.uu.se*

Villems Rihards (Richard Villems) (biofizika), dz. 28.11.1944., ievēlēts 24.11.2005. LZA Lielā medaļa (2011). ĶBMZN. *Estonian Biocentre, Estonia. Tel: (372) 7375064. E pasts: rvillems@ebc.ee*

Vinklers Eberhards (Eberhard Winkler) (vēsture), dz. 31.07.1955., ievēlēts 24.11.2011. HSN. *Georg-August-Universität Göttingen, Deutschland. Tel.: +49(0)5513924585 E pasts: ewinkle@gwdg.de*

Vītrihs Kurts (Kurt Wüthrich) (biofizika), dz. 04.10.1938., ievēlēts 25.11.2004. ĶBMZN. *ETH Zürich, Institute of Molecular Biology and Biophysics, Switzerland. Tel.: (41) 446332473. E pasts: kurt.wuthrich@mol.biol.ethz.ch*

Zariņš Bertrams (medicīna), dz. 22.06.1942., ievēlēts 27.06.1991. ĶBMZN. *Massachusetts General Hospital, USA. Tel.: (1-617) 7263421. E pasts: bzarins@partners.org*

Zariņš Kristaps (medicīna), dz. 02.12.1943., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā medaļa (2009). ĶBMZN. *Stanford University School of Medicine, USA. Tel.: (1-650) 4731794, (1-650) 2411241. E pasts: kristaps.zarins@rsu.lv*

Žuka Regīna (ķīmija), dz. 06.12.1936., ievēlēta 23.11.2000. LZA Lielā medaļa (2014). ĶBMZN. *Rimonyx Pharmaceuticals, Ltd., Israel. Tel.: (972-8) 9389505. E pasts: reginazhuka@gmail.com*

KORESPONDĒTĀJLOCEKĻI

Ābele Edgars (ķīmija), dz. 22.01.1962., ievēlēts 25.11.2010. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014943. E pasts: abele@osi.lv

Ābele Kristiāna (mākslas vēsture), dz. 25.10.1972., ievēlēta 29.11.2018. HSZN. *Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūts*. Tel.: 26162678. E pasts: kristiana_abele@hotmail.com

Ābele Māris (astronomija), dz. 27.04.1937., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *LU Astronomijas institūts*. Tel.: 26419372

Aksiks Igors (medicīna), dz. 11.07.1948., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29238422. E pasts: igors.aksiks@lu.lv

Alsina Ina (lauksaimniecības zinātne), dz. 26.07.1960., ievēlēta 26.11.2015. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 28636175. E pasts: ina.alsina@llu.lv

Andžans Agnis (matemātika), dz. 19.08.1952., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26566419. E pasts: agnis.andzans@lu.lv

Apine Ilga (vēsture), dz. 13.03.1928., ievēlēta 16.03.1978. HSZN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts*. Tel.: 67034861. E pasts: alma.ziemele@gmail.com

Arnicāns Guntis (informātika), dz. 02.08.1968., ievēlēts 27.11.2014. FTZN. *LU Datorikas fakultāte*. E pasts: guntis.arnicans@lu.lv

Arsenjans Pāvels (ķīmija), dz. 29.05.1975., ievēlēts 26.11.2015. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 29849464. E pasts: pavel@osi.lv; pavel.arsenyan@lycos.com

Austers Ivars (psiholoģija), dz. 14.06.1967., ievēlēts 24.11.2016. HSZN. *Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte*. E pasts: ivars.austers@lu.lv

Auziņš Jānis (mehānika), dz. 25.07.1950., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 26348750. E pasts: auzinsjp@latnet.lv

Balodis Ringolds (tiesību zinātnes), dz. 09.01.1966., ievēlēts 24.11.2011. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034447. E pasts: Ringolds.Balodis@lu.lv

Bankina Biruta (lauksaimniecības zinātnes), dz. 23.06.1960., ievēlēta 27.11.2014. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63021985, 26391893. E pasts: biruta.bankina@llu.lv

Barkanovs Jevgenijs (mehānika), dz. 08.01.1964., ievēlēts 29.11.2018. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089264. E pasts: Barkanov@latnet.lv

Bārzdīņš Guntis (informātika), dz. 23.12.1962., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 29206943. E pasts: guntis.barzdins@lumii.lv

Beļakovs Sergejs (ķīmija), dz. 16.04.1961., ievēlēts 29.11.2018. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014929, 25809425. E pasts: serg@osi.lv

Bervalds Edgars (astronomija), dz. 13.09.1936., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26371390. E pasts: berv@latnet.lv

Bērsone Imants (fizika), dz. 11.12.1935., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *Latvijas Universitāte*. E pasts: bersons@latnet.lv

Bērziņš Aivars (veterinārmedicīna), dz. 09.06.1975., ievēlēts 23.11.2017. LMZN. *Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"*. Tel.: 67620526. Fakss: 67620434. E pasts: aivars.berzins@bior.lv

Bērziņš Gundars (ekonomika), dz. 27.12.1971., ievēlēts 29.11.2018. HSZN. *Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāte*. Tel.: 67034701, 29214118. E pasts: gundars.berzins@lu.lv

Birģele Edīte (lauksaimniecības zinātnes), dz. 14.08.1937., ievēlēta 26.11.1999. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 29527276.

Borzovs Juris (informātika), dz. 17.04.1950., ievēlēts 22.11.2007. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034489, 29257530. Skype jborzovs. E pasts: juris.borzovs@lu.lv

Bušmane Brigita (valodniecība), dz. 04.09.1939., ievēlēta 23.11.2000. HSZN. *LU Latviešu valodas institūts*. Tel.: 67227696. Tel./fakss: 67227696. E pasts: brigita.busmane@inbox.lv

Cābulis Uģis (mežzinātnes), dz. 15.05.1963., ievēlēts 24.11.2016. LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 29272658. E pasts: cabulis@edi.lv

Ciproviča Inga (lauksaimniecības zinātnes), dz. 03.08.1969., ievēlēta 24.11.2011. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63021075, 63005729. E pasts: inga.ciprovica@llu.lv

Čate Andris (mehānika), dz. 05.07.1952., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 26416672. E pasts: and_cate@latnet.lv; Andris.Cate@rtu.lv

Čerāns Kārlis (informātika), dz. 21.12.1965., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67213716. E pasts: karlis.cerans@lumii.lv

Daija Pauls (literatūrzinātne), dz. 07.09.1984., ievēlēts 29.11.2018. HSZN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts*. Tel.: 26735250. E pasts: pauls.daija@lulfmi.lv; pauls.daija@gmail.com

Daukste-Silasproģe Inguna (literatūrzinātne), dz. 03.12.1968., ievēlēta 23.11.2017. HSZN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts*. Tel.: 67229017. E pasts: inguna.daukste@lulfmi.lv

Didenko Konstantīns (ekonomika), dz. 23.08.1946., ievēlēts 24.11.2005. HSZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089344. E pasts: konstantins.didenko@rtu.lv

Dīzbite Tatjana (mežzinātnes), dz. 12.01.1949., ievēlēta 22.11.2007. LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67555916. E pasts: ligno@edi.lv

Eberhards Guntis (ģeogrāfija), dz. 08.02.1936., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67334096, 29437990.

- Eglīte Pārsla** (demogrāfija), dz. 22.12.1934., ievēlēta 27.11.1998. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26577103. E pasts: spiceina@lza.lv
- Eglītis Roberts** (fizika), dz. 01.02.1966., ievēlēts 27.11.2014. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67187480. E pasts: reglitis@gmail.com
- Ferdats Andris** (medicīna), dz. 11.06.1941., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29495937. E pasts: fandris11@inbox.lv
- Fjodorovs Fjodors** (literatūrzinātne), dz. 28.09.1939., ievēlēts 10.11.1995. LZA Raiņa balva (2015). HSN. *Daugavpils Universitāte*. Tel.: 29195869. E pasts: fedor.fedorov@gmail.com
- Gaile Zinta** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 07.02.1958., ievēlēta 20.11.2008. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63005679, 29135525. E pasts: zinta.gaile@llu.lv
- Ginters Egils** (informātika), dz. 25.01.1961., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 29266909. E pasts: egils.ginters@rtu.lv
- Grabis Jānis** (informātika), dz. 22.10.1974., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089515. E pasts: janis.grabis_1@rtu.lv
- Grāvītis Jānis** (materiālzinātne), dz. 11.02.1948., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67553137. E pasts: jgravit@edi.lv
- Grīnberga Līga** (materiālzinātne), dz. 21.09.1977., ievēlēta 26.11.2015. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 27038016. E pasts: ligagr@cfi.lu.lv
- Ijabs Ivars** (politoloģija), dz. 17.11.1972., ievēlēts 23.11.2017. HSN. *LU Sociālo zinātņu fakultāte*. E pasts: ivars.ijabs@lu.lv
- Ikstens Jānis** (politoloģija), dz. 05.01.1970., ievēlēts 28.11.2013. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034322, 27331144. E pasts: janis.ikstens@lu.lv
- Jansons Āris** (mežzinātnes), dz. 30.10.1980., ievēlēts 27.11.2014. LMZN. *Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"*. Tel.: 67976701, 29109529. E pasts: aris.jansons@silava.lv
- Jaudzems Kristaps** (ķīmija), dz. 05.02.1984., ievēlēts 23.11.2017. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 22073506, 67014817. E pasts: kristaps.jaudzems@osi.lv
- Joļins Jevgeņijs** (fizika), dz. 04.09.1937., ievēlēts 26.11.1993; 27.11.1998. FTZN. ASV. Tel.: 1-215-673-3252. E pasts: eiolin@netzero.net; eui206@lehigh.edu
- Jure Māra** (ķīmija), dz. 13.09.1961., ievēlēta 24.11.2005. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089220. E pasts: marajure@rtu.lv
- Kabaškins Igors** (informātika), dz. 06.08.1954., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Transporta un sakaru institūts*. Tel.: 29215392. E pasts: igor.kabashkin@gmail.com
- Kalnenieks Uldis** (bioloģija), dz. 28.04.1957., ievēlēts 22.11.2007. ĶBMZN. *LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts*. Tel.: 26393245. E pasts: kalnen@lanet.lv
- Kalniņš Audris** (informātika), dz. 14.08.1942, ievēlēts 26.11.1999. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67211014. E pasts: audris@mii.lu.lv

Kasjanovs Vladimirs (mehānika), dz. 10.09.1946., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. Rīgas Stradiņa universitāte; Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089126. E pasts: kasyanov@latnet.lv

Kaščejevs Vjačeslavs (fizika), dz. 16.03.1978., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 67033742. E pasts: slava@latnet.lv

Kauss Valerjans (ķīmija), dz. 28.08.1954., ievēlēts 22.11.2007. ĶBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67014815. E pasts: valerjan@osi.lv

Kārklīņa Daina (lauksaimniecības zinātnes), dz. 12.07.1950., ievēlēta 07.12.2006. LMZN. Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63029305. E pasts: daina.karklina@llu.lv

Kirtovskis Imants (ekonomika), dz. 24.01.1930., ievēlēts 12.02.1987. HSN. Tel.: 67320892.

Koķe Tatjana (pedagoģija), dz. 09.05.1955., ievēlēta 23.11.2000. HSN. Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 67409088. E pasts: Tatjana.Koke@rsu.lv

Konrāde Ilze (medicīna), dz. 08.01.1972., ievēlēta 29.11.2018. ĶBMZN. RSU Medicīnas fakultāte. Tel.: 29140141. E pasts: Ilze.Konrade@rsu.lv

Koroļeva Ilze (socioloģija), dz. 27.04.1960., ievēlēta 29.11.2018. HSN. LU Filozofijas un socioloģijas institūts. E pasts: ilze.koroлева@lu.lv

Kozlovskā Tatjana (bioloģija), dz. 12.08.1955., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs. Tel.: 67808211. E pasts: tatyana@biomed.lu.lv

Krauze Aivars (ķīmija), dz. 16.03.1952., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67014870, 29462189. E pasts: krauze@osi.lv; aivars.krauze@inbox.lv

Krēsliņš Andris (enerģētika), dz. 25.03.1938., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 29284950. E pasts: andris.kreslins@rtu.lv

Krieviņš Dainis (medicīna), dz. 28.06.1967., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Universitāte. Tel.: 67069604, 29450000. E pasts: dainis.krievins@stradini.lv; dainisk@yahoo.com

Krišjāne Zaiga (ģeogrāfija), dz. 12.12.1963., ievēlēta 25.11.2010. ĶBMZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 29153746. E pasts: zaiga.krisjane@lu.lv

Ķince Tatjana (pārtikas zinātne), dz. 17.11.1977., ievēlēta 29.11.2018. LMZN. LLU Pārtikas Tehnoloģijas fakultāte. E pasts: tatjana.kince@llu.lv

Laime Sandis (folkloristika), dz. 12.06.1982., ievēlēts 27.11.2014. HSN. LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Tel.: 26306230. E pasts: sandis.laime@gmail.com

Laumane Benita (valodniecība), dz. 03.06.1937., ievēlēta 10.11.1995. HSN. LiepU Kurzemes Humanitārais institūts. Tel.: 26077061, 63454183. E pasts: benita.laumane@liepu.lv

Lācis Gunārs (lauksaimniecības zinātne), dz. 17.08.1971., ievēlēts 29.11.2018. LMZN. LLU APP "Dārkopības institūts" Ģenētikas un bioloģiju nodaļa. E pasts: gunars.lacis@llu.lv

- Liepa Imants** (bioloģija), dz. 18.02.1937., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63026322, 63081630. E pasts: imants.liepa@llu.lv
- Ločs Jānis** (materiālzinātne), dz. 14.06.1982., ievēlēts 29.11.2018. ĶBMZN. *RTU Vispārīgās ķīmijas tehnoloģijas institūts*. Tel.: 67089628. E pasts: Janis.locs@rtu.lv
- Loze Ilze Biruta** (arheoloģija), dz. 03.03.1936., ievēlēta 21.11.1997. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67034509, 26822972. E pasts: neoilze@lza.lv
- Lukševičs Ervīns** (ģeoloģija), dz. 19.11.1955., ievēlēts 20.11.2008. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29608514. E pasts: ervins.luksevics@lu.lv
- Maksimovs Roberts** (mehānika), dz. 02.07.1938., ievēlēts 12.02.1987. FTZN. *LU Materiālu mehānikas institūts*. E pasts: maksimov@edi.lv
- Meikališa Ārija** (tiesību zinātnes), dz. 25.05.1952., ievēlēta 07.12.2006. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034552, 20046013. E pasts: arija.meikalisa@lu.lv
- Melecis Viesturs** (bioloģija), dz. 10.11.1950., ievēlēts 25.11.2004. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts*. Tel.: 29191557. E pasts: viesturs.melecis@lu.lv
- Melluma Aija** (ekoloģija), dz. 13.10.1935., ievēlēta 06.12.1990. ĶBMZN. Tel.: 67451514, 29134075. E pasts: aimella@inbox.lv
- Miltiņš Alfrēds** (medicīna), dz. 06.01.1939., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. Tel.: 29507004. E pasts: inara.ancupane@bkus.lv
- Muižniece-Brasava Sandra** (pārtikas zinātne), dz. 18.06.1977., ievēlēta 24.11.2016. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63021075 E pasts: sandra.muizniece@llu.lv
- Nikodemus Olģerts** (ģeogrāfija), dz. 29.09.1954., ievēlēts 24.11.2005. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033910, 29484996. E pasts: olgerts.nikodemus@lu.lv; nikodemu@lanet.lv
- Nītiņa Daina** (valodniecība), dz. 05.04.1942., ievēlēta 06.12.1990. HSN. Tel.: 29410399. E pasts: daija@apollo.lv
- Osis Uldis** (ekonomika), dz. 10.04.1948., ievēlēts 25.11.2004. HSN. SIA "Konsorts". Tel.: 67216793. E pasts: uldis.osis@gmail.com
- Pabriks Artis** (politoloģija), dz. 22.03.1966., ievēlēts 25.11. 2004. HSN. LR Aizsardzības ministrija. E pasts: artis.pabriks@mod.gov.lv
- Pilmane Māra** (medicīna), dz. 22.05.1962., ievēlēta 21.11.1997. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 67326526. E pasts: pilmane@latnet.lv
- Pjanova Dace** (bioloģija), dz. 17.01.1976., ievēlēta 29.11.2018. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 29421146. E pasts: dace@biomed.lu.lv
- Plotniece Aiva** (ķīmija), dz.13.11.1967., ievēlēta 24.11.2016. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 29124379. E pasts: aiva@osi.lv

- Plotnieks Andris** (tiesību zinātnes), dz. 19.06.1938., ievēlēts 06.12.1990. HSZN. *Tel.:* 29217143. *E pasts:* andrisplotnieks@inbox.lv
- Porņš Jurgis** (inženierzinātnes), dz. 16.03.1966., ievēlēts 29.11.2018. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.:* 67089280. *E pasts:* Jurgis.Porins@rtu.lv
- Prikulis Juris** (fizika), dz. 12.04.1973., ievēlēts 29.11.2018. FTZN. *Latvijas universitāte. Tel.:* 67034702, 67033906. *E pasts:* juris.prikulis@lu.lv
- Pugovičs Osvalds** (ķīmija), dz. 16.07.1963., ievēlēts 29.11.2012. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.:* 67551207. *E pasts:* osvalds@osi.lv
- Radzobe Silvija** (mākslas zinātnes), dz. 29.04.1950., ievēlēta 25.11.2004. HSZN. *Latvijas Universitāte. Tel.:* 29408617. *E pasts:* radzobe@latnet.lv ; silvija.radzobe@gmail.com
- Rapoports Aleksandrs** (bioloģija), dz. 13.10.1946., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN. *LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts. Tel.:* 29504215. *E pasts:* rapoport@mail.eunet.lv
- Reinfelds Andrejs** (matemātika), dz. 02.06.1942., ievēlēts 26.11.1999. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.:* 29144961. *E pasts:* reinf@latnet.lv ; andrejs.reinfelds@lu.lv
- Rēvalde Gita** (fizika), dz. 09.10.1965., ievēlēta 24.11.2016. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.:* 29353247. *E pasts:* gita.revalde@rtu.lv; gitar@latnet.lv
- Rostoks Nils** (bioloģija), dz. 27.07.1969., ievēlēts 23.11.2017. ĶBMZN. *LU Bioloģijas fakultāte. Tel.:* 67033920. *E pasts:* nrostoks@latnet.lv, nils.rostoks@lu.lv
- Rukliša Maija** (bioloģija), dz. 01.05.1943., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. *LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts. Tel.:* 67423097. *E pasts:* coryne@inbox.lv
- Rumba-Rozenfelde Ingrīda** (medicīna), dz. 16.09.1959., ievēlēta 24.11.2005. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.:* 67034377. *E pasts:* ingrida.rumba@lu.lv
- Ruņģis Dainis Edgars** (mežzinātne), dz. 26.06.1972., ievēlēts 28.11.2013. LMZN. *Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silva". Tel.:* 28344201. *E pasts:* dainis.ruņģis@silva.lv
- Sadīrbajevs Felikss** (matemātika), dz. 20.11.1951., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.:* 67229213. *E pasts:* felix@latnet.lv
- Salenieks Narimants** (mehānika), dz. 13.02.1938., ievēlēts 25.11.1994. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.:* 67536160, 29263587. *E pasts:* lsq@latnet.lv; narimants@gmail.com
- Sauhats Antans Saulus** (enerģētika), dz. 14.03.1948., ievēlēts 20.11.2003. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.:* 67089930. *E pasts:* sauhatas@eef.rtu.lv
- Segliņa Daliņa** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 01.08.1961., ievēlēta 29.11.2012. LMZN. *Dārkopības institūts, LLU. Tel.:* 63722294, 26482677. *E pasts:* daliņa.segliņa@llu.lv
- Skaģers Andrejs** (medicīna), dz. 03.08.1940., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.:* 67455523, 27028427. *E pasts:* andrejs.skagers@rsu.lv

- Skrabule Ilze** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 22.03.1959., ievēlēta 28.11.2013. LMZN. *Agroresursu un ekonomikas institūts, LLU*. Tel.: 64130162, 26365268. E pasts: ilze.skrabule@arei.lv
- Skujāns Juris** (inženierzinātnes), dz. 08.09.1952., ievēlēts 20.11.2008. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63028791, 29266775. E pasts: juris.skujans@llu.lv
- Springe Gunta** (bioloģija), dz. 29.01.1955., ievēlēta 24.11.2011. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, LU Bioloģijas institūts*. Tel.: 29403305. E pasts: gunta.springe@lu.lv; gspringe@email.lubi.edu.lv
- Stafecka Anna** (valodniecība), dz. 15.12.1953., ievēlēta 20.11.2008. HSZN. *LU Latviešu valodas institūts*. Tel.: 67226345, 28604876. E pasts: anna.stafecka@inbox.lv
- Stradiņš Pēteris** (medicīna), dz. 24.02.1971., ievēlēts 27.11.2014. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte; P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca*. Tel.: 67069421, 29457817. E pasts: peteris.stradins@stradini.lv
- Sukovskis Uldis** (informātika), dz. 08.07.1952., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089303. E pasts: uldis.sukovskis@rtu.lv
- Šarakovskis Anatolijs** (fizika), dz. 27.12.1981, ievēlēts 29.11.2018. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67187816. E pasts: anatolijs.sarakovskis@cfi.lu.lv
- Tabuns Aivars** (socioloģija), dz. 22.03.1953., ievēlēts 29.11.2001. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67140233. E pasts: aivars.tabuns@lu.lv
- Tēraudkalns Valdis** (religiju pētniecība), dz. 25.06.1964., ievēlēts 26.11.2015. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034433. E pasts: valdis.teraudkalns@lu.lv
- Tisenkopfs Tālis** (socioloģija), dz. 28.07.1957., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67140233, 29417173. E pasts: talis.tisenkopfs@lu.lv
- Urbahs Aleksandrs** (mehānika), dz. 14.07.1958., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 26464774. E pasts: Aleksandrs.Urbahs@rtu.lv
- Valdmanis Jānis** (valodniecība), dz. 21.04.1948., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *LR IZM Latviešu valodas aģentūra*. Tel.: 67201680. E pasts: janis.valdmanis@valoda.lv
- Valdovska Anda** (veterinārmedicīna), dz. 30.10.1964., ievēlēta 29.11.2018. LMZN. *LLU Pārtikas un vides higiēnas institūts*. E pasts: anda.valdovska@llu.lv
- Vasks Andrejs** (arheoloģija), dz. 13.06.1947., ievēlēts 23.11.2000. HSZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033825, 29411980. E pasts: andrejs.vasks@lu.lv
- Vedins Ivans** (filozofija), dz. 12.05.1946., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. Tel.: 20010746.
- Videnieks Pēteris** (informātika), dz. 05.01.1940., ievēlēts 12.02.1987. FTZN. Tel.: 29203933. E pasts: peteris.videnieks@gmail.com
- Vikmanis Uldis** (medicīna), dz. 13.11.1943., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29233538, 67370665. E pasts: uldis.vikmanis@lu.lv

Vība Jānis (mehānika), dz. 23.12.1937., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte.*
Tel.: 67089332, 67089473. E pasts: janis.viba@rtu.lv

Viksna Juris (informātika), dz. 10.03.1966., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts.* Tel.: 67213716. E pasts: juris.viksna@lumii.lv

Viksna Ludmila (medicīna), dz. 22.10.1946., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte.* Tel.: 67014777. E pasts: ludmila.viksna@rsu.lv

Zālītis Pēteris (mežzinātnes), dz. 13.06.1937., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava".* Tel.: 29136962.

Zelčs Vitālijs (ģeoloģija), dz. 03.07.1952., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte.*
Tel.: 29113300. E pasts: Vitalijs.Zelchs@lu.lv

Zeltiņš Andris (bioloģija), dz. 09.02.1959., ievēlēts 24.11.2016. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs.* Tel.: 26517172. E pasts: anze@biomed.lu.lv

Zemītis Aivars (matemātika), dz. 25.05.1954., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Fraunhofer Institute for Industrial Mathematics.* Tel.: (+49) 631 31600-4452. E pasts: zemitis@itwm.fraunhofer.de

Zenkevičs Henriks (bioloģija), dz. 04.07.1937., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts.* Tel.: 29236127. E pasts: henriks.zenkevics@gmail.com

Ziemele Ineta (tiesību zinātnes), dz. 12.02.1970., ievēlēta 23.11.2017. HSZN. *LR Satversmes tiesa.* E pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

Zute Sanita (lauksaimniecības zinātne), dz. 30.12.1966., ievēlēta 23.11.2017. LMZN. *Agroresursu un ekonomikas institūts, Stendes pētniecības centrs, LLU.* Tel.: 29265347. E pasts: sanita.zute@arei.lv

Zvejniece Līga (farmācija), dz. 30.10.1974., ievēlēta 29.11.2018. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts.* Tel.: 66155159. E pasts: liga@farm.osi.lv

Žagars Juris (astronomija), dz. 09.02.1949., ievēlēts 20.11.2003. FTZN. *Ventspils Augstskola.*
Tel.: 29441737. E pasts: yzh@latnet.lv; yzh@venta.lv

Žileviča Aija (medicīna), dz. 14.05.1940., ievēlēta 25.11.1994. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte.*
Tel.: 67366306, 29481607. E pasts: aija.zilevica@lu.lv; zilevica@gmail.com

GODA DOKTORI

Actiņš Andris (ķīmija), dz. 04.05.1945., grāds piešķirts 27.10.2015. ĶBMZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 29498924. E pasts: andris.actins@lu.lv; actins@latnet.lv

Alberts Pēteris (medicīna), dz. 08.12.1953., grāds piešķirts 19.10.1999. ĶBMZN. Latvija, Head R&D, SIA Rīgvir. Tel.: 28330092. E pasts: peterisalberts@hotmail.com

Anderss Eduards (Edward Anders) (ķīmija), dz. 21.06.1926., grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. USA. Tel.: (1-650) 3436910.

Apala Zigrīda (vēsture), dz. 02.10.1936., grāds piešķirts 12.10.2006. HSZN. LU Latvijas vēstures institūts. Tel.: 29543770. E pasts: z.apala@inbox.lv

Apinis Pēteris (medicīna), dz. 25.11.1958., grāds piešķirts 14.03.2017. ĶBMZN. Latvijas Ārstu biedrība. Tel.: 29335984. E pasts: apinispeteris@inbox.lv

Apsītis Romāns (tiesību zinātnes), dz. 13.02.1939., grāds piešķirts 05.03.2002. HSZN. Latvija. Tel.: 20231036. E pasts: romans.apsitis@gmail.com

Baumane Larisa (ķīmija), dz. 21.01.1946., grāds piešķirts 20.03.2012. ĶBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67014887. E pasts: lbaumane@osi.lv

Bērsons Ilgonis (literatūrzinātne), dz. 11.06.1931., grāds piešķirts 11.03.2003. HSZN. Latvija. Tel.: 27841937.

Bičevskis Jānis (informātika), dz. 21.07.1944., grāds piešķirts 22.09.2010. FTZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 67034472, 29173629. E pasts: Janis.Bicevskis@lu.lv

Bizdēna Ērika (ķīmija), dz. 14.06.1942., grāds piešķirts 17.01.2012. ĶBMZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Latvija. Tel.: 67089251, 26585435. E pasts: erika.bizdena@rtu.lv

Bolis Jānis (tiesību zinātnes), dz. 02.02.1936., grāds piešķirts 09.02.2010. HSZN. USA. Tel.: 3980523. E pasts: bolisjohn2@gmail.com

Cakuls Jānis (vēsture), dz. 04.07.1926., grāds piešķirts 02.10.2002. HSZN. Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrīja. Latvija. Tel.: 67224314.

Čilačava Rauls (literatūrzinātne), dz. 15.05.1948., grāds piešķirts 17.04.2008. HSZN. Ukraina. E pasts: r.chilachava@gmail.com

Deksnis Eduards Bruno (fizika), dz. 15.10.1947., grāds piešķirts 21.10.1997. FTZN. Latvija. Tel.: 29327027. E pasts: ebd.riga@apollo.lv

Dišlere Inta (vēsture), dz. 28.07.1947., grāds piešķirts 10.03.2015. HSZN. Tukuma muzeja Durbes pils. Latvija. Tel.: 26287380, 63181754. E pasts: idislere@yahoo.com

Dribins Leo (vēsture), dz. 3.11.1931., grāds piešķirts 03.11.2009. HSZN. LU Filozofijas un socioloģijas institūts. Latvija. Tel.: 29600580. E pasts: leo.dribins@gmail.com

Dripe Jānis (arhitektūra), dz. 18.01.1953., grāds piešķirts 12.06.2018. HSN. *Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA". Latvija. Tel.: 28625222. E pasts: janis.dripe@riseba.lv*

Džavahišvili Nikolajs (Niko) Javakhishvili (vēsture), dz. 12.09.1972., grāds piešķirts 10.06.2014. HSN. *Ivane Javakhishvili Tbilisi State University. Georgia. Tel.: (995) 322665990, (+995) 599 907355. E pasts: nikolai.javakhishvili@tsu.ge*

Eniņš Guntis (ģeogrāfija), dz. 18.06.1933., grāds piešķirts 15.02.2000. ĶBMZN. ASF "Dabas retumu krātuve". Latvija. Tel.: 29424396. E pasts: guntis.enins@inbox.lv

Freiberģs Imants (informātika), dz. 12.03.1934., grāds piešķirts 27.06.1991. FTZN. Latvija. E pasts: imantsfreiberģs@inbox.lv

Freimanis Astrīds (ģeoloģija), dz. 21.11.1935., grāds piešķirts 06.02.1996. ĶBMZN. Latvija. Tel.: 67267344. E pasts: astrids.freimanis@gmail.com

Gavars Valdis (inženierzinātne), dz. 10.05.1934., grāds piešķirts 30.10.2012. FTZN. Latvija. Tel.: 29425013. E pasts: v.gavars@inbox.lv

Grīnuma Gundega (literatūrzinātne), dz. 27.11.1948., ievēlēta 16.02.2016. HSN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Latvija. Tel.: 29472347. E pasts: gundega.grinuma@gmail.com*

Grīslis Egils (filozofija), dz. 19.02.1928., grāds piešķirts 03.11.2005. HSN. *Canada. Tel.: (1-204) 4523844. E pasts: egrislis@shaw.ca*

Idriss Kamils (Kamil Idris) (intelektuālā īpašuma aizsardzība), dz. 26.08.1954., grāds piešķirts 22.02.2005. FTZN. *Sudan. E pasts: kamil@uum.edu.my*

Jankovskis Georgs (medicīna), dz. 19.04.1921., grāds piešķirts 16.02.2016. ĶBMZN. *Latvijas Osteoterapeitu asociācija. Tel.: 67766578, 29762001. E pasts: georgsjankovsky@inbox.lv ; osteorefleksoterapija@gmail.com*

Jansons Jānis (fizika), dz. 29.08.1944., grāds piešķirts 22.10.2013. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts. Latvija. Tel.: 67187511. E pasts: jansonsj@cfi.lu.lv*

Joffe Benjamiņš (Benjamin Joffe) (fizika), dz. 23.02.1931., grāds piešķirts 06.09.2000. FTZN. *USA. Tel.: (1-408) 6216949. E pasts: benjamin.joffe@sbcglobal.net*

Kalnačs Jānis (mākslas zinātnes), dz. 09.03.1956., grāds piešķirts 12.06.2018. HSN. *Vidzemes Augstskolas Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts. Latvija. Tel.: 26182266. E pasts: janis.kalnacs@va.lv*

Kangeris Kārlis (vēsture), dz. 4.06.1948., grāds piešķirts 10.11.2015. HSN. *Valsts Drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija. Latvija. Tel.: 26366696. E pasts: carolusk@inbox.lv*

Karnītis Edvīns (informātika), dz. 30.09.1940., grāds piešķirts 01.11.2007. FTZN. Latvija. E pasts: Edvins.Karnitis@lza.lv

Kastiļo-Alkarass Žoze Antonio (Jose Antonio Castilho-Alcaras) (fizika), dz. 12.10.1937., grāds piešķirts 24.08.2007. FTZN. *Instituto de Fisica Teorica Universidade Estadual Paulista. Brazil. Tel.: (55)(11)33937868. E pasts: jaca@ift.unesp.br*

- Katajs Edgars** (valodniecība), dz. 03.02.1923., grāds piešķirts 21.05.2004. HSN. *Latvija*. Tel.: 67261961, 26554008.
- Kaugars Ģirts** (ķīmija), dz. 15.01.1938., grāds piešķirts 15.03.1994. ĶBMZN. *USA*. Tel.: (1-414) 210-3462. *E pasts: glkaugars@gmail.com*
- Klētnieks Jānis** (inženierzinātnes), dz. 23.06.1929., grāds piešķirts 17.05.2005. FTZN. *Latvija*. Tel.: 26565104. *E pasts: janis.kletnieks@geostar.lv*
- Kļaviņa Sarma** (valodniecība), dz. 21.02.1941., grāds piešķirts 26.04.2009. HSN. *Latvija*. Tel.: 29927971. *E pasts: sarmak@latnet.lv*
- Kobajasi Jukio (Yukio Kobayashi)** (farmācija), dz. 26.06.1931., grāds piešķirts 21.05.1992. ĶBMZN. *Japan*. Tel.: (81-3) 32944523.
- Kocere Venta** (literatūrzinātne), dz. 05.06.1954., grāds piešķirts 20.03.2008. HSN. *LU Akadēmiskā bibliotēka. Latvija*. Tel.: 67033955, 29549145. *E pasts: venta.kocere@lu.lv*
- Kūlens Žaks (Jacques Koolen)** (medicīna), dz. 02.02.1950., grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. *Catharina Hospital, Netherlands*. Tel.: (31-40) 2230430.
- Lācis Aris** (medicīna), dz. 01.08.1936., grāds piešķirts 20.03.2012. ĶBMZN. *Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Bērnu kardioloģijas un kardiokirurģijas klīnika. Latvija*. Tel.: 26446113. *E pasts: aris.lacis@apollo.lv*
- Lācis Romans** (medicīna), dz. 01.01.1946., grāds piešķirts 11.06.2002. LZA Lielā medaļa (2016). ĶBMZN. *P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca. Latvija*. Tel.: 67069546. *E pasts: valentina.soboleva@stradini.lv*
- Lācis Visvaldis** (vēsture), dz. 12.03.1924., grāds piešķirts 10.06.2014. HSN. *Latvija*. Tel.: 26549988, 64800359. *E pasts: visvaldis.lacis@inbox.lv*
- Lagzdīņš Aivars** (inženierzinātnes), dz. 20.06.1937., grāds piešķirts 15.03.1994. FTZN. *LU Materiālu mehānikas institūts. Latvija*. Tel.: 26349509.
- Lazda Paulis** (vēsture), dz. 04.05.1938., grāds piešķirts 22.09.1998. HSN. *University of Wisconsin-Eau Claire. USA*. Tel.: 248 16126. *E pasts: lazdapi@uwec.edu*
- Lejiņš Atis** (politoloģija), dz. 28.09.1942., grāds piešķirts 17.02.2004. HSN. *LR 13. Saeima. Latvija*. Tel.: 29238256. *E pasts: atislejins@gmail.com*
- Levits Egils** (tiesību zinātnes), dz. 30.06.1955., grāds piešķirts 05.03.2002. HSN. *Eiropas Savienības Tiesa (European Court of Justice). Luksemburga. E pasts: egils@levits.eu*
- Ločmelis Ivars** (vēsture), dz. 08.11.1955., grāds piešķirts 16.02.2016. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts. Latvija*. Tel.: 67034508. *E pasts: ivarsl@lza.lv*
- Lokenbahs Valdis** (informātika), dz. 06.12.1951., grāds piešķirts 04.11.2003. FTZN. *Latvija*. Tel.: 29205124. *E pasts: vlokenbahs@gmail.com*
- Loža Einārs** (ķīmija), dz. 27.10.1953., grāds piešķirts 03.10.2017. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 29481172. E pasts: einars@osi.lv*

Maiste Juhan (Juhan Maiste) (māksla), dz. 10.08.1952., grāds piešķirts 26.04.2009. HSN. *University of Tartu, Estonia*. Tel.: (372) 7376507. E pasts: maistejuhan@hotmail.com; junan.maiste@ut.ji

Metloks Džeks (Jack Matlock) (politoloģija), dz. 01.10.1929., grāds piešķirts 11.06.2002. HSN. *Princeton University, USA*. Tel.: (1-609) 2521953. E pasts: jmatlock@princeton.edu; jim10@columbia.edu

Mihelberts Mikola (Mykolas Michelbertas) (vēsture), dz. 09.03.1939., grāds piešķirts 21.05.2004. HSN. *Lietuva*. Tel.: (370) 2687284.

Mihna Jerži (Jerzy Michna) (enerģētika), dz. 17.11.1929., grāds piešķirts 19.10.1999. FTZN. *Deutschland*. Tel./fakss: (49-62) 2433528. E pasts: lucia.von.tansela@t-online.de; mail@ikwz.de

Ozolanta Iveta (medicīna), dz. 05.07.1948., grāds piešķirts 03.11.2009. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija*. Tel.: 67409116, 29106328. E pasts: iveta.ozolanta@rsu.lv

Pildegovičs Pēteris (valodniecība), dz. 15.07.1938., grāds piešķirts 26.09.2013. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034366, 26601550. E pasts: peteris.pildegovics@hotmail.com

Pullats Raimo (Raimo Pullat) (vēsture), dz. 03.04.1935., grāds piešķirts 22.02.2005. HSN. *Estonia*. Tel./fakss: (372) 6485774. E pasts: raimopullat@hotmail.ee

Raipulis Jēkabs (bioloģija), dz. 07.03.1939., grāds piešķirts 03.10.1997. ĶBMZN. *Latvija*. Tel.: 26176894. E pasts: jekabs.raipulis@gmail.com

Rivža Pēteris (informātika), dz. 19.10.1947., grāds piešķirts 01.11.2007. FTZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 29171449. E pasts: Peteris.Rivza@llu.lv

Rukšāns Jānis (bioloģija), dz. 05.09.1946., grāds piešķirts 11.03.2003. ĶBMZN. *Latvija*. Tel.: 29418440. E pasts: janis.bulb@hawk.lv

Ruperte Līga (pedagoģija), dz. 16.10.1932., grāds piešķirts 05.11.1992. HSN. *USA*. Tel.: (1-616) 4568023. E pasts: liga3x3@iserv.net

Saltups Andris (medicīna), dz. 15.06.1935., grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. *Cabrini Medical Centre, Australia*. Tel.: (61-3) 95097840.

Simkhovičs Boriss (Boris Simkhovich) (medicīna), dz. 26.07.1947., grāds piešķirts 30.10.2012. ĶBMZN. *University of Southern California, USA*. Tel.: (818) 4006138. E pasts: borissimk@yahoo.com

Slava Laima (mākslas zinātnes), dz. 12.07.1947., grāds piešķirts 12.06.2018. HSN. *Izdevniecība "Neputns", Latvija*. Tel.: 26390625. E pasts: laima@neputns.lv

Stradiņš Jānis (zinātnes vēsture), dz. 10.12.1933., grāds piešķirts 09.01.1992. HSN. *Latvija*. Tel.: 67213663. E pasts: stradins@lza.lv

Strīķis Voldemārs (lauksaimniecība), dz. 24.02.1936., grāds piešķirts 06.02.1996. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63027239, 29286497. E pasts: voldemars.striks@llu.lv

Štīfts Agnis (medicīna), dz. 13.09.1923., grāds piešķirts 13.10.1998. ĶBMZN. *Latvija*. Tel.: 67403636, 26308478.

Tūters Kaspars (medicīna), dz. 31.10.1937., grāds piešķirts 24.10.1995. ĶBMZN. *University of Toronto, Canada*. Tel.: (1-416) 9646777. *E pasts*: k.tuters@utoronto.ca

Urtāne Ilga (medicīna), dz. 14.05.1950., grāds piešķirts 17.04.2018. ĶBMZN. *RSU Zobārstniecības fakultāte*. Tel.: 29245559. *E pasts*: iurtane@latnet.lv

Vanaga Lilita (vēsture), dz. 29.07.1953., grāds piešķirts 02.06.2005. HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts, Latvija*. Tel.: 26809527. *E pasts*: livanaga@gmail.com

Vasiļjevs Andrejs (informātika), dz. 17.08.1967., grāds piešķirts 11.04.2017. FTZN. *SIA Tilde, Latvija*. *E pasts*: Andrejs@Tilde.lv

Vestermanis Mārgers (vēsture), dz. 18.09.1925., grāds piešķirts 12.06.2007. HSZN. *Muzejs "Ebreji Latvijā", Latvija*. Tel.: 67283484. *E pasts*: m.vestermanis@gmail.com

Vēciņš Ēvalds (vēsture), dz. 04.01.1931., grāds piešķirts 10.03.2015. HSZN. *Latvija*. Tel.: 67574059.

Vēriņš Aldonis (bioloģija), dz. 06.01.1929., grāds piešķirts 06.11.2001. ĶBMZN. *Latvija*. Tel.: 67616483, 29233608. *E pasts*: aldonis.verins@inbox.lv

Vētra Jānis (medicīna), dz. 19.07.1959., grāds piešķirts 26.10.2004. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija*. Tel.: 67326203, 29241380. *E pasts*: janis.vetra@rsu.lv

Vīksna Mārīte (Māra) (folkloristika), dz. 22.03.1949., grāds piešķirts 22.02.2005. HSZN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Latvija*. Tel.: 28634119. *E pasts*: mara.viksna@lulpmi.lv

Villerušs Valdis (mākslas zinātnes), dz. 06.05.1942., grāds piešķirts 05.03.2002. HSZN. *Latvijas Mākslas akadēmija, Latvija*. Tel.: 29507374. *E pasts*: valdisvill@inbox.lv

Vītiņš Māris (informātika), dz. 10.12.1948., grāds piešķirts 10.11.2015. FTZN. *Latvijas Universitāte, Latvija*. Tel.: 67034471, 29287349. *E pasts*: maris.vitins@lu.lv

Volkova Līvija (literatūrzinātne), dz. 09.06.1931., grāds piešķirts 09.02.2010. HSZN. *Latvija*. Tel.: 29139840.

Žīgurs Āris (enerģētika), dz. 08.09.1965., grāds piešķirts 11.04.2017. FTZN. AS "Latvenergo". *E pasts*: Aris.Zigurs@latvenergo.lv

PĀRMAIŅAS LZA LOCEKĻU SASTĀVĀ**2018. GADĀ JAUNIEVĒLĒTIE LZA LOCEKĻI****Īstenie locekļi**

Modris GREITĀNS, Ēriks JĒKABSONS, Valdis KOKARS,
Edgars LIEPIŅŠ, Valdis MUKTUPĀVELS, Aigars PĒTERSONS,
Irina PILVERE, Gunita ZARIŅA, Aivars ŽŪRIŅŠ

Goda locekļi

Māris BALTIŅŠ

Ārzemju locekļi

Sergiušs MIHAĻSKIS, Anderss PĀLZOVŠ, Ēriks ROZNERŠ,
Bonifācijs STUNDŽA

Korespondētājlocekļi

Kristiāna ĀBELE, Jevgenijs BARKANOVŠ, Sergejs BEĻAKOVŠ,
Gundars BĒRZIŅŠ, Pauls DAIJA, Ilze KONRĀDE, Ilze KOROLĒVA,
Tatjana ĶINCE, Gunārs LĀCIS, Jānis LOČS, Dace PJANOVA,
Jurgis PORIŅŠ, Juris PRIKULIS, Anatolijs ŠARAKOVSKIS,
Anda VALDOVSKA, Līga ZVEJNIECE

LZA LOCEKĻU SKAITS

	01.01.93	01.01.2000	15.03.2009	15.03.2015	15.03.2018	15.03.2019
Īstenie locekļi	68	91 (67)	106 (52)	120 (51)	130 (65)	135 (72)
Goda locekļi	40	55	54	59	57	57
Ārzemju locekļi	57	88 (45)	92	94	91	93
Korespondētājlocekļi	46	84	116 (85)	128 (93)	125 (84)	131 (86)
K o p ā	211	318	368	401	403	416

Piezīme. Iekavās dots to LZA īsteno un korespondētājlocekļu skaits, kuru vecums nepārsniedz 70 gadus.

IN MEMORIAM

Ilze Irēna Ilziņa

Datorzinātniece.

Dzimusi 02.01.1934. Mirusi 26.03.2018. LZA goda doktore kopš 15.10.2008.

Ojārs Jānis Zanders

Literatūrzinātnieks.

Dzimis 11.03.2018. Miris 31.03.2018. LZA goda doktors kopš 09.01.2001.

Arnis Viksna

Medicīnas vēsturnieks.

Dzimis 25.02.1942. Miris 05.05.2018. LZA īstenais loceklis kopš 29.11.2001.

Georgs Pauls Kreišmanis

Ķīmiķis.

Dzimis 28.01.1946. Miris 12.05.2018. LZA ārzemju loceklis kopš 23.11.2000.

Jānis Rudzītis

Inženierzinātnieks mehānikā.

Dzimis 18.10.1938. Miris 5.07.2018. LZA korespondētājloceklis kopš 21.11.1997.

Ilona Mažeika

Ķīmiķe.

Dzimusi 17.02.1935. Mirusi 23.10.2018. LZA goda doktore kopš 03.10.2017.

Mihkels Veiderma

Ķīmiķis.

Dzimis 27.12.1929. Miris 25.10.2018. LZA goda doktors kopš 14.11.2006.

Ēvalds Mugurēvičs

Arheologs.

Dzimis 06.04.1931. Miris 23.11.2018. LZA īstenais loceklis kopš 09.04.1992.

Raisa Denisova

Antropoloģe.

Dzimusi 30.08.1930. Mirusi 31.01.2019. LZA goda locekle kopš 27.11.1998.

Ivars Knēts

Inženierzinātnieks polimēru biomehānikā.

Dzimis 17.09.1938. Miris 01.03.2019. LZA īstenais loceklis kopš 09.04.1992.

Aleksandrs Jemeljanovs

Lauksaimniecības un veterinārmedicīnas zinātnieks.

Dzimis 05.02.1938. Miris 09.03.2019. LZA īstenais loceklis kopš 26.11.1999.

DOKUMENTI

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS

Senāta lēmums

Rīgā, 2018. gada 12. jūnijā

Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts apstiprina pievienošanos vairāku institūciju* aicinājumam **2019. gadu valstī noteikt par nacionālo zinātnes un augstākās izglītības sistēmas simtgades gadu**. Tas nepieciešams, lai nozari izvestu no atpalcības stāvokļa zemā valsts budžeta finansējuma ziņā.

Latvijas zinātne un augstākā izglītība tika upurēta neatliekamu mērķu vārdā ekonomiskās krīzes laikā. Tagad, kad Latvijas valsts ir atgriezies uz ekonomiskās izaugsmes ceļa, aicinām likumdošanas un izpildvaru parādīt politisko gribu un ar reālām darbībām atzīt pētniecības un inovāciju izšķirīgo lomu Latvijas nācījas un valsts ilgtspējīgā attīstībā, ņemot vērā cilvēkresursu un zināšanu stratēģisko nozīmi konkurētspējīgas nākotnes ekonomikas veidošanā un vēsturisko atbildību, stāvot uz Latvijas valsts nākamās simtgades sliekšņa.

Dažādos attīstības dokumentos (t.sk. Nacionālajā attīstības plānā 2014.–2020. gadam, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam) izvirzītais Latvijas ekonomikas izaugsmes izrāviens un Latvijas starptautiskā konkurētspēja ir panākama vienīgi ar zinātnes inovāciju un sasniegumu pārnesi pārvaldībā, ražošanā u.c. jomās, vidējo un augsto tehnoloģiju straujāku un apjomīgāku ieviešanu, kam sekos arī produktivitātes un labklājības kāpums. Tāpēc valstiskā līmenī ir finansiāli jāstiprina šī galvenā attīstības instrumenta – izglītības un zinātnes – kapacitāte un pilnvērtīgi jāizmanto Latvijas attīstībā. Kā norādīja arī Pasaules bankas ekspertu rekomendācijas un stāvokļa novērtējums, Latvijas IKP (faktiskajās cenās) prognoze 2018. gadam sasniedz 28,36 mljrd. euro, pārsniedzot pēdējā pirmskrīzes gada kopproduktu par vismaz 5 mljrd. euro. Aicinām pildīt valstī Augstskolu likumu un Zinātniskās darbības likumu, nodrošinot: *ikgadēju finansējuma pieaugumu studijām valsts dibinātās augstskolās (VDA) ne mazāku par 0,25 procentiem no IKP, līdz valsts piešķirtais finansējums studijām VDA sasniedz vismaz 2 procentus no IKP; un nodrošināt ikgadēju finansējuma pieaugumu zinātniskajai darbībai ne mazāku par 0,15 procentiem no iekšzemes kopprodukta, līdz valsts piešķirtais finansējums zinātniskajai darbībai sasniedz vismaz vienu procentu no IKP.*

Skaidri formulēti Latvijas zinātnes un augstākās izglītības reformas soļi un tiem nepieciešamā finansējuma noteikšana, finansējuma palielināšana jau izstrādāto normu izpildei ir uzskatāma par Latvijas zinātnes un augstākās izglītības sistēmas attīstības un pilnveides pamatu.

LZA Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš

LZA prezidents Ojārs Spārtis

* AIP, LLMZA, LZS, LJZS

**Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas un Latvijas Zinātņu
akadēmijas Eiropas politikas pētījumu institūta Eiropas dokumentācijas
centra
SADARBĪBAS MEMORANDS**

Rīgā

2019. gada 19. februārī

Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka, turpmāk – *Bibliotēka*, tās direktores Ventas Koceris personā, no vienas puses,

un

Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas politikas pētījumu institūta Eiropas dokumentācijas centrs, turpmāk – *Eiropas dokumentācijas centrs*, LZA prezidenta Ojāra Spārīša personā, no otras puses,

turpmāk katrs atsevišķi – Puse un kopā saukti – Puses,

paraksta šo Memorandu nolūkā apvienot Pusēm pieejamos resursus izglītībai un komunikācijai par Eiropas Savienības politikas prioritātēm, vērtībām un Latvijas dalību Eiropas Savienībā.

1. Puses apņemas sadarboties izglītības un komunikācijas aktivitāšu īstenošanā, kas vērsta uz studentu, mācību spēku un sabiedrības informēšanu un komunikāciju par Eiropas Savienības politikas prioritātēm, vērtībām un Latvijas dalību Eiropas Savienībā.
2. Puses apņemas regulāri uzturēt savstarpēju dialogu par aktivitāšu īstenošanu, nozīmējot kontaktpersonas.
3. *Eiropas dokumentācijas centrs* apņemas
 - Nodrošināt brīvprātīgo ekspertu un pētnieku iesaisti komunikācijas projektos par Eiropas Savienības prioritātēm, vērtībām un Latvijas dalību Eiropas Savienībā;
 - Sekmēt *Bibliotēkas* piekļušanu izdevumiem, kas pieejami Eiropas Savienības Publikāciju biroja pārvaldītajā vietnē EU Publications <https://publications.europa.eu>, un par brīvu piešķirs Eiropas Savienības Publikāciju biroja izplatīto Eiropas Savienības iestāžu un aģentūru jauno iespiedizdevumu paraugsekmlāros;
 - Aicināt *Bibliotēku* piedalīties sanāsmēs un pasākumos, ko rīko Eiropas dokumentācijas centrs;
 - Atbalstīt "pilsoņu dialogu" un citu informatīvo pasākumu rīkošanu, piesaistot pētniekus un Eiropas Komisijas ekspertus;

- informēt Bibliotēku par konferencēm un semināriem par Eiropas Savienības jautājumiem;
- Veicināt Bibliotēkas darbinieku apmācību Eiropas jautājumos.

4. *Bibliotēka* apņemas

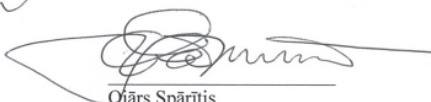
- Veicināt un attīstīt jaunus komunikāciju veidus par Eiropas Savienības jautājumiem (apaļo galdu diskusijas, pilsoņu dialogi u.c.);
 - Izveidot Bibliotēkā Eiropas Informācijas punktu;
 - Nodrošināt LU studentu piedalīšanos (praksi) komunikācijas projektos.
5. Tuvojoties memoranda darbības noslēgumam, Puses apņemas tikties Pušu vadības līmenī, lai pārrunātu sadarbības rezultātus un vienotos par turpmāko sadarbības modeli izglītībā un komunikācijā Eiropas Savienības jautājumos.
6. Memorands stājas spēkā ar brīdi, kad to parakstījušas visas Puses, un ir spēkā līdz 2019. gada 31. decembrim.
7. Par Memoranda grozījumiem vai papildinājumiem Puses vienojas rakstveidā.
8. Deklarācija sagatavota latviešu valodā uz 2 (divām) lapām, 2 (divos) eksemplāros, kuriem ir vienāds juridiskais spēks, pa vienam eksemplāram katrai no Pusēm.
9. Pušu paraksti:

**Latvijas Universitātes
Akadēmiskā bibliotēka**
Rūpniecības iela 10
Rīga, LV-1235

Venta Kocere
Direktore

**Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas
politikas pētījumu institūta Eiropas
dokumentācijas centrs**
Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV - 1050

Ojārs Spārītis
LZA Prezidents

Iereģistrēts līgumu reģistrā

22.02.2019. gadā

Nr. 2019/21
ZM līguma reģistrācijas Nr. 2019/21

LZA līguma reģistrācijas Nr. 2119/16/16

LLMZA līguma reģistrācijas Nr. 2019/162

LĪGUMS PAR SADARBĪBU

Rīgā

Zemkopības ministrija ministra **Kaspars Gerhards** personā, kurš rīkojas saskaņā ar Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumiem Nr. 245 "Zemkopības ministrijas nolikums" (turpmāk – ZM), no vienas puses,

Latvijas Zinātņu akadēmija tās prezidenta **Ojāra Spārīša** personā, kurš rīkojas saskaņā ar Latvijas Zinātņu akadēmijas 1992. gada 14. februāra kopsapulces lēmumu Nr. 7 apstiprinātajiem statūtiem (turpmāk – LZA), no otras puses, un

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija tās prezidentes **Baibas Rīvas** personā, kura rīkojas saskaņā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas 2005. gada 11. februāra sapulcē apstiprinātajiem statūtiem (turpmāk – LLMZA), no trešās puses, turpmāk kopīgi sauktas par Pusēm,

lai nodrošinātu nepārtrauktu un aktīvu sadarbību starp lauksaimniecības un meža zinātni un citām LZA pārstāvētām nozarēm, Puses paraksta šo līgumu par sadarbību (turpmāk – līgums) un vienojas par turpmāk norādīto:

1. Puses sadarbojas šādās jomās:

- 1.1. informācijas apmaiņā starp ZM, LZA, LLMZA par augstākās izglītības un zinātnes jautājumiem;
- 1.2. ieteikumu izstrādē politikas plānotājiem par uzlabojumiem augstākās izglītības un zinātnes jomā, tostarp par veicamajām darbībām zinātnisko institūciju starptautiskās konkurētspējas veicināšanai, kā arī ciešakai sasaistei ar industriju;
- 1.3. kopīgu konferenču, izstāžu un citu pasākumu rīkošanā zinātnes sasniegumu popularizēšanai, tai skaitā, LLMZA kopsapulces rīkošanā;
- 1.4. jauno zinātnieku sagatavošanā ZM piekritošajās nozarēs, rīkojot seminārus par doktorantūrai būtiskiem jautājumiem, kā arī sniedzot iespēju doktorantūras studentiem ziņot par savu pētījumu rezultātiem LLMZA izmēģinājumu skatēs un LZA sēdēs;
- 1.5. jauno zinātnieku konkursa rīkošanā, kā arī lauka izmēģinājumu, eksperimentu un zinātnisko laboratoriju apskatēs;
- 1.6. atbalsta sniegšanā ražas svētku "Vecauce-2019" norisei;
- 1.7. konkursa "Sējējs" zinātnes nominācijas vērtēšanā;
- 1.8. atbalsta sniegšanā P. Lejiņa vārda balvas piešķiršanai par mūža darbu lauksaimniecības zinātnē;
- 1.9. starptautiskās zinātniskās sadarbības veicināšanā, tai skaitā, nodrošinot:
 - 1.9.1. Latvijas pārstāvju dalību Eiropas Lauksaimniecības, pārtikas un dabaszinātņu akadēmiju apvienības, kuras biedri ir arī LLMZA, rīkotajos semināros;
 - 1.9.2. Latvijas pārstāvju dalību Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku asociācijas rīkotajos semināros;
 - 1.9.3. Latvijas pārstāvju dalību Eiropas Lauksaimniecības pētījumu iniciatīvas (EURAGRI) rīkotajā ikgadējā konferencē;

1.9.4. Latvijas pārstāvju dalību Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku kongresā (NJF) Lietuvā.

- 1.10. pētījumu rezultātu atspoguļošanā www.llu.lv un www.lza.lv, kā arī tīmekļa vietnes www.llmza.lv uzturēšanā.
2. ZM, LZA un LLMZA līgumu pārskata reizi gadā un par tā izpildes gaitu un rezultātiem informē plašsaziņas līdzekļus.
3. Līgums stājas spēkā, kad to ir parakstījušas visas Puses.
4. Līgumu var papildināt un grozīt ZM, LZA un LLMZA vienojoties rakstveidā.
5. Līdz ar līguma parakstīšanu par izpildītu tiek uzskatīts starp ZM, LZA un LLMZA 2018. gada 6. februārī noslēgtais līgums par sadarbību Nr. 2018/17.
6. Līgums sagatavots trīs identiskos eksemplāros uz divām lapām; katra Puse saņem vienu līguma eksemplāru.

Zemkopības ministrija
Reģistrācijas
Nr.90000064161
Republikas laukums 2
Rīga, LV-1981

Zemkopības ministrs

Kaspars Gerhards

Latvijas Zinātņu akadēmija
Reģistrācijas Nr.90000022543
Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV-1050

Latvijas Zinātņu akadēmijas
prezidents

Ojārs Spārtis

**Latvijas Lauksaimniecības un
meža zinātņu akadēmija**
Reģistrācijas Nr.40003142276
Republikas laukums 2, Rīga
LV-1981

Latvijas Lauksaimniecības un
meža zinātņu akadēmijas
prezidente

Baiba Rivža

2019. gada 18. februārī 2019. gada 18. februārī 2019. gada 18. februārī

LZA GADAGRĀMATĀS PUBLICĒTO DOKUMENTU RĀDĪTĀJS

LR likumi, normatīvie akti, koncepcijas

	Gads, lpp.
Latvijas Republikas likumdošana par LZA statusu	1995: 7
Latvijas Republikas Augstskolu likums (izraksts)	1996: 119
Likums "Par valsts nozīmes izglītības, kultūras un zinātnes objektiem un nacionālajām sporta bāzēm"	1996: 124
Latvijas Republikas Ministru kabineta Nolikums par valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu	1996: 115
LR MK Nolikums par Valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu	1998: 158
Zinātnieka ētikas kodekss	1998: 145
Latvijas Republikas likums "Par zinātnisko darbību"	1999: 219
Latvijas Republikas Zinātnes attīstības nacionālā koncepcija	1999: 205
Meti augstākās izglītības, zinātnes un tehnoloģiju attīstības stratēģijai 2003.–2010.gadam	2004: 208
Zinātniskās darbības likums.....	2006: 221
Zinātnieka ētikas kodekss	2018: 179

* * *

Latvijas Republikas Ministru prezidenta Valda Dombrovska apsveikums	
Latvijas zinātnes 2013. gada sasniegumu autoriem	2014: 139

LZA normatīvie dokumenti

LZA Harta (un turpmāk katru gadu)	1992/93: 7
LZA Statūti (un turpmāk katru gadu)	1992/93: 12
LZA Statūti, ar 2002. g. labojumiem	2003: 16
LZA simbolika (krāsas, ģerbonis, karogs)	1992/93: 25
LZA ģerbonis. Heraldiskais apraksts	2003: 15
Nolikums par LZA Valdi (1994)	1995: 116
LZA Valdes nolikums (1998)	1999: 238
Nolikums par LZA goda doktora (<i>Dr.h.c.</i>) grāda piešķiršanas kārtību	1995: 118

Pagaidu nolikums par LZA vēlēšanām	1995: 121
LZA Uzraudzības padomes nolikums	1999: 236
Nolikums par LZA locekļu pārvēlēšanām sakarā ar pastāvīgās dzīves vietas maiņu	1999: 240
Nolikums par jaunu LZA locekļu vēlēšanām	2000: 194
Grozījumi LZA Statūtos	2013: 126
LZA Uzraudzības padomes nolikums	2013: 127
Nolikums par LZA amatpersonu vēlēšanām	2013: 130
Nolikums par jaunu Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļu vēlēšanām	2018: 185
Nolikums par Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktora (<i>Dr.h.c.</i>) grāda piešķiršanas kārtību	2018: 190
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” Nolikums	2018: 191
Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātniskā žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” Nolikums	2018: 194
Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāta lēmums.....	2019: 192

LZA paziņojumi

LZA aicinājums valsts varas institūcijām par latviešu valodu	1999: 198
LZA vēstījums sakarā ar Salaspils pētnieciskā kodolreaktora darbības apstādināšanu	1999: 199
LZA paziņojums par kādu bēdīgu un pamācošu pagātnes lappusi Latvijas bioloģijas un lauksaimniecības zinātņu vēsturē	1999: 201
Augstākās izglītības padomes, Latvijas Zinātnes padomes un LZA atklātā vēstule sakarā ar budžeta samazināšanu augstākajai izglītībai un zinātnēi	1999: 203
LZA paziņojums par ozona slāņa sarūkšanas bīstamajām sekām	2001: 186
LZA aicinājums pievērst īpašu uzmanību valsts intelektuālā potenciāla saglabāšanai un attīstībai	2001: 189
Latvijas Zinātņu akadēmijas aicinājums “Par Latviju Eiropas Savienībā” (2003. gada 9. septembrī).....	2004: 211
Par Kārļa Milēnbaha gadu (Latvijas Zinātņu akadēmijas paziņojums).....	2004: 212
LZA paziņojums par demogrāfisko situāciju valstī	2012: 106
LZA senāta 2013. gada 12. februāra sēdes lēmums par Latvijas zinātnes politiku un finansējumu.....	2014: 134
Latvijas zinātnieku atklātā vēstule.....	2014: 135

Ministru prezidentam V. Dombrovskim par finansējuma piešķiršanu zinātniskās un akadēmiskās darbības nodrošināšanai.....	2014: 136
---	-----------

Sadarbības līgumi

LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums	1997: 138
Deklarācija par sadarbību starp LZA un Latvijas Universitāti	2000: 186
LZA un Latvijas Kultūras fonda sadarbības līgums	2000: 188
LZA un Latvijas Reģionālās arhitektūras akadēmijas sadarbības līgums	2001: 191
Deklarācija par sadarbību starp LZA un Rīgas Tehnisko universitāti	2001: 192
Deklarācija par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Daugavpils Universitātes sadarbību	2002: 190
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un LR aizsardzības ministrijas sadarbību	2002: 192
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Medicīnas akadēmijas / Rīgas Stradiņa universitātes sadarbības līgums	2003: 186
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas un Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienības vienošanās par sadarbību	2003: 188
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas sadarbību	2004: 214
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Akadēmiskās vienības “Austrums” sadarbības līgums.....	2004: 216
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Akadēmiķa Viktora Kalnbērza muzeja un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību	2004: 217
Viesītes pilsētas Domes un novadpētniecības muzeja “Sēlija”, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību.....	2004: 219
Deklarācija par sadarbību Ventspils zinātniskā centra veidošanā.....	2005: 202
LZA un LR Patentu valdes sadarbības līgums.....	2005: 204
LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums.....	2005: 205
LZA un Liepājas Pedagoģiskās akadēmijas sadarbības līgums.....	2006: 238
LZA) un a/s “Latvijas dzelzceļš” sadarbības līgums	2007: 230
LZA un Valsts aģentūras „Latvijas Akadēmiskā bibliotēka” sadarbības līgums.....	2008: 246
LR Izglītības un zinātnes ministrijas un LZA nodomu protokols.....	2008: 247

LR Zemkopības ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas nodomu protokols	2008: 249
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Jauno zinātnieku apvienības sadarbību	2014: 140
LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums	2014: 142
Sadarbības līgums ar VSIA P. Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu ...	2016: 231
Sadarbības līgums ar Vidzemes Augstskolu	2016: 233
Sadarbības līgums ar Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolu “RISEBA”	2017: 281
Sadarbības līgums ar Rīgas pilsētas pašvaldību.....	2017: 278
LR Zemkopības ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas sadarbības līgums.....	2017: 273
LZA un Biedrības “Baltic Institute of Research, Technology and Innovation” (BIRTI) sadarbības līgums	2017: 288
LR Zemkopības ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas sadarbības līgums.....	2018: 202
LU Akadēmiskās bibliotēkas un Latvijas Zinātņu akadēmijas Eiropas politikas pētījumu institūta Eiropas dokumentācijas centra Sadarbības memorands	2019:193
LR Zemkopības ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas sadarbības līgums	2019:195

Līgumi, balvu un fondu nolikumi

Nolikums par LZA Sociālās palīdzības fondu	1995: 120
LZA Magdas un Hermana Štaudingeru fonda noteikumi	1996: 114
LZA un publiskās a/s “Grindeks” vienošanās par sadarbību un a/s “Grindeks” gada balvām un prēmijām zinātnē	1999: 233
LZA un a/s “Aldaris” vienošanās par sadarbību un a/s “Aldaris” gada balvām zinātnē	1999: 234
Nolikums par LZA un pva/s “Latvenergo” Gada balvu inženierzinātnēs un enerģētikā piešķiršanas kārtību	2000: 190
LZA, a/s “Dati” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnē un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2000: 192
Nolikums par LZA un a/s “RD ALFA” balvām fizikā un tās inženierpielietojumos un to piešķiršanas kārtību	2001: 194

LZA, firmas "ITERA Latvija" un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" vienošanās par sadarbību un gada balvām	2001: 196
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Latvijas balvas (kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju) nolikums	2002: 193
Latvijas Zinātņu akadēmijas, va/s "Latvijas Gaisa satiksme" un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" vienošanās par sadarbību un gada balvām	2002: 195
Latvijas Zinātņu akadēmijas, SIA <i>Lattelekom</i> un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" vienošanās par sadarbību un gada balvām	2002: 197
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Rīgas domes Rīgas balvas iedibināšanas līgums	2002: 199
Latvijas Zinātņu akadēmijas un SIA "Biznesa augstskola Turība" Rīgas balvas iedibināšanas līgums	2002: 200
Latvijas Zinātņu akadēmijas, a/s "Latvijas gāze" un Latvijas Izglītības fonda vienošanās par sadarbību un gada balvām	2003: 190
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību un gada balvām	2003: 192
Latvijas Zinātņu akadēmijas, va/s "Latvijas Gaisa satiksme" un Latvijas Izglītības fonda vienošanās par sadarbību un stipendijām	2003: 194
LZA Jāņa Labsvīra iedibinātās Kārļa Ulmaņa balvas nolikums	2004: 221
Nolikums par LZA un LR Patentu valdes Valtera Capa balvu labākajam izgudrotājam	2005: 207
Nolikums par LZA, PAS "Grindeks", Latvijas Organiskās sintēzes institūta un LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centra Solomona Hillera balvas piešķiršanu	2005: 208
LZA Emīlijas Gudrinieces balvas jauniešiem zinātniekiem nolikums	2007: 232
Nolikums par LZA Artura Balklava balvas piešķiršanu	2007: 234
Nolikums par Latvijas Zinātņu akadēmijas Dītriha Andreja Lēbera balvas piešķiršanu	2008: 251
Sadarbības protokols starp SIA <i>L'Oreal Baltic</i> , UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju	2008: 252
Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes nolikums	2015: 228
Līgums par sadarbību Latvijas Zinātņu akadēmijas apbalvojuma "Lielā medaļa" piešķiršanā 2014.–2018. gadā"	2017: 284

Sadarbības memorands starp SIA <i>L'Oreal Baltic</i> , UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju	2017: 275
Sadarbības memorands starp SIA <i>L'Oreal Baltic</i> , UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju	2018: 199

Starptautiskā sadarbība. Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju sadarbība

Igaunijas, Lietuvas, Latvijas Zinātņu akadēmiju prezidiju kopējās sēdes protokols	1990: 39
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Igaunijas Zinātņu akadēmijas un Lietuvas Zinātņu akadēmijas līgums par zinātnisko sadarbību	1992: 52
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Lietuvas Zinātņu akadēmijas un Igaunijas Zinātņu akadēmijas prezidiju kopīgais Komunikē (Viļņa, 12.11.1991)	1992: 54
Igaunijas, Latvijas un Lietuvas zinātņu akadēmiju vadītāju apspriedes komunikē	1996: 111
Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas parlamentiem	1996: 113
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1997: 124
Baltijas zinātņu akadēmiju prezidentu kopīgais paziņojums	1997: 128
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju komunikē “Par kopīgām pētījumu programmām”	1997: 129
Programma “Enerģētika”	1997: 130
Programma “Baltijas jūra”	1997: 131
Programma “Baltonika”	1997: 133
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju 1997. gada konferences dokumenti	1998: 152
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1998: 152
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmes protokols	1998: 154
Trešās Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1999: 191
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmes protokols	1999: 194
Baltijas studiju veicināšanas asociācijas un Baltijas valstu zinātņu akadēmiju vienošanās memorands	1999: 197
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	2000: 173
<i>J. Stradiņš</i> . Atklāšanas runa 7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē	2000: 176

V. Vīķe-Freiberga. Uzruna 7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē	2000: 180
7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferences rezolūcija	2000: 184
V. Vīķe-Freiberga. Zinātniskajai domai ir cieša kopība ar demokrātijas garu.....	2004: 199
Igaunijas, Latvijas un Lietuvas zinātņu akadēmiju sanāksmes protokols (Viļņa, 2003. gada 6. jūnijs).....	2004: 204
9. Baltijas intelektuālās sadarbības konferences rezolūcija	2004: 206

Starptautiskā sadarbība. Divpusējās sadarbības līgumi

Vienošanās memorands par zinātnisko sadarbību starp Londonas Karalisko biedrību un LZA	1992: 46
LZA un Norvēģijas Zinātnes un literatūras akadēmijas zinātniskās sadarbības līgums	1992: 46
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas un LZA sadarbības līgums	1992: 48
Eiropas–Latvijas institūts kultūras un zinātniskai apmaiņai (Konstitūcija)	1992: 49
LZA un Somijas akadēmijas sarunu memorands	1992: 51
UNESCO un LZA zinātniskās sadarbības līgums	1998: 156
LZA noteikumi par piedalīšanos starptautiskajās zinātniskās apmaiņas programmās	1997: 136
LZA un Saksijas Zinātņu akadēmijas zinātniskās sadarbības līgums	2005: 201
LZA un Gruzijas Nacionālās Zinātņu akadēmijas sadarbības līgums	2014: 144
LZA un Ķīnas Sociālo zinātņu akadēmijas sadarbības līgums	2017: 286

Starptautiskā sadarbība. Zinātnes attīstības vispārīgās problēmas

J. Stradiņš. “Zinātne XXI gadsimtam — jaunas saistības”. Runa Pasaules zinātnes konferencē Budapeštā (1999. gada jūnijā–jūlijā)	2000: 161
Pasaules zinātnes konferences Budapeštā Deklarācija par zinātņi un zinātnes sasniegumu izmantošanu (1999. gada 1. jūlijā)	2000: 164
Pāreja uz ilgtspēju 21. gadsimtā. Pasaules zinātņu akadēmiju paziņojums (Tokija, 2000. gada maijs)	2001: 179
Apvienotā Pasaules latviešu zinātnieku 3. kongresa un Letonikas 4. kongresa “Zinātne, sabiedrība un nacionālā identitāte” rezolūcija	2012: 104

3. pielikums

GALVENĀS ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS UN IESTĀDES LATVIJĀ

Gadagrāmatas šīs nodaļas mērķis — dot vispārēju ieskatu Latvijas zinātnes struktūrā; no zinātniskajiem institūtiem tajā ietverti tikai tie, kuriem ir juridiskas personas tiesības, nav minētas arī citas universitāšu struktūrvienības.

Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija (<http://www.izm.gov.lv>). Valņu iela 2, Rīga, LV 1050. Tel.: 67226209. Fakss: 67223905. E pasts: pasts@izm.gov.lv. Ministre Ilga ŠUPLINSKA

Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments. Departamenta direktora vietnieks Dmitrijs STEPANOVŠ. Tel.: 67047971. E pasts: dmitrijs.stepanovs@izm.gov.lv.

Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija (<http://www.mod.gov.lv>). K. Valdemāra iela 10/12, Rīga, LV 1473. Tel.: 67335113, 67335114. E pasts: kanceleja@mod.gov.lv. Ministrs LZA kor.loc. Artis PABRIKS

Latvijas Republikas Ārlietu ministrija (<http://www.mfa.gov.lv>). K. Valdemāra iela 3, Rīga, LV 1395. Tel.: 67016201. Fakss: 67828121. E pasts: mfa.cha@mfa.gov.lv. Ministrs Edgars RINKĒVIČS

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija (<http://www.em.gov.lv>). Brīvības iela 55, Rīga, LV 1519. Tel.: 67013100. Fakss: 67280882. E pasts: pasts@em.gov.lv. Ministrs Ralfs NEMIRO

Latvijas Republikas Zemkopības ministrija (<http://www.zm.gov.lv>). Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981. Tel.: 67027010. Fakss: 67027512. E pasts: zm@zm.gov.lv. Ministrs Kaspars GERHARDS

Latvijas Zinātnes padome (<http://www.lzp.gov.lv>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Biroja adrese: Zīgfriņa Annas Meierovica bulvāris 14, 1. stāvs. Tel./ fakss: 67228421. E pasts: lzp@lzp.gov.lv. Padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.biol.* Jānis KLOVIŅŠ. Tel.: 67808003, 26438469. E pasts: klovins@biomed.lu.lv. Priekšsēdētāja vietnieks LZA kor.loc., *Dr.sc.ing.* Tālis JUHNA. Tel.: 67089415. E pasts: talis.juhna@rtu.lv. Zinātniskais sekretārs *Dr.chem.* Arnis KOKOREVIČS. Tel.: 29473753. E pasts: arnis.kokorevics@lzp.gov.lv

Augstākās izglītības padome (<http://www.aip.lv>). Zigfrīda Annas Meierovica bulvāris 12, Rīga, LV 1050. Tel.: 67223392. Fakss: 67220423. E pasts: aip@latnet.lv. Priekšsēdētājs *Dr.habil.med.* Jānis VĒTRA

Latvijas Zinātnieku savienība (<http://www.lvzs.lv>). Akadēmijas laukums 1 – 611a, Rīga, LV 1050. Tel.: 67225361. E pasts: lza@lza.lv. Padomes priekšsēdētājs LZA īst. loc., *Dr.habil.chem.* Ivars KALVIŅŠ. Valdes priekšsēdētājs *Dr.paed.* Uldis GRĀVĪTIS

Latvijas Jauno zinātnieku apvienība (www.ljza.lv). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 29175735. E pasts: info@ljza.lv. Valdes priekšsēdētāja Ieva SILIŅA.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES

Latvijas Universitāte (<http://www.lu.lv/>). Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 67034444. Fakss: 67225039. E pasts: lu@lu.lv. Rektors LZA īst.loc., *Dr.habil.biol.* Indriķis MUIŽNIEKS. Prorektore humanitāro un izglītības zinātņu jomā LZA īst.loc., *Dr.habil.philol.* Ina DRUVIETE. Prorektors sociālo un tiesību zinātņu jomā LZA kor. loc., *Dr.sc.pol.* Jānis IKSTENS. Prorektors eksakto, dzīvības un medicīnas zinātņu jomā *Dr.geol.* Valdis SEGLIŅŠ.

Rīgas Tehniskā universitāte (<http://www.rtu.lv/>). Kaļķu iela 1, Rīga, LV 1658. Tel.: 67089333. Fakss: 67820094. E pasts: rtu@rtu.lv. Rektors LZA īst.loc., *Dr.habil.sc.ing.* Leonīds RIBICKIS. Zinātņu prorektors LZA īst.loc., *Dr.sc.ing.* Tālis JUHNA

Latvijas Lauksaimniecības universitāte (<http://www.llu.lv/>). Lielā iela 2, Jelgava, LV 3001. Tel.: 630 22584. Fakss: 630 27238. E pasts: rektors@llu.lv. Rektore LZA īst. loc., *Dr.oec.* Irina PILVERE. Zinātņu prorektors *Dr.med.vet.* Arnis MUGURĒVIČS

Rīgas Stradiņa universitāte (<http://www.rsu.lv/>). Dzirciema iela 16, Rīga, LV 1007. Tel.: 67409105. E pasts: rsu@rsu.lv, infocentrs@rsu.lv. Rektors LZA īst.loc., *Dr.habil.med.* Aigars PĒTERSONS. Zinātņu prorektore *PhD* Agrita KIOPA

Daugavpils Universitāte (<http://www.du.lv/>). Vienības iela 13, Daugavpils, LV 5401. Tel.: 65422180, 65422922. E pasts: du@du.lv. Rektore *Dr.psych.* Irena KOKINA. Zinātņu prorektors LZA īst.loc., *Dr.biol.* Arvīds BARŠEVSKIS.

Liepājas Universitāte (<http://www.liepu.lv/>). Lielā iela 14, Liepāja, LV 3401. Tel.: 634 23568. Fakss: 634 24223. E pasts: liepu@liepu.lv. Rektore LZA īst.loc., *Dr.habil.philol.* Dace MARKUS. Zinātnes prorektore *Dr.philol.* Ieva OZOLA

ZINĀTNISKIE INSTITŪTI

FIZIKAS, MATEMĀTIKAS UN TEHNISKO ZINĀTŅU INSTITŪTI

Elektronikas un datorzinātņu institūts (<http://www.edi.lv>). Dzērbenes iela 14, Rīga, LV 1006. Tel.: 67554500. Fakss: 67555337. E pasts: info@edi.lv. Direktore Ieva TENTERE. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA kor.loc., *Dr.sc.comp.* Modris GREITĀNS

Fizikālās enerģētikas institūts (www.fei-web.lv), Krīvu iela 11, Rīga, LV 1006. Tel.: 67552011. Fakss: 67550839. E pasts: energija@edi.lv. Direktors *Dr.sc.ing.* Gaidis KLĀVS. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.sc.ing.* Anna MUTULE

LU Cietvielu fizikas institūts (<http://www.cfi.lu.lv>). Ķengaraga iela 8, Rīga, LV 1063. Tel.: 67187816. Fakss: 67132778. E pasts: issp@cfi.lu.lv. Direktors LZA īst.loc., *Dr.phys.* Mārtiņš RUTKIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.phys.* Laima TRINKLERE

LU Fizikas institūts (<http://ipul.lv/>). Miera iela 32, Salaspils, LV 2169. Tel.: 67944700. E pasts: fizinst@sal.lv. Direktors *Dr.phys.* Leonīds BULIGINS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.phys.* Agris GAILĪTIS

LU Matemātikas un informātikas institūts (<http://www.lumii.lv/>). Raiņa bulvāris 29, Rīga, LV 1459. Tel.: 67224730. Fakss: 67820153. E pasts: imcs@lumii.lv. Direktore Ināra OPMANE. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.sc.comp.* Rihards BALODIS-BOLUŽS

Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs (<http://virac.eu>). Irbene, Ances pagasts, Ventspils novads, LV 3601. Tel.: 63656089. Inženieru iela 101, Ventspils, LV 3600. Tel.: 63629656, 29230818. Fakss: 63629660. E pasts: virac@venta.lv, infovirac@venta.lv. Direktors *Dr.chem.* Valdis AVOTIŅŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.phys.* Juris FREIMANIS

ĶĪMIJAS UN BIOLOĢIJAS ZINĀTŅU INSTITŪTI

Latvijas Organiskās sintēzes institūts (<http://www.osi.lv>). Aizkraukles iela 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67014801. Fakss: 67550338. E pasts: sinta@osi.lv. Direktors LZA kor.loc., *Dr.chem.* Osvalds PUGOVIČS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.chem.* Edgars SŪNA

Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts (<http://www.kki.lv>). Dzērbenes iela 27, Rīga, LV 1006. Tel.: 67553063. Fakss: 67550635. E pasts: koks@edi.lv. Direktors LZA kor.loc. *Dr.sc.ing.* Uģis CĀBULIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.chem.* Bruno ANDERSONS

RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes Neorganiskās ķīmijas institūts (līdz 2016. g. – RTU Neorganiskās ķīmijas institūts) (<http://www.rtu.lv/>). Paula Valdena iela 3/7, Rīga, LV 1048. Tel.: 29450343. E pasts: velta.lapika@rtu.lv; jgrabis@rtu.lv. Direktors LZA īst.loc., *Dr.habil.sc.ing.* Jānis GRABIS

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs (<http://bmc.biomed.lu.lv>). Rātsupītes iela 1, Rīga, LV 1067. Tel.: 67808200. Fakss: 67442407. E pasts: bmc@biomed.lu.lv. Direktors LZA īst.loc., *Dr.biol.* Jānis KLOVIŅŠ. Zinātniskā direktore LZA īst.loc., *Dr.biol.* Aija LINĒ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr. biol.* Andris ZELTIŅŠ

Latvijas Hidroekoloģijas institūts (<http://www.lhei.lv>). Voleru iela 4, Rīga, LV 1007. Tel./fakss: 67601995. E pasts: hydro@latnet.lv. Direktore *Dr.biol.* Anda IKAUNIECE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.biol.* Solvita STRĀĶE

LU Bioloģijas institūts (www.lubi.lu.lv). Miera iela 3, Salaspils, LV 2169. Tel./fakss: 67944988. E pasts: liga.jankevica@lu.lv. Direktore *Dr.biol.* Līga JANKEVICA. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.biol.* Gunta ČEKSTERE

Nacionālais botāniskais dārzs (<http://www.nbd.gov.lv>). Miera iela 1, Salaspils, LV 2169. Tel.: 67945460. Fakss: 67945459. E pasts: nbd@nbd.gov.lv. Direktors Andrejs SVILĀNS. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.biol.* Dace KĻAVIŅA

LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTŅU INSTITŪTI

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR” (www.bior.lv). Lejupes iela 3, Rīga, LV 1076, Latvija. Tālrunis: +371 67620513. Fakss: +371 676720434. E pasts: bior@bior.lv. Direktors LZA kor. loc., *Dr.med.vet., Ph.D.* Aivars BĒRZIŅŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja p.i. *Dr. biol.* Dina CĪRULE

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava” (<http://www.silava.lv>). Rīgas iela 111, Salaspils, Salaspils novads, LV 2169. Tel.: 67942555. Fakss: 67901359. E pasts: inst@silava.lv. Direktora p.i. *Dr.silv.* Jurgis JANSONS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.silv.* Tālis GAITNIEKS

LLU APP Dārzkopības institūts (www.darzkopibasinstituts.lv). Graudu iela 1, Ceriņi, Krimūnu pagasts, Dobeles novads, LV 3701. Tel.: 28650011. Fakss: 63781718. E pasts: lvai@lvai.lv. Direktore *Mg.oec., Mg.sc.soc.* Inese EBELE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja LZA īst.loc., *Dr.biol.* Edīte KAUFMANE

LLU APP Agrolesursu un ekonomikas institūts (www.arei.lv). Strukturu iela 14, Rīga, LV 1039. Tel.: 67552909. E pasts: arei@arei.lv, juridiskā adrese: Zinātnes iela 2, Priekuļi, Priekuļu pagasts, Priekuļu novads, Latvija, LV 4126. Direktora p.i. Juris MULTIŅŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr. geogr.* Pēteris LAKOVSKIS

LLU Zemkopības institūts (<http://www.zzi.llu.lv>). LLU Zemkopības institūts, Zemkopības institūta ciems, Skrīveru novads, LV-5125. Tel.: 65197512. E-pasts: szc@inbox.lv, skriveri@llu.lv. Direktors: *Dr.agr.* Jānis VIGOVSKIS

HUMANITĀRO un SOCIĀLO ZINĀTŅU INSTITŪTI

LU Filozofijas un socioloģijas institūts (<http://www.fsi.lu.lv>). Kalpaka bulvāris 4, 3. stāvs, Rīga, LV 1050. Tel.: 67034861. E pasts: fsi@lza.lv. Direktores p.i. LZA īst. loc., *Dr.habil.phil.* Maija KŪLE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.phil.* Solveiga KRŪMIŅA-KOŅKOVA

LU Latviešu valodas institūts (<http://www.lulavi.lv>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel./fakss: 67227696. E pasts: latv@lza.lv. Direktore LZA īst.loc., *Dr.habil.philol.* Ilga JANSONE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja LZA kor.loc., *Dr.philol.* Anna STAFECKA

LU Latvijas vēstures institūts (<http://www.lvi.lv/>). Kalpaka bulvāris 4, Rīga, LV 1050. Tel.: 67034509. Fakss: 67034510. E pasts: lvi@lza.lv. Direktors LZA īst. loc., *Dr.hist.* Guntis ZEMĪTIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.hist.* Guntis GERHARDS

LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts (<http://www.lfmi.lu.lv>). Mūkusalas iela 3, Rīga, LV 1423. Tel./fakss: 67229017. E pasts: info@lulfmi.lv. Direktore *Dr.philol.* Dace BULA. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.habil.philol.* Benedikts KALNAČS

LZA Eiropas politikas pētījumu institūts (EPPI). Tel.: 29417214. E pasts: eppi@lza.lv. Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Direktores p.i. Zane ZEIBOTE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja LZA īst. loc., *Dr.habil.oec.* Inna ŠTEINBUKA

LZA EPPI Eiropas dokumentācijas centrs (EDC). Tel.: 25601928. E pasts: edc@lza.lv. Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Direktore Brigita EIHMANE

LZA Ekonomikas institūts, SIA (<http://www.ei.lza.lv/>). Akadēmijas laukums 1, 15. stāvs, Rīga, LV 1050. Tel.: 20207092. E pasts: ei@lza.lv. Valdes priekšsēdētāja, direktore *Dr.* Ņina LINDE. Padomes priekšsēdētāja LZA īst.loc., *Dr.habil.oec.* Baiba RIVŽA

LMA Mākslas vēstures institūts (<http://www.lma-mvi.lv/lv>). Akadēmijas laukums 1–301/302, Rīga, LV 1050. Tel.: 67227852. E pasts: art@lza.lv. Direktors LZA goda loceklis, *Dr.habil.art.* Eduards KĻAVIŅŠ

Liepājas Universitātes Kurzemes Humanitārais institūts (<https://khi.liepu.lv>). Kūrmājas prospekts 13–303, Liepāja, LV 3401. Tel.: 63483786. E pasts: khi@liepu.lv. Direktore *Dr.philol.* Anita HELVIGA

Vidzemes Augstskolas Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts (HESPI) (<http://www.hespi.lv>). Cēsu iela 4, Valmiera, LV 4201. Tel.: 29456089. E pasts: hespi@va.lv. Direktore *Dr.oec.* Agita LĪVIŅA. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.phil.* Beata PAŠKEVICA

CITAS ZINĀTNISKĀS IESTĀDES

LU Akadēmiskā bibliotēka (<http://www.acadlib.lv>). Rūpniecības iela 10, Rīga, LV 1235. Tel.: 67033958, 67033956. E pasts: acadlib@lib.acadlib.lv. Direktore *Dr.h.c.philol.* Venta KOCERE

Latvijas Tehnoloģiskais centrs (www.innovation.lv/lvc). Krīvu iela 11 (Aizkraukles iela 21), Rīga, LV 1006. Tel.: 67558771. Fakss: 67541218. E pasts: een@edi.lv. Direktors *Dr.habil.sc.ing.* Jānis STABULNIEKS

Valsts izglītības attīstības aģentūra (<http://www.viaa.gov.lv>). Vaļņu iela 1 (3. stāvs), Rīga, LV 1050. Tel.: 67814322. Fakss: 67814344. E pasts: info@viaa.gov.lv. Direktore Dita TRAIIDĀS. Zinātnes, pētniecības un inovāciju politikas atbalsta departamenta direktore Elita ZONDAKA

EURAXESS Latvija (<http://www.euraxess.lv>). Valsts izglītības attīstības aģentūra, Vaļņu iela 1, Rīga, LV-1050, tālr.: 67814322 fakss: 67814344. Tel.: 67358451. E pasts: janis.ancans@viaa.gov.lv. Vadītājs Jānis ANCĀNS

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātnu akadēmija (<http://www.llmza.lv>). Republikas laukums 2-2314, Rīga, LV 1981. Tel.: 67223448. E pasts: lmzn@lza.lv. Prezidente LZA īst.loc., *Dr.habil.oec.* Baiba RIVŽA. Viceprezidenti: LZA īst.loc., *Dr.habil.biol.* Īzaks RAŠALS, LZA kor.loc., *Dr.oec.* Irina PILVERE. Zinātniskā sekretāre *Mg.sc.soc.* Ligita ĀZENA

ZINĀTNISKĀ IZDEVĒJDARBĪBA

Apgāds “Zinātne”, SIA (<http://www.zinatnesgramatas.lv>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel.: birojs 67212797, “Zinātnes” grāmatnīca 67225767. Fakss: 67227825. E pasts: zinatne@zinatne.com.lv. Valdes priekšsēdētāja Ingrīda SEGLIŅA

Latvijas Zinātnu Akadēmijas Vēstis (<http://www.lza.lv/vestis/vestis.htm>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67229830. Fakss: 67821153. E pasts: vestis@lza.lv; lzavestis@inbox.lv; proceed@lza.lv. Redakcijas vadītājs Arno JUNDZE. Žurnāls publicē rakstus latviešu un angļu valodā

Latvijas Fizikas un Tehnisko Zinātnu Žurnāls (<http://fei-web.lv/Žurnāli>). Krīvu iela 11, Rīga, LV 1006. Tel.: 67551732, 67558694. E pasts: ezerniec@edi.lv. Galvenais redaktors LZA goda. loc. Namejs ZELTIŅŠ. Žurnāls publicē rakstus angļu valodā.

Žurnāls “Mechanics of Composite Materials” (<http://www.pmi.lv/html/LvJournalAbout.html>). Aizkraukles iela 23, Rīga, LV 1006. E pasts: mcm@pmi.lv. Galvenais redaktors Andris ČATE. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Žurnāls “Magnetohydrodynamics” (<http://mhd.sal.lv/>). Miera iela 32, Salaspils - 1, LV 2169. Fakss: 67901214. E pasts: zhuk@sal.lv; aceb@sal.lv; sveta@sal.lv. Galvenais redaktors Andrejs CĒBERS. Žurnāls iznāk angļu valodā

Žurnāls “Automatic Control and Computer Sciences” (<http://www.edi.lv/en/scientific-journal>). Dzērbenes iela 14, Rīga, LV 1006. Tel.: 67558164. Fakss: 67555337. E pasts: avt@edi.lv. Galvenais redaktors Modris GREITĀNS. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Žurnāls “Chemistry of Heterocyclic Compounds” (<http://hgs.osi.lv/index.php/hgs/index>). Aizkraukles iela 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67014921. Fakss: 67550338. E pasts: hgs@osi.lv. Galvenais redaktors Ivars KALVIŅŠ. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls (<http://www.lvi.lv/lv/LVIZ.htm>). Kalpaka bulvāris 4, Rīga, LV 1050. Tel.: 26556776. E pasts: kristine.ante@lu.lv. Galvenā redaktore Kristīne ANTE. Žurnāls publicē rakstus latviešu, angļu un vācu valodā. (Žurnāls dibināts 1936. gadā, atjaunots 1991. gadā)

Latvijas Universitātes populārzinātnisks žurnāls par astronomiju “Zvaigžņotā Debess” (<http://www.lu.lv/par-mums/lu-mediji/zurnali/zvaigznota-debess/>, Digitālais arhīvs: <http://ejuz.lv/zvd>). Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV 1050. Tel.: 67034587. E pasts: zvd@lu.lv. Galvenais redaktors *Dr.paed.* Ilgonis VILKS. Žurnāls iznāk latviešu valodā kopš 1958. gada

LZA, LZP un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts “Zinātnes Vēstnesis” (<http://www.lza.lv/>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67212706, 67225361, 26593299. Fakss: 67821153. E pasts: zinatnes.vestnesis@lza.lv; lza@lza.lv. Redaktore Ilze BOLDĀNE–ZEĻENKOVA. Laikraksts iznāk latviešu valodā

Žurnāls “Ilustrētā Zinātne” (<http://www.ilustretazinatne.lv/>). Andrejostas iela 17, Rīga, LV 1045. Tel.: 67273311; 26514838. E pasts: ilustretazinatne@dienaszurnali.lv. Galvenā redaktore Dina BĒMA. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls “Ilustrētā Pasaules Vēsture” (<http://www.ilustretavesture.lv/>). Andrejostas iela 17, Rīga, LV 1045. Tel.: 67273311, 26514838. E pasts: ilustreta.vesture@dienaszurnali.lv. Galvenā redaktore Aiva LAPIŅA. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls “Akadēmiskā Dzīve” (“Akadēmiskās Dzīves Tēvzemes apgāda” un LU Akadēmiskā apgāda izdevums, <http://www.lu.lv/adz/>). Ģertrūdes iela 123, Rīga, LV 1009. Tel.: 67217124. E pasts: akademiskadzive@astrums.lv. Galvenais redaktors Ainars DIMANTS. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls “Enerģija un Pasaule” (SIA “Enerģija un Pasaule” izdevums, energijaunpasaule.lv). Dzirciema iela 121, Rīga, LV 1055. Tel.: 29446806. E pasts: energijaunpasaule@gmail.com. Galvenā redaktore Andžela ŠUVAJEVA. Žurnāls iznāk latviešu valodā.

Žurnāls “Mākslas vēsture un teorija” (Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūta izdevums, www.lma-mvi.lv). Akadēmijas laukums 1–301/302, LV–1050, Rīga. Tel.: +371 67227852. E pasts: art@lza.lv. Galvenā redaktore *Dr.art.* Elita GROSMANE. Žurnāls iznāk kopš 2003. gada.

LATVIJAS ZINĀTNES ORGANIZĒŠANĀ IESAISTĪTO PERSONU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS

	<i>Telefons</i>	<i>Elektroniskā pasta adrese</i>
ANDERSONS Bruno	67552554	bruno.andersons@edi.lv
ANTE Kristīne	26556776	kristine.ante@lu.lv
AUGULE Ināra	67225764	lza@lza.lv
AUZIŅŠ Mārcis	67033700	marcis.auzins@lu.lv;
AVOTIŅŠ Valdis	63629656	valdis.avotins@venta.lv
ĀDAMSONE Baiba	67224040	emeritus@lza.lv
ĀZENA Ligita	29215144	lmzn@lza.lv
BALODIS-BOLUŽS Rihards	67224730	rihards.balodis@lumii.lv
BALTIŅŠ Māris	26319362	maris.baltins@vvc.gov.lv
BARŠEVSKIS Arvīds	65425452	arvids.barsevskis@du.lv
BĒMA Dina	67292644	dina.bema@ilustretazinatne.lv
BĒRZIŅŠ Aivars	67620526	aivars.berzins@bior.lv
BLAZARENE Jeļena	67228421	jelena.blazarene@lzp.gov.lv
BOLDĀNE-ZEĻENKOVA Ilze	26593299	zinatnes.vestnesis@lza.lv
BORZOVŠ Juris	29257530	juris.borzovs@lu.lv
BRICE Anastasija	67229830	lzavestis@inbox.lv
BROKS Kristaps	67227391	int@lza.lv
BULA Dace	67212872	dace.bula@lulfmi.lv
	67229017	litfom@lza.lv
BULIGINS Leonīds	67033777	leonids.buligins@lu.lv
BUNDULE Maija	67785423	maija.bundule@viaa.gov.lv
BURIMA Maija	65425452	maija.burima@du.lv
BUŠMANE Aina	25444749	aina0606@inbox.lv
CĀBULIS Uģis	29272658,	cabulis@edi.lv
	67552581	
CĒBERS Andrejs	29195961	aceb@sal.lv; aceb@latnet.lv
CIMERMANIS Saulvedis	26223068,	zintaliepa@gmail.com
CĪRULE Dina		dina.cirule@bior.lv
ČĀTE Andris	26416672	and_cate@latnet.lv;
		andris.cate@rtu.lv
ČEKSTERE Gunta	67944988	office@email.lubi.edi.lv
DAIJA Daina	67220725	chem@lza.lv
DEHTJARS Jurijs	29469104	dekhtyar@latnet.lv

Dežurants Augstceltnes vestibālā	67229350	
DIMANTS Ainārs	67217124	akademiskadzive@austrums.lv
DRUVIETE Ina	26352167	ina.druviete@lu.lv
EBELE Inese	63722294	inese.ebele@llu.lv
EDŽIŅA Alma	67223931	alma@lza.lv
EGLĪTIS Ilgmārs	67932863	ilgmars.eglitis@lu.lv
EIHMANE Brigita	25601928	edc@lza.lv
ĒRGLIS Andrejs	29293376	a.a.erglis@stradini.lv
FREIMANIS Juris	29144160	juris.freimanis@venta.lv
GAILĪTIS Agris	28878453	gailitis@sal.lv
GAITNIEKS Tālis	26463738	talis.gaitnieks@silava.lv
GERHARDS Guntis	29241336	lvi@lza.lv
GOVINČUKA Dace	67225361	lza@lza.lv
GRABIS Jānis	29450343	jgrabis@rtu.lv
GRĀVĪTIS Uldis	67543413	uldis.gravitis@lspa.lv
GREITĀNS Modris	67558155	modris@edi.lv
HELMANE Ludmila	67228508	daina@lza.lv; beatrise@lza.lv
IKAUNIECE Anda	67601995	anda.ikauniece@lhei.lv
IKSTENS Jānis	27331144, 26380902	janis.ikstens@lu.lv
JANKEVICA Līga	67944988	liga.jankevica@lu.lv
JANSONE Ieva	67212797	zinatne@zinatne.com.lv
JANSONE Ilga	67227696, 29550647	ilgajan@lza.lv
JANSONS Jurgis	26190266	jurgis.jansons@silava.lv
JUHNA Tālis	29226441	talis.juhna@rtu.lv
JUNDZE Arno	29996622	lzavestis@inbox.lv
JUNDZIS Tālavš	67227555, 29489249	bspc@lza.lv
KALNAČS Benedikts	29610407	benedikts.kalnacs@lulfmi.lv
KALVIŅŠ Ivars	67551822, 67553233	kalvins@osi.lv
KARNĪTE Raita	29411607	raita@epc.lv
KAUFMANE Edīte	63722294, 29495118	kaufmane@latnet.lv
KIOPA Agrita		agrita.kiopa@rsu.lv
KIPERE Zaiga	29557810	

KLĀVS Gaitis	67552011	energy@edi.lv
KLOVIŅŠ Jānis	67808003, 26438469	klovins@biomed.lu.lv
KĻAVIŅA Dace	28304310	dace.klavina@nbd.gov.lv
KĻAVIŅŠ Eduards	67227852	art@lza.lv
KĻAVIŅŠ Māris	29479430	mklavins@lanet.lv
KOCERE Venta	29549145	venta.kocere@lu.lv
KOKOREVIČS Arnis	29473753	arnis.kokorevics@lzp.gov.lv
KOKINA Irena	65422180	irena.kokina@du.lv
KOKE Tatjana	67409088	Tatjana.Koke@rsu.lv
KOZLOVSKIS Vitālijs	67222817	daina@lza.lv
KRASNIKOVŠ Andrejs	29436518	akrasn@latnet.lv
KRŪMIŅA-KONKOVA Solveiga	28385810	solveiga.krumina-konkova@lu.lv
KRŪMIŅŠ Gatis	25416191	gatis.krumins@va.lv
KRŪMIŅŠ Juris	67034794	Juris.Krumins@lu.lv
KŪLE Maija	28385810	fsi@lza.lv; maija.kule@gmail.com
LAKOVSKIS Pēteris	29139987	peteris.lakovskis@arei.lv
LANGE Elmārs	67225241	elmars.lange@lza.lv, skc@lza.lv
LAPIŅA Aiva	67273311	aiva.lapina@dienaszurnali.
lvLEGZDIŅA Antra	20220106	proceed@lza.lv
LINDE Ņina	29188707	nina.linde@lza.lv
LINĒ Aija	67808208, 29357839	aija@biomed.lu.lv
MARKUS Dace	26442598	markus@latnet.lv; dace.markus@liepu.lv
MATĪSS Imants	67212807	certcn@latnet.lv
MILLERS Tālis	67225361	talism@inbox.lv
MUGURĒVIČS Arnis	63005633	zinpror@llu.lv
MUIŽNIEKS Indriķis	67034401	Indrikis.Muiznieks@lu.lv
MUROVSKA Modra	29554119	Modra.Murovska@rsu.lv; modra@latnet.lv
MUTULE Anna	67552011	Anna.Mutule@rtu.lv
MULTIŅŠ Juris	26511022	juris.multins@arei.lv
NEGREJEVA Sofja	26024436	fizteh@lza.lv
OPMANE Ināra	67224730	inara.opmane@lumii.lv
OZOLA Ieva	63407783	ieva.ozola@liepu.lv
OZOLS Andris	67089456, 67089201	aozols@latnet.lv
PĒTERSONS Aigars	29203598	rector@lsu.lv; aigars.petersons@rsu.lv

PĒTERNIEKS Juris	26493807	
PILVERE Irina	63022584	rektors@llu.lv, irina.pilvere@llu.lv
PUGOVIČS Osvalds	67551207	osvalds@osi.lv
RAČA Gunta		gunta.raca@lu.lv
RIBAŠALS Īzaks	29516935	izaks.rasals@lu.lv
RIBICKIS Leonīds	67089300	leonids.ribickis@rtu.lv
RIVŽA Baiba	29254469	baiba.rivza@llu.lv
RUTKIS Mārtiņš	67854986	martins.rutkis@cfi.lu.lv
SEGLIŅA Ingrīda	67212797	zinatne@zinatne.com.lv
SEGLIŅŠ Valdis	67034326	valdis.seglins@lu.lv
SILIŅA Ieva	29175735	info@ljza.lv
SILIŅŠ Andrejs	67211405	silins@lza.lv
SJAKSTE Nikolajs	29198804	Nikolajs.Sjakste@lu.lv
SKUDRA Rūta	67225793	arhivs@lza.lv
SPĀRĪTIS Ojārs	67225361	lza@lza.lv
SPĪGULIS Jānis	67228249	Janis.Spigulis@lu.lv; janispi@latnet.lv
STABULNIEKS Jānis	67557919	ltc@latnet.lv
STAFECKA Anna	28604876	anna.stafecka@inbox.lv
STENGREVIKA Ilze	67225889	ilze.stengrevica@lza.lv
	26385060	humana@lza.lv
STEPANOVŠ Dmitrijs	67047971	dmitrijs.stepanovs@izm.gov.lv
STRADIŅŠ Jānis	67213663	stradins@lza.lv
STRĀĶE Solvita	67610850	solvita.strake@lhei.lv
SŪNA Edgars	67014895	edgars@osi.lv
SVILĀNS Andrejs	67945450	Andrejs.Svilans@nbd.gov.lv
ŠTEINBUKA Inna	29417214	inna.steinbuka@lu.lv
ŠTERNBERGS Andris	67187810	stern@latnet.lv
ŠUPLINSKA Ilga	67223905	pasts@izm.gov.lv
ŠUVAJEVA Andžela	29446806	e.p@ml.lv
TENTERE Ieva	67558233	info@edi.lv
TIRZĪTE Dace	29644426	dace.tirzite@lza.lv
TRAIDĀS Dita	67814334	dita.traidas@viaa.gov.lv
TRAPENCIERE Ilze	27897704	ilze.trapenciere@lza.lv
TRAPENCIERIS Pēteris	67014936, 29158550	peteris@osi.lv
TRINKLERE Laima	67253592	trinkler@latnet.lv
ŪBELIS Arnolds	29498659	Arnolds.Ubelis@viaa.gov.lv
VĒTRA Jānis	67223392	janis.vetra@rsu.lv; aip@latnet.lv

VIGOVSKIS Jānis	65197529	janis.vigovskis@llu.lv
VILKS Ilgonis	67034587	vilks@latnet.lv; ilgonis.vilks@lu.lv
ZEIBOTE Zane	29417214	zane.zeibote@lu.lv
ZELTIŅŠ Andris	67808200	anze@biomed.lu.lv
ZELTIŅŠ Namejs	29363105	zeltinh@gmail.com
ZEMĪTIS Guntis	67034509	lvi@lza.lv;
	26416884	guntis.zemitis@gmail.com
ZEPS Arturs	26566442	arturs.zeps@rtu.lv
ZONDAKA Elita	67785400	elita.zondaka@viaa.gov.lv

SIA Apgāds “Zinātne”. Akadēmijas laukumā 1.
Rīga, LV 1050. Reģistrācijas apliecība Nr. 40003576967.
Iespiesta SIA “Dardedze Hologrāfija”